

# ДОКЛАД

за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за изграждане на: „Крайпътни обслужващи комплекси в поземлени имоти с идентификатори 36110.27.534 (комплекс 1), 36110.20.1511 (комплекс 2), 36110.19.566 (комплекс 3), 36110.19.576 (комплекс 4) по КККР на с. Капитан Андреево, община Свиленград, област Хасково“ върху предмета и целите на защитена зона по Директивата за местообитанията 92/43/ЕИО: BG0000212 „Сакар“



(Съгласно Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони в сила от 11.09.2007 г. Приета с ПМС № 201 31.08.2007 г. ДВ бр. 73 от 11.09.2007 г., изм. и доп., бр. 81 от 15.10.2010 г., в сила от 15.10.2010 г., бр. 3 от 11. 01.2011 г., изм. и доп. ДВ. бр. 94 от 30 Ноември 2012 г. изм. и доп. ДВ. бр.3 от 5 Януари 2018 г., изм. и доп. ДВ. бр.106 от 15 Декември 2021г.)

гр. Бургас, декември, 2021 г.

**Данни за възложителя:**

Възложители:                   „АВРОРА ИНДЪСТРИС“ ЕООД  
                                          „АДЖАЙЛ ИНВЕСТМЪНТ“ ЕООД  
                                          „ХЪРАЙЗЪН КЕПИТЪЛ“ ЕООД  
                                          „ЛИЙД ИНДЪСТРИС“ ЕООД

Адрес за кореспонденция:   гр. Бургас, ул. „Генерал Скобелев“ №6

Лице за контакти:             Димитър Сотиров - Пълномощник

Изготвили доклада:           Маг. Димитър Христов Сотиров  
                                          Университет „Проф. Д-р Асен Златаров“  
                                          Диплома серия УАЗ-2012, у. и. № 154641,  
                                          регистрационен № 154641 от 18.07.2012 г.  
                                          специалност „Екология и опазване  
                                          на околната среда“

Подпис:

Маг. Ива Богданова Кочева  
Диплом Рег. №12298/2003 г.  
на Лесотехнически университет  
специалност „Екология и опазване  
на околната среда“

Подпис:

## СЪДЪРЖАНИЕ

<b>1. АНОТАЦИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ .....</b>	<b>11</b>
1.1. ХАРАКТЕРИСТИКА НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ.....	16
1.2. СЪПЪТСТВАЩА ИНФРАСТРУКТУРА И ОБЕКТИ .....	19
1.2.1. ЕЛЕКТРОСНАБДЯВАНЕ .....	19
1.2.2. ПЪТНИ ВРЪЗКИ .....	19
1.2.3. ВОДОСНАБДЯВАНЕ .....	21
1.2.4. КАНАЛИЗАЦИЯ И ТРЕТИРАНЕ НА ОТПАДЪЧНИТЕ ВОДИ .....	21
1.2.5. ОТОПЛЕНИЕ, ВЕНТИЛАЦИЯ И КЛИМАТИЗАЦИЯ.....	21
1.2.6. ОЗЕЛЕНЯВАНЕ.....	22
<b>2. ОПИСАНИЕ НА ХАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ДРУГИ ПЛАНОВЕ, ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ/ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ, СЪЩЕСТВУВАЩИ И/ИЛИ В ПРОЦЕС НА РАЗРАБОТВАНЕ ИЛИ ОДОБРЯВАНЕ, КОИТО В СЪЧЕТАНИЕ С ОЦЕНЯВАНИЯ ПЛАН МОГАТ ДА ОКАЖАТ НЕБЛАГОПРИЯТНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ .....</b>	<b>22</b>
<b>3. ОПИСАНИЕ НА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, КОИТО САМОСТОЯТЕЛНО ИЛИ В КОМБИНАЦИЯ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ, ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ/ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ БИХА МОГЛИ ДА ОКАЖАТ ЗНАЧИТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ИЛИ ТЕХНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ.....</b>	<b>36</b>
<b>4. ОПИСАНИЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ, МЕСТООБИТАНИЯТА, ВИДОВЕТЕ И ЦЕЛИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО НИВО И ТЯХНОТО ОТРАЗЯВАНЕ (ОТЧИТАНЕ) ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАН, ПРОГРАМА И ПРОЕКТ/ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ .....</b>	<b>41</b>
4.1. ЗАЩИТЕНА ЗОНА BG0000212 „САКАР” ПО ДИРЕКТИВА 92/43/ЕИО ЗА ОПАЗВАНЕ НА ПРИРОДНИТЕ МЕСТООБИТАНИЯ.....	43
4.1.1. ПРИРОДНИ ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ ПРЕДМЕТ НА ОПАЗВАНЕ В ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА .....	46
4.1.2. МЕСТООБИТАНИЯ НА ЦЕЛЕВИ ЖИВОТИНСКИ ВИДОВЕ, ПРЕДМЕТ НА ОПАЗВАНЕ В ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА.....	47
<b>5. ОПИСАНИЕ И АНАЛИЗ НА СТЕПЕНТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ВЪРХУ ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ .....</b>	<b>49</b>
5.1. ОЧАКВАНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ПРИРОДНИТЕ ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ ПРЕДМЕТ НА ОПАЗВАНЕ ОТ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ .....	51
5.2. ОЧАКВАНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ВИДОВЕТЕ ПРЕДМЕТ НА ОПАЗВАНЕ В ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА, ОТ РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ .....	68
5.2.1. ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ БОЗАЙНИЦИТЕ, ПРЕДМЕТ НА ОПАЗВАНЕ В ЗАЩИТЕНА ЗОНА BG0000212 „САКАР”.....	68
5.2.2. ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ВИДОВЕТЕ ЗЕМНОВОДНИ И ВЛЕЧУГИ, ПРЕДМЕТ НА ОПАЗВАНЕ В ЗАЩИТЕНА ЗОНА BG0000212 „САКАР”.....	113
5.2.3. ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ВИДОВЕТЕ РИБИ, ПРЕДМЕТ НА ОПАЗВАНЕ В ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА BG0000212 „САКАР“ .....	139
5.2.4. ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ВИДОВЕТЕ БЕЗГРЪБНАЧНИ, ПРЕДМЕТ НА ОПАЗВАНЕ В ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА „САКАР“ BG0000212.....	141
5.3. ОПИСАНИЕ И АНАЛИЗ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ВЪРХУ ЦЕЛОСТТА НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ С ОГЛЕД НА ТЯХНАТА СТРУКТУРА, ФУНКЦИИ И ПРИРОДОЗАЩИТНИ ЦЕЛИ (ЗАГУБА НА МЕСТООБИТАНИЯ, ФРАГМЕНТАЦИЯ, ОБЕЗПОКОЯВАНЕ НА ВИДОВЕ, НАРУШАВАНЕ НА ВИДОВИЯ СЪСТАВ, ХИМИЧЕСКИ, ХИДРОЛОЖКИ И ГЕОЛОЖКИ ПРОМЕНИ И ДР.).....	165
5.3.1. СТРУКТУРА .....	165
5.3.2. ФУНКЦИИ И ПРИРОДОЗАЩИТНИ ЦЕЛИ.....	166
5.3.2.1. ЗАГУБА НА ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ .....	166
5.3.2.2. ЗАГУБА НА МЕСТООБИТАНИЯ НА ЦЕЛЕВИ ЖИВОТИНСКИ ВИДОВЕ .....	166

<b>5.3.3. ФРАГМЕНТАЦИЯ /БАРИЕРЕН ЕФЕКТ</b> .....	<b>167</b>
5.3.3.1. ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ .....	167
5.3.3.2. ЦЕЛЕВИ ЖИВОТИНСКИ ВИДОВЕ .....	167
<b>5.3.4. ОБЕЗПОКОЯВАНЕ НА ВИДОВЕ И СМЪРТНОСТ</b> .....	<b>167</b>
<b>5.3.5. НАРУШЕНИЕ НА ВИДОВИЯ СЪСТАВ</b> .....	<b>168</b>
<b>5.3.6. ХИМИЧЕСКИ ПРОМЕНИ</b> .....	<b>169</b>
<b>5.3.7. ХИДРОГЕОЛОЖКИ ПРОМЕНИ</b> .....	<b>169</b>
<b>5.3.8. ГЕОЛОЖКИ ПРОМЕНИ</b> .....	<b>169</b>
<b>5.3.9. ДРУГИ ПРОМЕНИ</b> .....	<b>169</b>
<b>6. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА СМЕКЧАВАЩИ ИЛИ ВЪЗСТАНОВИТЕЛНИ МЕРКИ, ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ</b> .....	<b>169</b>
6.1. СМЕКЧАВАЩИ МЕРКИ ПРИ РЕАЛИЗИРАНЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ В ОБХВАТА НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА .....	169
<b>7. АЛТЕРНАТИВНИ РЕШЕНИЯ И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ИМ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ</b> .....	<b>172</b>
7.1. АЛТЕРНАТИВА НА МЕСТОПОЛОЖЕНИЕТО .....	172
7.2. НУЛЕВА АЛТЕРНАТИВА .....	173
7.3. ОБЩА ОЦЕНКА НА АЛТЕРНАТИВИТЕ.....	174
<b>8. КАРТЕН МАТЕРИАЛ С МЕСТОПОЛОЖЕНИЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ СПРЯМО ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ И ТЕХНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ</b> .....	<b>175</b>
<b>9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ ЗА ВИДА И СТЕПЕНТА НА ОТРИЦАТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ СЪОБРАЗНО КРИТЕРИИТЕ ПО ЧЛ. 22</b> .....	<b>175</b>
9.1. ЗАЩИТЕНА ЗОНА VG0000212 „САКАР“ .....	175
9.1.1. ПРИРОДНИ ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ И РАСТИТЕЛНОСТ В ГРАНИЦИТЕ НА ЗАСЕГНАТАТА ЗАЩИТЕНА ЗОНА .....	175
9.1.2. ПРИОРИТЕТНИ ЖИВОТИНСКИ ВИДОВЕ В ГРАНИЦИТЕ НА ЗАСЕГНАТАТА ЗАЩИТЕНА ЗОНА .....	176
<b>10. НАЛИЧИЕ НА ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ЧЛ. 33 ЗБР, ВКЛЮЧИТЕЛНО ДОКАЗАТЕЛСТВА ЗА ТОВА И ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА КОНКРЕТНИ КОМПЕНСИРАЩИ МЕРКИ ПО ЧЛ. 34 ЗБР - КОГАТО ЗАКЛЮЧЕНИЕТО ПО Т. 9 Е, ЧЕ ПРЕДМЕТЪТ НА ОПАЗВАНЕ НА СЪОТВЕТНАТА ЗАЩИТЕНА ЗОНА ЩЕ БЪДЕ ЗНАЧИТЕЛНО УВРЕДЕН ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО НА ИП, ПРОГРАМАТА И ПРОЕКТА ИЛИ ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО И ЕКСПЛОАТАЦИЯТА НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ И ЧЕ НЕ Е НАЛИЦЕ ДРУГО АЛТЕРНАТИВНО РЕШЕНИЕ;</b> .....	<b>180</b>
<b>11. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗПОЛЗВАНИТЕ МЕТОДИ НА ИЗСЛЕДВАНЕ, МЕТОДИ ЗА ПРОГНОЗА И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО, ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ, ТРУДНОСТИ ПРИ СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ИНФОРМАЦИЯ</b> .....	<b>180</b>
11.1. ПРИРОДНИ ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ И РАСТИТЕЛНОСТ .....	180
11.2. ФАУНА И ЖИВОТИНСКО НАСЕЛЕНИЕ .....	181
11.3. ИЗПОЛЗВАНИ ИНФОРМАЦИОННИ ИЗТОЧНИЦИ .....	184
11.4. МЕТОДИ ЗА ПРОГНОЗА И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО .....	185
<b>12. ДОКУМЕНТИ ПО ЧЛ. 9, АЛ. 2 И 3. НА ЕКСПЕРТИТЕ ИЗГОТВИЛИ ДОКЛАДА</b> .....	<b>186</b>

## Съкращения използвани в настоящия доклад

АМ	Автомагистрала
БКТП	Бетонен комплектен трансформаторен пост
БПС	Благоприятен природозащитен статус
ГКПП	Граничен контролно-пропускателен пункт
ДВ	Държавен вестник
ДГС	Държавно горско стопанство
ДОВОС	Доклад за оценка на въздействието върху околната среда
ДОСВ	Доклад за оценка на степента на въздействие
ЕК	Европейска Комисия
ЕО	Екологична оценка
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗЗ	Защитена зона
ЗЗТ	Закон за защитените територии
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗП	Застроена площ
ЗТ	Защитена територия
ЗУТ	Закон за устройство на териториите
ИП	Инвестиционно предложение
КККР	Кадастрална карта и кадастрални регистри
ЛПСОВ	Локално пречиствателно съоръжение за отпадъчни води
МОСВ	Министерството на околната среда и водите
МПС	Моторно превозно средство
НАРЕДБА ЗА ОС	Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони
НАТУРА 2000	Европейска екологична мрежа от защитени зони
НПО	Неправителствени организации
НТП	Начин на трайно ползване
ОбС	Общински съвет
ОВМ	Орнитологично важни места
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОС	Оценка за съвместимост (с предмета и целите на опазване на защитените зони)
ОУП	Общ устройствен план
ПИ	Поземлен имот
ПМС	Постановление на Министерския съвет
ПОДНС	Правилник за организацията и дейността на Народното събрание
ППП	Планове, програми и проекти
ПУП	Подробен устройствен план
ПУП - ПРЗ	Подробен устройствен план - План за регулация и застрояване
РИОСВ	Регионалната инспекция по околна среда и води
УПИ	Урегулиран поземлен имот

## СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ В ДОКЛАДА

Фиг. 1. Местоположение на 4-те крайпътни обслужващи комплекси спрямо регулацията на с. Капитан Андреево .....	11
Фиг. 2 Местоположение на поземлен имот № 36110.27.534, с. Капитан Андреево, .....	12
Фиг. 3 Местоположение на поземлен имот № 36110.20.1511, с. Капитан Андреево, .....	13
Фиг. 4 Местоположение на поземлен имот № 36110.19.566, с. Капитан Андреево, .....	14
Фиг. 5 Местоположение на поземлен имот № 36110.19.576,.....	15
Фиг. 6 Местоположение на имотите на четирите комплекса, предмет на ИП .....	16
Фиг. 7 Местоположение на защитена зона BG0000212 „Сакар“, част от екологичната мрежа Натура 2000 по ЗБР в обхвата на инвестиционното предложение .....	42
Фиг. 8 Местоположение на природно местообитание 6220* .....	58
Фиг. 9 Местоположение на природно местообитание 91АА* .....	64
Фиг. 10 Местоположение на полигоните на потенциалните местообитания.....	71
Фиг. 11 Местоположение на полигоните на потенциалните местообитания на .....	75
Фиг. 12 Полигони с потенциални местообитания на лалугера .....	80
Фиг. 13 Полигони с потенциални местообитания на мишевидния сънливек .....	82
Фиг. 14 Разпространение на ловни местообитания на вида <i>Rhinolophus hipposideros</i> .....	87
Фиг. 15 Разпространение на потенциалните местообитания на вида <i>Rhinolophus hipposideros</i> .....	88
Фиг. 16 Разпространение на ловни местообитания на вида <i>Myotis blythii</i> .....	91
Фиг. 17 Разпространение на потенциални местообитания на вида <i>Myotis blythii</i> .....	91
Фиг. 18 Разпространение на ловни местообитания на вида <i>Myotis capaccinii</i> .....	95
Фиг. 19 Разпространение на ловни местообитания на вида <i>Myotis emarginatus</i> .....	98
Фиг. 20 Разпространение на потенциални местообитания на вида <i>Myotis emarginatus</i> .....	98
Фиг. 21 Разпространение на ловни местообитания на вида <i>Myotis myotis</i> .....	101
Фиг. 22 Разпространение на потенциални местообитания на вида <i>Myotis myotis</i> .....	102
Фиг. 23 Разпространение на ловни местообитания на вида <i>Rhinolophus ferrumequinum</i> .....	106
Фиг. 24 Разпространение на потенциални местообитания на вида <i>Rhinolophus</i> .....	107
Фиг. 25 Разпространение на ловни местообитания на вида <i>Miniopterus schreibersii</i> .....	112
Фиг. 26 Разпространение на местообитанията на вида <i>Elaphe sauromates</i> .....	116
Фиг. 27 Разпространение на местообитанията на вида <i>Emys orbicularis</i> .....	119
Фиг. 28 Разпространение на местообитанията на вида <i>Mauremys caspica</i> .....	122
Фиг. 29 Разпространение на местообитанията на вида <i>Testudo hermanni</i> .....	126
Фиг. 30 Разпространение на местообитанията на вида <i>Testudo graeca</i> .....	129
Фиг. 31 Разпространение на местообитанията на вида <i>Triturus karelinii</i> .....	132
Фиг. 32 Разпространение на местообитанията на вида <i>Bombina variegata</i> .....	135
Фиг. 33 Разпространение на местообитанията на вида <i>Bombina bombina</i> .....	138
Фиг. 34 Разпространение на местообитанията на вида <i>Cerambyx cerdo</i> .....	143
Фиг. 35 Разпространение на местообитанията на вида <i>Lucanus cervus</i> .....	145
Фиг. 36 Разпространение на местообитанията на вида <i>Morimus funereus</i> .....	148
Фиг. 37 Разпространение на местообитанията на вида <i>Lycaena dispar</i> .....	152
Фиг. 38 Разпространение на местообитанията на вида <i>Unio crassus</i> .....	154
Фиг. 39 Разпространение на местообитанията на вида <i>Ophiogomphus cecilia</i> .....	156
Фиг. 40 Разпространение на местообитанията на вида <i>Coenagrion ornatum</i> .....	159
Фиг. 41 Разпространение на местообитанията на вида <i>Dioszeghyana schmidtii</i> .....	161
Фиг. 42 Разпространение на местообитанията на вида <i>Paracaloptenus caloptenoides</i> .....	163

## СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ В ДОКЛАДА

Таблица 1. Поземлени имоти обект на инвестиционното предложение .....	11
Таблица 2. Инвестиционни предложения в обхвата на защитена зона BG0000212 „Сакар“, в землището на с. Капитан Андреево.....	24
Таблица 3. ППП в обхвата на защитена зона BG0000212 „Сакар“, в землището на с. Капитан Андреево.....	27
Таблица 4. Площ на инвестиционното предложение в границите на ЗЗ.....	32
Таблица 5. Категории дейности и техните потенциални въздействия върху елементите на защитената зона, попадаща в обхвата на инвестиционното предложение .....	37
Таблица 6. Риск от възникване на вероятни отрицателни въздействия, произтичащи от реализация от елементите на инвестиционното предложение и тяхното потенциално въздействие върху защитената зона.....	37
Таблица 7. Защитена зона по Директива 92/43 ЕИО за природните местообитания .....	41
Таблица 8. Класове земно покритие в защитената зона.....	46
Таблица 9. Природни типове местообитания, предмет на опазване в „Сакар“ BG0000212 .....	47
Таблица 10. Бозайници /без прилепи/, предмет на опазване в „Сакар“ BG0000212.....	47
Таблица 11. Видове прилепи, предмет на опазване в ЗЗ „Сакар“ BG0000212.....	48
Таблица 12. Видове, земноводни и влечуги, предмет на опазване в ЗЗ „Сакар“ BG0000212 .....	48
Таблица 13. Видове риби, предмет на опазване в ЗЗ „Сакар“ BG0000212 .....	49
Таблица 14. Видове безгръбначни, предмет на опазване в ЗЗ „Сакар“ BG0000212 .....	49
Таблица 15. Скала за оценка .....	50
Таблица 16. Определяне на степента на въздействията.....	50
Таблица 17. Въздействия върху природно местообитание 3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа <i>Magnopotamion</i> или <i>Hydrocharition</i> .....	52
Таблица 18. Въздействия върху природно местообитание 3260 Равнинни или планински реки с растителност от <i>Ranunculion fluitantis</i> и <i>Callitriche-Batrachion</i> .....	53
Таблица 19. Въздействия върху природно местообитание 5210 Храсталаци с <i>Juniperus</i> spp. ....	54
Таблица 20. Въздействия върху природно местообитание 6110* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от <i>Alyso-Sedion albi</i> .....	55
Таблица 21. Въздействия върху природно местообитание 6210* Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик ( <i>Festuco-Brometalia</i> ) (*важни местообитания на орхидеи) .....	56
Таблица 22. Въздействия върху природно местообитание 6220* Псевдостепи с житни и едногодишни растения от клас <i>Thero-Brachypodietea</i> .....	59
Таблица 23. Въздействия върху природно местообитание 62A0 Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества .....	60
Таблица 24. Въздействия върху природно местообитание 8230 Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите <i>Sedo-scleranthion</i> , <i>Sedo-albiveronicion dillenii</i> .....	61
Таблица 25. Въздействия върху природно местообитание 8310 Неблагоустроени пещери .....	62
Таблица 26. Въздействия върху природно местообитание 9170 Дъбово-габъррови гори от типа <i>Galio-Carpinetum</i> .....	63
Таблица 27. Въздействия върху природно местообитание 91AA* Източни гори от космат дъб .....	64
Таблица 28. Въздействия върху природно местообитание 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори.....	65
Таблица 29. Въздействия върху природно местообитание 91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа ...	66
Таблица 30. Въздействия върху природно местообитание 92A0 Крайречни галерии от <i>Salix alba</i> и <i>Populus alba</i> .....	67
Таблица 31. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии за вида .	70
Таблица 32. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида.....	73
Таблица 33. Таблична оценка, с типове отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии на вида.....	78
Таблица 34. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии за вида .	81
Таблица 35. Таблична оценка, с типове отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии на вида.....	84

Таблица 36. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида.....	117
Таблица 37. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида.....	121
Таблица 38. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида.....	124
Таблица 39. Оптимални типове местообитания за двата вида сухоземни костенурки .....	124
Таблица 40. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии, от реализацията на инвестиционното предложение, върху двата вида сухоземни костенурки .....	131
Таблица 41. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида.....	133
Таблица 42. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида.....	136
Таблица 43. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида.....	139
Таблица 44. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии на вида.....	144
Таблица 45. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида.....	147
Таблица 46. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида.....	149
Таблица 47. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида.....	151
Таблица 48. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида.....	153
Таблица 49. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида.....	155
Таблица 50. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида.....	157
Таблица 51. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида.....	160
Таблица 52. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида.....	162
Таблица 53. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида.....	164
Таблица 54. Смекчавачи мерки .....	170
Таблица 55. Оценка на степента на въздействие от реализацията на ИП, върху предмета и целите на опазване на защитената зона, попадащи в обхвата му .....	175



## ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящия доклад за оценка на степента на въздействие (ДОСВ) върху защитените зони част от екологичната мрежа Натура 2000, е изготвен съгласно изискванията и препоръките в писмо с Изх. № ПД-1502-(3)/18.11.2020 г. и е допълнен съгласно забележките и изискванията в писмо с Изх. № ПД-1502-(26)/02.12.2021 г., на Директора на РИОСВ-Хасково, относно инвестиционно предложение (ИП) за изграждане на: „Крайпътни обслужващи комплекси в поземлени имоти с идентификатори 36110.27.534 (комплекс 1), 36110.20.1511 (комплекс 2), 36110.19.566 (комплекс 3), 36110.19.576 (комплекс 4) по КККР на с. Капитан Андреево, община Свиленград, област Хасково“ с Възложители: „АВРОРА ИНДЪСТРИС“ ЕООД, „АДЖАЙЛ ИНВЕСТМЪНТ“ ЕООД, „ХЪРАЙЗЪН КЕПИТЪЛ“ ЕООД и „ЛИЙД ИНДЪСТРИС“ ЕООД.

ДОСВ е изготвен съгласно изискванията по реда на чл. 31, ал. 4 във връзка с ал. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) и чл. 2, ал. 1, т. 1 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредбата за ОС).

Докладът е структуриран по изискванията на чл. 23, ал. 2 от Наредбата за ОС, като при определяне на същността и степента на въздействие на инвестиционното предложение са съблюдавани критериите на чл. 22 от нея.

В доклада по ОСВ са взети предвид официалните резултати и данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природните местообитания“ и „Картиране и определяне природозащитното състояние на земноводни и влечуги“, публикувани в Информационната система за защитените зони от екологичната мрежата Натура 2000, и на база предоставените графични файлове от МОСВ границите на природните местообитания и местообитанията на целевите животински видове предмет на опазване, в защитената зона засегната от инвестиционното предложение, предоставена с Решение № ЗД-59/09.04.2021 г. и Решение № ЗД-161 /05.10.2021 г. на МОСВ).

Оценката на съвместимостта се извършва чрез процедурата по ОВОС, като на основание чл. 34, ал.1 от Наредбата за ОС в доклада по ОВОС се включва, като отделно приложение доклада за оценка на степента на въздействие на предвидената дейност върху защитената зона.

В териториалният обхват на инвестиционното предложение, попада част от следната защитена зона част от екологичната мрежа Натура 2000, по смисъла на ЗБР:

- **BG0000212 „Сакар“** защитена зона за съхранение на природните местообитания и на дивата флора и фауна, приета с Решение № 661 от 16.10.2007 г. на МОСВ (ДВ бр. 107/2007 г.), и обявена със Заповед № РД-313 от 31.03.2021 г. на Министъра на околната среда и водите.

След анализ на представената информация за инвестиционното предложение и на основание чл. 39, ал. 3 от Наредбата за ОС, въз основа на критериите по чл. 16 от нея, преценката за вероятната степен на отрицателно въздействие на инвестиционното предложение е, че същото има вероятност да окаже отрицателно въздействие върху популации и местообитания на видове, предмет на опазване в защитена зона BG0000212 „Сакар“, поради следните мотиви:

- възможно е кумулативно въздействие от едновременната реализация на настоящото инвестиционно предложение, с други инвестиционни предложения със сходен характер концентрирани в тази част от защитената зона;
- площите засегнати от реализацията на инвестиционното предложение, представляват вероятни местообитания на видове предмет на опазване в зоната, което предполага прякото им унищожаване и/или безпокойство;
- предвид времетраенето на реализацията и експлоатацията на обекта, реализацията на инвестиционното предложение е свързана с продължително и интензивно
- безпокойство на животински видове и прогонване от местообитанията им, поради засилено техногенно и антропогенно натоварване, което предполага изменение в популациите им, включително и поради вероятност от смъртност на екземпляри;
- при реализация на инвестиционното предложение е възможно генериране на прах, шум, отпадъци във вид и количества, които могат да окажат значително отрицателно въздействие върху местообитания и видове предмет на опазване в защитената зона.

При оценка на въздействията която ще бъде изготвена, по отношение на количествените параметри площ на местообитания (природни местообитания или местообитания на видове) и популация на видове за референтни стойности са взети стойностите при научно описание на зоната, но не и преди ратифициране на договора за присъединяване към ЕС (април 2005). При оценката на възможностите за възстановяване се оценява реалистичността на това изискване. Това означава, че където в миналото е имало трайно унищожаване на площи на местообитания, дори съгласно параметрите за благоприятен статус да се изисква възстановяване, такива трайно увредени площи без реални възможности за възстановяване не се включват в референтните стойности за площ и популация. Такива случаи са например вече изградените инфраструктури и други застроени територии.

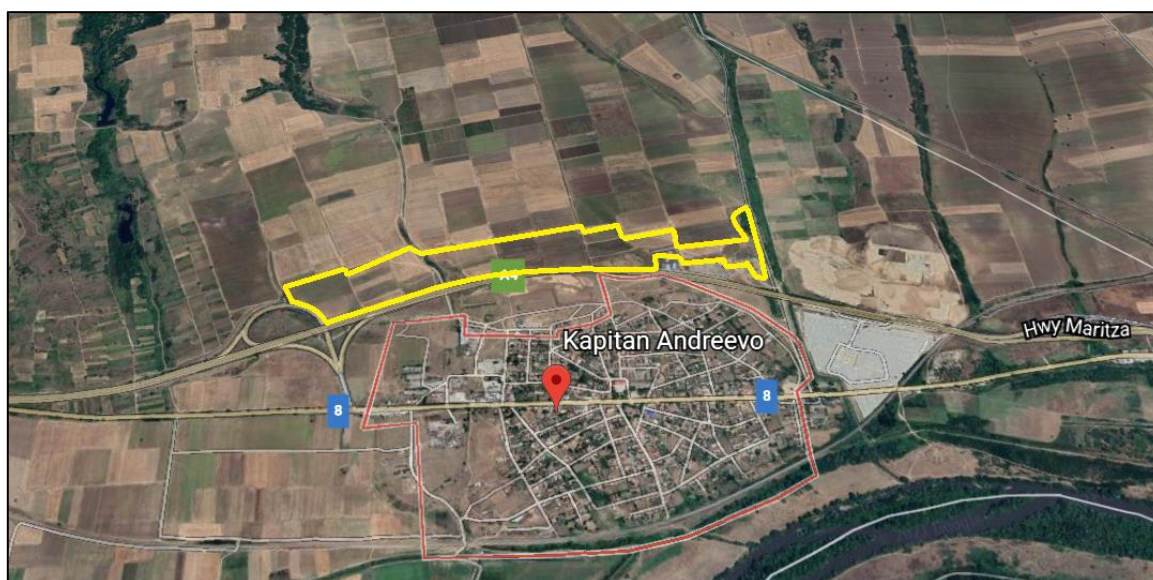
По отношение на параметрите за качество и състояние на местообитанията (параметри в рамките на критериите „структура и функции“) референтните стойности на параметрите се прилагат и спрямо вече съществуващи съоръжения. Така например въздействията от фрагментацията и унищожение на местообитанието в миналото от

съществуващата инфраструктура се отчитат при оценката на кумулативните ефекти.

## 1. АНОТАЦИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Настоящото инвестиционно предложение, е за изграждане на четири идентични крайпътни обслужващи комплекси в поземлени имоти (ПИ) с идентификатори №№ 36110.27.534 (комплекс 1), 36110.20.1511 (комплекс 2), 36110.19.566 (комплекс 3), 36110.19.576 (комплекс 4) по КККР на с. Капитан Андреево, община Свиленград, област Хасково.

ИП ще се реализира в землището на с. Капитан Андреево, община Свиленград, област Хасково. Районът му попада в т.нар. „територии със специфични характеристики – Гранични общини“ съгласно *Националната стратегия за пространствено развитие за периода 2013-2025 г.*



Фиг. 1. Местоположение на 4-те крайпътни обслужващи комплекси спрямо регулацията на с. Капитан Андреево (имотите на комплексите са оградени с общ жълт контур)

Разпределението на поземлените имоти, предмет на инвестиционното предложение в отделните комплекси, е посочено в следващата таблица

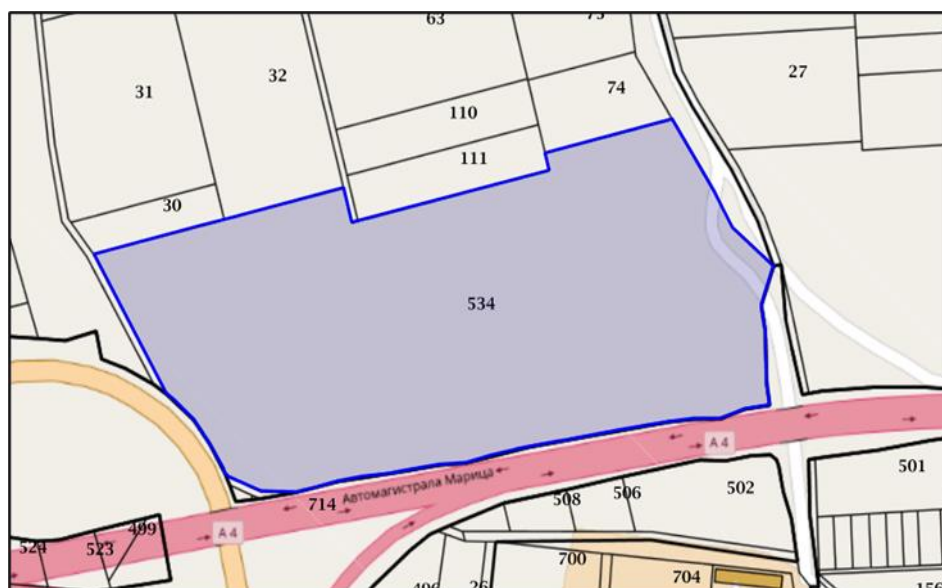
Таблица 1. Поземлени имоти, обект на инвестиционното предложение

Поземлен имот №	Землище	Комплекс №	Площ m <sup>2</sup>
ПИ № 36110.27.534	с. Капитан Андреево	(Комплекс 1)	92 872 m <sup>2</sup>
ПИ № 36110.20.1511	с. Капитан Андреево	(Комплекс 2)	92 219 m <sup>2</sup>
ПИ № 36110.19.566	с. Капитан Андреево	(Комплекс 3)	51 898 m <sup>2</sup>
ПИ № 36110.19.576	с. Капитан Андреево	(Комплекс 4)	62 504 m <sup>2</sup>
			299 493 m <sup>2</sup>

Местоположението на крайпътните комплекси е разпределено, в отделните поземлени имоти както следва:

**1) Първи комплекс**, с Възложител „АВРОРА ИНДЪСТРИС“ ЕООД – в ПИ с идентификатор 36110.27.534, с площ 92 872 m<sup>2</sup>, и с вид територия: *Земеделска*, НТП: *Нива*, 4-та категория. Имотът е собственост на Възложителя.

На около 100 m южно от имота е регулационната граница на с. Капитан Андреево.



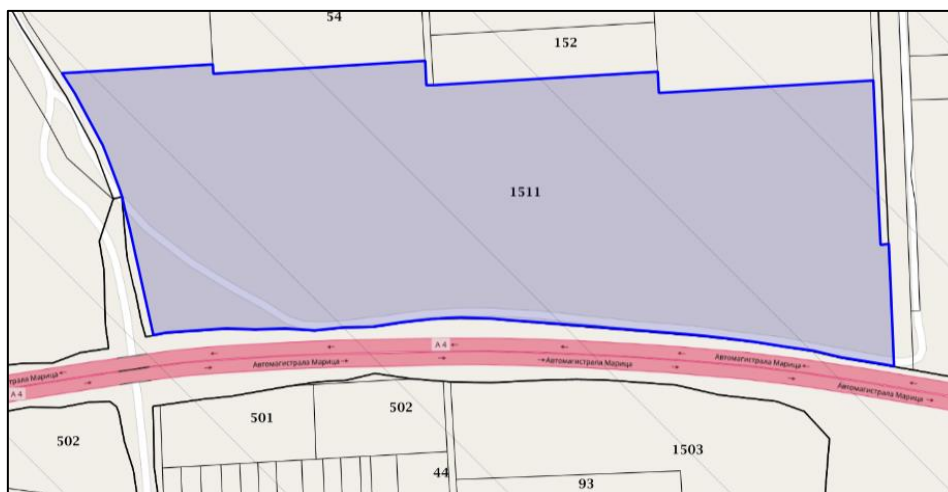
Фиг. 2 Местоположение на поземлен имот № 36110.27.534, с. Капитан Андреево, община Свиленград (КК на България)

Границите и съседите на имота са както следва:

- На юг и югозапад имотът граничи с ПИ №36110.28.714 (държавна публична собственост, вид територия: Територия на транспорта, НТП: За автомагистрала – имотът е част от АМ „Марица“) и ПИ № 36110.27.519 (общинска публична собственост, вид територия: Земеделска, НТП: За селскостопански, горски, ведомствен път);
- На север имотът граничи с други земеделски имоти, частна собственост, с НТП: ниви, четвърта категория;
- На изток имотът граничи с имот № 36110.27.495, общинска частна собственост, вид територия: земеделска, категория 4, НТП: Пасище – на изток от имота са разположени имоти № 36110.20.517 и № 36110.20.518, общинска публична собственост, вид територия: земеделска, с НТП: за селскостопански, горски, ведомствен път. На изток от посочените два имота са разположени други частни имоти, земеделски земи, като там е разположен и имот №36110.20.1511 на втори комплекс.

**2) Втори комплекс**, с Възложител „АДЖАЙЛ ИНВЕСТМЪНТС“ ЕООД – в поземлен имот с идентификатор № 36110.20.1511 с площ 92 219 m<sup>2</sup> - с вид на територията: *Земеделска* и НТП: *Нива*, 4-та категория. Имотът е собственост на Възложителя

На около 100 m южно от имота е регулационната граница на с. Капитан Андреево.



Фиг. 3 Местоположение на поземлен имот № 36110.20.1511, с. Капитан Андреево, община Свиленград (КК на България)

Границите и съседите на имота са както следва:

- На юг и югозапад имотът граничи с АМ „Марица“;
- На север имотът граничи с други земеделски имоти, частна собственост, с НТП: *ниви, четвърта категория*;
- На изток имотът граничи с имоти № 36110.20.1501 - общинска частна собственост, вид територия: *земеделска, НТП за селскостопански, горски, ведомствен път*, и с имот № 36110.19.548 – държавна публична собственост, вид територия: *земеделска, НТП: друг вид земеделска земя*. На изток от съседните имоти са разположени други частни имоти, земеделски земи, в т.ч. имот №36110.19.566 от трети комплекс.

**3) Трети комплекс**, с Възложител „ХЪРАЙЗЪН КЕПИТЪЛ“ ЕООД – в поземлен имот с идентификатор № 36110.19.566, с площ 51 898 m<sup>2</sup>, вид на територията: *Земеделска* и НТП: *Нива*, 4 категория. Имотът е собственост на Възложителя.

На около 160 m южно от имота е регулационната граница на с. Капитан Андреево.



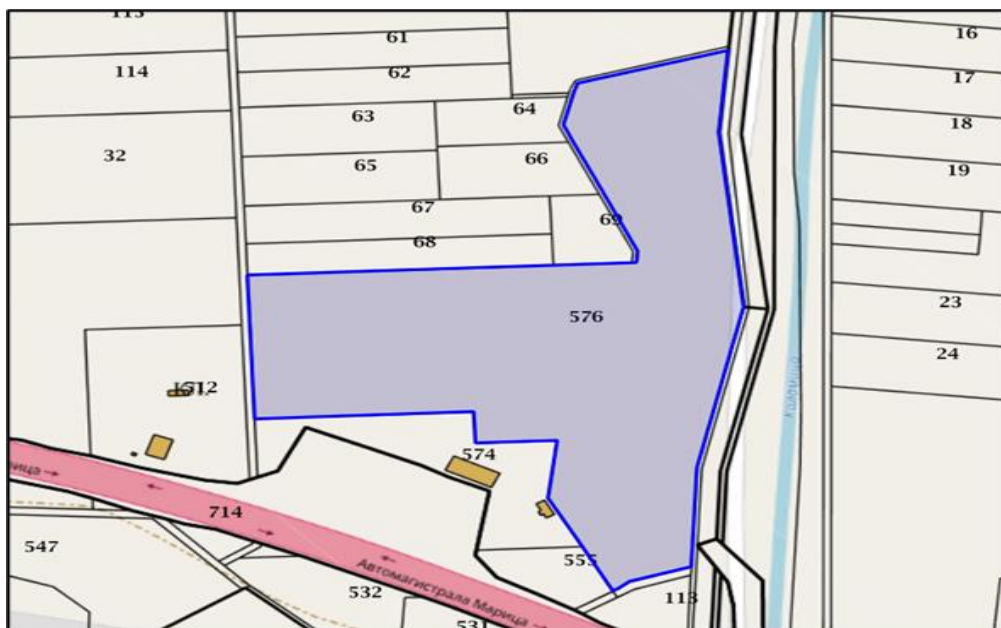
Фиг. 4 Местоположение на поземлен имот № 36110.19.566, с. Капитан Андреево, община Свиленград (КК на България)

Границите и съседите на имота са както следва:

- На юг имотът граничи с АМ „Марица“;
- На югоизток имотът граничи с имот № 36110.19.512, частна собственост, вид територия: урбанизирана, НТП: за бензиностанция, газостанция, метанстанция;
- На изток имотът граничи с имот № 36110.19.553, общинска публична собственост, вид територия: земеделска, НТП: за селскостопански, горски, ведомствен път;
- На запад имотът граничи с имот № 36110.19.548 – държавна публична собственост, вид територия: земеделска, НТП: друг вид земеделска земя и с имот № 36110.19.559, общинска публична собственост, вид територия: земеделска, НТП: за селскостопански, горски, ведомствен път- на изток от тях е имот № 36110.20.1511 на втори комплекс.
- На север имотът граничи с други земеделски имоти, частна собственост, с НТП: ниви, четвърта категория.

**4) Четвърти комплекс**, с Възложител „ЛИЙД ИНДЪСТРИС“ ЕООД – в поземлен имот с идентификатор № 36110.19.576, с площ 62 504 m<sup>2</sup>, вид на територията: *Земеделска*, НТП: *Нива*, 4-та категория. Имотът е собственост на Възложителя.

Имотът отстои, на около 190 m североизточно от регулационната граница на с. Капитан Андреево.

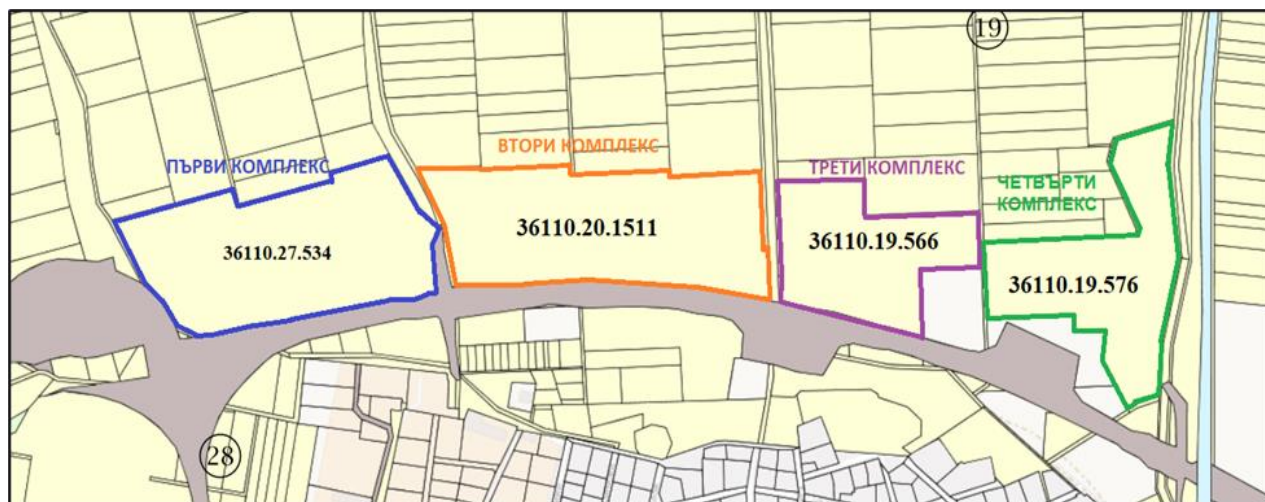


Фиг. 5 Местоположение на поземлен имот № 36110.19.576, с. Капитан Андреево, община Свиленград (КК на България)

Границите и съседите на имота са както следва:

- На юг имотът граничи с частни имоти, урбанизирана територия, собственост на Възложителя „ЛИЙД ИНДЪСТРИС“ ЕООД;
- На север имотите граничат с други земеделски имоти, частна собственост, с НТП: ниви, четвърта категория;
- На изток имотът граничи с имот №36110.18.271 - общинска публична собственост, вид територия Земеделска, НТП За селскостопански, горски, ведомствен път;
- На запад имотът граничи с имот № 36110.19.553 - общинска публична собственост, вид територия: земеделска, НТП: за селскостопански, горски, ведомствен път. На запад от този имот е разположен имот № 36110.19.566, в който е предвиден трети комплекс.

На следващата фигура е представено местоположението на имотите и на четирите комплекса:



Фиг. 6 Местоположение на имотите на четирите комплекса, предмет на ИП

На разстояние от около 2.3 km от имотите на четирите комплекса, в посока изток-югоизток, на българо-турската граница е разположен и функционира Граничен контролно-пропускателен пункт (ГКПП) Капитан Андреево-Капъкуле, който е сред основните за преминаване на българската границата. През него протича по-голямата част от търговията между Турция, Иран и Сирия, от една страна, и страните от Европейския съюз, от друга страна. От 2005 г. е забранено преминаването на ГКПП от пешеходци. ГКПП Капитан Андреево – Капъкуле е сред най-големите и натоварени в света по брой пътници и количество товари, преминаващи през него.

### 1.1. Характеристика на инвестиционното предложение

С настоящото инвестиционно предложение в рамките на четирите имота, предвидени от Възложителите, за изграждане на четирите комплекса ще се промени предназначението на земята от земеделска в урбанизирана територия, за обществено обслужване, търговски и развлекателни дейности. В резултат ще бъдат обособени урегулирани поземлени имоти (УПИ) с предназначение: *Смф* – *смесена многофункционална устройствена зона*, при следните показатели на застрояване:

- Плътност на застрояване – до 70%;
- Процент на озеленяване – мин. 30%;
- Коефициент на интензивност на застрояването (Кинт) – до 2,0;
- Височина на застрояване – до 30.00 м.;
- Вид на застрояването – свободно.

Устройствена зона *Смф*, включва територии с многофункционално предназначение за обществено обслужване, търговия, безвредни производства, жилища, спорт и атракции. и други допълващи функции, без да се допускат обекти за дейности с вредни отделения и влияния.



Комплексите са идентични и всеки от тях се състои от следните обекти и свързаните с тях съпътстващи обекти и инфраструктура:

**Основни обекти за всеки от четирите комплекса:**

- Хотел с две тела, с 500 стаи и максимален капацитет за едновременно настаняване на до 1000 души – категория 5 звезди – 8-етажен, с едноетажно фоайе. Хотелската част е с осем етажа с кота корниз от 28 m, като игралната зала - казино, фоайето и обслужващите функции са поместени в ниските/първите етажи на сградата. Застроената площ на хотела ще бъде до/около 11 000 м<sup>2</sup>. Основният достъп за хотела ще се осъществява през главното за сградата фоайе. Второстепенни входове ще бъдат осигурени от изток и запад. Рецепцията за хотелската част ще бъде разположена в основната зала на казиното, като целта е гостите да обърнат внимание и да се запознаят с предлаганите атракции още при пристигането си. Ще бъде предвидена допълнителна рецепция за лица, които не се допускат в казиното. Основното комуникационно ядро за всяко от хотелските тела ще бъде разположено в средата им и през фоайе ще бъде достъпно от зоната на игралната зала, както и през източния или западния странични входове. В хотелския блок ще има четири типа стаи за настаняване, като всички отговарят на изискванията за 5\* по задание от инвеститора - малка стая (делукс), средна стая (екзекютив), малък апартамент (куин апартамент), голям апартамент (кинг апартамент). От трети до осми етаж /за източен блок до седми/ са разположени малки и средни стаи. На последния - осми етаж са проектирани малки апартаменти и големи апартаменти в допълнение към средните стаи. За всички хотелски стаи се предвижда принудителна вентилация с пренос на пресен въздух;
- За коридорите се предвиждат указателни табели за разположението на стаите;
- За всяка хотелска стая се предвиждат следните зони: *антре, помещение за ношуване и санитарен възел*. Необходимото обзавеждане изискващо се по наредба за хотели с по-висок клас в антрето е гардероб с 6 закачалки на легло, продукти за почистване на обувки, торба за пране и комплект за шиене, стенно огледало за цяла фигура и закачалка за връхни дрехи. Хотелската стая ще се оборудва с 2 бр. единични легла 1 m x 2 m или двойно легло 1.8 m x 2 m с висококачествени матраци, нощно шкафче за всяко легло, комбинирана масичка с лампа, огледало и стол, мека мебел, багажник, нощни лампи, допълнителни контакти, телефон, кош за отпадъчна хартия, минибар с чаши, чинии и салфетки, телевизор с плосък екран, изход за безжични устройства, плътни завеси или щори, папка с указания и телефонни номера, меню за румсървиз;
- Санитарните възли ще бъдат оборудвани с мивка с плот и стенно огледало, кош за отпадъци, вана или душ кабина (по избор), безопасен контакт, безопасен сешоар, увеличаващо козметично огледало, телефон-дериват или

озвучаване, хавлиени кърпи, халат, чехли, чаши за вода, тоалетни принадлежности и санитарен плик;

- За дневните в хотелските апартаменти ще се предвижда следното обзавеждане: писалище с лампа, огледало и стол, салонна масичка, гарнитура от мека мебел, телевизор с плосък екран, лампион, минибар с чаши, чинии и салфетки, ваза, папка с рекламни материали и информация, меню, изход за безжични устройства;
- Необходимите инсталации в хотелските стаи се предвижда да бъдат следните: отоплителна, климатична, алармена инсталация в санитарния възел, телефонна инсталация за връзка с рецепция, достъп до интернет във всяка стая/апартамент, озвучителна в общите части, телевизионна и сателитна, принудителна смукателна инсталация в санитарните възли. За всяка от тях следва да се изработи и представи отделен проект преди изпълнението им;
- На всяко ниво на хотела се предвижда да бъде разположен камериерски офис със собствен санитарен възел и служебен асансьор в северната част на сградата и отделно помещение за мръсно спално бельо (пране) в южната част с отделен служебен асансьор (товарен). Служебните асансьори следва да се оборудват и облицоват с устойчиви на химикали материали като повърхностите им да са подходящи за лесно почистване и дезинфекция. Към помещението за спално бельо има предвидени шахти за бърз пренос на мръсното бельо към сутерена, където се намира пералнята. Товарният асансьор освен за служебни дейности ще се предвиди и за поемането на носилки с болни при нужда и има близка връзка с медицинския кабинет на 1 етаж кота +0,00;
- Служебният асансьор към камериерския офис ще служи за разнос на румсървиз по стаите, като има директна връзка с кухнята на ресторанта-бюфет. Камериерският офис се предвижда да бъде оборудван с машини, съоръжения и консумативи за почистване, камериерски колички, стелажи за чисто и мръсно бельо и стелаж за консумативи. Камериерките подменят бельото през ден или всеки ден по желание на клиента и извършват всекидневно почистване и дезинфекциране на стаите/апартаментите, санитарните съоръжения и чашите за вода. За персонала на хотела са предвидени битови помещения и кантина с кухня в сутеренната част на сградата.

Служителите се предвижда да работят на три основни смени. Ще бъдат проектирани 2 битови помещения, всяко със санитарни възли, преддверия с мивки и душови помещения.

- *Три ресторанта* (1 основен с 250 места и 2 допълнителни с по 130 места) – в сградата на хотела;

- Паркоместа за 500 автомобила;
- Паркоместа за 50 автобуса, като едно паркоместо е 42 m<sup>2</sup>;
- Пълно оборудван спа център със сауна, парна баня, джакузи и турска баня – в сградата на хотела, на сутеренния етаж, с капацитет 200 посетители;
- Два вътрешни (с размери 12.5 m x 9.5 m) и два външни басейна (с размери 25 m x 12.5 m) – към хотела;
- Казино – 7 500 m<sup>2</sup> – в сградата на хотела, с включени помещения за обслужващ персонал и администрация, приемен блок за казиното - фойе (лоби), с капацитет до 1 500 посетители;
- Търговски площи – 2 500 m<sup>2</sup> в хотелската сграда;
- Сграда за настаняване на персонал за 500 човека;
- Обслужващи звена за търговска дейност - 4000 m<sup>2</sup> паркинг;
- Конферентна зала – 6.500 m<sup>2</sup> – в хотелската сграда, с капацитет 500 души;
- Аудиториум /Спортен център - 6500 m<sup>2</sup> – отделна сграда с капацитет 500 души;
- Външен амфитеатър /място за активен отдих с обслужващи обществени звена - 10,000 m<sup>2</sup> – включват търговски и обслужващи сгради, с общ капацитет до 500 души;
- Външен спортен и развлекателен център с обслужващи обществени звена – 15.000 m<sup>2</sup> – включва открити игрища и търговски и обслужващи сгради, с капацитет до 500 души.

Общият капацитет на всеки комплекс за едновременен брой посетители е около 1500 души, в т.ч. с персонала.

## **1.2. Съпътстваща инфраструктура и обекти**

### **1.2.1. Електроснабдяване**

За електроснабдяването на 4-те комплекса, е предвидено подземно кабелно трасе СН 20 kV от подстанция „Свиленград“. Предвидени са бетонни комплектни трансформаторни постове и дизел генератори за всеки комплекс. Ще бъде проектирана тръбна мрежа за външни кабелни линии и кабели за захранване от трафопоста на всички сгради и съоръжения в съответния комплекс.

Не се предвижда използване на други източници на електроснабдяване.

### **1.2.2. Пътни връзки**

- **Пътни връзки**

Достъпът до новообразуваните УПИ ще се осъществява по съществуващи пътища и чрез изграждане на пътни връзки с АМ „Марица“.

Засегнати от пътните връзки, както се вижда и от схемите, са основно имотите, предмет на ИП, както и имотът на АМ „Марица“ с идентификатор 36110.28.714 – собствеността е Държавна публична, вид територия: Територия на транспорта, НТП За автомагистрала:

Пътната връзка на **комплекс 1** засяга имотът на комплекс 1 – ПИ № 36110.27.534 и ПИ № 36110.28.714.

Пътната връзка на **комплекс 2** засяга имотът на комплекс 2 – ПИ № 36110.20.1511 и ПИ № 36110.28.714.

Пътната връзка на **комплекс 3** засяга имотът на комплекс 3 – ПИ № 36110.19.566 и ПИ № 36110.28.714.

Пътната връзка на **комплекс 4** засяга имотът на комплекс 4 – ПИ № 36110.19.576, ПИ № 36110.19.574 (собственост на „ЛИЙД ИНДЪСТРИС“ ЕООД, вид територия Урбанизирана, НТП За друг обществен обект, комплекс) и ПИ № 36110.28.714.

Ширината на пътя за пътните връзки е 6 м, а дължината на трасетата на пътните връзки за четирите комплекса е както следва:

- за първи комплекс – 200 m;
- за втори комплекс – 240 m;
- за трети комплекс – 270 m;
- за четвърти комплекс – 40 m.

#### • Вътрешна пътна система и пешеходен достъп

Пътната система за всеки комплекс ще поема:

- трафика на автомобили и автобуси;
- превозни средства за доставка на провизии и такива за отпадъци от дейностите на комплекса;
- автомобилите на персонала.

Пътната мрежа ще бъде проектирана за поемане на скорости на движение по-малки от 30 km/h, което е приемливо от съображения, свързани с безопасността.

Напречният наклон на правите участъци на пътя и паркингите ще бъде предимно 2,5% с цел улесняване на отводняването на асфалтираните участъци.

Всички пътища ще са проектирани така, че да поемат двустранно движение и тяхното напречно сечение е обозначено с бордюри, които оформят широчина повече от 6 метра. Бордюрите ще бъдат поставени на непрекъсната бетонна основа и ще бъдат подходящи за тежки натоварвания.

Настилката ще бъде асфалто-бетонна настилка, разстелена върху подходящ слой от трошен камък в съответствие със стандартите, получавайки коефициент на уплътняване на основата 0.97. Асфалто-бетонната настилка ще бъде положена върху студоустойчив слой с достатъчен капацитет на натоварване.

Пешеходният достъп в комплексите ще бъде осигурен чрез тротоари покрай вътрешните улици и пешеходни алеи. Ще се предвидят наклони в алеите по-малки от 5%, за да се осигури безпрепятствен достъп на хора с увреждания.

### 1.2.3. Водоснабдяване

Водоснабдяването на питейно-битови нужди за нуждите на инвестиционното предложение, ще се осигури от съществуващата водоснабдителна мрежа в района. И за четирите комплекса са получени писма от „Водоснабдяване и канализация“ ЕООД, гр. Хасково, относно възможностите за присъединяване. До имотите предмет на ИП, е налично вече изградено водопроводно отклонение.

За осигуряване на нуждите от поливни води ще бъдат изградени и сондажи във всеки комплекс, всеки с проектен капацитет до 5.5 л/с.

За всеки комплекс ще бъдат предвидени и резервоар за питейна вода, резервоар за пожаро-спасителни дейности и резервоар за поливни нужди.

### 1.2.4. Канализация и третиране на отпадъчните води

Ще бъде проектирана изцяло разделна, гравитачна канализация за битово-фекални и атмосферни води. Подробно описание и оценка са направени в т.4.3.1 на Доклада за ОВОС.

*За битово-фекални води* - сградната канализационна мрежа за битови води ще отводнява всички обекти. Ще бъде предвиден гравитачен канал с „вторична“ вентилация. Там, където има опасност от замърсявания (мазнини в кухнята) се предвижда третирането посредством мазниноуловители, монтирани в самите кухни и в технически помещения на хотелската сграда. Почистването ще става успоредно с почистването на утайките от локалните пречиствателни съоръжения за отпадъчни води (ЛПСОВ).

*Сградна канализация за атмосферни води* – ще се предвиди вакуумна отводнителна система задоволява нуждите на обекта. Системите ще отводняват всяко ниво с отделни вакуумни мрежи. Тези условно чисти водни количества ще се насочат към резервоар за поливна вода, снабден с преливник, отвеждащ водите към площадковия дъждовен канал.

Генерираните битово-фекални отпадъчни води от всеки обект ще се пречистват в индивидуални ЛПСОВ за всеки от 4-те комплекса, като всяка ще бъде оразмерена съобразно проектните количества битово-фекални отпадъчни води за до 3000 ЕЖ, след които за пречистените отпадъчни води са разгледани две алтернативи (алтернатива 1 – заустване във воден обект – дере, и алтернатива 2 – събиране на пречистените отпадъчни води и последващо предаване в пречиствателна станция за отпадъчни води), подробно описани в ДОВОС.

### 1.2.5. Отопление, вентилация и климатизация

Ще бъдат изградени необходимите климатични, вентилационни и отоплителни инсталации, ползващи електроенергия.

За **хотела** се предвижда климатизация с вентилаторни конвектори.

При преминаване през важни от гледна точка на пожарната безопасност строителни елементи се предвиждат съответните противопожарни системи.

За всички хотелски стаи ще бъде проектирана принудителна общообменна вентилация с пренос на обработен пресен въздух в стаите и засмукване на мръсен въздух от санитарните възли.

За **битовите помещения** се предвижда отопление с климатици и общообменна вентилация. Въздухът ще се обработва от вентилационни блокове.

За **заведенията за хранене** отоплението и охлаждането на въздуха, ще се осъществява с покривни климатични централи. За кухните обработката на въздуха ще се осъществява посредством климатични камери – състоящи се от нагнетателен вентилатор, отоплителна/охладителна секция, филтърна секция.

За осигуряване на пресен въздух **в басейните, фитнеса и СПА зоната** са предвидени отделни приточно-смукателни климатични инсталации. Обработката на въздуха ще се осъществява посредством климатични камери. За климатизация на фитнеса ще бъдат заложени допълнително вентилаторни конвектори. За СПА зоната ще се използва подово отопление.

#### 1.2.6. Озеленяване

Свободните от застрояване площи са решени с богато озеленяване, алеи и места за отдих, като се цели създаването на привлекателни и релаксиращи външни зони за отдих на гостите на хотела. Предвидена е отделна система за поливане на проектираното озеленяване с воден резервоар за поливни нужди (с вода от предвидените сондажни кладенци и с условно чистите дъждовни води от покривите на сградите).

ИП не е свързано с дейности по събаряне и разрушаване, тъй като в рамките на имотите за четирите комплекса към момента няма извършено строителство.

С дейностите по ИП не се предвижда добив на подземни богатства, съответно ползване на земни недра. Засягането на земните недра е свързано единствено с изкопите за фундаменти, които се предвижда да са с дълбочина до 7 м.

## 2. ОПИСАНИЕ НА ХАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ДРУГИ ПЛАНОВЕ, ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ/ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ, СЪЩЕСТВУВАЩИ И/ИЛИ В ПРОЦЕС НА РАЗРАБОТВАНЕ ИЛИ ОДОБРЯВАНЕ, КОИТО В СЪЧЕТАНИЕ С ОЦЕНЯВАНИЯ ПЛАН МОГАТ ДА ОКАЖАТ НЕБЛАГОПРИЯТНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ

Настоящото инвестиционно предложение, попада в границите на една защитена зона, част от екологичната мрежа Натура, а именно BG0000212 „Сакар“, защитена зона за съхранение на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

По данни на РИОСВ – Хасково и РИОСВ-Стара Загора, предоставени в писма с Изх. № АП - 200/ 08.12.2020 г. и Решение по ЗДОИ № 20/08.12.2020 г.), и с Изх. № РД-16-6447/ 10.12.2021 г. и Решение по ЗДОИ № 16-29/10.12.2021 г.) в тази защитена зона са

заявени за одобряване следните инвестиционни намерения, планове и програми, които заедно с разглежданото инвестиционно предложение, могат да доведат до формиране и увеличаване на кумулативен ефект. Информацията е достъпна и онлайн, на електронните страници на РИОСВ – Хасково РИОСВ-Стара Загора, като част от публичните регистри, за провежданите процедури по реда на *Закона за опазване на околната среда*, и другите действащи нормативни документи /Наредбата за ОС, Наредбата за ОС и Наредбата за ЕО/.

За определяне на степента на кумулативност от реализацията на инвестиционното предложение, спрямо другите планове и програми, инвестиционни предложения е използвана информация за периода 2007 г.-2021 г., като са описани само тези за които има приключила процедура и издадено становище или решение от компетентният орган по околна среда, и попадащо в границите на защитена зона в следната последователност:

### **1. Всички ИП/ППП, попадащи в защитена зона BG0000212 „Сакар“ за опазване на природните местообитания**

За оценяване на кумулативното въздействие от реализацията на инвестиционното предложение, са разгледани всички планове и ИП, попадащи в територията на защитената зона попадащи и в териториалният обхват/ община, населено място/, Кумулативният ефект е представен и изчислен общо за всички ИП и ППП, както и по отделно за тези обекти които имат сходен характер, а от там възможността им за формиране на кумулативен ефект.

Описаните планове, програми и инвестиционни предложения попадат цяло или частично, в границите на защитена зона BG0000212 „Сакар“, като същите са съгласувани от РИОСВ – Хасково и РИОСВ-Стара Загора, в чийто обхват тя попада.

Съгласно представената справка, общия брой на инвестиционните предложения в обхвата на защитената зона за периода от 2007 г. до 2021 г. е общо 547 бр., а броят на плановете и програми за посочения период, е 199 бр.

В следващата таблица са представени тези обекти, които попадат в землището на с. Капитан Андреево, и тези попадащи в РИОСВ-Стара Загора, в границите на защитената зона. Предвид големият им брой в обхвата на област Хасково, пълната таблична справка за тях, е представена в *Приложение № 1* към доклада, където са приложени и копия на решенията по Закона за достъп до обществена информация.

**Таблица 2. Инвестиционни предложения в обхвата на защитена зона BG0000212 „Сакар“, в землището на с. Капитан Андреево, община Свиленград до 2020 г. вкл.**

№	Инвестиционно предложение	Община	Нас. място	ПИ №	Площ/дка	Решение по преценка	Решение по Преценка ОС
1.	Изграждане на система за капково напояване	Свиленград	Капитан Андреево	000281	347.94	0	XA-26-OC/ 2009
2.	Изграждане на система за капково напояване и нови трайни насаждения	Свиленград	Капитан Андреево	000293, 000291, 000287, 000288, 000285	271.49	0	XA-27-OC/ 2009
3.	Капково напояване	Свиленград	Капитан Андреево	027101, 027102, 027103, 027104, 027105, 027012, 027114, 027115, 027116	70.42	0	XA-02-OC/2010
4.	Капково напояване	Свиленград	Капитан Андреево	027113	10.00	0	XA-03-OC/ 2010
5.	Създаване на трайни насаждения- десертни лозя	Свиленград	Капитан Андреево	027011, 027013	33.40	0	XA-19-OC/2010
6.	Оптична кабелна линия	Свиленград	Капитан Андреево	0	1.48	0	XA-45-OC/ 2010
7.	Оптична свързаност между технически центрове	Свиленград	Капитан Андреево	0	4.93	0	XA-05-OC/ 2011
8.	Изграждане на бензиностанция, мотел с ресторант, автомивка и автоработилница	Свиленград	Капитан Андреево	025002	3.52	XA-40-PP/2009 г.	0
9.	Изграждане на хидромелиоративни съоръжения на съществуващ масив	Свиленград	Капитан Андреево	019102, 020113	0.00	XA-12-PP/2011 г.	0
10.	Създаване на трайни насаждения лозя и изграждане на система за капково напояване	Свиленград	Капитан Андреево	027011, 027013	16.50	XA-21-PP/31.05.2011 г.	0
11.	Корекция р.Каламица	Свиленград	Капитан Андреево	000545	32.32	0	XA-22-OC/2013
12.	Изграждане на обект с обществено обслужване-магазин, изграждане на външно ел. храняване към него и изграждане на сондажен кладенец с дълбочина 20 м.	Свиленград	Капитан Андреево	0191118	2.24	XA-63-PP/16.12.2014	0
13.	Изграждане на комуникационна мачта и подземна кабелна линия	Свиленград	Капитан Андреево	020032	0.50	0	XA-28-OC/2014
14.	Изграждане на търговски обект за обслужване и почивка с магазин за хранителни стоки	Свиленград	Капитан Андреево	019123	3.31	0	XA-04-OC/2015
15.	Почистване на стари лозя и залесяване с бадеми	Свиленград	Капитан Андреево	016007	9.89	0	XA-23-OC/2015
16.	Изграждане на бензиностанция, газстанция, ресторант, магазин и сондажен кладенец за питейни нужди	Свиленград	Капитан Андреево	019113	2.22	XA-94-PP/19.11.2015 г.	0



**Доклад за ОСВ** на инвестиционно предложение за изграждане на: „Крайпътни обслужващи комплекси в  
 поземлени имоти с идентификатори 36110.27.534 (комплекс 1), 36110.20.1511 (комплекс 2), 36110.19.566 (комплекс 3), 36110.19.576 (комплекс 4) по КККР на с. Капитан Андреево, община  
 Свиленград, област Хасково“

17.	Изграждане на паркинг за автомобили и сгради за обществено обслужване	Свиленград	Капитан Андреево	292018	5.01	XA-91-ПР/04.11.2016 г.	0
18.	Изграждане на магазин	Свиленград	Капитан Андреево	019105	3.60	0	XA-46-ОС/2016
19.	Изграждане на бензиностанция и газстанция с обслужваща сграда	Свиленград	Капитан Андреево	020163	9.93	XA-13-ПР/10.02.2017 г.	0
20.	Търговски крайпътен комплекс – бензиностанция с АГСС, обслужваща сграда, КТП, паркинг за леки автомобили и ТИР, изгребна яма и зона за отдих	Свиленград	Капитан Андреево	36110.19.512	11.81	XA-100-ПР/17.11.2017 г.	0
21.	Създаване на трайни насаждения от сливи	Свиленград	Капитан Андреево	019020	8.54	0	XA-25-ОС/2018
22.	Търговски обслужващ комплекс с бензиностанция, газстанция, хотел, БКТП и паркинг ведно с пътна връзка за обекта, външно ел. захранване и собствен водоизточник	Свиленград	Капитан Андреево	36110.31.600, 36110.31.591	24.77	XA-4-ПР/24.01.2018 г.	0
23.	Търговски комплекс с бензиностанция с АГСС, паркинг и обслужваща сграда	Свиленград	Капитан Андреево	36110.19.532	5.66	XA-28-ПР/10.05.2018 г.	0
24.	Търговски комплекс с бензиностанция с АГСС, паркинг и обслужваща сграда	Свиленград	Капитан Андреево	36110.19.555	2.72	XA-29-ПР/10.05.2018 г.	0
25.	Търговски комплекс с бензиностанция с АГСС, паркинг и обслужваща сграда	Свиленград	Капитан Андреево	36110.20.502	4.56	XA-56-ПР/01.08.2018 г.	0
26.	Изграждане на обществено-обслужващ комплекс	Свиленград	Капитан Андреево	36110.31.657, 36110.31.658 (образувани от 36110.31.647); 36110.31.659, 36110.31.660 (образувани от 36110.31.116), 36110.31.648	147.95	0	0
27.	Промяна предназначението на имот, свързано с изграждане на търговски обект с офис	Свиленград	Капитан Андреево	36110.20.1499	3.54	0	XA-33-ОС/2019
28.	Търговски обслужващ комплекс с бензиностанция, газстанция, хотел, БКТП и паркинг ведно с пътна връзка за обекта, външно ЕЛ и ВиК захранване и собствен водоизточник	Свиленград	Капитан Андреево	36110.20.1503	21.59	XA-12-ПР/04.02.2019 г.	0
29.	Търговски обслужващ комплекс с бензиностанция, газстанция, хотел, БКТП и паркинг ведно с пътна	Свиленград	Капитан Андреево	36110.31.661, 36110.31.662, 36110.31.663,	55.73	XA-21-ПР/06.03.2019 г.	0

**Доклад за ОСВ** на инвестиционно предложение за изграждане на: „Крайпътни обслужващи комплекси в  
 поземлени имоти с идентификатори 36110.27.534 (комплекс 1), 36110.20.1511 (комплекс 2), 36110.19.566 (комплекс 3), 36110.19.576 (комплекс 4) по КККР на с. Капитан Андреево, община  
 Свиленград, област Хасково“

	връзка за обекта, външно ел. захранване и собствен водоизточник			36110.31.665, 36110.31.632, 36110.31.91			
30.	Търговски обслужващ комплекс с бензиностанция, газстанция, мотел, БКТП и паркинг ведно с пътна връзка за обекта, външно ел. захранване и собствен водоизточник	Свиленград	Капитан Андреево	36110.19.563	21.72	ХА-41-ПР/30.04.2019 г.	0
31.	Търговски обслужващ комплекс с бензиностанция, газстанция, мотел, БКТП и паркинг ведно с пътна връзка за обекта, външно ел. захранване и собствен водоизточник	Свиленград	Капитан Андреево	36110.20.1504	14.35	ХА-42-ПР/02.05.2019 г.	0
32.	Промяна в параметрите на „Обществено-обслужващ комплекс“ в ПИ 36110.31.667 (образуван от ПИ 36110.31.648, ПИ 36110.31.647 и ПИ 36110.31.116), по кадастралната карта и кадастралните регистри на с. Капитан Андреево, м. „Кючук Чеир“, община Свиленград, относно количество и начин на третиране на отпадъчните води от комплекса	Свиленград	Капитан Андреево	36110.31.667, 36110.331.924, 36110.31.139,	0	ХА-56-ПР/02.07.2019 г.	0
33.	Изграждане на краварник за отглеждане на месодайни крави и тяхното поголовие и изграждане на торова площадка	Свиленград	Капитан Андреево	36110.20.503	2.75	ХА-71-ПР/21.08.2019 г.	0
34.	Разширение на площадка на търговски обслужващ комплекс	Свиленград	Капитан Андреево	36110.31.631, 36110.31.32, 36110.31.678, 36110.31.679	95.75	ХА-5 - ПР/27.02.2020 г.	0

**Общо: 1250.14 дка  
/125.014 ha/**

Доклад за ОСВ на инвестиционно предложение за изграждане на: „Крайпътни обслужващи комплекси в поземлени имоти с идентификатори 36110.27.534 (комплекс 1), 36110.20.1511 (комплекс 2), 36110.19.566 (комплекс 3), 36110.19.576 (комплекс 4) по КККР на с. Капитан Андреево, община Свиленград, област Хасково“

Таблица 3. ППП в обхвата на защитена зона BG0000212 „Сакар“, в землището на с. Капитан Андреево, община Свиленград, до 2020 г. вкл.

№	План, програма, проект	Община	Нас.място	ПИ №	Площ/ дка	Решение по преценка	Решение по Преценка ОС
1.	Изработване на ПУП – план за застрояване	Свиленград	Капитан Андреево	000126	17.665	Решение №ХА-1 ЕО/22.02.2016 г.	0
<b>Общо: 17.665 дка /1.7665 ha/</b>							

**Доклад за ОСВ** на инвестиционно предложение за изграждане на: „Крайпътни обслужващи комплекси в  
 поземлени имоти с идентификатори 36110.27.534 (комплекс 1), 36110.20.1511 (комплекс 2), 36110.19.566 (комплекс 3), 36110.19.576 (комплекс 4) по КККР на с. Капитан Андреево, община  
 Свиленград, област Хасково“

**Таблица 4. Инвестиционни предложения в обхвата на защитена зона BG0000212 „Сакар“, в област Ямбол до 2021 г. вкл.**

№	Инвестиционно предложение, план/програма	Землище, община	ПИ №	Защитени зони	Площ/ дка
1.	Изграждане на база за отдих, м. „Еневец“	с. Срем, общ. Тополовград	№ 026002	„Сакар“ BG0002021, „Река Тунджа 2“ BG0000195	8.899
2.	Изграждане вятърни електрогенератори 11 броя	с. Радовец, общ. Тополовград	№№ 124018, 135016, 135018, 137004, 153015, 161006, 161008, 161014, 162004, 155005, 155000	„Сакар“ с код BG0002021, „Сакар“ с код BG0000212	161.54
3.	Изграждане на три броя вятърни генератори и фотоволтаични системи	с. Лесово, общ. Елхово	№№ 43459.59.175, 43459.35.235, 43459.35.240	„Сакар“ с код BG 0002021, „Ждрелото на река Тунджа“ с код BG0000217, „Дервентски възвишения 1“ с код BG0000218, „Дервентски възвишения“ с код BG00002026	21.784
4.	Изграждане на МВЕЦ „Устрем“ с мощност 800 MW	с. Устрем, общ. Тополовград	№ 000349	„Сакар“ с код BG0002021, „Ждрелото на река Тунджа“ с код BG0000217	4.903
5.	Изграждане на МВЕЦ „МЕЛНИК“	с. Срем, общ. Тополовград	имот № 032008	„Сакар“ с код BG 0002021, „Река Тунджа 2“ с код BG0000195	5.000
6.	Изграждане на фотоволтаична инсталация за производство на соларна електрическа енергия с мощност 424 kW	с. Лесово, общ. Елхово	№ 058293	„Сакар“ с код BG 0002021, „Ждрелото на река Тунджа“ с код BG0000217	11.993
7.	Изграждане на соларен парк „Яневец“ с мощност между 15 - 20 MW	с. Срем, общ. Тополовград	№ 210005	„Сакар“ с код BG0002021, „Сакар“ с код BG0000212	561.453
8.	Изграждане на соларен парк „Ангелова чешма“ с мощност между 30 - 40 MW	с. Гранитово, общ. Елхово	№ 089003	„Сакар“ с код BG0002021	996.810
9.	Изграждане на фотоволтаична система с мощност до 2 MW	с. Доброселец, общ. Тополовград,	№ 017004	„Сакар“ с код BG0002021, „Сакар“ с код BG0000212	41.824
10.	Изграждане на фотоволтаична система с мощност до 2 MW, м. „Дженков камък“, м. „Кайряка“	с. Доброселец, общ. Тополовград,	№ 012022	„Сакар“ с код BG0000212, „Сакар“ с код BG0002021	48.884
11.	Изграждане на фотоволтаичен парк с мощност 50 MW	гр. Тополовград, общ. Тополовград	№№ 000512, 000516, 000729 и 000731	„Сакар“ с код BG0002021, „Сакар“ с код BG0000212	–
12.	Изграждане на фотоволтаичен парк Тополовград II (втори етап), с мощност 50 MW, местностите „Калово“ и „Дубрава“	гр. Тополовград, общ. Тополовград	№№ 000167, 000230	„Сакар“ с код BG0002021, „Сакар“ с код BG0000212	1564.968

**Доклад за ОСВ** на инвестиционно предложение за изграждане на: „Крайпътни обслужващи комплекси в  
 поземлени имоти с идентификатори 36110.27.534 (комплекс 1), 36110.20.1511 (комплекс 2), 36110.19.566 (комплекс 3), 36110.19.576 (комплекс 4) по КККР на с. Капитан Андреево, община  
 Свиленград, област Хасково“

13.	Изграждане на фотоволтаичен парк с мощност 50 MW	с. Капитан Петко войвода, общ. Тополовград	№№ 001212 и 001246	„Сакар“ с код BG0002021, „Сакар“ с код BG0000212	689.716
14.	Изграждане на агро-фотоволтаичен парк	с. Присадец, общ. Тополовград	№№ 037009, 038001, 070006, 071004	„Сакар“ с код BG0002021, „Сакар“ с код BG0000212, „Ждрелото на Река Тунджа“ с код BG0000217	109.309
15.	Изграждане на агро-фотоволтаичен парк Тополовград 2	с. Радовец, с. Присадец, общ. Тополовград	№№ 160001, 167010, 168018, 167013, 169008, 171010, №№ 011014, 012015, 012016	„Сакар“ с код BG0002021, „Сакар“ с код BG0000212, „Ждрелото на Река Тунджа“ с код BG0000217	248.473
16.	Изграждане на фотоволтаична централа с мощност 3 MW, местност „Червен бряг“	с. Доброселец, общ. Тополовград	№ 018026	„Сакар“ с код BG0002021, „Сакар“ с код BG0000212	102.173
17.	Изграждане на склад за съхраняване на селскостопански машини и инвентар с фотоволтаична покривна инсталация, м. „Куруджа дере“	с. Синапово, общ. Тополовград	№ 000207	„Сакар“ с код BG0002021, „Сакар“ с код BG0000212	–
18.	Поливане на 25 дка люцерна	с. Филипово, общ. Тополовград	№№ 025001, 025003, 025005, 025008, 025009	„Сакар“ с код BG0002021, „Сакар“ с код BG0000212	25.00
19.	Изграждане на лозов масив с подпорна конструкция и система за капково напояване	с. Капитан Петко войвода, общ. Тополовград	№№ 001044, 001046, 001072, 001074, 001090, 010013, 001045, 001073, 001081	„Сакар“ с код BG0002021, „Сакар“ с код BG0000212	–
20.	Изграждане на площадка за събиране, временно съхранение и транспортиране на отпадъци от черни и цветни метали, НУБА и ИУЕЕО	гр. Тополовград, общ. Тополовград	№ 054003	„Сакар“ с код BG0002021	–
21.	Изграждане на бетонен комплексен трансформаторен пост /БКТП/ 20/0.4 kV “Кошарите“	с. Устрем, общ. Тополовград	№000067	„Сакар“ с код BG0000212	–
22.	Изграждане на бетонен комплексен трансформаторен пост /БКТП/ 20/0.4 kV “Моста“	с. Срем, общ. Тополовград	№000610	„Сакар“ с код BG0002021, „Сакар“ с код BG0000212	–
23.	„Изграждане на къща за гости с капацитет 30 обитатели“	с. Сакарци, общ. Тополовград	№ 025005	„Сакар“ с код BG0002021, „Сакар“ с код BG0000212	–
24.	Промяна предназначението на земеделска земя за неземеделски нужди, представляваща собствен поземлен имот, м. „Ръта“	с. Устрем, общ. Тополовград	№ 092005	„Сакар“ с код BG0002021, „Сакар“ с код BG0000212	–
25.	Ремонтно-възстановителни работи за подобряване проводимостта на речното легло на река Синаповска	Река Синаповска, през с. Синапово	река Синаповска, с.Синапово	„Сакар“ с код BG0002021, „Сакар“ с код BG0000212	–

**Доклад за ОСВ** на инвестиционно предложение за изграждане на: „Крайпътни обслужващи комплекси в  
 поземлени имоти с идентификатори 36110.27.534 (комплекс 1), 36110.20.1511 (комплекс 2), 36110.19.566 (комплекс 3), 36110.19.576 (комплекс 4) по КККР на с. Капитан Андреево, община  
 Свиленград, област Хасково“

26.	Благоустрояване и озеленяване на част от имот № 000673	гр. Тополовград, общ. Тополовград	№ 000673	„Сакар“ с код BG0002021, „Сакар“ с код BG0000212	–
27.	Изграждане на ферма за крави” в УПИ VI - 2, кв. 1	с. Присадец, общ. Тополовград	УПИ VI - 2, кв. 1	„Сакар“ с код BG0002021 „Сакар“ с код BG0000212	–
28.	Изграждане система за капково напояване в имоти с в землището на и изграждане на навес и складове за селскостопанска техника и инвентар	с. Хлябово, общ. Тополовград	№№ 023064, 026022, 001001, 023020 № 001001	„Сакар“ с код BG0002021, „Сакар“ с код BG0000212	–
29.	Изграждане на МВЕЦ на река Тунджа	с. Княжево, общ. Тополовград	№ 017001	„Сакар“ с код BG0002021, „Река Тунджа - 2” с код BG 0000195	–
30.	Изграждане на базова станция за мобилни услуги DCS/LTE/WI-FI - Базова станция НКВ 167 (Хлябово) и изграждане на външно ел. захранване	с. Хлябово, общ. Тополовград,	№ 115027	„Сакар“ с код BG0002021, „Сакар“ с код BG0000212	–
31.	Изграждане на жилищна сграда	гр. Тополовград, общ. Тополовград	№ 72761.57.73	„Сакар“ с код BG0002021	–
32.	Извършване на рекултивация на нарушени терени - бивши кариери за суровини за строителството и промишлеността	гр. Тополовград, общ. Тополовград	№ 72761.14.157 и № 72761.21.509	„Сакар“ с код BG0002021, „Сакар“ с код BG0000212	–
Общо за всички зони					<b>4602.729</b> <b>/460.2729 ha/</b>
Общо в защитена зона „Сакар“ с код BG0000212 <i>/* в по-голямата си част защитената зона се припокрива, почти изцяло с останалите защитени зони/, затова при оценка е взета цялата площ на инвестиционното предложение/</i>					<b>3553.34</b> <b>/355.334 ha/</b>

Съгласно предоставената ни информация с *Решение № 3Д-59/09.04.2021 г.*, издадените от министъра на околната среда и водите решения по реда на Глава втора от *Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредба за ОС) за периода от 2007 г. до настоящия момент за територията на защитена зона BG0000212 „Сакар за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна, както следва (13 бр.) със следните номера на решения: /08-ОС 2008 г., 76-ОС/2008 г., 77-ОС/2008 г., 50-ОС/2010 г., 76-ОС/2010 г., 39-ОС/2011 г., 15-ОС/2012 г., 17-ОС/2013 г., 57-ОС/2013 г., 36-ОС/2014 г., 21-ОС/2015 г., 11-ОС/2016 г. и 32-ОС/2016 г., същите включват инвестиционно предложения за Електрификация на ж.п линия Свиленград, Работен проект за търсене и проучване на площи за строителни материали в площ „Щит“, Работен проект за разширено търсене на подземни природни богатства – нефт и газ, Реконструкция на водопровод в участък „Любимец-Капитан Андреево“ от АМ „Марица“, Горскостопански и ловностопански план на Държавно горско стопанство (ДГС) „Тополовград“, Горскостопански и ловностопански план на ДГС „Харманли“, „Създаване на насаждения от касис, отглеждане по биологичен начин в землището на с. Радовец и с. Филипово, община Тополовград и с. Студена, община Свиленград и др.*

Посочените инвестиционни предложения нямат сходен характер, с този на настоящото инвестиционното предложение */крайпътни обслужващи комплекси/*, а част от тях попадат извън границите на община Свиленград. Същите са свързани основано с изграждането на различна по вид техническа инфраструктура, проучване на площи за строителни материали, и др., като за период от 14 години са одобрени само 13 бр., а през последните пет години такива не са заявявани, или постъпили за съгласуване в обхвата на защитената зона. За 13 бр. ИП за които *Министъра на околната среда на водите*, по реда на ЗООС и съответните Наредби по ОС, ОВОС и ЕО е преценил, че са допустими за реализация в обхвата на защитена зона BG0000212 „Сакар“, без да нарушат функцията и структурата ѝ. В тази връзка може да се посочи, че формирането на кумулативно въздействие, на тези инвестиционни предложения с настоящото, ще доведе до незначителна промяна в кумулативното натоварване в обхвата на защитената зона, и въздействието се оценява като *незначително*.

### **Оценка и анализ на кумулативния ефект**

До момента няма изготвени и приети от МОСВ единни критерии, методики или математически модел за изготвяне на оценка на кумулативния ефект. Всяка оценка на кумулативния ефект от инвестиционното намерение би била субективна. За определяне прага на риска и по-точно пресмятане, при оценяване на кумулативното въздействие от реализацията на инвестиционното предложение, са оценени и разгледани всички планове, програми и инвестиционни предложение попадащи в землището на с. Капитан Андреево, община Свиленград, а също и в обхвата на защитената зона.

Съгласно параграф 3, т. 10 от Допълнителните разпоредби на Наредбата за ОС, „кумулятивни въздействия“ са въздействия върху околната среда, които са резултат от увеличаване ефекта на оценявания план, програма и проект/инвестиционно предложение, когато към него се прибави ефектът от други минали, настоящи и/или очаквани бъдещи планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, независимо от кого са осъществявани тези планове, програми и проекти/инвестиционни предложения. Кумулативните въздействия могат да са резултат от отделни планове, програми и проекти/инвестиционни предложения с незначителен ефект, разглеждани сами по себе си, но със значителен ефект, разглеждани в съвкупност, и реализирани, нееднократно в рамките на определен период от време.

Следователно вероятния кумулативен ефект (въздействие) се дефинира с резултата от състоянието, в което редица повтарящи се действия, оказват по-силно въздействие от сумата на техните индивидуални ефекти, при съчетаването им в обхвата на определена територия.

При оценката са взети предвид препоръките от методиката за определяне на кумулативното въздействие, на *Walker, L.J. и J. Johnston (Guidelines for the assessment of indirect and cumulative impacts as well as impact inter actions May 1999, „Luxemburg“)*, както и на други документи свързани с определящи формирането на този ефект. Съгласно посочената методика нея кумулативният ефект е резултат от взаимодействие на нарастващите промени от миналото и настоящето или предвидими в бъдеще дейности и действия заедно с обекта на инвестиционното предложение. Най-ясно кумулативният ефект се проявява при комбинация на сходни по тип проекти, напр. (производствени предприятия разположени в близост, хотели разположени един до друг, вилни/жилищни сгради и концентрирането им в определен район и др.). В тази връзка трябва и да се вземе и предвид кумулативният ефект от въздействието на новото строителство с предвиденото ИП, в комбинация с други инвестиционни намерения и планове, програми и проекти (ППП) в границите на ЗЗ, на база предоставената информация.

За да се определи най-точно кумулативния ефект, който ще се формира в границите на защитената зона, е необходимо да се знае точната площ на ИП която попада в нея, същата е представена в следващата таблица:

Таблица 5. Площ на инвестиционното предложение в защитената зона

№	Защитена зона	Код ЗЗ	Площ на ЗЗ/ha	Площ на ИП, в границите на ЗЗ /ha	% от ЗЗ
1.	„Сакар“	BG0000212	132118.6078	29.94 ha	0.0227 %

Оценката на кумулативния ефект в териториалния обхват на защитена зона BG0000212 „Сакар“, включва всички съгласувани и процедурирани ИП и ППП в границите ѝ за периода от 2007 г. до 2021 г., и съответно в обхвата на двете области в които тя попада Хасково и Ямбол, и е разпределен както следва:



- **общо за всички населени места в обхвата на защитената зона**

Съгласно данните включени в *Таблица 1 /Виж. Приложение 1 към ДОСВ/* за периода от 2007 г. до 2021 г., са одобрени общо **547 бр. инвестиционни предложения** с площ от **15939.521 ha** или **12.065 %** от площта на защитената зона, и **199 бр. планове, програми и проекти** с площ от **890.102 ha** или **0.674 %** от площта ѝ.

Общата площ на всички съгласувани ИП и ППП в териториалният обхват на защитена зона BG0000212 „Сакар“ е **16829.623 ha** или **12.739 %** от територията ѝ, определящо степента на съществуващото кумулативно въздействие в границите ѝ.

Съгласуваните инвестиционните предложения и планове, програми и проекти за посочения период, попадат частично или изцяло в границите на защитената зона в обхвата на област Хасково, и една част по-малка част в границите ѝ попадащи на територията на област Ямбол.

В границите на защитената зона в обхвата на **област Хасково**, основната част от тях са свързани с изграждането на фотоволтаични електроцентрали, ветрогенератори, системи за капково напояване и трайни насаждения, селскостопански дворове, залесяване на неземеделски земи, залесяване на опожарени територии, извеждане на отгледни сечи, млекопреработвателно предприятие, свинекомплекс, рибовъдна ферма, жилищни сгради, бензиностанции, Общ устройствен план (ОУП), ПУП за жилищно строителство, за социална инфраструктура, фотоволтаична електроцентрала и др., чийто характер не е свързан и с този на настоящото ИП. Като цяло те нямат сходен характер с обекта на настоящата оценка, а именно изграждането на крайпътни обслужващи комплекси, и съвместно с него не биха довели до увеличаване или промяна на кумулативния ефект в границите на зоната.

Територията на общините в обхвата на защитената зона, ги определя като значително антропогенно повлияни /с изградена пътна и железопътна инфраструктура, с развита селско-стопанско и земеделско-производствена дейност, интензивен целогодишен пътен трафик и др./, видно и от заявените и съгласувани ИП и ППП в обхвата ѝ.

Съгласуваните инвестиционните предложения и планове за посочения период, попадат частично или изцяло в границите на защитената зона в обхвата на **област Ямбол**, са със следния характер изграждане трайни насаждения, овчарници, база за отдих, Изграждане на МВЕЦ, поливни площи, изграждане на капково напояване, изграждане на кравеферма, изграждане на базова станция за мобилни услуги, къща за гости и др., като най-значителна е площта за изграждане на фотоволтаични планове. В тази връзка може да се посочи, че те нямат сходен характер с обекта на настоящата оценка, а именно изграждането на крайпътни обслужващи комплекси. Общата им площ в границите на защитена зона BG0000212 „Сакар“ е **355.334 ha** или **0.269 %** от площта на зоната.

Обектите със сходен характер на инвестиционното предложение, съгласувани за периода от 2007 г. до 2020 г. са общо **20 бр.**, в общините Харманли, Любимец и Свиленград, област Хасково и са съответно с обща площ от **49.5153 ha** или **0.0374 %** от територията на зоната.

В тази връзка може да се отбележи, че формираният кумулативен ефект от реализацията на ИП в обхвата на община Свиленград, предвид площта която отнема от защитената зона, и характера си който не е свързан с взривни дейности или други опасни производства, добив на полезни изкопаеми или пресушаване и корекции на водни обекти, ще бъде с *незначителна степен*, без да доведе до промяна в структурата и функцията на защитена зона BG0000212 „Сакар“.

В заключение може да се посочи, че очакваното увеличение на кумулативното натоварване в защитената зона, при реализиране на настоящото инвестиционно предложение, ще бъде с **0.0227 % /29.94 ha/**. Цялостното кумулативно натоварване за зоната, включващо ИП и другите обекти в обхвата ѝ е съответно с площ от **16829.623 ha**, или общо с ИП **16859.563 ha** или **12.762 %** от ЗЗ (*12.739 % от площта в зоната на заявените ИП, и 0.0227 % от инвестиционното предложение*).

- **за землище с. Капитан Андреево, община Свиленград в обхвата на защитената зона**

Съгласно представените в Таблица 2 и Таблица 3 данни, общия брой на съгласуваните инвестиционни предложения в землището на с. Капитан Андреево, е общо **34 бр.** с площ от **125.014 ha** / или **0.095 %** от защитената зона. Плановете и програмите са съответно **1 бр.**, с площ от **1.7665 ha** или **0.0013 %** от тази на защитената зона. Общата им площ, в обхвата на защитената зона е **126.777 ha** / или **0.0963 %** от територията ѝ.

Представените ИП и ППП в землището на с. Капитан Андреево, са с различен характер за жилищно строителство, канализация, офис сгради и други. Посочените ИП и ППП в границата на защитената зона, са с различен предмет основно свързан със строителни дейности, съответно за изграждане на търговски обслужващи комплекси и бензиностанции, паркинги, мотели, крайпътни комплекси и други. Една малка част от тях са свързани със селскостопанска и земеделска дейност - създаване на трайни насаждения, системи за капково напояване, изграждане на краварник и др., които не са със сходен характер на ИП.

Броят ИП и ППП със сходен характер на този на настоящото инвестиционно предложение, които могат да доведат до възникване на кумулативен ефект са **12 бр.** с площ от **40.66 ha** в границите на защитената зона или **0.0003%** от територията ѝ.

Очакваното увеличение на кумулативното натоварване в защитената зона, в землищните граници на населеното място /с. Капитан Андреево/ при реализиране на настоящото инвестиционно предложение ще бъде **0.0227 % /29.94 ha/**, или цялостното кумулативно натоварване за зоната, ще е общо **156.7165 ha** или **0.1186 %** от защитената

зона (**0.0963 %** от заявените ИП и ППП в зоната, и **0.0227%** от инвестиционното предложение).

Този тип обекти /крайпътни обслужващи комплекси/, съответстват на засиления инвестиционен интерес в землището на това населеното място, обосновано и от пряката му връзка с граничния пункт с Република Турция, преминаващата в близост до него АМ „Марица“, и свързания с тях целогодишния трафик на тежкотоварни транспортни средства и други моторни превозни средства (МПС). Местоположението на предвидените крайпътни комплекси, е такова, че те попадат в най-крайната гранична част на защитена зона „Сакар“, и не засягат нейната сърцевинна зона която е със значително запазено биологично разнообразие, същите граничат непосредствено с първокласен път /АМ „Марица“/, населено място с. Капитан Андреево и са в район с постоянно човешко присъствие.

Необходимо е да се отбележи, че обекта на ИП изцяло съвпада с предвижданията за развитието на територията на ОУП за Община Свиленград, за който е проведена процедура по екологична оценка, в рамките на която е извършена и оценката за съвместимост.

В заключение, може да се отбележи, че формираният кумулативен ефект и кумулативното натоварване от реализацията на ИП, в обхвата на землището на с. Капитан Андреево, ще бъде с *незначителна степен*, без да доведе до промяна в структурата и функцията на защитена зона BG0000212 „Сакар“.

В тази връзка може да се посочи, че потенциални кумулативни ефекти, в защитената зона, ще бъдат в *незначителна степен*, като същите са възможни по отношение на шума, визуалното въздействие, емисиите в атмосферния въздух. Тези ефекти ще бъдат временни в рамките на зоната, до приключване на строителните дейности в границите на поземлените имоти, предвидени за реализацията на ИП, а други ще останат постоянни, както е ефекта от визуалното въздействие. В заключение, може да се отбележи, че не се очаква значителна промяна в кумулативно натоварване от сега съществуващото, и съответно въздействие, в границите на оценяваната защитена зона.

Факторът шум ще бъде с временно въздействие, и след приключването на строителните дейности ще отпадне. Антропогенното натоварване, след изграждане на обектите на ИП, ще засегне територии които вече са обременени от човешка намеса, без да засегне естествени тревни обитания, важни сърцевини територии в границите на защитената зона, което няма да доведе до негативен кумулативен ефект по отношение на защитената зона като цяло. Необходимите временни площадки за дейностите по време на строителството на обекта, ще бъдат разположени в границите на имотите и няма да засягат съседни територии. Това означава, че по време на строителството няма да има необходимост от заемане на нови площи за временните дейности, освен тези в имотите в обхвата на четирите комплекса.

След реализация на обектите на ИП /крайпътни обслужващи комплекси/, ще настъпи промяна в статута на земеделските земи, които се превръщат в урбанизирана

територия, в която се формират определени антропогенни въздействия. Урбанизацията и съпровождащите я дейности, засягат крайната гранична част на защитената зона, разположена в непосредствена близост да границите на населеното място и автомагистрала, и растителни и животински видове предмет на защита в нея, както и местообитанията, не засягат трофичната база на видовете или техни находища в нея.

С реализацията на настоящото ИП, не се очаква формиране на допълнително кумулативно въздействие върху природните местообитания, и местообитанията на целевите животински видове предмет на опазване в защитена зона BG0000212 „Сакар“, очакваното кумулативно въздействие се определя като *незначително* за тях.

Като се има в предвид, че от една страна всички посочени по-горе в текста таблици с ИП и ППП /в обхвата на областите Хасково и Ямбол/, са процедурирани по реда на ЗООС и ЗБР, а от друга страна ги разглежда като съществуващи такива, следва че не се очакват значими преки и косвени въздействия, които да окажат значително отрицателно кумулативно въздействие и ефект, върху предмета и целите на опазване на защитената зона в териториалния обхват на общината и населеното място, в комбинация с настоящото инвестиционно предложение. Очакваната степен на кумулативното въздействие от реализацията на инвестиционното предложение е означена, като *незначително*.

### **3. ОПИСАНИЕ НА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, КОИТО САМОСТОЯТЕЛНО ИЛИ В КОМБИНАЦИЯ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ, ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ/ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ БИХА МОГЛИ ДА ОКАЖАТ ЗНАЧИТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ИЛИ ТЕХНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ**

Териториалният обхват на инвестиционното предложение попада в границите на една защитена зона, част от екологичната мрежа Натура 2000 – защитена зона BG0000212 „Сакар“ за съхранение на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

Очакваните въздействия от елементите на инвестиционното предложение, в обхвата и рамките на територията, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми, проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитената зона, могат да бъдат отнесени към две групи:

#### **Преки въздействия:**

- Засягане на части от природни местообитания, и местообитания на целеви животински видове предмет на опазване;
- Намаляване площта на местообитания на целеви животински видове, включени в приложение 1 на ЗБР;
- Промяна на видовия състав от растения и животни.

#### **Косвени въздействия:**

- Влошаване качествата на местообитания;

- Обезпокояване на видовете от шумови въздействия;
- Промяна в компонентите на околната среда.

Отделните дейности, предвидени с инвестиционното предложение, и техният характер на потенциално въздействие върху екосистемите, в защитената зона е представено в следващата таблица.

Таблица 6. Категории дейности и техните потенциални въздействия върху елементите на защитената зона, попадаща в обхвата на инвестиционното предложение

Категории дейности	Характер на потенциалното въздействие
Подготовка на терените за реализацията на ИП, в отделните участъци при използване на механизация	Нарушаване на естествени растителни местообитания. Частично отстраняване на храстова растителност.
Изкопни дейности в отделните участъци от ИП и полагане на инфраструктурата, за отделните обекти в четирите отделни комплекса	Създаване на предпоставки за засягане на части от хабитати и популации на растителни и животински видове
Движение на транспортна техника в участъците	Разпокъсване и утъпкване на растителни съобщества. Безпокойство на животински видове /въздействие с временен характер/.
Антропогенно натоварване на района от присъствие на работници и специалисти	Наличие на предпоставки за замърсяване на околната среда.
Работа на строително и монтажна техника	Замърсяване на въздуха с аерозоли от ДВГ. Безпокойство на местната фауна. /въздействие с временен характер/.
Доставка на строителни елементи, съгласно предвидените с проекта дейности, по реализация на ИП	Повишаване на шумовите нива и безпокойство на животинските видове, в района.
Образуване на строителни отпадъци	Временно замърсяване на терените, до тяхното извозване.
Промени в акустичните нива	Безпокойство на животински видове в района на строителството.

Таблица 7. Риск от възникване на вероятни отрицателни въздействия, произтичащи от реализацията на елементите на инвестиционното предложение и тяхното потенциално въздействие върху защитената зона

Дейности на инвестиционното предложение	Характер на потенциалното въздействие
Изграждане на обектите на инвестиционното предложение	<ul style="list-style-type: none"> <li>- възможно увреждане на местообитания вследствие замърсяване с прахови емисии и емисии от изгорели газове;</li> <li>- възможно унищожаване на природни местообитания и местообитания на целеви видове, и безпокойство;</li> <li>- безпокойство, на пребиваващи в близост животински видове;</li> <li>- евентуална смъртност на индивиди;</li> <li>- възможно засягане на площ от природно местообитание и/или местообитание на вид;</li> <li>- възможно фрагментация на природни местообитания и местообитания на видове.</li> </ul>
Експлоатация на обектите на инвестиционното предложение	<ul style="list-style-type: none"> <li>- безпокойство на пребиваващи в близост чувствителни животински видове;</li> <li>- навлизане на инвазивни и/или нетипични за района растителни видове и промяна на структурата и видовия състав на местообитанията;</li> <li>- възможна рудерализация на околните тревни съобщества и снижаване на стойността на хранителната база.</li> <li>- безпокойство на пребиваващи в близост чувствителни животински видове;</li> </ul>

Дейности на инвестиционното предложение	Характер на потенциалното въздействие
	<ul style="list-style-type: none"><li>- увреждане на местообитания вследствие замърсяване с прахови емисии и емисии от изгорели газове;</li><li>- повишена възможност от възникване на пожари;</li><li>- светлинни емисии.</li></ul>

Дейностите, свързани с изграждането на обекта на инвестиционното предложение, и при експлоатацията му, предполагат следните въздействия върху защитената зона и елементите им, *при най-неблагоприятни условия*:

- *Пряко унищожаване на природни местообитания и местообитания на целеви животински видове*, предмет на опазване в зоната, в обхвата на имотите, предмет на инвестиционното предложение в резултат от предвидените дейности, урбанизация и др. За пряко засегнати се приемат терените попадащи в обхвата на ИП, които не са урбанизирани територии, съгласно НТП (начин на трайно ползване). За оценка степента на въздействие се използва процентното съотношение между засегнатата площ и площта на природното местообитание /местообитанието на целевия животински вид в зоната;

- *Фрагментация на природни местообитания, предмет на опазване в зоната* - когато територия (полигон), заета от дадено природно местообитание е засегната така, че оставащата част/части от същия са с недостатъчна площ, за да се запази/запазят характеристиките си на засегнатото природно местообитание, или тези характеристики са негативно повлияни. Влошаването или дори загубата на тези характеристики се дължи на промяна на абиотичните (напр. слънчево греене, въздушна влажност, почвена влажност и пр.) и/или биотичните фактори на средата (видов състав на дървесния, храстовия или тревния етаж);

- *Фрагментация на местообитания на видове, предмет на опазване в защитената зона* - когато територия (полигон), заета от местообитание на даден вид е засегната така, че оставащата част/части от същия са с недостатъчна площ, за да запази/запазят характеристиките си на местообитание за този вид;

- *Барьерен ефект* - когато индивиди от засегнатите видове не могат да се придвижват свободно. Това може да се дължи на невъзможност на индивиди от някои видове да преодолеят препятствия по пътя им;

- *Безпокойство на животински видове* - в резултат от шума и присъствието на хора по време на експлоатация на съоръжението, както и светлинните емисии при осветяване на игровите полета по време на експлоатацията. Въздействието на безпокойството е видово специфично, като за по-чувствителните видове е приета граница на въздействието до 200 m от източника на шума.

Относно, източниците на светлинни емисии няма установени норми законови норми за предизвикване на отрицателни въздействие в обкръжаващата среда. В тази връзка може да се посочи, че ще се запазят в сегашното си състояние и няма да

предизвикат отрицателни въздействия и при реализацията на инвестиционното предложение.

- *Увреждане на природни местообитания* вследствие замърсяване с прахови емисии и емисии от изгорели газове по време на експлоатацията, от химически промени в околната среда и от геоложки, хидроложки и хидрогеоложки промени от експлоатацията;

- *Нахлуване на неместни видове* - при ландшафтното оформяне и озеленяване на обекта с такива.

Въздействия в периода на строителните дейности ще се отразят най-напред с шумово обезпокояване на видовете, чийто местообитания са най-близко до обекта. Естествената им реакция ще се изразява във временно отдалечаване до завършване на строителните дейности.

Не се очакват съществени промени в качеството на атмосферния въздух. Временно ще се наблюдава повишаване на нивата на прахови частици, вследствие на транспортирането на строителните материали. Отработените газове от строително-монтажната техника също ще доведат до промени в качествата на атмосферния въздух, но те ще бъдат временни и незначителни като въздействие.

По време на строителните дейности /които ще се извършват поетапно в отделните участъци от имотите/, ще се генерира основно шум от движението на строително-монтажната техника и изкопно-насипните дейности, в тях. Очакваните стойности за шумовото натоварване на работната среда на площадките ще бъдат под пределно допустимите норми.

При използване на тежки машини и товарни автомобили генерираният шум от булдозери е 88-105 dB (A), на товарачни машини 85-98 dB(A), фадрома до 89 dB(A). Шумът генериран от товарните автомобили варира от 85 dB (A) до 89 dB (A). Шумовите нива при строителството на обекта ще имат отражение върху орнитофауната и бозайниците в района, но то ще бъде с временен характер. Самото инвестиционно предложение, е разположено в район с изключително развита урбанизация, изградена пътна инфраструктура, сгради и др. обекти /и четирите комплекса граничат непосредствено с автомагистрала „Марица“/.

По време на строително-монтажните дейности ще има присъствие на работници, специалисти и ръководен персонал. Тяхното присъствие в рамките на работния ден, ще има определено въздействие върху близко обитаващите представители на дивата фауна, които ще бъдат принудени да се дистанцират в съседни територии до завършване на строително-монтажната работа по обекта. Присъствието на работници в района на изграждане на съоръженията и сградите, и отделните обекти в четирите комплекса ще бъде локално и временно, до въвеждане им в експлоатация.

Основното въздействие върху повърхностните води, от изпълнението на проекта не се очакват. От особена важност при изпълнение на строителните работи е да се използва изправна техника и да не се допуска замърсяване на почвите, и на

повърхностните и подземните води в района на ИП. Тези условия и изисквания са от съществено значение и при изпълнение на строителните дейности.

Замърсяване от битово-фекални води в района на работните площадки, в отделните участъци на имотите не се очаква, тъй като е предвидено използването на химически тоалетни, с цел предпазване от замърсяване на повърхностните и подземните води.

Площта и обема на предложеното инвестиционно предложение, и изграждането на отделните обекти в четирите комплекса, няма да доведат до промени в абиотичните екологични условия – климат, валежи, вятър, релеф, температура на въздуха, в района.

По отношение на биотичните екологични условия - видов състав и растителната покривка, видов състав и численост на местната фауна в района, също не се очаква. Те се явяват функция на абиотичните екологични условия характерни за територии разположени в близост до населени места и антропогенизирани места, с които ИП граничи.

Въздействието на елементите на инвестиционното предложение, върху местообитанията, биоразнообразието в защитената зона по време на експлоатация му може да се определи като постоянно във времето, но с ниски стойности.

✓ **Обобщение на всички вероятни видове въздействия произтичащи от реализацията на оценяваното инвестиционно предложение**

Вероятните въздействия, които могат да възникнат с реализиране на обектите, заложи в обхвата на инвестиционното предложение, са свързани с:

- Обхвата и местоположението му, спрямо защитената зона;
- Засегнатата площ на защитената зона, с инвестиционното предложение;
- По отношение техния ефект върху природните местообитания и тези на целевите животински видове:
  - Очаквана интензивност и характер на въздействието-отрицателни, положителни, постоянни/инцидентни, предотвратими-частично или напълно, или не.
  - Капацитет, обхват и дейности на инвестиционното предложение в района на местообитанията, характер на въздействието-отрицателни, положителни, постоянни/инцидентни, предотвратими-частично или напълно, или не.
- Други въздействия от реализацията на инвестиционното предложение, които имат комбинирано влияние, върху даден параметър за *Благоприятния природозащитен статус /БПС/* на животинските видове и природните местообитания;
- Реализирането на инвестиционното предложение и други планове, програми и инвестиционни предложения, което може да доведе до възникване на



кумулятивно въздействие, и формиране на кумулативен ефект в рамките на защитената зона, в незначителна степен.

#### 4. ОПИСАНИЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ, МЕСТООБИТАНИЯТА, ВИДОВЕТЕ И ЦЕЛИТЕ НА УПРАВЛЕНИЕ НА НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО НИВО И ТЯХНОТО ОТРАЗЯВАНЕ (ОТЧИТАНЕ) ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ПЛАН, ПРОГРАМА И ПРОЕКТ/ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

В териториалният обхват на ИП, засяга една защитена зона по смисъла на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, част от Националната екологична мрежа Натура 2000, по Директивата за природните местообитания, както следва:

Таблица 8. Защитена зона по Директива 92/43 ЕИО за природните местообитания

Име	Код	Площ (ha)	Статут
„Сакар“	BG0000212	132118.6078	приета с Решение № 661 от 16.10.2007 г. на МОСВ (ДВ бр. 107/2007 г.), и обявена със Заповед № РД-313 от 31.03.2021 г. на Министъра на ОСВ

Инвестиционното предложение е с площ от 29.94 ha, и заема 0.0227 % от територията на зоната /.

На следващата карта е посочено местоположението на инвестиционното предложение, в обхвата на защитената зона.

Доклад за ОСВ на инвестиционно предложение за изграждане на: „Крайпътни обслужващи комплекси в поземлени имоти с идентификатори 36110.27.534 (комплекс 1), 36110.20.1511 (комплекс 2), 36110.19.566 (комплекс 3), 36110.19.576 (комплекс 4) по КККР на с. Капитан Андреево, община Свиленград, област Хасково“



Фиг. 7 Местоположение на защитена зона BG0000212 „Сакар“, част от екологичната мрежа Natura 2000 по ЗБР в обхвата на инвестиционното предложение

#### 4.1. Защитена зона BG0000212 „Сакар” по Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания

Съгласно актуализираният стандартния формуляр на защитената зона, тя е тип В - Защитена зона по Директива за хабитатите.

Защитена зона BG0000212 „Сакар” е обявена, съгласно Директива 92/43/ ЕИО за опазване на природните местообитания, приета с Решение № 661 от 16.10.2007 г. на МОСВ (ДВ бр. 107/2007 г.), и обявена със Заповед № РД-313 от 31.03.2021 г. на Министъра на ОСВ. Зоната е разположена върху площ от 132118.6078 ha.

##### – Административен район

Защитената зона попада в административните граници на област Хасково и област Ямбол. Тя е разположена в следните райони с Код по NUTS - Южен централен BG42 и BG34 Югоизточен. По отношение на биогеографските райони, защитената зона попада изцяло в Континентален район.

В заповедта за обявяване на защитената зона, са заложили следните цели:

- опазване и под държане на типовете природни местообитания, и местообитанията на животинските видове, техните популации и разпространение в границите на зоната, за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние в Континенталния биогеографски регион;
- увеличаване на приноса на защитената зона по отношение на площта на природни местообитания с кодове 5210, 6110\*, 62A0 и 8230;
- подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 3150, 3260, 5210, 6220\*, 9170, 91M0, 91Z0 и 92A0;
- подобряване на местообитанията на видовете голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), пъстър смок (*Elaphe sauromates*), шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), южна блатна костенурка (*Mauremys caspica*), подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*) и дългоух нощник (*Myotis bechsteini*);
- при необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типове природни местообитания, и местообитанията на животинските видове, техните популации и разпространение в границите на зоната

Съгласно за обявяване на защитената зона, в границите ѝ се забранява:

- провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии;
- движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии. Забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и

спасителни дейности;

- търсене и проучване на общо разпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общо разпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природни местообитания включени в проекта за опазване. Забраната не се прилага в случаите, в които към датата на откриване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие;
- промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери, при ползването на земеделските земи като такива;
- разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания по т. 2.1 от Заповедта;
- премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове), при ползването на земеделските земи като такива;
- употреба на пестициди, минерални, листоподхранващи и микроторове, както и на биологично активни вещества, които не са получили биологична и токсикологична регистрация от специализираните комисии и съвети към Министерството на земеделието, храните и горите, Министерството на здравеопазването и Министерството на околната среда и водите;
- употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита от професионална категория на употреба, освен при каламитет и епифитотия;
- използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи, без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.);

- използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;
- палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност;
- палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване по т. 2.2.1 от Заповедта;
- провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите -1 март до 30 юни;
- извеждане на сечи в природно местообитание с код 92A0, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии и за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете предмет на опазване;
- добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети;
- паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост.

#### **В границите на защитената зона се препоръчва:**

- поддържане на обработваеми земи, които не са включени в сеитбооборот пет или повече години, като ливада, пасище или мера;
- промяна на начина на трайно ползване на обработваеми земи, които не са включени в сеитбооборот пет или повече години, в „ливада“, „пасище“ или „мера“;
- изпълнение на мерки за поддържане и опазване на съществуващите постоянни пасища, мери и ливади от разпространението на нежелана растителност - рудерални и инвазивни чужди видове, съгласно списъка с инвазивни чужди видове, които засягат Съюза (създаден и актуализиран с регламенти за изпълнение на Комисията в съответствие с Регламент (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета) и публикуван на интернет страницата на МОСВ;
- възстановяване и поддържане на затревени площи, като такива с висока природна стойност чрез:
- косене ръчно или с косачки за бавно косене, от центъра към периферията или от единия край на площта към другия с ниска скорост, като окосената трева се изсушава и събира на купове или се изнася от парцела;

- паша, като се поддържа гъстота на животинските единици на цялата пасищна площ на стопанството, на която се извършва пашата, от 0,3 до 1,5 ЖЕ/ха;
- създаване на площи, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, на каменни купчини и малки водни площи след предварително съгласуване със съответната РИОСВ;
- изораване на нивите след 15 септември и да не е едновременно с прибирането на реколтата;
- провеждане на противопожарни дейности с цел намаляване на риска от пожари;
- прилагане на разновъзрастни лесовъдски системи в природно местообитание с код 91M0 за превръщане на издънковите насаждения в семенни;
- насърчаване на устойчивото управление на горите, чрез запазване на биотопните дървета и на достатъчно количество мъртва дървесина в горските екосистеми, избягване на залесяването с неместни дървесни видове и произходи и съобразяване на интензивността на дърводобива с растежния потенциал на дървостойките и предназначението на горите, ограничаване на изсичането/подмяната на горскодървесната растителност и употребата на биоциди, хормони и препарати за растителна защита;
- поддържане на поне 10% от общата площ на горските типове природни местообитания по т. 2.1 от Заповедта ѝ, в защитената зона като гори във фаза на старост.

По класове земно покритие, площта на защитената зона се разпределя в следните групи съгласно актуализирания стандартен формуляр:

Таблица 9. Класове земно покритие в защитената зона

Класове Земно покритие	% Покритие
Широколистни листопадни гори	10.0
Смесени гори	4.0
Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, индустриални обекти)	2.0
Сухи ливади, степи	18.0
Иглолистни гори	3.0
Не-горски райони, заети с растителни видове (вкл. градини, лозя, трайни насаждения)	5.0
Други обработваеми земи	29.0
Обширни зърнени култури	15.0
Равнинни шубраци	14.0
Общо:	<b>100</b>

#### 4.1.1. Природни типове местообитания предмет на опазване в защитената зона

В Заповедта за обявяване на защитената зона, са включени 14 типа природни местообитания, предмет на опазване в границите ѝ, попадащи в Приложение I на Директива 92/43 ЕЕС, посочени в следващата таблица:

Таблица 10. Природни типове местообитания, предмет на опазване в „Сакар“ BG0000212

Код	Пр.	Природно местообитание	Покритие/ha По данни на СДФ
3150		Естествени еутрофни езера с растителност от типа <i>Magnopotamion</i> или <i>Hydrocharition</i>	4.85
3260		Равнинни или планински реки с растителност от <i>Ranunculion fluitantis</i> и <i>Callitricho-Batrachion</i>	37.18
5210		Храсталаци с <i>Juniperus spp. Arborescent matorral with Juniperus spp.</i>	4.56
6110	*	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от <i>Alyso-Sedion albi</i>	16.01
6210	*	Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик ( <i>Festuco-Brometalia</i> ) (*важни местообитания на орхидеи)	12628.93
6220	*	Псевдостепи с житни и едногодишни растения от клас <i>Thero-Brachypodietea</i>	3196.91
62A0		Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества	771.42
8230		Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите <i>Sedo-Scleranthion</i> или <i>Sedo albi-Veronicion dillenii</i>	95.56
8310		Неблагоустроени пещери	16
9170		Дъбово-габърори гори от типа <i>Galio-Carpinetum</i>	1985.72994
91AA	*	Източни гори от космат дъб	9928.64973
91M0		Балкано-панонски церово-горунови гори	10895.6
91Z0		Мизийски гори от сребролистна липа	66.72
92A0		Крайречни галерии от <i>Salix alba</i> и <i>Populus alba</i>	91.16125
*приоритетно природно местообитание			

#### 4.1.2. Местообитания на целеви животински видове, предмет на опазване в защитената зона

В Заповедта за обявяване на защитената зона, като предмет на опазване, са включени следните и местообитанията на следните животински видове, посочени в следващата таблица:

Таблица 11. Бозайници /без прилепи/, предмет на опазване в „Сакар“ BG0000212

БОЗАЙНИЦИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС								
КОД	ИМЕ (на български) ИМЕ (на латински)	Местна Попул.	Популация		Оценка			
			Мин.	Макс.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял. Оц.
1352	<i>Canis lupus</i> Европейски вълк	р	4 i	6 i	С	А	С	А
1355	<i>Lutra lutra</i> Видра	-	21i	43i	С	В	С	В
1335	<i>Spermophilus citellus</i> Лалугер	с	9i	9i	С	В	С	А
2617	<i>Myomimus roachi</i> Мишевиден сънливец	р	5 i	6 i	А	А	С	А
2635	<i>Vormela peregusna</i> Пъстър пор	р	-	-	С	В	С	А

Таблица 12. Видове прилепи, предмет на опазване в ЗЗ „Сакар“ BG0000212

ПРИЛЕПИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС								
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Популация		Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Мин.	Макс.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял. Оц.
1316	Дългопръст ношник	р	11i	50i	С	В	С	С
	<i>Myotis capaccinii</i>							
1307	Остроух ношник	Р	51i	100i	С	В	С	С
	<i>Myotis blythii</i>							
1321	Трицветен ношник	Р	11i	50i	С	В	С	С
	<i>Myotis emarginatus</i>							
1324	Голям ношник	Р	101i	250i	С	В	С	С
	<i>Myotis myotis</i>							
1302	Подковонос на Мехели	р	101i	250i	В	В	С	В
	<i>Rhinolophus mehelyi</i>							
1303	Малък подковонос	р	51i	100i	С	В	С	С
	<i>Rhinolophus hipposideros</i>							
1304	Голям подковонос	р	-	-	С	В	С	С
	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>							
1305	Южен подковонос	р	101i	250i	С	В	С	С
	<i>Rhinolophus euryale</i>							
1310	Дългокрил прилеп	р	10	50	С	В	С	С
	<i>Miniopterus schreibersii</i>							
1323	Дългоух ношник	р	178i	356i	С	В	С	С
	<i>Myotis bechsteinii</i>							

Таблица 13. Видове, земноводни и влечуги, предмет на опазване в ЗЗ „Сакар“ BG0000212

ЗЕМНОВОДНИ И ВЛЕЧУГИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС								
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Популация		Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Мин.	Макс.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял. Оц.
1188	<i>Bombina bombina</i>	р	-	-	С	А	С	А
	Червенокоремна бумка							
1193	<i>Bombina variegata</i>	Р	7	7 i	С	А	В	А
	Жълтокоремна бумка							
1171	<i>Triturus karelinii</i>	Р	4	4 i	С	А	С	В
	Голям гребенест тритон							
5194	<i>Elaphe sauromates</i>	р	6	6 i	В	В	С	А
	Пъстър смок							
1220	<i>Emys orbicularis</i>	р	39	39 i	С	А	С	А
	Обикновена блатна костенурка							
1219	<i>Testudo graeca</i>	р	36	36 i	В	А	С	А
	Шипобедрена костенурка							
1217	<i>Testudo hermanni</i>	р	73	73 i	В	А	С	А
	Шипоопашата костенурка							
1222	<i>Mauremys caspica</i>	р	14	14 i	С	А	С	В
	Каспийска блатна костенурка							



Таблица 14. Видове риби, предмет на опазване в ЗЗ „Сакар“ BG0000212

РИБИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС								
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Популация		Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Мин.	Макс.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял. Оц.
1149	<i>Cobitis taenia</i>	р	1740263	1740263i	В	А	С	А
	Обикновен щипок							
5339	<i>Rhodeus amarus</i>	р	15099085	15099085i	В	А	В	А
	Лъчеперка							

Таблица 15. Видове безгръбначни, предмет на опазване в ЗЗ „Сакар“ BG0000212

БЕЗГРЪБНАЧНИ, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕЕС								
КОД	ИМЕ (на български)	Местна Попул.	Популация		Оценка			
	ИМЕ (на латински)		Мин.	Макс.	Попул.	Опазв.	Изолир.	Цял. Оц.
1032	<i>Unio crassus</i>	р	25184	25184i	С	А	С	А
	Бисерна мида							
1088	<i>Cerambyx cerdo</i>	р	-	-	С	С	С	В
	Обикновен сечко							
1083	<i>Lucanus cervus</i>	р	178152	350458i	С	В	С	В
	Бръмбар рогач							
1060	Лицена	р	-	-	С	А	С	В
	<i>Lucasena dispar</i>							
1089	<i>Morinus funereus</i>	р	263883	306510i	С		В	В
	Буков сечко							
1087	<i>Rosalia alpina</i>	р	-	-	С	С	В	С
	Алпийска розалия							
1037	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	р	4	4i	В	А	В	В
	Водно конче							
4032	<i>Dioszeghyana schmidtii</i>	р	576794	754557i	А	А	В	А
4045	<i>Coenagrion ornatum</i>	р	27	27i	В	В	С	В
	Ценагрион							
4053	<i>Paracaloptenus caloptenoides</i>	р	9	9i	С	В	С	А

## 5. ОПИСАНИЕ И АНАЛИЗ НА СТЕПЕНТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ВЪРХУ ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ

Оценката на вероятността и степента на въздействие на настоящото инвестиционно предложение върху защитената зона, се базира на сравнителния анализ на съществуващото биологично разнообразие на територията на обекта и предвидените ѝ цели на опазване. При изготвяне на анализа относно засегнатите типове природни местообитания, в защитената зона при реализацията на настоящото инвестиционно предложение, са използвани наличните и най-актуални данни за състоянието им, предоставени от МОСВ, публично достъпните доклади от проведеното картиране и извършените огледи на терен.

При оценка на степента и обхвата на въздействието се отчитат:

- Териториалния обхват на въздействието;
- Степента на въздействието;
- Продължителността на въздействието;

- Честотата на въздействието;
- Кумулативни и синергични въздействия върху околната среда.

Оценката на въздействието върху природните местообитанията, предмет на опазване в защитената зона е възприета утвърдената 10-степенна скала на оценка, с която се отчетат различните параметри на значимост на въздействията спрямо стандартните показатели за оценка на степента на въздействие.

Таблица 16. Скала за оценка

Оценка	Критерии
0	Дейността не оказва въздействие
1	Дейността има много слабо отрицателно въздействие
2	Дейността може да предизвика временни отрицателни въздействия
3	Дейността може да предизвика краткосрочни отрицателни въздействия
4	Дейността може да предизвика вторични отрицателни въздействия
5	Дейността може да предизвика кумулативни отрицателни въздействия
6	Дейността може да предизвика синергични въздействия
7	Дейността може да предизвика вторични, кумулативни, синергични отрицателни въздействия. Въздействието може да бъде премахнато чрез смекчаващи/компенсаторни мерки.
8	Дейността може да предизвика значителни вторични, кумулативни, синергични отрицателни въздействия. Въздействието може да бъде премахнато чрез смекчаващи/компенсаторни мерки.
9	Дейността предизвиква значителни, средносрочни или дългосрочни/постоянни отрицателни въздействия. Въздействието може да бъде премахнато чрез смекчаващи/компенсаторни мерки.
10	Дейността предизвиква значително и постоянно/необратимо отрицателно въздействие. Въздействието не може да бъде премахнато чрез смекчаващи/компенсаторни мерки.

Възприети са следните четири обобщени степени на въздействие, по посочените критерии в зависимост от баловите оценки:

<b>0</b> – няма въздействие
<b>от 1 до 3</b> – слабо въздействие, което може да бъде избегнато без прилагане на специални мерки освен спазване на най-добрите практики при строеж и експлоатация /загуба на площ по-малко от 1 %/;
<b>от 4 до 6</b> – средно по степен въздействие, което е необходимо да се отчете в комбинация с други фактори и да се препоръчат мерки за намаляване или премахване на въздействието; / Критерий загуба на площ от 5% до 20% от площта /;
<b>от 7 до 10</b> – значително въздействие, което е необходимо да бъде премахнато чрез избор на алтернативи или прилагане на смекчаващи и компенсаторни мерки; Критерий загуба на от 20% до 100% от площта на включените в зоната местообитания/от числеността на видовете

#### ➤ Оценка на въздействие върху местообитанията на животинските видове предмет на опазване в защитената зона

За оценка на степента на въздействията върху видовете предмет на опазване в засегнатата защитена зона и техните местообитания е използвана 6 степенна скала (Percival 2003), представена в таблицата по-долу и ползвана в различни страни от ЕС, САЩ и Канада.

Таблица 17. Определяне на степента на въздействията

Степен	Описание на въздействията
<b>Много висока -5</b>	Тотална промяна или много голяма загуба на ключови елементи на защитената зона или характеристики на основните условия на средата така, че бъдещето развитие ще доведе до коренна промяна на нейния характер/композиция/атрибути така, че мястото ще бъде напълно променено <b>Критерий от площта на включените в зоната местообитания/</b>

	численост на видовете са се запазили по-малко от 20%
<b>Висока - 4</b>	Много от ключовите елементи на защитената зона или характеристики на основните условия на средата са променени така, че бъдещето развитие ще доведе до промяна на нейния характер/композиция/атрибути така, че мястото в по-голямата си част ще бъде променено <b>Критерий загуба на от 20% до 80% от площта на включените в зоната местообитания/от числеността на видовете</b>
<b>Средна - 3</b>	Промяна на един или няколко от ключовите елементи на защитената зона или характеристики на основните условия на средата така, че бъдещето развитие ще доведе до частични промени на нейния характер/композиция/атрибути. <b>Критерий загуба на от 5% до 20% от площта на включените в зоната местообитания/от числеността на видовете</b>
<b>Ниска - 2</b>	Слаба промяна на съществуващите елементи и условия. Промяната, произтичаща от загубата/промяната ще бъде осезаема, но основният характер/композиция/атрибути на защитената зона ще бъдат подобни на развитието без намеса в съществуващите обстоятелства/модели. <b>Критерий загуба на от 1% до 5% от площта на включените в зоната местообитания/от числеността на видовете</b>
<b>Незначителна - 1</b>	Много слаба промяна в съществуващото състояние. Промяната е едва различима и се приближава до ситуация, "без промяна". <b>Критерий загуба на по-малко от 1% от включените в зоната местообитания/от числеността на видовете</b>
<b>Не се очаква - 0</b>	<b>Не се очакват въздействия и числената стойност на въздействието е степен 0.</b> / В случай, че вероятността видът да се намира на територията на инвестиционното предложение, е само по изключение и, че същата не е част от местообитанията му/

### 5.1. Очаквани въздействия върху природните типове местообитания предмет на опазване от реализацията на инвестиционното предложение

Във връзка с публикуваните данни и резултатите получени по проект „*Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I*“, проведено от МОСВ от описаните в стандартния формуляр за зоната хабитати, не са установени нови природни местообитания в границите на зоната. В доклада са разгледани и оценени са въздействията върху природните местообитания, включени в Заповедта за обявяването на защитената зона (*Заповед № РД-313 от 31.03.2021 г.*), както следва:

- **Природно местообитание 3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharitionpotamion***

Природното местообитание е представено от Еутрофни до мезотрофни крайречни езера, старици, лимани най-вече с мътни, богати на органика води, в които обикновено рН е >7. В тях се срещат много разнообразни хидрофитни съобщества: на свободно плаващи растения по повърхността на водата от съюз *Hydrocharition*; на вкоренени на дъното растения с плаващи листа от съюз *Nymphaeion*, или в по-дълбоките и открити води с асоциации от подводни макрофити от съюз *Potamonion*. Тук се включват и водоеми с частично антропогенен произход напр. изоставени наводнени баластриери, стари корита, ако са обрасли с такава растителност.

Местообитанието е разпространено в цяла България, основно в ниските райони. Най-много такива езера има в Дунавската равнина, Тракийската низина и по Черноморското крайбрежие.

Съобразно данните от проведеното картиране, природно местообитание 3150 е представено в ЗЗ „Сакар“ BG0000212 с обща площ от 4.85 ha. Това се равнява на 0.00367 % от общата площ на защитената зона. В границите на защитената зона, липсва фрагментация в рамките на местообитанието. То е установено само на 4 места в границите на защитената зона.

По данните от актуализирания стандартен формуляр на местообитанието, са дадени следните оценки на състоянието: по показателя *представителност С*)-значима *представителност, по относителна площ попада в група С*)  $0 \geq p > 2$ ; по степен на опазване - *С*) *средно или намалено съхранение и цялостна оценка - С*) *значима стойност*.

Обща оценка на природно местообитание 3150 в защитена зона „Сакар“ по трите критерия за определяне на БПС, е оценено като: *Неблагоприятно-незадоволително*.

*Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение*

С реализацията на инвестиционното предложение, не се засягат площи от природно местообитание 3150, в границите на защитената зона. Всички определени полигони на местообитанието, са извън територията на землището на с. Капитан Андреево, община Свиленград.

**Таблица 18. Въздействия върху природно местообитание 3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition***

Параметри и Въздействия	Обща площ	Видов състав	Инвазивни видове
Пряко унищожение на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Граници (екотон) на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Фрагментация	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Опасност от битово и др. замърсявания	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Кумулативно въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие

*Обща оценка на въздействията – не се очаква въздействие – степен 0, по скалата за оценка от 0-10.*

➤ **Природно местообитание 3260 Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion***

Това местообитание е представено от речни участъци в средните и долни течения (в равнини и низини от 0 до 1000 м н. в.), с прикрепена водна растителност, най-често от съюзите *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion*. Дъното и бреговете са покрити с глинести или тинесто-глинести, рядко чакълесто-песъкливи наноси. Характеризират се с ниски температури през зимата - между 6-8°C, и по-високи през лятото-над 15°C. Киселинността е близка до неутрална или слабо алкална (6.8-7.8). Наблюдава се както физикална, така и биогенна аерация. Кислородното съдържание силно варира в зависимост от скоростта на течението и наличието на фотосинтезиращи организми. В участъците с най-бавно течение - заливи и

винове се натрупват най-много тинести наноси, което създава възможност за заселване на типични хидрофити, а в крайбрежната зона и заливите, при липса или много слабо течение се срещат и ценозите на хигрофити. За местообитанието са характерни типични хидрофити като *Potamogeton fluitans*, *Potamogeton crispus*, *Potamogeton perfoliatus*, *Zannichellia palustris*, *Ranunculus trichophyllus*, *Typha latifolia* и др.

В България това природно местообитание се среща в южните части на Дунавската равнина и Предбалкана и на места по поречието на р. Марица. Местообитанието е важно за регулиране и поддържане на подпочвените води и почвената влажност в околните наземни екосистеми. Националното му покритие е 6000 ha. То е включено в Приложение № 1 на Закона за биологичното разнообразие.

Съобразно данните от проведеното картиране, природно местообитание 3260 е представено в ЗЗ „Сакар“ BG0000212 с обща площ от 37.18 ha. Това се равнява на 0.01 % от общата площ на защитената зона.

В границите на защитената зона е наличие на слаба фрагментация, в рамките на местообитанието, в резултат на изградените бродове и прагове по реките.

На местообитанието са дадени следните оценки в актуализирания стандартен формуляр: по показателя *представителност C)* - *значима представителност, по относителна площ попада в група C) 2 >= p > 0*; по степен на опазване - *B) добро опазване и цялостна оценка - B) добра стойност.*

Обща оценка на природно местообитание 3260 в защитена зона „Сакар“ по трите критерия за определяне на БПС, е оценено като: *Неблагоприятно-незадоволително.*

#### *Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение*

С реализацията на настоящото инвестиционното предложение, не се засягат площи от природно местообитание 3260, в границите на защитената зона. Всички определени полигони на местообитанието, са извън територията на землището на с. Капитан Андреево, община Свиленград и не се засягат от него.

**Таблица 19. Въздействия върху природно местообитание 3260 Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitricho-Batrachion***

Параметри и Въздействия	Обща площ	Видов състав	Инвазивни видове
Пряко унищожение на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Граници (екотон) на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Фрагментация	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Опасност от битово и др. замърсявания	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Кумулативно въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие

*Обща оценка на въздействията – не се очаква въздействие – степен 0, по скалата за оценка от 0-10.*

➤ **Природно местообитание - 5210 Храсталаци с *Juniperus spp. Arborescent matorral with Juniperus spp.***

Природното местообитание е представено от средиземноморски и субсредиземноморски склерофилни, вечно-зелени храсталаци с преобладаване на *Juniperus oxycedrus*. Представяват краен етап от деградацията на ксеротермните дъбови гори в Южна България. Развиват се върху силно ерозирани канелени горски почви, по-рядко на рендзини. В съобществата на *Juniperus oxycedrus* се срещат отделни дървета или групи от *Quercus pubescens*, *Q. virgiliana*, *Carpinus orientalis*, *Fraxinus ornus*, *Pistacia terebinthus*, *Pyrus amygdaliformis* и др., представляващи остатъци от широколистни гори.

Характерно е формирането на храстово-тревни комплекси с доминиране на *Chrysopogon gryllus*, *Dichanthium ischaetum*, *Poa bulbosa*, *Poa concinna*, *Thymus atticus*, *Rhodax canus*, *Astragalus onobrychis*.

Съобразно данните от проведеното картиране, природно местообитание 3260 е представено в ЗЗ „Сакар“ BG0000212 с обща площ от 4.56 ha. Това се равнява на 0.003 % от общата площ на защитената зона.

В защитена зона „Сакар“ не е установена фрагментираност на полигоните на местообитание 5210. Видовата комбинация в полигоните на природно местообитание 5210 в защитена зона „Сакар“ е типична за местообитанието. Установени са следните видове: *Quercus pubescens*, *Carpinus orientalis*, *Pistacia terebinthus*, *Cleistogenes serotina*, *Chrysopogon gryllus* и др. В защитена зона „Сакар“ местообитание 5210 е подложено на слаба до умерена паша.

Обща оценка на природно местообитание 5210 в защитена зона „Сакар“ по трите критерия за определяне на БПС, е оценено като: „благоприятно“.

На местообитанието са дадени следните оценки, на база получените актуални данни от проведеното картиране: по показателя *представителност А) отлична представителност, по относителна площ попада в група С)  $0 \geq p > 2$ ; по степен на опазване - А) отлична опазване и цялостна оценка - В) добра стойност.*

*Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение*

С реализацията на настоящото инвестиционното предложение, не се засягат площи от природно местообитание 5210, в границите на защитената зона. Всички определени полигони на местообитанието в обхвата на защитената зона, са извън територията на община Свиленград.

Таблица 20. Въздействия върху природно местообитание 5210 Храсталаци с *Juniperus spp.*

Параметри и Въздействия	Обща площ	Видов състав	Инвазивни видове
Пряко унищожение на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Граници (екотон) на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Фрагментация	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Опасност от битово и др. замърсявания	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Кумулативно въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие

Обща оценка на въздействията – не се очаква въздействие – степен 0, по скалата за оценка от 0-10.

➤ **Приоритетно природно местообитание 6110\* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi***

Природното местообитание е представено от отворени ксерофилни пионерни съобщества върху плитки варовикови или алкални почви с преобладаване на пролетни едногодишни и сукулентни растения, най-често *Sedum album*, *S. acre*, *S. hispanicum* от съюз *Alyso alyssoidis-Sedion albi*. Формират неголеми петна в карстовите райони в ниските – до 700-1000 т н.в., континентални региони на страната. Подобни съобщества могат да възникнат върху изкуствени субстрати – депозити от кариери, но те не бива да се вземат под внимание. От тях също трябва да се изключат и терофитните средиземноморски степи – клас *Thero-Brachypodietea*, които се срещат в най-южните части на страната.

Съобразно данните от проведеното картиране, природно местообитание 6110\* е представено в ЗЗ „Сакар“ BG0000212 с обща площ от 16.01 ha. Това се равнява на 0.013 % от общата площ на защитената зона.

В защитена зона BG0000212 „Сакар“ не е установена фрагментация на полигоните на местообитание 6110\*. Видовата комбинация в полигоните на природно местообитание 6110\* в защитена зона „Сакар“ е типична за местообитанието. От посочените типични видове са установени: *Achillea clypeolata*, *Cerastium ssp.*, *Hieracium pilosella*, *Paronychia capella*, *Scleranthus perennis*, *Sedum sp.*, *Teucrium montanum* и др.

Обща оценка на природно местообитание 6110\* в защитена зона „Сакар“ по трите критерия за определяне на БПС, е оценено като: *Неблагоприятно-незадоволително*.

На местообитанието са дадени следните оценки, на база получените актуални данни от проведеното картиране: по показателя *представителност А) отлична представителност, по относителна площ попада в група С)  $0 \geq p > 2$* ; по степен на опазване - *А) отлична опазване и цялостна оценка - В) добра стойност*.

*Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение*

С реализацията на настоящото инвестиционното предложение, не се засягат площи от природно местообитание 6110\*, в границите на защитената зона. Всички определени полигони на местообитанието, са извън територията на землището на с. Капитан Андреево, община Свиленград и не се засягат от него.

**Таблица 21. Въздействия върху природно местообитание 6110\* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi***

Параметри и Въздействия	Обща площ	Видов състав	Инвазивни видове
Пряко унищожение на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Граници (екотон) на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Фрагментация	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Опасност от битово и др. замърсявания	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Кумулативно въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие

*Обща оценка на въздействията – не се очаква въздействие – степен 0, по скалата за оценка от 0-10.*

➤ **Приоритетно природно местообитание 6210\* Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (\*важни местообитания на орхидеи)**

Природното местообитание е представено от ксеротермни до мезоксеротермни тревни съобщества, на варовикова основа, от разряда *Festucetalia valesiaca*. Представени са както от континентални или субконтинентални пасища или ливадни степи, така и от многогодишни тревни съобщества на каменисти склонове от субсредиземноморските региони. Много от тези съобщества са вторични – на мястото на унищожени гори. Видовият им състав е изключително разнообразен. Най-често доминират *Chrysopogon gryllus*, *Dichanthium ischaetum*, *Stipa spp.*, *Festuca valesiaca* и по-рядко многогодишни *Bromus spp.* в предпланините на Западна България.

Местообитанието е разпространено, в Предбалкана-Ловешко, Търновско, Габровско, Врачанско, Монтанско, както и в ниските планини и предпланини на Западна България – Знеполски и Софийски район.

Съобразно данните от проведеното картиране, природно местообитание 6210\* е представено в ЗЗ „Сакар“ BG0000212 с обща площ от 12628.93 ha. Това се равнява на 9.56% от общата площ на защитената зона. В защитена зона BG0000212 „Сакар“ фрагментацията на полигоните на местообитание 6210\* е около 1 % от територията, заета от местообитание 6210. В защитената зона природно местообитание 6210\* е подложено на слаба до умерена паша. Доминиращи видове в полигоните, заети от местообитание 6210 са *Chrysopogon gryllus*, *Stipa spp.* и *Festuca valesiaca*.

Обща оценка на природно местообитание 6210 в защитена зона „Сакар“ по трите критерия за определяне на БПС, е оценено като: „благоприятно“.

На местообитанието са дадени следните оценки, на база получените актуални данни от проведеното картиране: по показателя *представителност В) добра представителност, по относителна площ попада в група В) 15 >= p > 2%*; по степен на опазване - А) отлична опазване и цялостна оценка - А) отлична стойност.

*Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение*

С реализацията на настоящото инвестиционното предложение, не се засягат площи от природно местообитание 6210\*, в границите на защитената зона. Всички определени полигони на местообитанието, са извън териториалният му обхват и не се засягат от него.

**Таблица 22. Въздействия върху природно местообитание 6210\* Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (\*важни местообитания на орхидеи)**

Параметри и Въздействия	Обща площ	Видов състав	Инвазивни видове
Пряко унищожение на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Граници (екотон) на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Фрагментация	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Опасност от битово и др. замърсявания	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Кумулативно въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие

*Обща оценка на въздействията – не се очаква въздействие – степен 0, по скалата за оценка от 0-10.*



➤ **Приоритетно природно местообитание 6220\* Псевдостепи с житни и едногодишни растения от клас *Thero-Brachypodietea***

Природното местообитание е представено от ксеротермни тревни съобщества с преобладаване на едногодишни житни растения като *Bromus fasciculatus*, *B. madritensis*, *B. intermedius*, *Brachypodium distachyon*, *Aegilops neglecta*, *A. geniculata*, *Lagurus ovatus*, *Cynosurus echinatus* и др. С подчертано съдоминиращо участие в тези съобщества са и ниски до средно високи многогодишни житни треви като *Poa bulbosa*, *Cynodon dactylon*, *Dactylis glomerata ssp. hispanica* и др. Тези съобщества са богати на едногодишни растения, сред които представители на родовете *Euphorbia*, *Silene*, *Nigella*, *Adonis*, *Linum*, *Papaver*, *Geranium*, *Trigonella*, *Trifolium* и др., ароматни полухрастчета от род *Thymus* и геофити от родовете *Allium*, *Muscari*, *Ophrys*, *Romulea* и др. Съобществата, които се причисляват към този тип местообитание, се отнасят към съюзите *Thero Brachypodion*, *Astragalo-Poion bulbosae*, *Trachynion distachya* и *Xeranthemion annui*.

Съобразно данните от проведеното картиране, природно местообитание 6220\* е представено в ЗЗ „Сакар“ BG0000212 с обща площ от 3196.91 ha. Това се равнява на 2.42 % от общата площ на защитената зона.

Повечето от установените полигони на местообитанието в границите на защитената зона са силно рудерализирани, над 10-20%. Част са отдавна изоставени ниви, в които протичат сукцесионни процеси към постепенно възстановяване на местообитание 6220. В част от полигоните на местообитание 6220 е установено обрастване с храсти до 5-10%. Основните храстови видове, които формират обраствания в местообитание 6220 в защитената зона са *Paliurus spina-christi*, *Carpinus orientalis*, *Jasminum fruticans*, *Pyrus ssp.*, *Rosa sp.* и др.

Обща оценка на природно местообитание 6220\* в защитена зона „Сакар“ по трите критерия за определяне на БПС, е оценено като: *Неблагоприятно-незадоволително*.

На местообитанието са дадени следните оценки в актуализирания стандартен формуляр: по показателя *представителност С)* - *значима представителност, по относителна площ попада в група В) 15 >= p > 2%*; по степен на опазване - *С) средно или намалено съхранение и цялостна оценка - С) значима стойност*.

*Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение*

При оценка на засегнатите площи от природното местообитание, са използвани полигоните определени от МОСВ, при проведеното картиране и са наложени с графичните файлове по проекта на инвестиционното предложение. В резултат се установи, че в границите му попадат части от полигони на местообитание 6220\* с площ от 0.692 ha или 0.0216 % от цялата му територия, в защитената зона. /Виж. **Фиг. 8**/.



Фиг. 8 Местоположение на природно местообитание 6220\*, спрямо териториалния обхват на инвестиционното предложение

При проведения оглед на терен, в определения полигон на местообитанието се установи, че същия попада в район силно повлиян от човешката дейност, и непосредствено граничещ с автомагистрала Марица, както и с граничещ с него полски път. В поземлените имот в *Комплекс 2*, имаше следи от паша, както и в съседните на тях, които бяха изорани и подготвени за сеитба. Това показва, че в определената площ от местообитанието попадащо в териториалният обхват на ИП /в конкретните поземлени имоти *Комплекс 2*/, са налични изявиени морфологични и структурни изменения, повлияли върху състоянието му, които не отговарят на типичната за него характеристика и структура.



Снимка 1. Изглед от ПИ № 36110.20.511 съставлящ *Комплекс 2*, в които попадат полигони от природно местообитание 6220\* Псевдостепи с житни и едногодишни растения от клас *Thero-Brachypodietea*

Таблица 23. Въздействия върху природно местообитание 6220\* Псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас *Thero-Brachypodietea*

Параметри и Въздействия	Обща площ	Видов състав	Инвазивни видове
Пряко унищожение на местообитанието	Слабо въздействие	Слабо въздействие	Не се очаква въздействие
Граници (екотон) на местообитанието	Слабо въздействие	Слабо въздействие	Слабо въздействие
Фрагментация	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Опасност от битово и др. замърсявания (напр. аварии в инфраструктурата)	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Кумулативно въздействие	Не се очаква въздействие	Слабо въздействие	Слабо въздействие

Обща оценка на въздействията – слабо въздействие – степен 2, по скалата за оценка от 0-10.

### ➤ Природно местообитание 62A0 Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества

Природното местообитание, е представено от ксеротермни тревни съобщества, близки до степните съобщества от *Festucetalia valesiacaе* (6210).

Този тип местообитание се развива при преходно-континентален климат, и се характеризират с по-голямо участие на средиземноморски видове. Разпространени са в ниските части на хълмистите възвишения, предпланините и планините върху плитки, скелетни почви. Типичните растителни видове за местообитанието са: *Carex humilis*, *Bromus moesiacus*, *Centaurea chrysolepis*, *Satureja montana*, *Asphodelus albus*, *Potentilla alba*, *P. cinerea*, *Edraianthus serbicus*, *Plantago argentea*, *Chrysopogon gryllus*, *Jurinea mollis* и др.

Съобразно данните от проведеното картиране, природно местообитание 6220\* е представено в ЗЗ „Сакар” BG0000212 с обща площ от 771.42 ha. Това се равнява на 0.58 % от общата площ на защитената зона.

В защитена зона „Сакар” фрагментацията на полигоните на местообитание 62A0 е под 1 % от територията му в зоната. В защитена зона „Сакар” доминиращи видове в полигоните, заети от местообитание 62A0 са *Stipa capillata*, *Chrysopogon gryllus*, *Dichantium ischaetum* и др.

Обща оценка на природно местообитание 62A0 в защитена зона „Сакар“ по трите критерия за определяне на БПС, е оценено като: *Неблагоприятно-незадоволително*.

На местообитанието са дадени следните оценки в актуализирания стандартен формуляр: по показателя *представителност С)* - *значима представителност, по относителна площ попада в група В) 15 >= p > 2%*; по степен на опазване - *В) добро съхранение и цялостна оценка - В) добра стойност*.

#### Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение

С реализацията на настоящото инвестиционното предложение, не се засягат площи от природно местообитание 62A0, в границите на защитената зона. Всички определени полигони на местообитанието, са извън териториалният му обхват и не се засягат от него.

Таблица 24. Въздействия върху природно местообитание 62A0 Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества

Параметри и Въздействия	Обща площ	Видов състав	Инвазивни видове
Пряко унищожение на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Граници (екотон) на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Фрагментация	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Опасност от битово и др. замърсявания	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Кумулативно въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие

Обща оценка на въздействията – не се очаква въздействие – степен 0, по скалата за оценка от 0-10.

➤ **Природно местообитание 8230 Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите *Sedo-scleranthion*, *Sedo-albiveronicion dillenii***

Пионерни съобщества от съюзите *Sedo-Scleranthion* и *Sedoalbi-Veronicion dillenii*, колонизиращи повърхността на сухи силикатни, голи, вътрешни - извън крайбрежието - скали в равнинните, хълмистите и планинските райони до 1000 м н.в.

Съобществата са отворени и се доминират от лишей, мъхове и представители на сем. *Crassulaceae*.

Съобразно данните от проведеното картиране, природно местообитание 8230 е представено в ЗЗ „Сакар” BG0000212 с обща площ от 95.56 ха. Това се равнява на 0.072% от общата площ на защитената зона.

В защитена зона „Сакар” не е установена фрагментация на полигоните на местообитание 8230. Видовата комбинация в полигоните на природно местообитание 8230 в защитена зона „Сакар” е типична за него. От посочените характерни видове са установени, следните: *Poa bulbosa*, *Rumex acetosella*, *S. perennis*, *Sedum acre*, *S. compacta* и др.

Обща оценка на природно местообитание 8230 в защитена зона „Сакар“ по трите критерия за определяне на БПС, е оценено като: *Неблагоприятно-незадоволително*.

На местообитанието са дадени следните оценки в актуализирания стандартен формуляр: по показателя *представителност C)* - *значима представителност, по относителна площ попада в група C) 2 % >= p > 0*; по степен на опазване - *C) средно или намалено съхранение и цялостна оценка - C) значима стойност*.

*Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение*

С реализацията на настоящото инвестиционното предложение, не се засягат площи от природно местообитание 8230, в границите на защитената зона. Всички определени полигони на местообитанието, са извън териториалният му обхват и не се засягат от него.

Таблица 25. Въздействия върху природно местообитание 8230 Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите *Sedo-scleranthion*, *Sedo-albiveronicion dillenii*

Параметри и Въздействия	Обща площ	Видов състав	Инвазивни видове
Пряко унищожение на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Граници (екотон) на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Фрагментация	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Опасност от битово и др. замърсявания	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Кумулативно въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие

Обща оценка на въздействията – не се очаква въздействие – степен 0, по скалата за оценка от 0-10.

### ➤ Природно местообитание 8310 *Неблагоустроени пещери*

Природното местообитание е представено от пещери, които не са благоустроени и достъпни за широката публика, включително техните водни тела, обитавани от тясно специализирани, приоритетни за опазване или ендемични видове. В границите на местообитанието се среща изключително специализирана, високо ендемична реликтна фауна. Тук се срещат предимно безгръбначни, които живеят единствено в пещерите и подземните води. Пещерите са изключително важно местообитание за прилепите, като много от тях застрашени, а 10 вида в България се размножават също в тях.

Природното местообитание 8310 в границите на защитена зона BG0000212 „Сакар“, е представено от 16 броя пещери. Общата дължина на картираните в защитената зона пещери е 0.99 km.

Обща оценка на природно местообитание 8310 в защитена зона „Сакар“ по трите критерия за определяне на БПС, е оценено като: *Неблагоприятно-незадоволително*.

На местообитанието са дадени следните оценки в актуализирания стандартен формуляр: по показателя *представителност С)* - *значима представителност, по относителна площ попада в група В) 15 >= p > 2%*; по степен на опазване - *С) средно или намалено съхранение и цялостна оценка - С) значима стойност*.

*Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение*

С реализацията на настоящото инвестиционно предложение, не се засягат площи от природно местообитание 8310, в границите на защитената зона. Всички определени полигони на местообитанието, са извън териториалният му обхват.

Таблица 26. Въздействия върху природно местообитание 8310 *Неблагоустроени пещери*

Параметри и Въздействия	Обща площ	Видов състав	Инвазивни видове
Пряко унищожение на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Граници (екотон) на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Фрагментация	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Опасност от битово и др. замърсявания	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Кумулативно въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие

Обща оценка на въздействията – не се очаква въздействие – степен 0, по скалата за оценка от 0-10.

### ➤ Природно местообитание 9170 Дъбово-габърони гори от типа *Galio-Carpinetum*

Природното местообитание, е представено от местни мезофилни гори с преобладаване на *Quercus petraea agg.* и *Carpinus betulus* и с участието на *Fagus sylvatica*, *Tilia cordata*, *T. platyphyllos* и др., и по-рядко *Quercus cerris* и *Q. frainetto*. В тревния етаж най-често преобладават *Cardamine bulbifera*, *Festuca heterophylla*, *Melica uniflora*, *Galium odoratum* и *Mercurialis perennis*. Формирани са на границата между нископланинския район на смесените широколистни гори и пояса на горуните, буковите и иглолистните гори при надморска височина над 500 м. Имат тясна връзка с мезофилните букови гори.

Съобразно данните от проведеното картиране, природно местообитание 9170 е представено в ЗЗ „Сакар“ BG0000212 с обща площ от 1985.72994 ha. Това се равнява на 1.5 % от общата площ на защитената зона. Характерна особеност на местообитанието в зоната е, че в състава му липсва букът. Горите, отнесени към местообитание 9170 са сравнително млади – средно 40 годишни, често са с издънков произход. Всички регистрирани полигони от местообитанието са сравнително отдалечени от населени места и не са установени сериозни заплахи. Много характерно за местообитанието в защитена зона „Сакар“ е редуването му с местообитание 91M0.

Обща оценка на природно местообитание 9170 в защитена зона „Сакар“ по трите критерия за определяне на БПС, е оценено като: *Неблагоприятно-незадоволително*.

На местообитанието са дадени следните оценки в актуализирания стандартен формуляр: по показателя *представителност В)* - *добра представителност, по относителна площ попада в група С) 2% >= p > 0; по степен на опазване - В) добро съхранение и цялостна оценка - В) добра стойност.*

*Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение*

С реализацията на настоящото инвестиционно предложение, не се засягат площи от природно местообитание 9170, в границите на защитената зона. Всички определени полигони на местообитанието, са извън териториалният му обхват.

Таблица 27. Въздействия върху природно местообитание 9170 Дъбово-габърви гори от типа *Galio-Carpinetum*

Параметри и Въздействия	Обща площ	Видов състав	Инвазивни видове
Пряко унищожение на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Граници (екотон) на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Фрагментация	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Опасност от битово и др. замърсявания	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Кумулативно въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие

Обща оценка на въздействията – не се очаква въздействие – степен 0, по скалата за оценка от 0-10.

### ➤ Приоритетно природно местообитание 91AA\* Източни гори от космат дъб

Природното местообитание е представено от светли дъбови гори, доминирани от *Quercus pubescens*, на каменисти места с разнообразна скална основа (варовици и силикати). Често заедно с косматия дъб могат да съдоминират и други дървесни видове с подобна екология - *Quercus virgiliano*, *Carpinus orientalis*, *Fraxinus ornus*. Срещат се в условията на преходно-континентален, преходно-средиземноморски и евксински климат. Видовият им състав е много богат, често включва топлолюбиви средиземноморски елементи.

Съобразно данните от проведеното картиране, природно местообитание 91AA\* е представено в ЗЗ „Сакар” BG0000212 с обща площ от 9928.6497 ха. Това се равнява на 7.515 % от общата площ на защитената зона.

В границите на защитената зона, Първият дървесен етаж във всички верифицирани полигони отговаря на основните характеристики на местообитанието. Основен вид в първия дървесен етаж е косматият дъб, с участие около 50% - 60%. Съгласно данните в лесоустройствените проекти средната възраст на горите, отнасящи се към 91AA варира от 15 (в някои случаи горите са и по-млади) до 60 години в различни подотдели. Преобладаващият възрастов диапазон (като площ и брой подотдели) е 25-50 години.

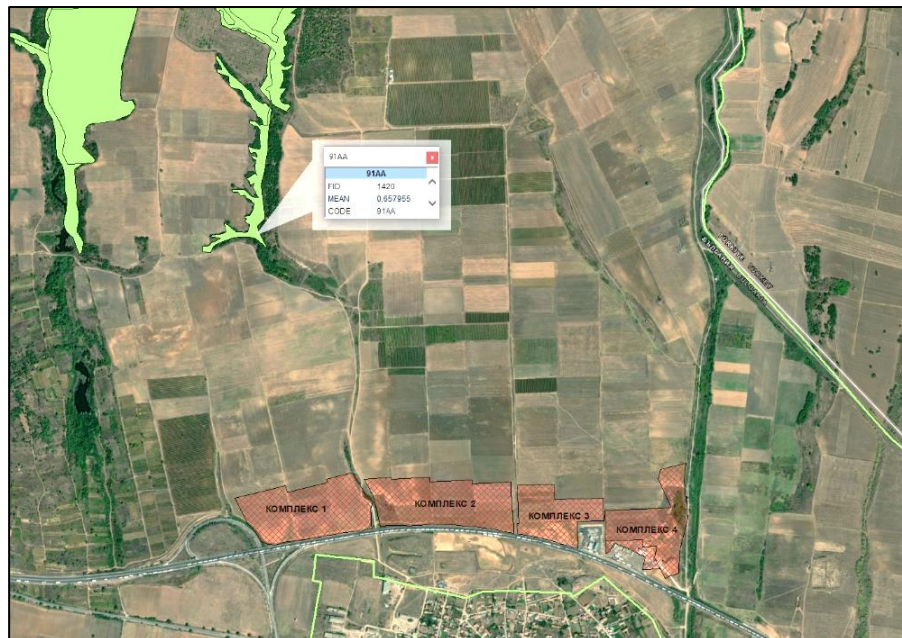
Много характерно за местообитанието в защитена зона „Сакар” е образуването на мозайки и преход към местообитание 91M0 или мозайки с 6210. В защитената зона местообитание 91AA се намира в сравнително стабилно състояние, макар и антропогенно повлияно.

Обща оценка на природно местообитание 91AA\* в защитена зона „Сакар“ по трите критерия за определяне на БПС, е оценено като: *Неблагоприятно-незадоволително*.

На местообитанието са дадени следните оценки, на база получените актуални данни от проведеното картиране: по показателя *представителност В) – добра представителност, по относителна площ попада в група В) 15 >= p > 2%*; по степен на опазване - В) *добро опазване и цялостна оценка - В) добра стойност*.

*Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение*

С реализацията на настоящото инвестиционно предложение, не се засягат площи от природно местообитание 91АА\*, в границите на защитената зона. В близост до поземлените имоти, има разположени полигони на местообитанието, но те са извън териториалният му обхват и не се засягат с неговата реализация. /Виж. Фиг. 9/



**Фиг. 9** Местоположение на природно местообитание 91АА\* /в зелен цвят/, спрямо имотите обект на инвестиционното предложение

Върху природното местообитание не се очаква въздействие, поради неговата отдалеченост от обекта на инвестиционното предложение.

**Таблица 28.** Въздействия върху природно местообитание 91АА\* *Източни гори от космат дъб*

Параметри и Въздействия	Обща площ	Видов състав	Инвазивни видове
Пряко унищожение на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Граници (екотон) на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Фрагментация	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Опасност от битово и др. замърсявания	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Кумулативно въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие

Обща оценка на въздействията – не се очаква въздействие – степен 0, по скалата за оценка от 0-10.

➤ **Природно местообитание 91М0 Балкано-панонски церово-горунови гори**

Природното местообитание, е представено от субконтинентални ксеротермни дъбови гори, доминирани основно от *Quercus cerris* и *Quercus frainetto*. В предпланините участва и *Quercus petraea* agg., а в Странджа - *Quercus polycarpa*. Формират ксеротермния дъбов пояс



между 150-600 (800) м в цялата страна. Срещат се на сухи, но сравнително богати сиви горски и канелени почви. Хабитатът е разпространен в цялата страна от 800 (до 1000 m), н.в.

В зависимост от типа на флористичния им състав, се срещат общо три типа на местообитанието в Република България.

А) Континентални смесени дъбови гори; Б) Субсредиземноморски смесени дъбови гори; В) Евксински гори на *Quercus polycarpa*.

Съобразно данните от проведеното картиране, природно местообитание 91M0 е представено в 33 „Сакар“ BG0000212 с обща площ от 10895.6 ha. Това се равнява на 8.223 % от общата площ на защитената зона.

Във верифицираните полигони в защитената зона не са установени гори на това природно местообитание, които да са във фаза на старост. Въпреки това на някои места са установени гори на възраст, около 50-60 години. Приземната покривка има около 25% проективно покритие. В състава ѝ влизат типични за Подтип 2 (Субсредиземноморски (тракийски) смесени дъбови гори) на местообитанието видове, като *Brachypodium sylvaticum*, *Dactylis glomerata subsp. lobata*, *Dictamnus albus*, *Teucrium chamaedrys*, *Lychnis coronaria*, *Acer tataricum*, *Ligustrum vulgare* и др.

Обща оценка на местообитание 91M0 в зона „Сакар“ по трите критерия за определяне на БПС, е оценено като: *Неблагоприятно-незадоволително*.

На местообитанието са дадени следните оценки на база получените актуални данни от стандартния формуляр: по показателя *представителност А) – отлична представителност, по относителна площ попада в група С)  $2 \geq p > 0\%$ , по степен на опазване - А) отлично съхранение и цялостна оценка - В) отлична стойност*.

#### Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение

С реализацията на настоящото инвестиционното предложение, не се засягат площи от природно местообитание 91M0, в границите на защитената зона. Всички определени полигони на местообитанието, са извън териториалният му обхват.

Таблица 29. Въздействия върху природно местообитание 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори

Параметри и въздействия	Обща площ	Видов състав	Инвазивни видове
Пряко унищожение на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Граници (екотон) на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Фрагментация	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Опасност от битово и др. замърсявания	Очаква въздействие в ниска степен	Не се очаква въздействие	Очаква въздействие в ниска степен
Кумулативно въздействие	Очаква въздействие в ниска степен	Не се очаква въздействие	Очаква въздействие в ниска степен.

Обща оценка на въздействията – не се очаква въздействие – степен 0, по скалата за оценка от 0-10.

#### ➤ Природно местообитание 91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа

Природното местообитание, е представено от ксерофитни до мезоксерофитни гори с доминиране на *Tilia tomentosa*, разпространени в континенталните региони на Северна

България. Срещат се главно в хълмистите равнини и в предпланините – най-големи са масивите в Лудогорието, на северни и източни склонове върху разнообразна основа: лъос, варовик и др. На места липата вторично е разширила разпространението си основно в резултат на избирателното изсичане на дъбовете - *Quercus cerris*, *Q. petraea* agg., *Q. robur*, с които често образуват смесени ценози.

Съобразно данните от проведеното картиране, природно местообитание 91Z0 е представено в ЗЗ „Сакар” BG0000212 с обща площ от 66.72 ha. Това се равнява на 0.05 % от общата площ на защитената зона.

Съгласно данните в лесоустройствените проекти средната възраст на горите, отнасящи се към 91Z0 варира от 15 до 40 години в различни подотдели. Преобладаващият възрастов диапазон (като площ и брой подотдели) е 35-50 години. В ЗЗ „Сакар” липата вероятно вторично е разширила разпространението си основно в резултат на избирателното изсичане на дъбовете – *Quercus cerris*, *Q. petraea* agg., с които често образува смесени ценози.

Приземната покривка има около 15% проективно покритие. В състава ѝ влизат видове, като *Dactylis glomerata*, *Hedera helix*, *Melica uniflora* и др. От храстите застъпени са видовете *Sorbus torminalis*, *Cornus mas*, *Fraxinus ornus* и др.

Обща оценка на местообитание 91Z0 в зона „Сакар” по трите критерия за определяне на БПС, е оценено като: *Неблагоприятно-незадоволително*.

На местообитанието са дадени следните оценки в актуализирания стандартен формуляр: по показателя *представителност С)* - *значима представителност, по относителна площ попада в група С) 2% >= p > 0; по степен на опазване - С) средно или намалено съхранение и цялостна оценка - С) значима стойност*.

#### *Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение*

С реализацията на настоящото инвестиционното предложение, не се засягат площи от природно местообитание 91Z0, в границите на защитената зона. Всички определени полигони на местообитанието, са извън териториалният му обхват.

**Таблица 30. Въздействия върху природно местообитание 91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа**

Параметри и въздействия	Обща площ	Видов състав	Инвазивни видове
<b>Пряко унищожение на местообитанието</b>	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
<b>Граници (екотон) на местообитанието</b>	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
<b>Фрагментация</b>	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
<b>Опасност от битово и др. замърсявания</b>	Очаква въздействие в ниска степен	Не се очаква въздействие	Очаква въздействие в ниска степен
<b>Кумулативно въздействие</b>	Очаква въздействие в ниска степен	Не се очаква въздействие	Очаква въздействие в ниска степен.

*Обща оценка на въздействията – не се очаква въздействие – степен 0, по скалата за оценка от 0-10.*

➤ **Природно местообитание 92А0 Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba*.**

Крайречни горски съобщества в средиземноморския басейн, доминирани от *Salix alba*, *Salix fragilis*, *Populus alba*, *Populus nigra*. Разпространени са на преовлажнени места край реките в низините, и долните части на планинските склонове. Почвите са торфено блатни или алувиални. За местообитанието са характерни три подтипа.

Съобразно данните от проведеното картиране, природно местообитание 91Z0 е представено в ЗЗ „Сакар“ BG0000212 с обща площ от 91.16125 ha. Това се равнява на 0.069 % от общата площ на защитената зона.

Първият дървесен етаж във всички верифицирани полигони отговаря на основните характеристики на местообитанието. Основни видове в първия дървесен етаж са *Salix alba*, *Populus alba*, *Ulmus minor*. Съгласно данните в лесоустройствените проекти средната възраст на горите, отнасящи се към 92А0 варира от 15 до 45 години в различни подотдели. Преобладаващият възрастов диапазон (като площ и брой подотдели) е 35-40 години. Във всички верифицирани полигони е установен силно инвазивният неместен вид черна акация (*Amorpha fruticosa*), който се саморазсейва.

В полигоните на местообитание 92А0 в защитената зона няма инфраструктури или наличие на дейности свързани с рекреация и туризъм.

Обща оценка на местообитание 92А0 в зона „Сакар“ по трите критерия за определяне на БПС, е оценено като: *Неблагоприятно-незадоволително*.

На местообитанието са дадени следните оценки, на база получените актуални данни от проведеното картиране: по показателя *представителност С) – значима представителност, по относителна площ попада в група В) 15 >= p > 2%; по степен на опазване - В) добро опазване и цялостна оценка - В) добра стойност*.

*Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение*

С реализацията на настоящото инвестиционно предложение, не се засягат площи от природно местообитание 92А0, в границите на защитената зона. Всички определени полигони на местообитанието, са извън териториалният му обхват.

**Таблица 31. Въздействия върху природно местообитание 92А0 Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba***

Параметри и въздействия	Обща площ	Видов състав	Инвазивни видове
Пряко унищожение на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Граници (екотон) на местообитанието	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Фрагментация	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие	Не се очаква въздействие
Опасност от битово и др. замърсявания	Очаква въздействие в ниска степен	Не се очаква въздействие	Очаква въздействие в ниска степен
Кумулативно въздействие	Очаква въздействие в ниска степен	Не се очаква въздействие	Очаква въздействие в ниска степен.

*Обща оценка на въздействията – не се очаква въздействие – степен 0, по скалата за оценка от 0-10.*

## 5.2. Очаквани въздействия върху видовете предмет на опазване в защитената зона, от реализацията на инвестиционното предложение

### 5.2.1. Въздействия върху бозайниците, предмет на опазване в защитена зона BG0000212 „Сакар“

В защитена зона BG0000212 „Сакар“ в Заповедта ѝ за обявяване, са включени следните видове бозайници, предмет на опазване, включени актуализираният стандартен формуляр, както следва:

#### ➤ 1352 Европейски вълк (*Canis lupus*)

Според теренни проучвания проведени в България, в периода 1997 – 2007 (Цингарска и др., непубликувано), средната плътност на популацията на вълка в България е 2 – 4 инд./100 кв.км. Според гореспоменатите изследвания, средния размер на индивидуалната територия на глутница в страната е около 100 -120 кв.км.

У нас видът е с постоянни популации в планинските и погранични райони в Западна Стара планина, Югозападна България, Източни Родопи, Сакар, Странджа и в други части на страната. Видът, след тенденцията преди години да изчезне напълно от България, през последните години разширява териториалния си обхват и числеността му устойчиво нараства. Моногамен вид, двойката е пожизнена. Брачните двойки се образуват от края на декември до началото на февруари. Обикновено живее на групи, като най-често те са съставени от размножаваща се двойка (алфа мъжки и женски) и нейното по-възрастно поколение. Териториален вид. През размножителния период групата (глутница) обитава трудно достъпни райони с гори, храсталаци, скали, ждрела, ливади, като се придържа близо до бърлогата. Семейната територия е от 10000 до 25000 ha. Средната плътност на популацията на вълка в страната е 2 - 4 индивида на 10000 ha. През размножителния период обитава планинските гори, както и равнинните гори на североизточна България. Вълкът е изключително мобилен вид. В рамките на територията си вълците изминават за едно денонощие до 50 - 60 км. Храни се с мърша, мишевидни гризачи, сърни, елени, домашни животни, а понякога дори с влечуги и земноводни.

#### Оценка на вида в зоната

Общата площ на потенциалните нефрагментирани местообитания на територията на защитена зона „Сакар“ е 409.87 км<sup>2</sup>, което е 31 % от общата площ на зоната. Като се добавят и биокоридорите зоната представя добри условия за вълка.

В ЗЗ „Сакар“ са налице достатъчни по площ, подходящи местообитания за установяване на 1 до 2 семейни единици на целевия вид. Площта на местообитанията за разполагане на сърцевинни зони в ЗЗ „Сакар“ е 19.81 км<sup>2</sup> или 6 % от заетите местообитания, препоръчително е да бъде поне 15 % от заетите от вида местообитания.

Общата площ на местообитанията с най-висок хранителен потенциал за вида е 104.54 км<sup>2</sup>, а на такива със среден хранителен потенциал - 352.17 км<sup>2</sup>. Допълнителната хранителна база е заека - високия му потенциал е на твърде малка площ 11.12 км<sup>2</sup>, но средния потенциал е 766.04 км<sup>2</sup>. Комбинацията от копитни и заек определя хранителната база като много добра.

В ЗЗ „Сакар“ е налице хранителен потенциал, достатъчен за установяване на териториална, семейна единица. В ЗЗ „Сакар“ е налице свързаност на фрагментираните, подходящи за вида местообитания. Между тези фрагментирани местообитания съществуват биокоридори (зони за придвижване). Общата площ на зоната, подходяща за придвижване на вълка в зоната, е 185.43 км<sup>2</sup>.

Обща оценка на местообитанията на вида в зоната, по трите критерия за определяне на БПС, е оценено като: *Неблагоприятно-незадоволително*.

На вида са дадени следните оценки, по актуализирания стандартен формуляр: по показател популация С) *значителна представителност, по показател опазване - А) отлично съхранение; по степен на изолация на популацията - С) неизолирана популация в рамките на разширен ареал на разпространение, цялостна оценка, А) отлична стойност*.

### **Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение**

В обхвата на поземлените имоти обекта на ИП в границите на защитената зона, липсват местообитания на вида. Най-близките такива отстоят на над 6 км северно от имотите. Засягане на местообитания на вида няма да има.

#### **Не се очаква въздействие (степен - 0).**

*Унищожаване на местообитания в мястото на строителство*

С дейностите предвидени за реализацията на инвестиционното предложение, не се засягат местообитания на вида. Унищожаване на местообитания на вида, няма да има.

#### **Не се очаква въздействие (степен - 0).**

*Фрагментация на местообитания*

С реализацията на инвестиционното предложение, не се засягат местообитания на вида.

#### **Не се очаква въздействие (степен - 0).**

*Барьерен ефект*

В обхвата на ИП в границите на зоната липсват потенциални местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Барьерен ефект няма да има.

#### **Не се очаква въздействие (степен - 0).**

*Безпокойство*

В обхвата на ИП в границите на защитената зона, липсват потенциални местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Най-близките такива отстоят на над Най-близките такива отстоят на над 6 км северно от имотите. Безпокойство на видовете, не се очаква.

#### **Не се очаква въздействие (степен - 0).**

*Смъртност*

Не съществува вероятност, за присъствие на индивиди в района с характера на този в който ИП, ще се реализира. При направените огледи в поземлените имоти, същият не е установен, както и негови находища. Смъртност на индивиди, не се очакват.

#### **Не се очаква въздействие (степен - 0).**

Таблица 32. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии за вида

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията					
				Намаляване площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежища	Прогонване и смъртност
Европейски вълк ( <i>Canis lupus</i> )	4-6 i	без промени	Гори и храсталаци далеч от населени места	0	0	0	0	0	0

Очаквано общо въздействие върху вида - не се очаква - степен 0

### ➤ 1355 Видра (*Lutra lutra*)

Уязвим вид /VU/. Включен в Червена книга на България-2015 г. ЗБР- Прил. II, III. Дир. 92 - Прил. II.

Обитава естествени речни течения и затворени водоеми с изобилна крайбрежна растителност - лонгози, елшащи и тръстики, разнообразна рибна фауна раци, жаби, други гръбначни и мекотели. Участъкът на мъжкия може да припокрива този на 1 или повече женски. Бърлогите са в корените на крайбрежни дървета. Малките (2-4) се раждат през март-август и следват майка си година. В Югоизточна България рибата заема до 93% от плячката, като спомагателна храна лови ракообразни, жаби, бозайници, птици, влечуги. Улавя плячката до 4 m дълбочина (Големански 2011).

Заплахите за видрата (*Lutra lutra*) които водят до намаляване на числеността ѝ (Георгиев, Кошев 2005) са следните:

1. Пряко въздействащи негативни антропогенни фактори.
  - 2.1. Застрелване на екземпляри. Значимост критична.
  - 2.2. Убиване с различни видове капани. Значимост критична.
  - 2.3. Разкопаване на дупки и унищожаване на млади. Значимост средна до висока.
  - 2.4. Убиване от автомобили на шосета. Значимост ниска до средна.
  - 2.5. Удавяне в риболовни уреди. Значимост висока.
  - 2.6. Убиване от кучета. Значимост средна.
2. Косвено въздействащи негативни антропогенни фактори.
  - 2.1. Разрушаване на местообитанията: добив на инертни материали, обезлесяване: сечи, опожаряване, паша, корекции на реки, строеж на ВЕЦ-ве. Значимост критична.
  - 2.2. Замърсяване на водите. Значимост висока до критична.
  - 2.3. Безпокойство. Значимост ниска до средна.
  - 2.4. Унищожаване на хранителната база. Значимост висока.
  - 2.5. Пазарен интерес към кожи. Значимост ниска, но критична в отделни райони (предстои проучване).
  - 2.6. Интерес към органи от тялото със знахарска цел. Значимост ниска.

#### Оценка на вида в зоната

В границите на защитената зона, площта на местообитанията на вида обхваща водното огледало на всички водоеми в зоната и ивицата от 20 м в страни от границата на водата върху брега: 4821.17795 ha. Общата дължина на подходящи брегове с различна пригодност е 426.81

км, а площта им 3603.244683 ha. На територията на зоната, всички водоеми са свързани чрез биокоридори, отговарящи на изискванията на вида.

На базата на получените на теренни данни с брой позитивни трансекти (>75%) са налични общо 426.81 км брегове, и площ от 3603.244683 ha пригодни местообитания за видрата, с различна степен на пригодност, за общо 21-43 възрастни видри и 40-50 индивида от всички възрастови групи, в зоната. Определената площ на водоемите и техните брегове подходящи за обитаване от вида в зоната, е 4821.17795 ha /включващ поотделно водните площи на водоемите на отстояние 50 метра от брега, и нефрагментирана и незастроена сухоземна ивица до 200 метра от бреговете). Състоянието на вида в зоната е благоприятно, поради доброто съхранение на местообитанията (дървесно-храстова растителност по бреговете, липса на фрагментация и бариери, естествено речно корито) и тяхната сравнително голяма площ, предоставяща достатъчно пространство за съществуване на постоянна популация на вида. Антропогенния натиск е слаб и не оказва критично за съществуването на вида въздействие. Хранителната база е отлична.

*Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС е: „Благоприятно състояние“.*

На вида са дадени следните оценки, по актуализирания стандартен формуляр: по показател популация С) *значителна представителност*, по показател опазване - В) *добро съхранение*; по степен на изолация на популацията - С) *неизолирана популация в рамките на разширен ареал на разпространение*, цялостна оценка, В) *добра стойност*.

#### **Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение**

С реализацията на инвестиционното предложение, се засяга незначителна част от определените като потенциални местообитания на вида, с площ от **0.2837 ha** или **0.0059 %** от територията им в защитената зона. Засегнатите местообитания на вида, попадат в териториалния обхват *Комплекс 4*, по проекта за инвестиционното предложение. /Виж. **Фиг. 10**./



**Фиг. 10** Местоположение на полигоните на потенциалните местообитания на вида в ЗЗ BG0000212 „Сакар“ /с/с син цвят/, попадащи в на част от /Комплекс 4/

### *Унищожаване на местообитания в мястото на строителство*

Площта на засегнатите местообитания от инвестиционното предложение, са разположени в 200 метровата незастроена сухоземна ивица, по брега на р. Каламица, подходящи за обитаване от вида, в която части от ПИ № 36110.19.576 /попадащ в обхвата на Комплекс 4/.

По данните от проведеното картиране, видът е регистриран по горната част на течението на реката, в района на микроязовир Каламица. Реката е със сезонно пълноводие, основно през зимно - пролетния сезон, и хранителната база за вида тук е малка. В непосредствена близост до Комплекс 4, преминава АМ „Марица“, има частично изградена инфраструктура, и антропогенно присъствие. В района на поземлен имот № 36110.19.576 / Комплекс 4/, при извършените огледи от експертите, видът не е установен.

Въздействието се оценява като *незначително (степен - 1)*.



Снимка 2. Изглед към крайната граница на поземлен имот № 36110.19.576 /комплекс 4/ и съседните имоти, определени като потенциални местообитания на вида

### *Фрагментация на местообитания*

С реализирането на ИП, се засяга незначителна площ от потенциалните местообитания на вида (**0.2837 ha**), представляващи част от периферна им граница в обхвата на защитената зона. Възможността за формиране на фрагментация в малка, и в незначителна степен.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

### *Бариерен ефект*

За придвижване на по-големи разстояние видрата ползва крайбрежната ивица на реките и водните обекти, тъй като е приспособена да се придвижва по-бързо във водата, а речните брегове ползва нощем за почивка или за хранене, когато някои от видовете раци. С



реализирането на ИП не се предвиждат строителство на непреодолими препятствия, в тази част на *Комплекс 4*, в която се засягат чести от местообитанията на вида. Прекъсване на биокоридори на вида в границите на защитената зона, няма да има.

**Не се очаква въздействие (степен - 0).**

*Безпокойство*

Видът е активен през нощта, а през деня е укрит далеч от източници на безпокойство. Числи се към толерантните към човека видове и при наличие на подходящи местообитания, навлиза и в границите на населените места (напр. р. Марица - Пловдив, р. Тунджа – Ямбол, канал в парк – гр. Стара Загора В района на поземлен имот № 36110.19.576 /*Комплекс 4*/, при извършените огледи от експертите, видът не е установен. Безпокойство няма да има.

**Не се очаква въздействие (степен - 0).**

*Смъртност*

Видът през деня е укрит, поради което загиване на индивиди не се очаква. Не съществува вероятност за присъствие на индивиди в района на ИП.

**Не се очаква въздействие (степен - 0).**

Таблица 33. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията					
				Намаляване площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежища	Прогонване и смъртност
Видра ( <i>Lutra lutra</i> )	21 – 43 i	без промени	Брегове на водоеми	1	1	0	1	0	0

Очаквано общо въздействие – незначително – степен – 1

➤ **2635 Пъстър пор (*Vormela peregusna*)**

Този степен вид е относително често срещан по Черноморското крайбрежие и обитава освен естествени и полуестествени хабитати и такива силно синантропизирани, където основните му жертви са вероятно дребни бозайници свързани с човешката дейност. Населява и други местообитания - гори, влажни места, храсталаци и покрай реките. До голяма степен разпространението на пъстрия пор на дадена територия зависи от наличието на колонии от лалугери, които представляват основния му хранителен ресурс. Видът е рядък, води скрит начин на живот и е нощно активен.

*Оценка на вида в зоната*

Пъстрият пор не е регистриран с преки методи на територията на ЗЗ „Сакар“. Налице е една регистрация на целевия вид посредством устно съобщение, която се намира на територията на ЗЗ „Дервентски възвишения 1“, приблизително на 7 км от границата на ЗЗ „Сакар“.

Площта на потенциалните местообитания на пъстрия пор на територията на ЗЗ „Сакар“, изчислена въз основа на изготвения модел, възлиза на 55199 ha, т.е. приблизително 151 км<sup>2</sup>.

Подходящите местообитания представляват приблизително 24 % от общата площ на зоната и образуват относително равномерно разпръснати по територията на зоната “петна”, с по-голяма плътност в южните и в северните ѝ части. Преобладаващата част от пригодните местообитания представляват пасища и сухи ливади.

Преобладаващата част от територията на ЗЗ BG0000212 (с изключение на сърцевинната ѝ част), се характеризира с относително богата хранителна база за пъстрия пор. В зоната се среща оптималната плячка на целевия вид – лалугера. Общата площ на ефективно заетите от пъстрия пор местообитания, изчислена на базата на регистрацията му недалече от ЗЗ BG0000212, е 16567 ha (приблизително 30 % от площта на потенциалните местообитания).

Територията на ЗЗ „Сакар” се пресича от второкласен път с натоварен трафик. Площ от 170.3 ha, или 0.3 %, от потенциалните местообитания на пъстрия пор са засегнати от пътният трафик. Потенциална заплаха за целевия вид на територията на ЗЗ BG0000212 представлява ловът.

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар” по определените критерий за БПС, е определено като: *Неблагоприятно-незадоволително състояние.*

На вида са дадени следните оценки, по актуализирания стандартен формуляр: по показател популация С) *значителна представителност*, по показател опазване - В) *добро съхранение*; по степен на изолация на популацията - С) *неизолирана популация в рамките на разширен ареал на разпространение*, цялостна оценка, А) *отлична стойност.*

### **Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение**

С реализацията на инвестиционното предложение, се засяга малка част от определените като потенциалните местообитания на вида в зоната /общо 55199 ha/, в незастроената част около бреговете на реките, с площ от **29.94 ha** или **0.054 %** от територията им в защитената зона.

Засегнатите местообитания на вида, попадат изцяло в териториалния обхват на инвестиционното предложение /във всички поземлени имоти съставлящи съответно *Комплекс 1, Комплекс 2, Комплекс 3 и Комплекс 4*/, съгласно изготвения проект. /Виж. **Фиг. 11**/.



**Фиг. 11** Местоположение на полигоните на потенциалните местообитания на вида пъстър пор в ЗЗ BG000212 „Сакар“ спрямо инвестиционното предложение /със син контур) според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“.

*Унищожаване на местообитания в мястото на строителство*

Засегнатата част от потенциалните местообитания на пъстрия пор в защитената зона, попадат в частта на територии повлияни от пътния трафик в границата на защитена зона „Сакар“.

Всички поземлени имоти обект на инвестиционното предложение, в чийто обхват попадат местообитанията на вида, граничат непосредствено с автомагистрала Марица, и съответно отстоят на 240 m от регулационните граници на с. Капитан Андреево.

При направените огледи в обхвата на поземлен имот № 36110.20.1511 /Комплекс 2/ се установи, че същия обхваща обработваем масив в който растителността изцяло е премахната след есенната оран, и са подготвени за засяване.

ПИ № 36110.20.1511 не е обработван през последните две години, и след прибирането на последната реколта в него се е настанила рудерална растителност.



Снимка 3. Поглед към ПИ № 36110.20.1511 /Комплекс 2/

ПИ № 36110.19.566 /Комплекс 3/ представлява стърнище в което след прибирането на реколтата се е и формирала и настанила, едногодишна тревна и плевелна растителност. Покрай източната граница на имота, преминава подземен кабел за високо напрежение 20kV, сигнализиран с трайни знаци. В ПИ №36110.19.576 /Комплекс 4/ растителността в изцяло е премахната, след прибиране на реколтата и извършваните след това археологически проучвания, в обхвата на имота.

В съседство с имотите на ИП в които попадат местообитанията на вида, е разположен участък на автомагистрала „Марица“, бензиностанция и ТИР паркинг с осветление и сграда с обслужващи функции за шофьорите на паркиралите камиони, които са част от масив обработваеми земеделски земи и открити терени. В границите на имотите нямаше наличие на храсти, които могат да се използват като скривалища на пъстрия пор, през светлата част на деня.

В техните граници не беше установено присъствие на вида, или следи от такова, както и негови убежища. Също така не бяха регистрирани и следи от лалугери, които се явяват основната хранителна плячка на вида. Същият не е регистриран в границите на защитената зона, няма и сведения за негови локалитети в този район. Данни от Червената книга на България за разпространението на вида показват, че няма информация за находища на вида в териториалния обхват на инвестиционното предложение.

Разположението на предвидените за реализирането на ИП терени, и начинът им на трайно ползване показват, че в по-голямата си част са вече антропогенно повлияни и силно морфологично изменени, не отговарящи на типичните за вида местообитания.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Фрагментация на местообитанията на вида*

С реализирането на ИП, се засяга малка площ от потенциалните местообитания на вида в зоната (0.054 %), представляващи част от периферна им граница, в обхвата на защитената зона. Възможно е формиране на фрагментация в незначителна степен от реализацията на ИП, в тази част от защитената зона, значително повлияна от човешкото присъствие.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Барьерен ефект*

Инвестиционното предложение и неговия териториален обхват не засягат пряко местообитания на вида, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция в границите на защитена зона BG0000212 „Сакар“.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

#### *Безпокойство*

В района на инвестиционното предложение не беше установено присъствието на вида, или негови убежища. Факторът безпокойството се причинява най-вече от т.нар. шумово замърсяване – човешко присъствие в близост, шумът от движението на автомобили, строителна техника и др., част от които ще бъде с временен характер, по време на строителството на обектите на ИП. Поземлените имоти обекта на ИП, граничат непосредствено с АМ „Марица“, с целогодишен трафик на МПС и активно човешко присъствие, което предполага, че вида ще избягва такива райони.

Въздействието върху вида по този показател, въпреки отсъствието му в имотите обект на инвестиционното предложение, се оценява като **незначително (степен - 1)**.

#### *Смъртност*

Не съществува вероятност за присъствие на индивиди в района с характера на този в който ИП, ще се реализира. При направените огледи в поземлените имоти, същият не е установен, както и негови находища. Смъртност в резултат от реализация на инвестиционното предложение няма да има.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

#### *Кумулативно въздействие*

Площта на инвестиционното предложение и неговия териториален обхват засягат потенциални местообитания на вида, представляващи **0.054 %** от определените такива в защитената зона. Предвид мащаба на ИП и включените в него дейности, наличната инфраструктура и съседни обекти, се очаква формиране на кумулативен ефект с **ниска - степен - 2**.

Таблица 34. Таблична оценка, с типове отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии на вида

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията					
				Намаляване площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежища	Прогонване и смъртност
Пъстър пор ( <i>Vormela peregusna</i> )	няма данни	без промени	степни местообитания открити площи	1	2	0	1	0	0

Очаквано общо въздействие – незначително – степен – 1

### ➤ 1335 Лалугер (*Spermothilus citellus*)

Европейският лалугер е гризач от семейство катерицови. Обитава открити необработваеми места, покрити с ниска тревна растителност (ливади, пасища, сухи степи, покрайнините на обработваемите полета, покрай пътища и др). Живее на колонии под земята, като прави много резервни входове. Местообитанията му лесно се определят по множеството дупки.

Разпространението на лалугера на територията на страната е крайно неравномерно и петнисто. (Пешев, 1955; Страка, 1961). Местообитанията най-общо са открити тревисти и неразорани терени, вкл. ивици край пътища, в селскостопански площи и малки оврази. Предпочита ниска растителност, макар че съществуват колонии и в ливади с висока трева, пасища с рядко разхвърляни храсти (вкл. хвойна) и дървета.

Наблюдавани са като изключение случаи на обитавани от лалугери овощни градини, обраствания с боровинки и терен обрасъл с високостеблена хвойна, но в тези случаи винаги има в съседство терен с тревиста растителност (Стефанов 2006). В равнинната част на страната, лалугерът се среща преимуществено по селските мери, като съседството на човека не му оказва негативно влияние. Образува вътре-популационни локални групировки („колонии“), заемащи площ 3-5 ha, в редки случаи 100-150 ha, в рамките на които отделните животни обитават припокриващи се индивидуални участъци и поддържат система от гнездови и убежищни дупки.

Храни се със зелени части на тревисти растения, луковици, семена, насекоми и рядко гръбначни животни (Големански 2011, Зингстра и кол. 2009, Пешев и кол. 2004, Macdonald and Barrett 1993).

#### Оценка на вида в зоната

При полево изследване (картиране) на целевия вид са картирани 34 потенциални според дедуктивния модел местообитания като в 9 от тях са установени находища (лалугерови колонии). Установените находища са в зоната са в землищата на с. Пашово, с. Равна гора, с. Левка община Свиленград, и на територията на общините Любимец и Тополовград.

Общата площ на регистрираните находища на европейския лалугер в оптимални местообитания е 10266.6 ha и субоптимални местообитания е 66004.8 ha /съгласно сегашните находища в зоната/. Изчислената площ предоставя достатъчен ресурс за съществуването на стабилни популации на Европейски лалугер, в границите на защитената зона. Обща площ на

потенциалните находища в зоната е оценена на оптимални местообитания - 10603.2 ha на субоптимални местообитания - 71018.6 ha

В защитената зона са регистрирани 9 сегашни лалугерови колонии и 2 бивши. Проблемно е състоянието на вида по отношение на структурата на местообитанията, където има обрастване с дървесна и храстова растителност и висок тревостой. Също така е констатирано и изораване на местообитанието в лалугеровите колонии.

Този засилен антропогенен натиск оказва влияние върху вида и общото природозащитното състояние (ПС) на Европейски лалугер (*Sperophilus citellus*) в ЗЗ BG0000212 „Сакар“ е определено като „Неблагоприятно - лошо“.

На вида са дадени следните оценки, по актуализирания стандартен формуляр: по показател популация С) значителна представителност, по показател опазване - В) добро съхранение; по степен на изолация на популацията - С) неизолирана популация в рамките на разширен ареал на разпространение, цялостна оценка, А) отлична стойност.

### Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение

С реализацията на инвестиционното предложение, се засяга незначителна част от определените като потенциалните местообитания на вида, с площ от **10.53 ha** или **0.099 %** от площта им в защитената зона. Тези местообитания на вида, попадат в част от поземлените имоти на ИП, съставляващи съответно *Комплекс 1, Комплекс 2, Комплекс 3 и Комплекс 4*. /Виж. **Фиг. 12**/.

#### *Унищожаване на местообитания в мястото на строителство*

Съгласно данните от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в обхвата на инвестиционното предложение, и в границите на всеки от 4-те комплекса, попадат потенциални местообитания на вида.

При проведените собствени проучвания на терен обаче се установи, че очертаните полигони са с неточни граници, и в тях са включени освен ивици с храсти и съществуващо озеленяване, така и части от съществуващи пътища в района на *Комплекс 1* и част от *Комплекс 2*, както и съществуващо застрояване в близост до *Комплекси 3 и 4*. /Виж. **Фиг. 12**/

Определените полигони на местообитания на вида, попадат в крайният ареал на разпространението му в защитената зона. По време на огледите, беше установено, че част от поземлените имоти обект на ИП, обхващат обработваем масив, в който растителността изцяло е премахната след есенната оран, и са подготвени за засяване /в полигони определени като, потенциални местообитания на вида/. В тях не беше установено неговото присъствие, наличие на нови или наличие, на стари изоставени колонии.

В непосредствена близост с имотите на ИП, в които попадат части от полигони с потенциални местообитанията на вида, е разположен участък на АМ „Марица“, бензиностанция, и ТИР паркинг с осветление и сграда с обслужващи функции за шофьорите на паркиралите камиони, които са част от масив обработваеми земеделски земи.



Фиг. 12 Полигони с потенциални местообитания на лалугер (син контур) според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“

Засегнатите части от местообитанията на вида, са разположени в част от предвидените за реализирането на ИП терени, които в сегашното им състояние са в по-голямата си част вече антропогенно повлияни, и морфологично изменени, неотговарящи на типичните които вида обитава. **Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Фрагментация на местообитанията на вида*

В обхвата на 4-те комплекса част от ИП попада малка, периферна част от един голям и части от по-малък полигон с потенциални местообитания на вида. Оставащата незасегната част ще е достатъчна, за да се използва от вида, при евентуална негова поява. Фрагментацията ще е незначителна.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Барьерен ефект*

Инвестиционното предложение и неговия обхват, засягат малка част от потенциални местообитания на вида, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция в границите на защитена зона BG0000212 „Сакар“, при неговото преминаване.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Безпокойство*

В района на ИП не беше установено присъствие на вида, или негови съществуващи или изоставени колонии. Временно безпокойство за евентуално преминаващи района на ИП индивиди, ще има по време на строителството. Предвид на временния му характер, като продължителност в рамките на зоната.



### Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).

#### Смъртност

Не е установено присъствие на вида в района на потенциалните местообитания, на вида при направените огледи в поземлените имоти обект на ИП.

### Въздействие не се очаква (степен - 0).

#### Кумулативно въздействие

Площта на инвестиционното предложение и неговия териториален обхват, засягат потенциални местообитания на вида, представляващи 0.099 % от определените такива в защитената зона. Предвид мащаба на ИП и предвидените с него дейности, наличната съществуваща инфраструктура и съседни обекти, се очаква формиране на кумулативен ефект с ниска степен - 2.

Таблица 35. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии за вида

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаква на численост след реализиране на ИП	Местообитания на вида	Вид на въздействията					
				Намаляване площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежища	Прогонване и смъртност
Лалугер ( <i>Spermophilus citellus</i> )	9 колонии	Без промяна	мери, ливади, пасища	1	2	0	1	0	0

Очаквано общо въздействие - незначително - степен - 1

### ➤ 2617 Мишевиден сънливек (*Myomimus roachi*)

Изключително рядък плеистоценски ендемитен вид, за който има оскъдни данни за неговото разпространение, биология и екология. Данните през последните 20 години са основно от находки в погадки на нощни хищни птици. Според Пешев и кол. (2004), вида е с Източно медитеранско разпространение, което се стеснило през последните години (съвременния ареал включва - Югоизточна България, Турска Тракия и Средиземно- морското крайбрежие на Мала Азия и субфосилни форми от Израел.

Видът обитава открити места, необработваеми площи или крайнини на овесени, пшенични и царевични ниви, бадемкови градини, запустели лозя. Активен е предимно през нощта. Зимата прекарва в сън, в дупки под земята, от втората половина на ноември до първата половина на април. Има по едно поколение на година.

#### Оценка на вида в зоната

В рамките на ЗЗ „Сакар“ целевият вид е установен в две находища в погадки на забулена сова - с. Изворово и с. Генералово, по литературни данни са установени още 4 находища в тази зона - гр. Свиленград (Пешев и др., 1960), край гр. Любимец и с. Устрем (Milchev & Georgiev, 2013), Момина църква (Georgiev, 2004).

Ефективно заетите местообитания, според направения общ модел за вида, в ЗЗ „Сакар“ са с площ - 5086.94 ha или 24.6 % от общата площ на потенциалните местообитания в зоната.

Потенциалните местообитания в защитената зона, според направения общ модел за вида, са с обща площ – 20621.30 ha (15.6 % от общата площ на зоната).

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, е определено като: „*Благоприятно състояние*“.

На вида са дадени следните оценки, по актуализирания стандартен формуляр: по показател популация А) отлична представителност, по показател опазване - А) отлично съхранение; по степен на изолация на популацията - С) неизолирана популация в рамките на разширен ареал на разпространение, цялостна оценка, А) отлична стойност.

#### Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение

С реализацията на инвестиционното предложение, се засяга незначителна част от определените като потенциалните местообитания на вида, в незастроената част около бреговете на реките, с площ от **14.96 ha** или **0.073%** територията им в защитената зона.

Засегнатите местообитания на вида, попадат изцяло в териториалния обхват на инвестиционното предложение /в част от поземлените имоти съставлящи съответно *Комплекс 1, Комплекс 2, Комплекс 3 и Комплекс 4*/, съгласно изготвения проект. /Виж. **Фиг. 13**/



Фиг. 13 Полигони с потенциални местообитания на мишевидния сънливец (със син контур) според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“

#### Унищожаване на местообитания в мястото на строителство

Съгласно данните от проект „*Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I*“ (МОСВ 2013), в обхвата на инвестиционното предложение във всеки от 4-те комплекса, в обхвата на защитената зона попадат потенциални местообитания на вида. Видът не е установен в границите на зоната, но е установен в две находища в погадки от забулени сови в землищата на с. Генералово, община Свиленград и с. Изворово, община Харманли. Видът е установяван най-често по стари дървета (круша, орех, дъб и др.), в чийто храпуци живее, както и в стари лозя, край житни и царевични

ниви. Последно е установен в района на Сакар планина, на дъб с височина 1.8 m, през 2017 г. от д-р Недко Недялков и, д-р Георги Попгеоргиев, БДЗП. В границите на поземлените имоти не съществуват подходящи условия за обитаване, размножаване и хранене на вида. Същият не е установен, при извършените огледи.

При проведените собствени проучвания на терен обаче се установи, че очертания полигон е с неточни граници, и в него са включени освен ивици със съществуващо озеленяване, така и част от съществуващи пътища в района на *Комплекс 1* и части от *Комплекс 2*, както и съществуващо застрояване в близост до *Комплекси 3-4*.

В непосредствена близост до имотите на ИП, в които попадат полигони с потенциалните местообитания на вида, е разположен участък на АМ „Марица“, бензиностанция и ТИР паркинг с осветление и сграда с обслужващи функции за шофьорите на паркиралите камиони, които са част от масив обработваеми земеделски земи.

Засегнатите части от потенциалните местообитания на вида, разположени в предвидените за реализирането на ИП терени, както и сегашното им състояние са в по-голямата си част вече антропогенно повлияни, морфологично изменени и не отговарящи на типичните които вида обитава.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

*Фрагментация на местообитанията на вида*

В обхвата на 4-те комплекса част от ИП в границите на защитената зона, попада малка, периферна част от един изключително голям полигон с потенциални местообитания на вида. Оставащата незасегната част ще е с достатъчна площ, за да се използва от вида, при евентуална негова поява. В границите на имотите, не съществуват подходящи условия за отбиване, хранене и размножаване на вида. Фрагментацията на местообитанията на вида, ще е незначителна.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

*Бариерен ефект*

Инвестиционното предложение и неговия обхват, не засяга пряко местообитания на вида, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция в границите на защитена зона BG0000212 „Сакар“.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

*Безпокойство*

В района на ИП не беше установено присъствие на вида, както и условия които биха могли за в бъдеще да допринесат за появата, в границите на поземлените имоти.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

*Смъртност*

Не е установено присъствие на вида в района на потенциалните полигони, при направените огледи в поземлените имоти предмет на ИП.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

### Кумулативно въздействие

Площта на инвестиционното предложение и неговия териториален обхват, засягат потенциални местообитания на вида, представляващи **0.073 %** от определените такива в защитената зона. Предвид мащаба на ИП и предвидените с него дейности, наличната инфраструктура и съседни обекти, се очаква формиране на кумулативен ефект с **ниска степен - 2**.

Таблица 36. Таблична оценка, с типове отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии на вида

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията					
				Намалване на площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Битово замърсяване	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежища	Прогонване и смъртност
Мишевиден сънливец ( <i>Myotimus roachi</i> )	5-6 находища	без промени	степни местообитания, стари овощни градини, лозя	1	2	1	1	0	0

Очаквано общо въздействие - незначително - степен - 1

### • Прилепи предмет на опазване в защитена зона BG0000212 „Сакар“

#### ➤ 1323 Дългоух ношник (*Myotis bechsteinii*)

Видът е известен в над 70 находища у нас, в планините до 1650 м. Най-голям брой индивиди са установени в буковите и смесени гори в пояса 800-1450 м. Горите с преобладаване на цер (*Quercus cerris*), полски ясен (*Acer campestre*) и по-рядко от обикновен габър (*Carpinus betulus*) или източен бук (*Fagus orientalis*) в Странджа са предпочитаните местообитания в низинните находища на вида у нас. Отделни индивиди се срещат почти из цялата страна. Видът е установен за пръв път, в България при устието на р. Камчия. Най-висока е плътността на територии с надморска височина между 1000 m и 1400 m (средно 8.2 индивида от 12 находища), в райони с обширни и компактни горски масиви (Централен Балкан, Западни Родопи, Странджа) или присъствие на мозаечни хабитати.

Видът се храни се летейки на малка височина в покрайнини на гори, просеки и групи дървета, облитайки отделните дървета и храсти като често събира храна от различни субстрати. В храната преобладават нелетящи наземни или живеещи по листата на дърветата безгръбначни животни и по-малко дневно летящи насекоми, които прекарват нощта, кацнали по листата на храсти или дървета.

Зимните убежища са пещери и галерии с висока влажност и температура между 4 и 11 градуса, по рядко при по-ниска от 1 до 7 градуса. Виси поединично или на малки групи (3-5 екземпляра). По-рядко се завира в цепнатини. Понякога сменя убежищата си през зимата. Видът е стационарен, като рядко извършва по-големи миграции (максимално до 60 km) (Kerth, Petit, 2005).

#### Оценка на вида в зоната

Популацията на вида в ЗЗ според актуализирания Стандартен формуляр е оценена на присъстваща – р, с численост от 178 до 356 индивида.

В защитена зона „Сакар” BG0000212 не са установени находища на вида, както и места за струпването му. Не са открити размножителни колонии в зоната. В литературата също липсват данни за такива.

Площта на потенциалните местообитания е оценена на 8547 ha (6.5 % от площта на защитената зона). Площта на местообитания с високо качество по индуктивен модел е оценена на 683.6 ha (0.5 % от площта на защитената зона). Видът е изключително хралупоживеещ. Средно за зоната е установено 1 дърво във фаза на старост на 1 ha.

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар” по определените критерий за БПС, е определено като: „неблагоприятно-лошо състояние“, поради отсъствие на достатъчно данни за вида в ЗЗ.

На вида са дадени следните оценки, по актуализирания стандартен формуляр: *по показател популация С) значителна представителност, по показател опазване - В) добро съхранение; по степен на изолация на популацията - С) неизолирана популация, но на границите на ареала на разпространение; цялостна оценка, В) добра стойност.*

### **Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение**

#### *Унищожаване на местообитания в мястото на строителство*

В обхвата на ИП в границите на зоната липсват местообитания с високо качество на вида, както и потенциални и ловни местообитания. Най-близките такива отстоят на над 1.50 км, западно от обекта на инвестиционното предложение. Засягане на местообитания на вида няма да има.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

#### *Фрагментация на местообитанията на вида*

В обхвата на 4-те комплекса част от ИП в границите на защитената зона, не попадат местообитания на вида /потенциални, ловни или с високо качество/. Площи от тях не се отнемат, и фрагментация не се очаква.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

#### *Барьерен ефект*

В обхвата на ИП в границите на зоната липсват местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Барьерен ефект няма да има.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

#### *Безпокойство*

В обхвата на ИП не попадат местообитания с високо качество на вида, както и потенциални и ловни такива. Най-близките такива отстоят, на над 1.50 км западно от обекта на инвестиционното предложение. Въздействие, върху вида няма да има.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

### *Смъртност*

В обхвата на ИП в границите на защитената зона, липсват местообитания с високо качество на вида, както и потенциални и ловни такива. Евентуално прелитащи индивиди ще пресекат безопасно територията на поземлените имоти, тъй като характера на обектите не представлява преграда за тях, предвид и на факта, че вида се придвижва посредством ехолокация. Смъртност на индивиди не се очаква.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

### *Кумулативно въздействие*

Площта на инвестиционното предложение и неговия териториален обхват, не засягат потенциални и ловни местообитания на вида. Формиране на допълнителен кумулативен ефект, от реализацията на ИП, не се очаква.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

**Обща оценка за въздействие върху вида: не се очакват въздействия - степен -0**

### ➤ **1303 Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*)**

Обикновен вид в цялата страна, среща се до около 1500 м н.в. Най-малкия по размери вид от подковоносите, обитаващи Европа. Видът е разпространен в цялата страна, без планинските части над 1500 м.н.в.

Използва предимно подземни местообитания - естествени пещери и изкуствени галерии. Свързан е с карстови райони с богата растителност. Среща се и в населени места. Използва предимно подземни размножителни и зимни убежища, но обитава също така тавани, мазета и изоставени постройки. Летните убежища са разнообразни - постройки (мазета, тавани), пещери, изкуствени галерии, скални струпвания и др. Зимните му убежища са подземни-пещери и изкуствени подземни галерии. Предпочита вътрешните им части, където температура им е 5 - 9 градуса. Зимува поединично или на редки групи, с разстояние между отделните индивиди - до 50 cm.

Ловува на височина около 2 - 5 метра над земята близо до убежища (обикновено до 5 км) около гори, покрайнини на горите, храсталаци, речни обрасли с растителност брегове, над самата вода и около скали в карстови местности. Среща се и в агроландшафти, редовете на лозя, овощни градини, градини, над посеви с културни растения и пр.

Стационарен вид - прелетите между зимните и летните убежища обикновено не надвишават 15 км. Главните им врагове са златките, домашните котки и хищните птици - сови, ястреби и други по едри видове, за които е уязвим тъй като лети по-бавно от тях и се ориентира, не посредством зрението, а чрез ехолокация.

### *Оценка на вида в зоната*

Популацията на вида в ЗЗ според актуализирания Стандартен формуляр е оценена на присъстваща – р, с численост от 51 до 100 индивида.

В защитена зона BG0000212 „Сакар“, не са установени летни находища на вида, но е намерено 1 зимно. В известните находища за зимуване, в зоната са били установени общо 3 екземпляра.

Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 358.0 ha (0.3% от площта на защитената зона). Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 19093.6 ha (14.5% от площта на защитената зона). Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 57697.1 ha (43.7% от площта на защитената зона).

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, е определено като: „*Благоприятно състояние*“.

На вида са дадени следните оценки, по актуализирания стандартен формуляр: по показател популация *С) значителна представителност, по показател опазване - В) добро съхранение; по степен на изолация на популацията - С) неизолирана популация, но на границите на ареала на разпространение; цялостна оценка, В) добра стойност.*

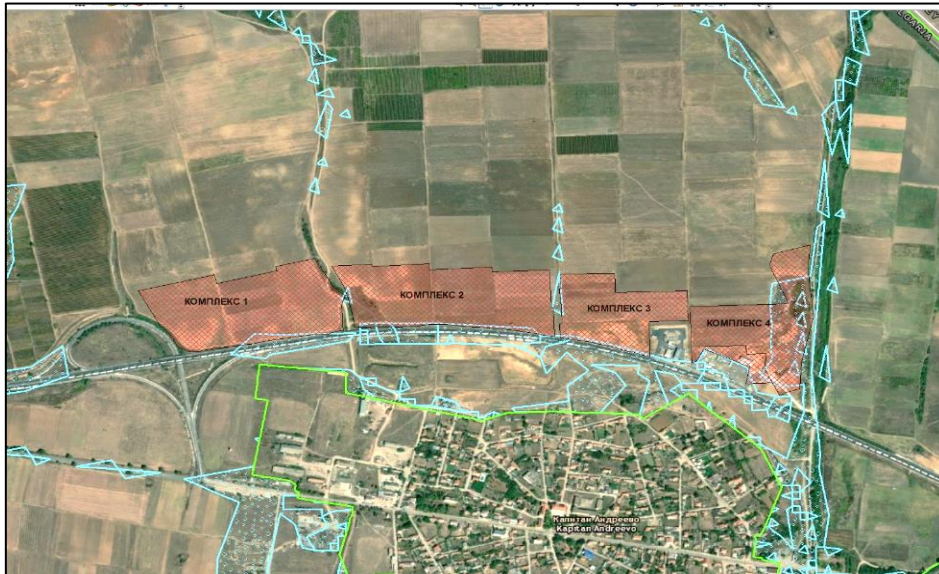
### Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение Унищожаване на местообитания в мястото на строителство

С инвестиционното предложение, се засягат части от ловните местообитания на вида в зоната, в крайните гранични части на *Комплекси 1 и 2*, и най-голяма площ попада в Комплекс 3, с площ от **1.7714 ha** или **0.0093 %**, от площта им в зоната. /Виж. **Фиг. 14/.**



**Фиг. 14** Разпространение на ловни местообитания на вида *Rhinolophus hipposideros*  
/със син контур/ според МОСВ (2013),  
/с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“

От потенциални местообитания на вида, в обхвата на ИП попадат **3.35 ha** или **0.936 %**, от площта им в зоната, в крайните гранични части на *Комплекси 1 и 2* и съответно най-голяма площ попадат в *Комплекс 3*. /Виж. **Фиг. 15/.**



Фиг. 15 Разпространение на потенциалните местообитания на вида *Rhinolophus hipposideros* /с/с син контур/ според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /с/с зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“

При проведените собствени проучвания на терен обаче се установи, че очертаните полигони са с неточни граници, тъй като местообитанията определени като потенциални, попадат основно по границите на имотите от страната на АМ „Марица“. Голяма част от тях са неточни, тъй като са разположени изцяло върху нея, и върху друга инфраструктура в отделните имоти в близост до ИП, и на други обекти в землището на с. Капитан Андреево. Районът е с изключително интензивен трафик, предвид близко разположения граничен пункт с Република Турция, което би било създавало и опасности при прелитания на вида, дори и случайни

С инвестиционното предложение в пълния му обхват, не се засягат убежища на вида. Трябва да отбележим, че в ЗЗ отсъстват подземни убежища на вида в близост до ИП, /в защитената зона, е установено само едно зимно находище/, и на практика присъствието на вида тук би могло да бъде случайно. Въздействията от строителството ще са временни, и обратими върху част от засегнатата площ.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

*Фрагментация на местообитанията на вида*

В обхвата на 3-те комплекса част от ИП в границите на зоната, попада малка част от потенциалните и ловни местообитания на вида. В границите на защитената зона, са установени 3 екземпляра от вида в едно зимно находище, което го прави изключително рядко срещан на територията ѝ.

Ловните местообитания на вида, засегнати от ИП са с незначителна площ и съответно попадат в крайните гранични части между *Комплекс 1* и *Комплекс 2*, разположени по протежението на съществуващия полски път, и в най крайната граница на *Комплекс 4*, разположена в близост до р. Каламица.



Отнемането на площите от ловните местообитанията на вида, няма да доведе до значителна им фрагментация в зоната. Самият вид предпочита да ловува в близост до тях, на не повече от 5 км. В по-вътрешната ѝ част, в северна посока от обекта те са с голяма площ, и значително по отдалечени и непроменени, в сравнение с антропогенно повлияната среда, в района на поземлените имоти. С инвестиционното предложение, не се засягат убежища на вида.

По отношение на потенциалните местообитания, може да се направи подобно заключение, че във вътрешната част на зоната отдалечена от периферията на антропогенно повлияните райони с населени места и изградена пътна инфраструктура, биха създали условия за разпространението на вида.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Барьерен ефект*

Видът е с добри летателни възможности, поради което връзките между различните части от защитената зона, ще останат ненарушени. Въпреки това е възможно възникването на бариерен ефект в незначителна степен, предвид височината на хотелите в комплексите - 28 метра, но тъй като видът се придвижва посредством ехолокация, той ще ги заобиколи по-време на полет, и ще ги избегне.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Безпокойство*

С инвестиционното предложение, не се засягат убежища на вида. На територията на поземлените имоти в която ще се реализира ИП, не са установени такива. Видът е изключително пещеролюбив, и привързан към карстови райони с богата растителност и разредени гори. В защитената зона има само едно зимно находище, без летни такива с установени 3 екземпляра от вида, и отдалечено на голямо разстояние от обекта. Безпокойство не се очаква.

**Не се очаква въздействие (степен - 0).**

#### *Смъртност*

От реализацията на инвестиционното предложение, и предвидените с него дейности вероятността от смъртност на индивиди, ще бъде незначителна. Наличието на АМ „Марица“ граничеща непосредствено с поземлените имоти обект на ИП, в която попадат част са определени полигоните на ловните местообитания на вида, предвид целогодишния трафик на моторни превозни средства, може да увеличи незначително вероятността, от инцидентна смъртност при поява на индивиди от вида, в резултат от сблъсък.

Отчитайки изключително ниската численост на популацията на вида в ЗЗ, този фактор се очаква да има инцидентен характер с незначително въздействие главно в късите периоди на сезонни миграции, без промяна в структурата на популацията и настоящото и природозащитно състояние.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

### *Кумулативно въздействие*

Площта на инвестиционното предложение и неговия териториален обхват, засягат потенциални и ловни местообитания на вида. Предвид мащаба на ИП и включените в него дейности, наличната инфраструктура /пътна, и др./ и съседните обекти в района, се очаква формиране на кумулативен ефект в незначителна степен.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

**Обща оценка за въздействие върху вида: незначително въздействие - степен – 1.**

### ➤ **1307 Остроух нощник (*Myotis blythii*)**

В България се счита като обикновен и често срещан вид. Известен е от около 130 находища на територията на цялата страна, без най-високите части на планините. Повечето находища са между 100 и 800 м н.в. Среща се в почти всички карстови и скалисти райони в страната. Характерен пещерообитаващ вид. Максимумът на ражданията е през периода 20 май - 10 юни. Данни за хранителната биология на вида у нас засега не са публикувани. В Швейцария е установено, че над 60% от храната му се състои от едри дългопипалести скакалци (сем. *Tettigoniidae*), които лови в открити райони, пасища и често в прясно окосени ливади. У нас извършва редовни сезонни миграции между зимните и летни убежища в рамките на 50 до 80 км.

### **Оценка на вида в зоната**

Популацията на вида в защитената зона, според актуализирания стандартен формуляр е оценена на присъстваща – р, с численост от 51 до 100 индивида.

В защитена зона BG0000212 „Сакар”, не са установени зимни находища на вида, но са потвърдени 2 летни с общо 8 екземпляра, от вида в тях.

Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 434.5 ha (0.3 % от площта на защитената зона). Площта на потенциално подходящите ловни местообитания на вида, е оценена на 93977 ha (71.1 % от площта на защитената зона). Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 3886 ha (2.9 % от площта на защитената зона).

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар” по определените критерий за БПС, е определено като: „Неблагоприятно-незадоволително състояние“.

На вида са дадени следните оценки, по актуализирания стандартен формуляр: по показател популация С) *значителна представителност, по показател опазване - В) добро съхранение; по степен на изолация на популацията - С) неизолуирана популация, но на границите на ареала на разпространение; цялостна оценка, В) добра стойност.*

### **Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение**

#### *Унищожаване на местообитания в мястото на строителство*

С инвестиционното предложение, се засягат части от ловните местообитания на вида в зоната, изцяло в територията на поземлените имоти попадащи в обхвата на *Комплекси 2, 3 и*

4 и половината площ на *Комплекс 1*, с площ от **25.247 ha** или **0.0269 %**, от площта им в зоната. /Виж. **Фиг. 16/.**



**Фиг. 16** Разпространение на ловни местообитания на вида *Myotis blythii* /с/с син контур/ според МОСВ (2013), /с/с черен контур/ - обхват на ИП, /с/с зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“

От потенциални местообитания на вида, в обхвата на ИП попадат **1.427 ha** или **0.328 %**, от площта им в зоната, в крайните гранични части на Комплекс 1, 2 и 4. /Виж. **Фиг. 17/.**



**Фиг. 17** Разпространение на потенциални местообитания на вида *Myotis blythii* /с/с син контур/ според МОСВ (2013), /с/с черен контур/ - обхват на ИП, /с/с зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“

При проведените собствени проучвания на терен, обаче се установи, че очертаните полигони са с неточни граници, тъй като местообитанията определени като потенциални и ловни, попадат основно по протежение на имотите от страната на АМ „Марица“. Голяма част

от тях са неточни, тъй като са разположени изцяло върху нея, и върху друга инфраструктура в отделните имоти в близост до ИП, и върху други обекти в землището на с. Капитан Андреево. По отношение на ловните местообитания, същите заемат над 70 % от територията на защитената зона, като северно и западно от имотите на ИП, те заемат почти цялата ѝ територия. Районът е с изключително интензивен трафик, предвид близко разположения граничен пункт с Република Турция, което би било създавало и опасности при прелитания на вида, дори и случайни такива.

С инвестиционното предложение в пълния му обхват, не се засягат убежища на вида /естествени пещери и галерии/. Трябва да отбележим, че в ЗЗ отсъстват този тип подземни убежища на вида в близост до ИП, и на практика присъствието на вида тук би могло да бъде случайно. Въздействията от строителството ще бъдат изцяло с временен характер, и обратими след тяхното приключване.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Фрагментация на местообитанията на вида*

В обхвата на 4-те комплекса част от ИП в границите на зоната, попадат част от потенциалните и ловни местообитания на вида. В обхвата на защитената зона са установени 8 екземпляра от вида в две летни находища, което го прави рядко срещан на територията ѝ.

Ловните местообитания на вида, засегнати от ИП попадат в *Комплекси 2, 3 и 4*, и в половината площ на *Комплекс 1*. Отнемането на площите от ловните местообитанията на вида, няма да доведе до значителната им фрагментация в зоната. С инвестиционното предложение, не се засягат и убежища на вида. В по-вътрешната и част, в северна посока от обекта тези местообитания са с голяма площ, и значително по отдалечени и непроменени, в сравнение с антропогенно повлияната среда, в района на ИП.

По отношение на потенциалните местообитания, може да се направи подобно заключение, че във вътрешната част на зоната отдалечена от периферията на антропогенно повлияните райони с населени места и изградена пътна инфраструктура, биха създали подходящи условия за разпространението на вида.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Барьерен ефект*

Видът е с добри летателни възможности поради което връзките между различните части от защитената зона ще останат ненарушени, тъй като той се придвижва и ориентира посредством ехолокация и заобикаля по високи обекти. Въпреки това е възможно възникването на бариерен ефект в незначителна степен, предвид височината на хотелите в комплексите - 28 метра, и тъй като видът се придвижва посредством ехолокация, той ще ги заобиколи по-вreme на полет, и ще ги избегне.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Безпокойство*

С инвестиционното предложение, не се засягат убежища на вида. На територията на поземлените имоти в която ИП ще се реализира, не са установени убежища на вида, или подходяща зона за формиране на такива. Видът е изключително пещеролюбив, и привързан

към карстови райони с богата растителност. В защитената зона има установени две летни находища, без зимни такива с установени 8 екземпляра от вида, отдалечени на голямо разстояние от обекта. Безпокойство не се очаква.

**Не се очаква въздействие (степен - 0).**

#### *Смъртност*

От реализацията на инвестиционното предложение, и в следствие с неговата експлоатация, вероятността от смъртност на индивиди, ще е незначителна. Наличието на АМ „Марица“ граничеща непосредствено с поземлените имоти обект на ИП, в която попадат част са определени полигоните на ловни и потенциални местообитания на вида, предвид целогодишния трафик на моторни превозни средства, може да увеличи незначително вероятността, от инцидентна смъртност при поява на индивиди от вида, в резултат от сблъсък.

Отчитайки изключително ниската численост на популацията на вида в ЗЗ, този фактор се очаква да има инцидентен характер с незначително въздействие главно в късите периоди на сезонни миграции, без промяна в структурата на популацията и настоящото и природозащитно състояние.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Кумулативно въздействие*

Площта на инвестиционното предложение и неговия териториален обхват, засяга само малка част от ловните и потенциалните местообитания на вида. Предвид мащаба на ИП и предвидените с него дейности, наличната инфраструктура и съседни обекти, се очаква формиране на кумулативен ефект в незначителна степен.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

**Обща оценка за въздействие върху вида: незначително въздействие - степен - 1.**

#### ➤ **1316 Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*)**

Формира размножителни колонии с численост от няколко десетки до няколко хиляди (50 до 3000, най-често 200-500, винаги смесени с *Miniopterus schreibersii*. Максимумът на ражданията е през периода 20-25 май. Зимува само в подземни убежища.

В страната са известни 21 размножителни колонии, и осем летни неразмножителни колонии. Известни са 15 зимни убежища, но над 95% от зимуващата популация е концентрирана в три пещери - Парниците, Деветашката и Иванова вода.

Дългопръстите нощници, извършват редовни сезонни миграции между убежищата си от порядъка на 50 до 150 км. У нас зимуването започва в края на ноември и продължава до към средата на март. През този период е установен в много пещери, но никъде с численост повече от 3000-5000 екземпляра. Миграцията към местата за размножаване вероятно става след 10-20 април. Обитава целогодишно само подземни убежища – карстови и вулкански пещери, минни галерии, по изключение влажни мазета на необитаеми сгради. Ловува често над водни площи.

### Оценка на вида в зоната

Популацията на вида в защитената зона, според актуализирания стандартен формуляр е оценена на присъстваща – *p*, с численост от 51 до 100 индивида.

В защитена зона BG0000212 „Сакар“, не са установени летни находища на вида, но е намерено 1 зимно. В известните находища за зимуване в зоната, са били установени общо 3 екземпляра.

Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 271.3 ha (0.2 % от площта на защитената зона). Площта на потенциално подходящите ловни местообитания на вида, е оценена на 38083 ha (28.8 % от площта на защитената зона).

Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 575.1 ha (0.4% от площта на защитената зона).

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, е определено като: „Неблагоприятно-незадоволително състояние“.

На вида са дадени следните оценки, по актуализирания стандартен формуляр: по показател популация *C*) *значителна представителност*, по показател опазване - *B*) *добро съхранение*; по степен на изолация на популацията - *C*) *неизолирана популация*, но на границите на ареала на разпространение; цялостна оценка, *B*) *добра стойност*.

### Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение

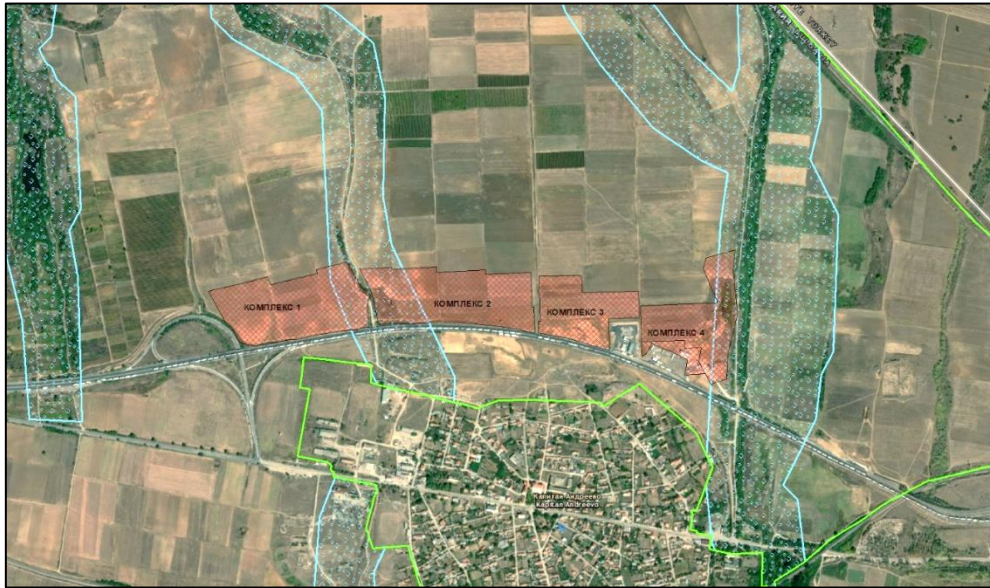
#### Унищожаване на местообитания в мястото на строителство

С инвестиционното предложение, и в неговият териториален обхват не попадат и не се засягат потенциални местообитания на вида.

С инвестиционното предложение, се засягат части от ловните местообитания на вида в зоната, в крайните гранични части на *Комплекс 1, 2, и 4*, с площ от **6.778 ha** или **0.0118 %**, от площта им в зоната. /Виж. **Фиг. 18**/.

С инвестиционното предложение в пълния му обхват, не се засягат убежища на вида. Трябва да отбележим, че в ЗЗ отсъстват такива разположени в близост до ИП, /в защитената зона, е установено само едно зимно находище/, и на практика присъствието на вида тук би могло да бъде случайно.

Засегнатата площ от местообитанията на вида с реализацията на ИП, представляват незначителна част от ловна територия на вида в защитената зона. Въздействията от строителството на обекта ще са временни, и обратими върху част от засегнатата площ. Тази малка площ, засегната временно от строителните дейности на обекта, дава основание да се оцени въздействието, като **незначително (степен - 1)**.



Фиг. 18 Разпространение на ловни местообитания на вида *Myotis capaccinii* /със син контур/ според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на 33 „Сакар“ BG0000212

#### Фрагментация на местообитанията на вида

В обхвата на 3-те комплекса част от ИП /Комплекси 1, 2, и 4/, попадат малка част от ловните местообитания на вида. В територията на защитената зона, е установен само един екземпляр в едно зимно находище, което го прави вида изключително рядко срещан в територията ѝ.

Ловните местообитания на вида, засегнати от ИП са с незначителна площ, и съответно попадат в крайните гранични части между Комплекс 1 и Комплекс 2, разположени по протежението на съществуващия полски път, и в най крайната граница на Комплекс 4, разположена в близост до р. Каламица. В Комплекс 3, не попадат ловни и потенциални местообитания на вида. Тъй като видът ловува в близост до водни обекти, река Каламица няма постоянна целогодишна водна повърхност, често е пресъхнала и без обширно водно огледало, което видът да облита, и да си осигурява достатъчно храна. Засегнатата част от ловните местообитания на вида, попадащи в обхвата на Комплекс 4, включват предимно бреговете на реката, а не самото водно тяло.

Считаме, че в останалата част от защитената зона тези местообитания имат много по-висока значимост за храненето на вида, вкл. и разположената на 1.5 км. от обекта на ИП р. Марица.

Отнемането на площите от ловните местообитанията на вида, няма да доведе до значителна им фрагментация в зоната, предвид тяхната значителна площ в границите ѝ (38083 ha). В по-вътрешната ѝ част, в западна и северна посока от ИП, те са с голяма площ, и значително по отдалечени и непроменени, в сравнение с антропогенно повлияната среда, в района на поземлените имоти в обхвата на трите комплекса. С инвестиционното предложение, не се засягат убежища на вида.

**Въздействието, ще бъде незначително (степен - 1).**

### *Бариерен ефект*

Видът е с добри летателни възможности, поради което връзките между различните части от защитената зона ще останат ненарушени, придвижва се и ориентира посредством ехолокация, и заобикаля по високи обекти. Въпреки това е възможно възникването на бариерен ефект в незначителна степен, предвид височината на хотелите в комплексите - 28 метра, и тъй като видът се придвижва посредством ехолокация, той ще ги заобиколи по-време на полет, и ще ги избегне.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

### *Безпокойство*

С инвестиционното предложение, не се засягат убежища на вида. На територията на поземлените имоти в която ИП ще се реализира, не са установени такива, или подходяща зона за формиране на такива. Видът е изключително пещеролюбив, и привързан към карстови райони с богата растителност. В защитената зона има само едно зимно находище, без летни такива с установен 1 екземпляр от вида, отдалечено на голямо разстояние от обекта. Безпокойство не се очаква.

**Не се очаква въздействие (степен - 0).**

### *Смъртност*

От реализацията на инвестиционното предложение, и в следствие с неговата експлоатация, вероятността от смъртност на индивиди, ще бъде незначителна. Близостта на АМ „Марица“, граничеща непосредствено с поземлените имоти обект на ИП, в която попадат част са определени полигоните на ловните местообитания на вида, може да увеличи незначително вероятността, от инцидентна смъртност при поява на индивиди от вида, в резултат от сблъсък с МПС.

Отчитайки изключително ниската численост на популацията на вида в ЗЗ, този фактор се очаква да има инцидентен характер с незначително въздействие главно в късите периоди на сезонни миграции, без промяна в структурата на популацията му, и настоящото и природозащитно състояние.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

### *Кумулативно въздействие*

Площта на инвестиционното предложение и неговия териториален обхват, засяга само малка част от ловни местообитания на вида. Предвид характера на ИП и предвидените с него дейности, наличната инфраструктура и съседни обекти, се очаква формиране на кумулативен ефект в незначителна степен.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

**Обща оценка за въздействие върху вида: незначително въздействие - степен – 1.**

### ➤ **1321 Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*)**

През размножителния период, трицветният нощник най-често формира смесени колонии с подковоноси прилепи (*Rhinolophus* spp.). В България е установена най-дългата



миграция на вида – 105 км (от с. Муселиево, Никополско, до пещерата Водните дупки при х. Плевен в Централен Балкан). Ловува и над водни площи. Първично пещерен обитател, в райони без пещери видът се среща и в мазета на изоставени постройки, тавани на църкви и къщи, стари военни бункери и други убежища. Заселва се в пещери, изоставени постройки, стари военни бункери и др. Термофилен вид. Температурата в размножителните убежища може да стигне до 35 °С

Най-много са убежищата в ниско-планинския пояс (400-500 м н.в.). Единични екземпляри са установявани до ок. 1500 м н.в. в Централна Стара планина и в Западните Родопи. Обитанието на трицветния ношник в България може да се счита за сезонно (от април до септември), защото досега у нас не са открити големи зимуващи колонии. В известните у нас около 30 размножителни колонии броят на индивидите наброява средно от 300 до 1000. Единични индивиди са регистрирани до около 1600 m н. в. в Централна Стара планина, 1550 m н. в. в Рила, 1560 m н. в. в Западните Родопи. В известните около 30 размножителни колонии броят на индивидите е от 300 до 600. Рекордна численост, около 7000 индивида, е установена в пещера в Източните Родопи. Предпочита площи с храстова или дървесна растителност.

#### **Оценка на вида в зоната**

Популацията на вида в защитената зона, според актуализирания стандартен формуляр е оценена на присъстваща – *p*, с численост от 11 до 50 индивида.

Видът не е регистриран в зоната, и не са установени негови летни и зимни находища, по данни от проведеното картиране.

Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 388.9 ha (0.3 % от площта на защитената зона), а на потенциално подходящите ловни местообитания, е оценена на 38083 ha (28.8 % от площта на защитената зона). Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания в зоната е оценена на 7895 ha (6.0% от площта на защитената зона).

Обща оценка на местообитанията на вида, в защитена зона BG0000212 „Сакар” по определените критерий за БПС, е определено като: „Неблагоприятно-незадоволително състояние“.

На вида са дадени следните оценки, по актуализирания стандартен формуляр: по показател популация *C*) *значителна представителност*, по показател опазване - *B*) *добро съхранение*; по степен на изолация на популацията - *C*) *неизолирана популация*, но на границите на ареала на разпространение; цялостна оценка, *B*) *добра стойност*.

#### **Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение**

*Унищожаване на местообитания в мястото на строителство*

С инвестиционното предложение, както и в неговият териториален обхват не попадат и не се засягат ловни местообитания на вида. /Виж. **Фиг. 19**/.



Фиг. 19 Разпространение на ловни местообитания на вида *Myotis emarginatus* /със син контур/ според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

С инвестиционното предложение, се засягат незначителни части от потенциалните местообитания на вида в зоната. Те попадат в крайните гранични части, на поземлените имоти съставлящи четирите комплекса в обхвата на ИП, с площ от **0.804 ha** или **0.207 %**, от площта им в зоната. /Виж. Фиг. 20/.



Фиг. 20 Разпространение на потенциални местообитания на вида *Myotis emarginatus* /със син контур/ според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

С инвестиционното предложение в пълния му обхват, не се засягат убежища на вида. Трябва да отбележим, че в ЗЗ отсъстват такива, както и в близост до ИП, и на практика присъствието му тук би могло да бъде, изцяло случайно.

Засегнатата площ от местообитанията на вида с реализацията на ИП, представлява незначителна част от територията, определена като потенциална за вида в защитената зона. Тази незначителна площ, засегната временно от строителните дейности на обекта, дава основание да се оцени въздействието като **незначително (степен - 1)**.

#### *Фрагментация на местообитанията на вида*

В обхвата на 4-те комплекса, попада незначителна част от потенциалните местообитания на вида. На територията на защитената зона, не са установени находища и екземпляри на вида, което го прави изключително рядко срещан на територията ѝ. С инвестиционното предложение, не се засягат убежища на вида.

Потенциалните местообитания на вида, засегнати от ИП са с незначителна площ и попадат в крайните гранични части на имотите в комплексите, разположени по протежението на съществуващия полски път, и в основната си част са в обхвата на АМ „Марица“. Считаме, че в останалата част от защитената зона тези местообитания имат много по-висока значимост за разпространението на вида, в сравнение със засегнатите от инвестиционното предложение.

Отнемането на незначителна част от потенциалните местообитания на вида, няма да доведе до значителна им фрагментация в зоната. В по-вътрешната ѝ част, в западна и северна посока от ИП, те са с голяма площ, и значително по отдалечени и непроменени, в сравнение с антропогенно повлияната среда, в района на ИП.

**Въздействието, ще бъде незначително (степен - 1).**

#### *Барьерен ефект*

Видът е с добри летателни възможности, поради което връзките между различните части от защитената зона ще останат ненарушени, придвижва се и се ориентира посредством ехолокация и заобикаля по високи обекти. Въпреки това е възможно възникването на бариерен ефект в незначителна степен, предвид височината на хотелите в комплексите - 28 метра, и тъй като видът се придвижва посредством ехолокация, той ще ги заобиколи по-време на полет, и ще ги избегне.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Безпокойство*

С инвестиционното предложение, не се засягат убежища и находища на вида. На територията на поземлените имоти в която ИП ще се реализира, не са установени такива. Видът е пещеролюбив, и привързан към пещери и галери, свързани и разположени в близост до водни обекти. В защитената зона няма установени находища на вида, както и негови екземпляри. Безпокойство не се очаква.

**Не се очаква въздействие (степен - 0).**

### Смъртност

От реализацията на инвестиционното предложение, и в следствие с неговата експлоатация, вероятността от смъртност на индивиди, е незначителна. Близостта на АМ „Марица“ граничеща непосредствено с поземлените имоти обект на ИП, в която попадат част от определените полигони на потенциалните местообитания на вида, предвид целогодишния трафик на моторни превозни средства, може да увеличи незначително вероятността, от инцидентна смъртност при поява на индивиди от вида, в резултат от сблъсък.

Отчитайки липсата му в обхвата на защитената зона, този фактор се очаква да има инцидентен характер с незначително въздействие, без промяна в структурата на популацията и настоящото и природозащитно състояние.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

### Кумулативно въздействие

Площта на инвестиционното предложение и неговия териториален обхват, засяга само незначителна част от потенциалните местообитания на вида. Предвид характера на ИП и предвидените с него дейности, наличната инфраструктура и съседни обекти, се очаква формиране на кумулативен ефект в незначителна степен.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

**Обща оценка за въздействие върху вида: незначително въздействие - степен – 1.**

### ➤ 1324 Голям нощник (*Myotis myotis*)

Пещерообитаващ вид, формиращ смесени колонии с остроухия нощник. Данни за хранителната биология на вида у нас засега не са публикувани. В Швейцария е установено, че над 46% от храната му се състои от едри бръмбари-бегачи (сем. *Carabidae*). България се среща в карстовите райони в цялата страна, до 1200 m надморска височина, като е един от най-разпространените пещерни видове. По данни от Западна Европа големият нощник най-често ловува в овощни градини и широколистни гори, а по-рядко в смесени гори, лозя, обработваеми полета с малка площ, смърчови гори. Хранителните местообитания най-често се намират в радиус 2-6 км, максимум до 15 км от убежището.

### Оценка на вида в зоната

Популацията на вида в защитената зона, според актуализирания стандартен формуляр е оценена на присъстваща – р, с численост от 101 до 250 индивида. В защитена зона BG0000212 „Сакар“, не са установени зимни находища на вида, но са потвърдени 2 летни. В известните находища за летуване в зоната, са били установени общо 8 екземпляра.

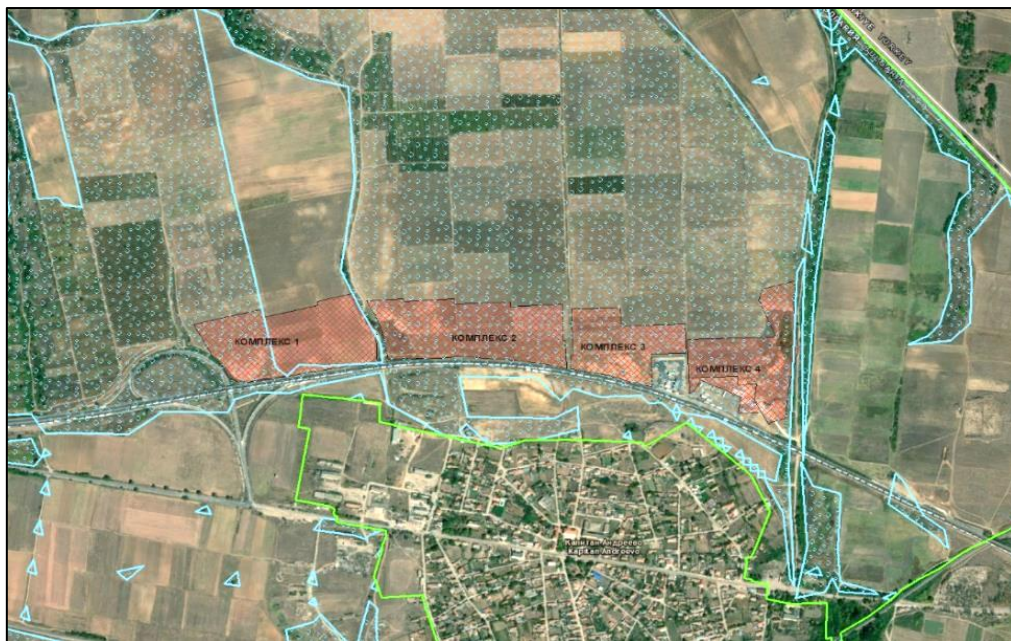
Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 369.8 ha (0.3 % от площта на защитената зона). Площта на потенциално подходящите ловни местообитания на вида, е оценена на 93 977 ha (71.1 % от площта на защитената зона). Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 3886 ha (2.9 % от площта на защитената зона).

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, е определено като: „Неблагоприятно-незадоволително състояние“.

На вида са дадени следните оценки, по актуализирания стандартен формуляр: по показател популация С) *значителна представителност*, по показател опазване - В) *добро съхранение*; по степен на изолация на популацията - С) *неизолирана популация, но на границите на ареала на разпространение*; цялостна оценка, В) *добра стойност*.

### Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение Унищожаване на местообитания в мястото на строителство

С инвестиционното предложение, се засягат части от ловните местообитания на вида в зоната, изцяло в територията на поземлените имоти, попадащи в обхвата на *Комплекси 2, 3 и 4* и половината територия на *Комплекс 1*, с площ от **25.257 ха** или **0.0279 %**, от общата им площ в зоната. /Виж. **Фиг. 21**/.



**Фиг. 21** Разпространение на ловни местообитания на вида *Myotis myotis* със син контур според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

От потенциални местообитания на вида, в обхвата на ИП попадат **1.051 ха** или **0.284 %**, от площта им в зоната, в крайните гранични части на *Комплекси 1, 2 и 4*. /Виж. **Фиг. 22**/.



Фиг. 22 Разпространение на потенциални местообитания на вида *Myotis myotis* /със син контур/ според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

При проведените собствени проучвания на терен обаче, се установи, че очертаните полигони са с неправилни граници, тъй като местообитанията определени като потенциални и ловни, попадат основно по границите на имотите от страната на АМ „Марица“. Голяма част от тях са неточни, тъй като са разположени изцяло върху нея, и върху друга инфраструктура в отделните имоти в близост до ИП, и на други обекти в землището на с. Капитан Андреево. По отношение на ловните местообитания, същите заемат над 70 % от територията на защитената зона, като северно-западно от имотите, те заемат почти цялата ѝ територия. Районът е обременен, с изключително интензивен трафик /основно на тежкотоварни МПС/, предвид близко разположения граничен пункт с Република Турция, което би създадо и опасности при прелитания на вида, дори и случайни такива.

С инвестиционното предложение в пълния му обхват, не се засягат убежища на вида /пещери и галерии/. Трябва да отбележим, че в близост до ИП липсват такива, и на практика присъствието на вида тук би могло да бъде случайно. Въздействията от строителството ще бъдат изцяло с временен характер, и обратими след тяхното приключване.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Фрагментация на местообитанията на вида*

В обхвата на 4-те комплекса част от ИП в границите на зоната, попадат малка част от потенциалните и ловни местообитания на вида. В зоната са установени 8 екземпляра от вида в две летни находища, което го прави рядко срещан на територията ѝ.

Ловните местообитания на вида, засегнати от ИП попадат изцяло в *Комплекси 2, 3 и 4* и в половината площ на *Комплекс 1*. Отнемането на площите от ловните местообитанията на вида, няма да доведе до значителната им фрагментация в зоната. С инвестиционното

предложение, не се засягат негови убежища. В по-вътрешната и част, в северозападна посока от обекта тези местообитания са с голяма площ, и значително по отдалечени и непроменени, в сравнение с тези попадащи в антропогенно повлияната среда, в района на ИП.

По отношение на потенциалните местообитания, може да се направи подобно заключение, че във вътрешната част на зоната отдалечена от периферията на антропогенно повлияните райони с населени места и изградена пътна инфраструктура, биха създали подходящи условия за разпространението на вида.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Бариерен ефект*

Видът е с добри летателни възможности, поради което връзките между различните части от защитената зона ще останат ненарушени, тъй като той се придвижва и ориентира посредством ехолокация и заобикаля по високи обекти. Въпреки това е възможно възникването на бариерен ефект в незначителна степен, предвид височината на хотелите в комплексите - 28 метра, и тъй като видът се придвижва посредством ехолокация, той ще ги заобиколи по-време на полет, и ще ги избегне.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Безпокойство*

С инвестиционното предложение, не се засягат убежища на вида. На територията на поземлените имоти в която ИП ще се реализира, такива липсват. Видът е изключително пещеролюбив, и привързан към карстови райони с рядка широколистна растителност. В защитената зона има установени две летни находища, без зимни с установени 8 екземпляра от вида, отдалечени на голямо разстояние от обекта. Безпокойство не се очаква.

**Не се очаква въздействие (степен - 0).**

#### *Смъртност*

От реализацията на инвестиционното предложение, и в следствие с неговата експлоатация, вероятността от смъртност на индивиди, ще бъде незначителна. Близостта на АМ „Марица“ граничеща непосредствено с поземлените имоти обект на ИП, в която попадат част са определени полигоните на ловни и потенциални местообитания на вида, предвид целогодишния трафик на моторни превозни средства, може да увеличи незначително вероятността, от инцидентна смъртност при поява на индивиди от вида, в резултат от сблъсък.

Отчитайки изключително ниската численост на популацията на вида в ЗЗ, този фактор се очаква да има инцидентен характер с незначително въздействие главно в късите периоди на сезонни миграции, без промяна в структурата на популацията и настоящото и природозащитно състояние.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Кумулативно въздействие*

Площта на инвестиционното предложение и неговия териториален обхват, засяга само малка част от ловните и потенциалните местообитания на вида. Предвид характера на ИП и предвидените с него дейности, наличната инфраструктура и съседни обекти, се очаква формиране на кумулативен ефект в незначителна степен.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

**Обща оценка за въздействие върху вида: незначително въздействие - (степен - 1).**

➤ **1302 Подковonos на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*)**

Характерен пещерообитаващ вид. Формира смесени колонии, с други видове подковonosи прилепи. Известните до момента 6 размножителни колонии са в естествени пещери /пещерите Орлова чука, Зандана и др./. Изцяло свързан с карстови райони. Известен вид от 29 находища в ниските части на страната, като тези в Северозападна България очертават част от северната граница на ареала. Видът обитава равнинни карстови райони, и е изцяло е свързан с пещерите като убежища. Храни се главно с нощни пеперуди, които лови над открити местообитания. Не извършва далечни миграции, но са установени редовни сезонни движения между летните и зимните му убежища.

**Оценка на вида в зоната**

Популацията на вида в защитената зона, според актуализирания стандартен формуляр е оценена на присъстваща – р, с численост от 101 до 250 индивида.

В защитена зона BG0000212 „Сакар“, не са установени зимни и летни находища на вида, както и екземпляри от вида.

Площта на потенциално най-благоприятните местообитания на вида в зоната, е оценена на 932.7 ha (0.7 % от площта на защитената зона), а тази на потенциално подходящите ловни местообитания на вида, е оценена на 17770 ha (13.4 % от площта на защитената зона). Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 58260 ha (44.1 % от площта на защитената зона).

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, е определено като: „Неблагоприятно-незадоволително състояние“.

На вида са дадени следните оценки, по актуализирания стандартен формуляр: по показател популация В) добра представителност, по показател опазване - В) добро съхранение; по степен на изолация на популацията - С) неизолуирана популация, но на границите на ареала на разпространение; цялостна оценка, В) добра стойност.

**Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение**

*Унищожаване на местообитания в мястото на строителство*

В обхвата на ИП и в границите на зоната, липсват местообитания с високо качество на вида, както и потенциални и ловни местообитания. Най-близките такива, отстоят на над 1.50 км западно от обекта на инвестиционното предложение. Засягане на местообитания на вида, няма да има.



**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

*Фрагментация на местообитанията на вида*

В обхвата поземлените имоти съставлящи четирите комплекса, в обхвата на границите на защитената зона, не попадат местообитания на вида /потенциални, ловни или с високо качество/. Площи от тях не се отнемат, и фрагментация не се очаква.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

*Бариерен ефект*

В обхвата на ИП в границите на защитената зона, липсват местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Бариерен ефект няма да има.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

*Безпокойство*

В обхвата на ИП не попадат местообитания с високо качество на вида, както потенциални и ловни такива. Най-близките отстоят, на над 1.50 км западно от обекта на инвестиционното предложение. Тъй като видът е слабо чувствителен към безпокойство, въздействие няма да има.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

*Смъртност*

В обхвата на ИП в границите на защитената зона, липсват на вида. Евентуално прелитащи индивиди ще пресекат безопасно територията на ИП, тъй като те се придвижват посредством ехолокация и ще заобиколят обектите в комплексите. Смъртност на индивиди, не се очаква.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

*Кумулативно въздействие*

Площта на инвестиционното предложение и неговия териториален обхват, не засягат потенциални и ловни местообитания на вида. Формиране на допълнителен кумулативен ефект не се очаква.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

**Обща оценка за въздействие върху вида: не се очакват въздействия - степен - 0**

➤ **1304 Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*)**

Обикновен вид на територията на страната без най-високите части на планините. Убежищата са предимно подземни, но се заселва и в сгради. Предпочита места открити места с редки храсталаци и гори до водни басейни и скални разкрития. Излиза да ловува 10 - 20 минути след залез. Полетът е бавен на ниска височина. В България се среща в цялата страна, рядко при надморска височина повече от 1600 m. Големият подковонос обитава пещери, скални ниши, хралупи, изоставени сгради и други закрити места със сравнително голям вход и обем. Среща се особено често в карстови местности. Спи зимен сън, със силно понижаване на телесната си температура. Отдалечава се на около 10-тина км от убежището. Формира размножителни колонии. Големият подковонос е стационарен вид, като извършва само локални сезонни миграции на разстояние до 50 km.

**Оценка на вида в зоната**

Популацията на вида в защитената зона, според актуализирания стандартен формуляр е оценена на присъстваща – *p*, без данни за числеността на вида.

В защитена зона BG0000212 „Сакар“, не са установени летни находища на вида, но са потвърдени 2 зимни. В известните находища за зимуване в зоната, са били установени общо 2 екземпляра.

Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 932.7 ha (0.7 % от площта на защитената зона). Площта на потенциално подходящите ловни местообитания на вида, е оценена на 17770 ha (13.4 % от площта на защитената зона). Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 58260 ha (44.1 % от площта на защитената зона).

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, е определено като: „Неблагоприятно-незадоволително състояние“.

На вида са дадени следните оценки, по актуализирания стандартен формуляр: по показател популация *B*) добра представителност, по показател опазване - *B*) добро съхранение; по степен на изолация на популацията - *C*) неизолуирана популация, но на границите на ареала на разпространение; цялостна оценка, *B*) добра стойност.

### Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение

#### Унищожаване на местообитания в мястото на строителство

С инвестиционното предложение, се засягат части от ловните местообитания на вида в зоната, в част от поземлените имоти попадащи в обхвата на Комплекси 1 и 2, с площ от **0.218 ha** или **0.0012 %**, от площта им в зоната. /Виж. Фиг. 23/.



Фиг. 23 Разпространение на ловни местообитания на вида *Rhinolophus ferrumequinum* /със син контур/ според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

От потенциални местообитания на вида, с ИП се засягат **12.585 ha** или **1.35 %**, от общата им площ в зоната, с различни по размери засегнати части от площта на имотите, попадащи в обхвата на четирите комплекса. /Виж. Фиг. 24/.



Фиг. 24 Разпространение на потенциални местообитания на вида *Rhinolophus ferrumequinum* /със син контур/ според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

При проведените собствени проучвания на терен обаче се установи, че очертаните полигони са с неточни граници, тъй като местообитанията определени като потенциални, попадат основно върху трасето на АМ „Марица“. Голяма част от тях са неправилни, тъй като са разположени изцяло върху нея, и върху друга инфраструктура в отделните имоти в близост до ИП, и на други обекти в регулационните граници на с. Капитан Андреево. По отношение на ловните местообитания, същите заемат над 40 % от територията на защитената зоната, като на запад и север от имотите, те заемат значителна територия. Районът е с изключително интензивен целогодишен трафик /основно на тежкотоварни МПС/, предвид близко разположения граничен пункт с Република Турция, което би било създавало опасности при прелитания на вида, дори и случайни такива.

С инвестиционното предложение в пълния му обхват, не се засягат убежища на вида /пещери, галерии и скални ниши, хралупи/. Трябва да отбележим, че в близост до ИП отсъстват този тип подземни убежища на вида, и на практика присъствието му тук би могло да бъде случайно. Въздействията от строителството, ще бъдат изцяло с временен характер, и обратими след тяхното приключване.

Процентът на отнетата площ от местообитанията на вида, определя **степената на въздействието, като ниска (степен - 2)**.

#### *Фрагментация на местообитанията на вида*

В обхвата на поземлените имоти обект на ИП в границите на зоната, попадат части от потенциалните и ловни местообитания на вида. В границите на защитената зона, са установени само 2 екземпляра от вида в двете зимни находища, което го прави рядко срещан на територията ѝ.

Ловните местообитания на вида, засегнати от ИП попадат в части от *Комплекси 1 и 2*, и са извън обхвата на *Комплекси 3 и 4*. Отнемането на площи от ловните местообитанията на вида с ИП, няма да доведе до значителната им фрагментация в зоната. С инвестиционното предложение, не се засягат убежища и находища на вида. В по-вътрешната ѝ част, в северна посока от обекта, тези местообитания са с голяма площ, и значително по отдалечени и непроменени, в сравнение с антропогенно повлияната среда, в района на поземлените имоти.

По отношение на потенциалните местообитания, може да се направи подобно заключение, че въпреки засегнатата площ от **12.585 ha** с ИП, във вътрешната част на зоната, отдалечена от периферията на антропогенно повлияните райони с населени места и изградена пътна инфраструктура, биха създали подходящи условия за разпространението на вида.

**Степента на въздействието, се определя като ниска (степен - 2).**

#### *Бариерен ефект*

Видът е с добри летателни възможности, поради което връзките между различните части от защитената зона ще останат ненарушени, тъй като той се придвижва и ориентира посредством ехолокация и заобикаля по високи обекти. Въпреки това е възможно възникването на бариерен ефект в незначителна степен, предвид височината на хотелите в комплексите - 28 метра, и тъй като видът се придвижва посредством ехолокация, той ще ги заобиколи по-време на полет, и ще ги избегне.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Безпокойство*

С инвестиционното предложение, не се засягат убежища на вида. На територията на поземлените имоти в която ИП ще се реализира, не са установени такива. Видът е изключително пещеролюбив, и привързан към карстови райони, гори до водни басейни и скални разкрития. В защитената зона има установени две зимни находища, без летни такива с установени 2 екземпляра от вида, отдалечени на голямо разстояние от обекта. Безпокойство не се очаква.

**Не се очаква въздействие (степен - 0).**

#### *Смъртност*

От реализацията на инвестиционното предложение, и в следствие с неговата експлоатация, вероятността от смъртност на индивиди, ще е незначителна. Близостта на АМ „Марица“ граничеща непосредствено с поземлените имоти обект на ИП, в която попадат част са определените полигони на ловни и потенциални местообитания на вида, предвид целогодишния трафик на моторни превозни средства, може да увеличи незначително вероятността, от инцидентна смъртност при поява на индивиди от вида, в резултат от сблъсък.

Отчитайки изключително ниската численост на популацията на вида в ЗЗ, този фактор се очаква да има инцидентен характер с незначително въздействие главно в късите периоди на сезонни миграции, без промяна в структурата на популацията и настоящото и природозащитно състояние.

### **Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Кумулативно въздействие*

Площта на инвестиционното предложение и неговия териториален обхват, засяга само част от ловните и потенциалните местообитания на вида. Предвид характера на ИП и предвидените с него дейности, наличната инфраструктура и съседни обекти, и отнетата площ се очаква формиране на кумулативен ефект в ниска степен.

### **Степента на въздействието, се определя като ниска (степен - 2).**

**Обща оценка за въздействие върху вида:** Степента на въздействието, се определя като ниска (*степен - 2*).

#### ➤ **1305 Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*)**

Пещерообитаващ вид, формиращ понякога многохилядни зимни и размножителни колонии. Най-широко разпространеният и най-многоброен от трите вида „средни“ подковоноси на територията на страната. Известен е от над 100 находища, като повечето от тях са между 0-700 m н. в., но има зимни убежища и на по-голяма височина. Срещаемостта му намалява на юг. Местен вид, като най-дългите миграции рядко надхвърлят 100 км. Предпочита гористи карстови райони, в близост до вода. За убежища използва предимно пещери. Обикновен обитател на карстовите райони у нас, често се среща до около 1000 м н.в. Храни се главно с нощни пеперуди. От известните до момента размножителни колонии - 18 са в естествени пещери и една в подземни тунели на постройка.

#### **Оценка на вида в зоната**

Популацията на вида в защитената зона, според актуализирания стандартен формуляр е оценена на присъстваща – *p*, с численост от 101 до 250 индивида.

В защитена зона BG0000212 „Сакар“, не са установени зимни и летни находища на, както и екземпляри от вида.

Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 144.9 ha (0.1 % от площта на защитената зона). Площта на потенциално подходящите ловни местообитания на вида, е оценена на 11635 ha (8.8 % от площта на защитената зона). Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 56979 ha (43.1 % от площта на защитената зона).

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, е определено като: „Неблагоприятно-незадоволително състояние“.

На вида са дадени следните оценки, по актуализирания стандартен формуляр: по показател популация *C*) *значителна представителност*, по показател опазване - *B*) *добро съхранение*; по степен на изолация на популацията - *C*) *неизолирана популация*, но на границите на ареала на разпространение; цялостна оценка, *B*) *добра стойност*.

## **Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение**

### *Унищожаване на местообитания в мястото на строителство*

В обхвата на ИП в границите на зоната, липсват местообитания с високо качество на вида, както и потенциални и ловни местообитания. Най-близките такива отстоят на над 1.50 км, западно от обекта на инвестиционното предложение. Засягане на местообитания на вида няма да има.

### **Въздействие не се очаква (степен - 0).**

#### *Фрагментация на местообитанията на вида*

В обхвата на 4-те комплекса част от ИП в границите на защитената зона, не попадат местообитания на вида /потенциални, ловни или с високо качество/. Площи от тях не се отнемат, и фрагментация не се очаква.

### **Въздействие не се очаква (степен - 0).**

#### *Барьерен ефект*

В обхвата на ИП в границите на зоната липсват местообитания на вида, вкл. такива, които биха могли да изпълняват биокоридорна функция. Барьерен ефект няма да има.

### **Въздействие не се очаква (степен - 0).**

#### *Безпокойство*

В обхвата на ИП не попадат местообитания с високо качество на вида, както и потенциални и ловни такива. Най-близките такива отстоят, на над 1.50 км западно от обекта на инвестиционното предложение. Тъй като видът е слабо чувствителен към безпокойство, въздействие няма да има.

### **Въздействие не се очаква (степен - 0).**

#### *Смъртност*

В обхвата на ИП в границите на защитената зона, липсват местообитания с високо качество на вида, както и потенциални и ловни такива. Евентуално прелитащи индивиди ще пресекат безопасно територията на ИП, тъй като характера на обектите не представлява прерада за тях. Смъртност на индивиди не се очаква.

### **Въздействие не се очаква (степен - 0).**

#### *Кумулативно въздействие*

Площта на инвестиционното предложение и неговия териториален обхват, не засягат потенциални и ловни местообитания на вида. Формиране на допълнителен кумулативен ефект не се очаква

### **Въздействие не се очаква (степен - 0).**

## **Обща оценка за въздействие върху вида: не се очакват въздействия - степен – 0**

### ➤ **1310 Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*)**

Видът се среща из цялата страна, без най-високите части на планините. Известни са около 170 находища, повечето от които са между 100 и 600 m н. в. Общата численост е около 170 000 индивида зимуваща популация и около 120 000 индивида лятна популация. Разликата

се дължи вероятно на идващите от Северна Гърция прилепи, които зимуват в Дяволското гърло (с. Триград). За пещеролюбивите видове прилепи, към които се отнася и пещерният дългокрил прилеп, е установено намаление на числеността средно с 20-40% през 1988-1992 г. спрямо периода 1955-1971 г.

Видът обитава целогодишно само подземни убежища - пещери и минни галерии. Образува многобройни размножителни колонии. Известни са 19 размножителни колонии и 5 летни неразмножителни колонии. Максимумът на ражданията е през периода 20 юни -10 юли. Зимува само в подземни убежища. Известни са 14 зимни убежища, но над 95% от зимуващата популация е в три пещери - Парниците, Деветашката, Дяволското гърло. Извършват редовни сезонни миграции между убежищата (50 -150 km).

### Оценка на вида в зоната

Популацията на вида в защитената зона, според актуализирания стандартен формуляр е оценена на присъстваща – *p*, с численост от 50 до 100 индивида.

В защитена зона BG0000212 „Сакар“, не са установени летни находища, а само едно зимно находище с 1 екземпляр от вида.

Площта на потенциално най-благоприятните местообитания е оценена на 253.1 ha (0.2 % от площта на защитената зона). Площта на потенциално подходящите ловни местообитания на вида, е оценена на 38083 ha (28.8 % от площта на защитената зона). Според изготвения модел, площта на урбанизираните и неподходящите за вида местообитания е оценена на 575 ha (0.14 % от площта на защитената зона).

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, е „Неблагоприятно-незадоволително състояние“.

На вида са дадени следните оценки, по актуализирания стандартен формуляр: по показател популация D) *незначително наличие*.

### Оценка на въздействията от реализирането на инвестиционното предложение

#### *Унищожаване на местообитания в мястото на строителство*

С инвестиционното предложение, и в неговият териториален обхват не попадат и не се засягат потенциални местообитания на вида.

С инвестиционното предложение, се засягат части от ловните му местообитания в зоната, попадащи в крайните гранични части на *Комплекси 1, 2 и 4* с площ от **6.77 ha** или **0.0178 %**, от общата им площ в зоната. /Виж. **Фиг. 25**/.

С инвестиционното предложение в пълния му обхват, не се засягат убежища на вида. Трябва да отбележим, че в ЗЗ отсъстват подземни убежища подходящи за обитаване, както и в близост до ИП, и на практика присъствието на вида тук би могло да бъде случайно /в защитената зона, не са установени находища на вида/.



Фиг. 25 Разпространение на ловни местообитания на вида *Miniopterus schreibersii* със син контур според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

#### Фрагментация на местообитанията на вида

В обхвата на 3-те комплекса 1, 2 и 4 част от ИП, попада малка част от ловните местообитания на вида. На територията на защитената зона, е установен един екземпляр в единственото зимно находище в зоната, което го прави изключително рядко срещан на територията ѝ. Ловните местообитания на вида засегнати от ИП, са с много малка площ попадаща в крайните гранични части между *Комплекс 1*, *Комплекс 2* и *Комплекс 4*. В *Комплекси 3*, не попадат ловни и потенциални местообитания на вида.

Считаме, че в останалата част от защитената зона ловните местообитания на вида, имат много по-висока значимост за храненето на вида, вкл. и тези разположени в северозападната част на зоната.

Отнемането на незначителни по размер площи от ловните местообитанията на вида, няма да доведе до значителна им фрагментация в зоната, предвид тяхната обширна територия в границите ѝ (38083 ha). В по-вътрешната ѝ част, в северна посока от ИП, са разположени големи полигони от тях, значително по отдалечени и непроменени такива, в сравнение с антропогенно повлияната среда, в района на ИП.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### Барьерен ефект

Видът е с добри летателни възможности, поради което връзките между различните части от защитената зона ще останат ненарушени, придвижва и ориентира посредством



ехолокация и заобикаля по високи обекти. Въпреки това е възможно възникването на бариерен ефект в незначителна степен, предвид височината на хотелите в комплексите - 28 метра, и тъй като видът се придвижва посредством ехолокация, той ще ги заобиколи по-време на полет, и ще ги избегне.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Безпокойство*

С инвестиционното предложение, не се засягат убежища на вида. На територията на поземлените имоти в която ИП ще се реализира, не са установени такива. Видът е изключително пещеролюбив, и живеещ в подземни убежища /мини, галерии, и пещери/. В защитената зона е установен само един екземпляр на вида, а също и само едно зимно находища. Безпокойство не се очаква.

**Не се очаква въздействие (степен - 0).**

#### *Смъртност*

От реализацията на инвестиционното предложение, и в следствие с неговата експлоатация, вероятността от смъртност на индивиди, ще е незначителна. Наличието на АМ „Марица“ граничеща непосредствено с поземлените имоти обект на ИП, в която попадат част са определени полигоните на ловните местообитания на вида, предвид целогодишния трафик на моторни превозни средства, може да увеличи незначително вероятността, от инцидентна смъртност при поява на индивиди от вида, в резултат от сблъсък.

Отчитайки липсата на вида в ЗЗ, този фактор се очаква да има инцидентен характер с незначително въздействие главно в късите периоди на сезонни миграции, без промяна в структурата на популацията му, и настоящото и природозащитно състояние.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Кумулативно въздействие*

Площта на инвестиционното предложение и неговия териториален обхват, засяга само малка част от ловните местообитания на вида. Предвид характера на ИП и предвидените с него дейности, наличната инфраструктура и съседни обекти, се очаква формиране на кумулативен ефект в незначителна степен.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

**Обща оценка за въздействие върху вида: незначително въздействие - степен -1.**

### **5.2.2. Въздействия върху видовете земноводни и влечуги, предмет на опазване в защитена зона BG0000212 „Сакар“**

#### **➤ 5194 Пъстър смок (*Elaphe sauromates*)**

Видът е змия от семейство سموкообразни (*Colubridae*) с два подвида: пъстър смок (*Elaphe quatuorlineata sauromates*) – и ивичест смок (*Elaphe quatuorlineata quatuorlineata*), като двата подвида се отличават един от друг, както по външен вид, така и по екологичните си особености. В съвременната херпетология двата подвида са определени като самостоятелни видове Пъстър смок (*Elaphe sauromates*) (Бисерков 2007) и Леопардов смок (*Zamenis situla*) (Бисерков 2007). Смокът предпочита гористи местности. Активен е през деня, като прекарва голяма част от времето по дърветата. Основната му храна са птиците и техните яйца. Храни се

също с гризачи, малки на зайци и дребни костенурки. За разлика от ивичестата форма, пъстрият смок живее и в местности със степна растителност, като основната му храна са гризачите. Ивичестата форма е разпространена у нас само в Санданско Петричкия район Берон 1964, Бешков 1974, 1993 Valej, Jablonski 2005 г.

Пъстрата форма *Elaphe quatuorlineata sauromates*, също е много рядка у нас, като са локализирани само отделни находища. Обитава местности със степна растителност и храсти в покрайнините на горите. Пъстрия смок (*Elaphe sauromates*) обитава открити терени със степна растителност, с разредени широколистни гори и храсталаци. Понякога се среща в много влажни места по бреговете на големи реки и блата. Видът не е отровен. Катери се добре по дърветата и в горски местообитания прекарва голяма част от времето в короните на дърветата.

През пролетта и есента е активен и през деня, но през горещите летни дни през деня се крие в дупки на гризачи, хралупи и под камъните. В храната му преобладават гризачи, птици и яйцата им и по-рядко гущери.

*Заплахи за вида са:*

Опожаряването през лятото на открити площи с високи сухи треви за поникване на нова трева за паша на домашните животни след първите дъждове.

Горски пожари възникнали поради небрежност или в резултат на разпространение на огъня при погрешната практика на изгаряне на стърнищата през лятото.

Превръщане на необработваемите земи в обработваеми.

Интензификация на селското стопанство.

Използване на отровни примамки за борба с гризачите.

Урбанизиране на големи площи от местообитанията му.

Прегазването му от автомобили по пътищата и др.

Пряко унищожаване от хора поради страх и ниска екологична култура.

Тъй като при змиите липсват външни слухови органи, не е чувствителен към шумови въздействия.

Конкуренти му са хищни птици и хищниците (лисици, чакали, порове, невестулки), хранещи се с дребни бозайници.

Видът е активен сутрин рано и вечер поради което директните срещи с хора обикновено са редки. При долавяне на вибрации по земната повърхност от движението на по-големи обекти се отдалечава и укрива в обратна на източника им посока.

*Оценка на вида в зоната*

По данни от актуализираният стандартен формуляр на защитената зона, броят на установените находища на вида е *tip 6 - max 6*, без данни за броя на индивидите.

В рамките на полевите проучвания в зоната са намерени 6 екземпляра, от които 4 възрастни и 0 неполово зрели. Изследвани са 90 отделни трансекта в местообитания на вида с различна степен на пригодност, с обща дължина 542221.43 m. По време на направеното

картиране, е отчетената стойност на обилието на вида е 0.10 екз. на 1000 м ( $A_b = 0.10 \pm 0.06$ ). Пътната мрежа е възприета, като основна бариера за вида в зоната.

Площта на ЗЗ „Сакар“ е 132118.6078 ha, от която общата пригодна площ според потенциалното местообитание на вида е 129696.75 ha. Разпределението на площта на съответните категории на пригодност е както следва:

- 1) Отсъствие (клас 0): 2421.01 ha (1.83% от цялата територия на зоната);
- 2) Слабо пригодни (клас 1): 16044.79 ha (12.14%);
- 3) Пригодни (клас 2): 61298.47 ha (46.40%);
- 4) Оптимални (клас 3): 52353.50 ha (39.63%).

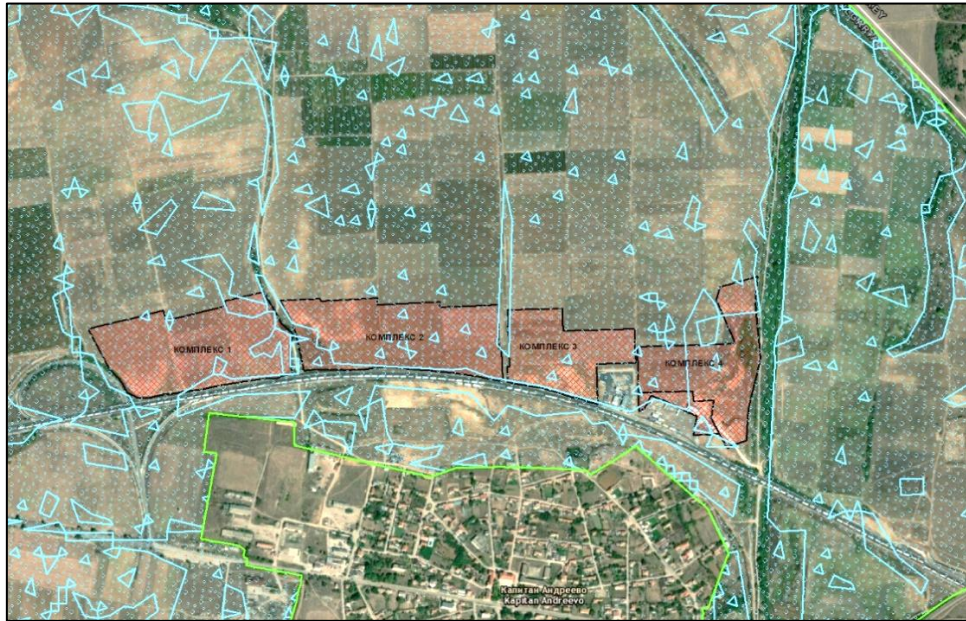
На местообитанията на вида, са дадени следните оценки на база получените актуални данни от стандартния формуляр: по показател популация *B*) – *добра представителност, по показател опазване - B*) *добро съхранение, по степен на изолация на популацията - C*) *неизолирана популация, но на границите на ареала на разпространение, и цялостна оценка - A*) *отлична стойност.*

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, е „Неблагоприятно-лошо състояние“.

### Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение

#### Пряко унищожаване на местообитания

При реализацията на инвестиционното предложение, в обхвата на четирите комплекса /Виж. Фиг. 26/, се засягат **6.390 ha** или **0.0381 %** от площта на оптималните местообитания на вида, **23.3341 ha** или **0.0122 %** от пригодните местообитания на вида, и **1.1001 ha** или **0.0069%** от слабо-пригодните местообитания, попадащи в границата на защитената зона. В обхвата на поземлените имоти обект на ИП, не са установени находища на вида, както в тях не попадат констатираните в границите на зоната. При направения оглед на имотите в които местообитанията попадат, беше установено, че част от тях са изорани и подготвени за сеитба, с липсваща дървесна и храстова растителност, които видът предпочита като местообитание. Част от определените в обхвата на обекта местообитания на пъстрия смок, са с променен характер от първоначалното им картиране, те са със силно изменена структура и значително антропогенно повлияни. В сърцевината и по вътрешна част на зоната, съществуват територии с по добри показатели и характеристики, за съществуването на вида, които биха компенсирали загубата на тези попадащи в обхват на поземлените имоти.



**Фиг. 26** Разпространение на местообитанията на вида *Elaphe sauromates* - /с син контур/ според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /с зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

Голяма част от местообитанията са неточно определени, тъй като са разположени изцяло върху АМ „Марица“, и върху друга инфраструктура граничеща с обекта на ИП, а също и такива в непосредствена близост до регулационните граници на с. Капитан Андреево. Районът е с изключително интензивен целогодишен трафик /основно на тежкотоварни МПС/, предвид близко разположения граничен пункт с Република Турция, което би било създало и опасности при преминаване на вида през тази територия, дори и да са случайни такива.

Въздействието от реализацията на ИП, няма да доведе до промяна на природозащитния статус на вида и може да се оцени, като незначително. Поради малката по размер засегната площ, очакваната степен на въздействие ще бъде незначителна.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Фрагментация на местообитания*

ИП засяга периферната част от един голям полигон на местообитания с различна пригодност на вида, в които същият не е регистриран. Установените находища на вида в защитената зона, са разположени в землището на с. Щит, с. Сакарци и с. Пъстрогор, отдалечени от поземлените имоти и землището на с. Капитан Андреево. Фрагментацията на местообитанията, от реализацията на ИП ще е незначителна.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Прекъсване на биокоридори /барьерен ефект/*

Свързаността на местообитанията на пъстрия смок (*Elaphe sauromates*) в защитената зона, и извън границите ѝ е отлична. Площта на предвидения за реализирането на ИП терен е незначителна спрямо, общата площ на тези с биокоридорни функции в зоната. Между

Комплекси 2 и 3, е изграден надлез под АМ „Марица“ през който минава селскостопански път, а в крайната гранична част на Комплекс 4 също има изграден такъв, заради близостта на р. Каламица което също би осигурило свободното преминаване на вида, при евентуалната му поява в района.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

*Безпокойство*

Тъй като змиите са с примитивна нервна система, и при тях липсват външни слухови органи видът е слабо чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

*Смъртност*

Поради ниското демографско обилие (0.01 екз. на 1 км трансект) не се очаква навлизане на отделни индивиди по време на строителството и експлоатацията на обекта, като очакваната смъртност ще бъде в границите на естествената.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

*Кумулативно въздействие*

Предвид характера на инвестиционното предложение, и районът в който попада /антропогенно повлиян, в близост до населено място, с изградена пътна инфраструктура АМ „Марица“, и засегнатата площ на местообитанията на вида кумулативните въздействията се определят като незначителни.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

Таблица 37. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията					
				Намаляване площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежища	Прогонване и смъртност
Пъстър смок ( <i>Elaphe quatuorlineata</i> )	В защитената зона са регистрирани 4 възрастни индивида	Без промяна	Гористи местности, степна растителност, с разредени широколистни гори и храсталаци	1	1	1	1	0	0

Обща оценка на въздействията – незначително степен - 1.

- **Водни костенурки**

- **1220 Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*)**

Обикновената блатна костенурка се среща в равнините и ниските части на планините в цялата страна. Обитава блата, езера, язовири, реки (предимно бавно течащи), канали и др. Среща се от морското равнище до около 1100 м надм. в. (в Лозенската планина).

Придържа се по бреговете на водоемите и рядко се отдалечава от водата. Храни се с водни безгръбначни животни, по-рядко с риби, жаби и ларвите им, понякога поглъща и растителна храна. Яйцата се снасят обикновено през юни, като за целта женските могат значително да се отдалечат от водоема. Малките се излюпват през септември. Зимува на дъното на водоемите, по-рядко на сушата.

*Оценка на вида в защитената зона*

Площта на 33 BG0000212 „Сакар“ е 132118.6078 ha, от която общата пригодна площ според потенциалното местообитание на вида е 79456.28 ha. Разпределението на площта на съответните категории на пригодност е както следва:

- 1) Отсъствие (клас 0): 52661.38 ha (39.86% от цялата територия на зоната);
- 2) Слабо пригодни (клас 1): 57636.55 ha (43.63%);
- 3) Пригодни (клас 2): 18916.39 ha (14.32%);
- 4) Оптимални (клас 3): 2903.44 ha (2.20%).

В рамките на полевите проучвания в зоната са установени 59 екземпляра, от които 5 мъжки, 7 женски и 7 неполово зрели. Изследвани са 90 отделни трансекта в местообитания на вида с различна степен на пригодност, с обща дължина 542221.43 м. Средната стойност на обилието на вида е 0.29 екз. на 1000 м ( $Ab = 0,29 \pm 0,22$ ). Минималният отчетен брой на костенурките е 0.07 екз. на 1000 м, а максималният – 0.76 екз. на 1000 м.

По данни от актуализираният стандартен формуляр на защитената зона, броят на установените находища е *min 39 – max 39*, без данни за броя индивиди. На местообитанията на вида, са дадени следните оценки на база получените актуални данни от стандартния формуляр: по показателя *популация С) значителна представителност, по показател опазване - А) отлично съхранение; по степен на изолация на популацията -А) (почти) изолирана популация, цялостна оценка, А) отлична стойност.*

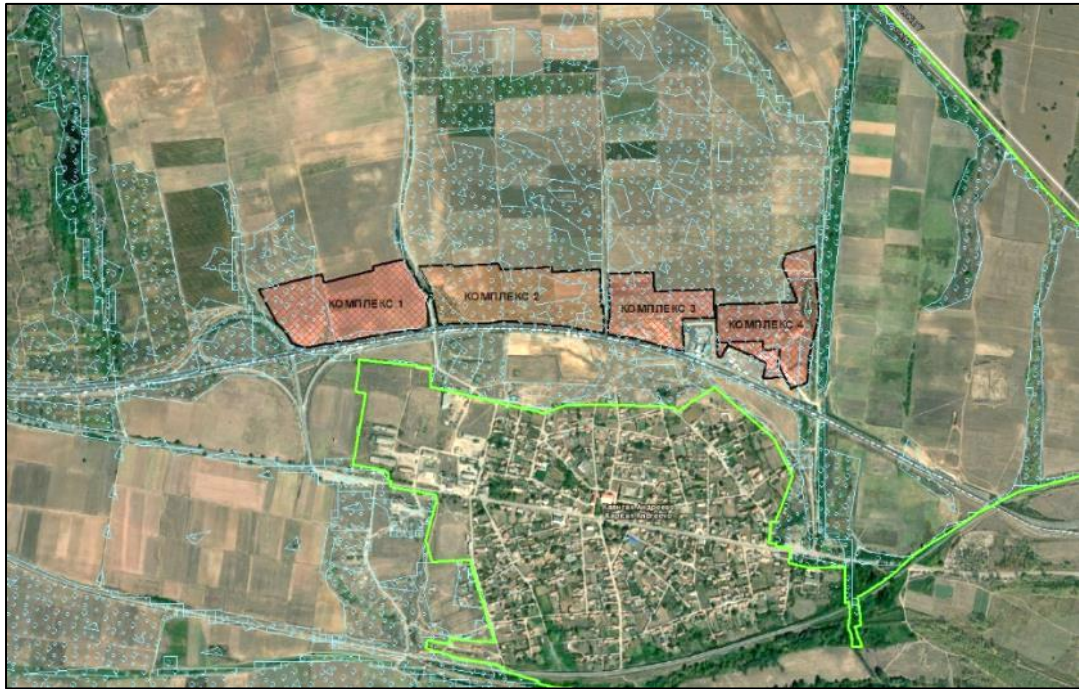
Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, е „Неблагоприятно-незадоволително състояние“.

### **Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение**

*Пряко унищожаване на местообитания*

При реализацията на инвестиционното предложение, в обхвата на четирите комплекса /Виж. Фиг. 27/, се засягат **0.8362 ha** или **0.0288 %** от площта на оптималните местообитания на вида /само в Комплекс 4/, **3.013 ha** или **0.0160 %** от площта на пригодните местообитания на вида, и **19.534 ha** или **0.0339 %** от слабо-пригодните, попадащи в границата на защитената зона. В обхвата на поземлените имоти обект на ИП, не са установени находища на вида,

регистрирани в зоната. При направения оглед на имотите, беше установено, че същите не отговарят на характерните за вида местообитания /езера, реки (предимно бавно-течащи реки), канали/.



Фиг. 27 Разпространение на местообитанията на вида *Emys orbicularis* /със син контур/според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

В границите на поземлените имоти обект на инвестиционното предложение, не попадат находища на вида и същият не е установен, при направените огледи. В териториалният обхват на *Комплекс 4*, в който попадат определените като оптимални местообитания на вида, се установи, че същите нямат характер на такива. /Виж. **Снимка 4**/



Снимка 4. Изглед към имота, определен като полигон с потенциални и оптимални местообитания на вида, попадащи в крайните гранични части на Комплекс 4

Въздействието от реализацията на ИП, няма да доведе до промяна на природозащитния статус на вида и може да се оцени, като незначително. Поради малка по размер засегнатата площ от местообитанията му, очакваната степен на въздействие ще бъде незначителна.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

*Фрагментация на местообитания*

Инвестиционното предложение засяга периферната част, от един голям полигон на местообитания с различна пригодност на вида, с преобладаващи тези които са определени като слабо-пригодни за него. В обхвата на поземлените имоти, същият не е установен. Картираните и определени находища на вида в защитената зона, са разположени в землището на с. Щит, с. Пъстрогор и др., отдалечени от обекта на ИП. Фрагментацията от реализацията на ИП, в тази част на защитената зона ще е незначителна.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

*Прекъсване на биокоридори/бариерен ефект*

Местообитанията на обикновената блатна костенурка в защитената зона и извън границите ѝ са свързани, в следствие наличието на значителен брой водни обекти /реки и др./, представляващи характерно за вида местообитание. С инвестиционното предложение такива не се засягат, и с реализацията му няма да предизвика бариерен ефект. Поради сравнително малката площ от местообитанията на вида която се засягат с ИП, в обхвата на територия с по-слаби биокоридорни функции въздействието се оценява като **незначително (степен - 1)**.

*Безпокойство*

Видът е слабо чувствителен към очакваните постоянни източници на безпокойство (шум, вибрации, светлинно замърсяване). Известно безпокойство може да се очаква, по време на строителството (екстремни стойности на шум, сътресения, постоянно човешко присъствие), но не и по време на експлоатацията. Въздействието ще бъде краткосрочно, няма да доведе до промяна на ПС на вида и може да се оцени, като незначително, тъй като същият не е установен в близост до и в обхвата на имотите обект на ИП.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

*Смъртност*

Реализирането на ИП не е свързано с пресушаване или замърсяване на водни тела, и не представлява заплаха за местообитанията на обикновената блатна костенурка. Инвестиционното предложение ще се реализира на територия, в която преобладават слабо-пригодните за вида местообитания и в която видът отсъства. Смъртност на индивиди която да предизвика спад в числеността на популацията, на вида не се очаква.

Поради ниското демографско обилие (0.29 екз. на 1 км трансект), не се очаква навлизане на отделни индивиди по време на строителството и експлоатацията, като очакваната смъртност ще бъде в границите на естествената.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**



### Кумулативно въздействие

Предвид характера на инвестиционното предложение, и районът в който попада /антропогенно повлиян, в близост до населено място, с изградена пътна инфраструктура - АМ „Марица“, и малката засегнатата площ на местообитанията на вида, кумулативните въздействията се определят като незначителни.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

Таблица 38. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията						
				Пресушаване на водоеми	Намаляване на площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежища	Прогнозиране и смъртност
Обикновена блатна костенурка ( <i>Emys orbicularis</i> )	Регистрирана в зоната, с 39 находища	Без промени	водни площи с бавните чащи и застоили води	0	1	1	1	1	0	0

Обща оценка на въздействията – незначително /степен - 1/

### ➤ 1222 Южна блатна костенурка (*Mauremys caspica*), синоним (*Mauremys rivulata*)

Отличава се от европейската блатна костенурка по шията, която е тъмна с тънки, непрекъснати жълтеникави (до бели) ивици; подобни ивици има и по краката. Мъжките са по-дребни от женските. Обитава бавнотечащи реки, потоци с големи вирове, речни разливи, блата, малки изкопи в кариери за пясък, микроязовири, рибарници и полусолени устия на реки покрай морския бряг. Почти навсякъде, се среща заедно с обикновената блатна костенурка. Активна е през деня, но активността ѝ продължава и след здрачаване, особено при пълнолуние. През голяма част от деня се припича на слънце в непосредствена близост до водата. При заплаха се гмурка бързо и се заравя в тинята или се скрива между корените на водните растения. Храни се основно с животинска храна (водни безгръбначни животни, попови лъжички и риба), но яде и растителна храна (водорасли, водни растения, бобови, опадали плодове и др.). През юни женските снасят веднъж или на два пъти по 4-10 яйца с дължина 35-45 mm, които заравят в почвата по склоновете на речното легло, често далеч от водата. Зимува под водата. У нас се среща в най-южните части на страната до 250 m н.в. в Петричко-Санданската котловина, долините на Бяла и Луда река в Източните Родопи, в притоци на Арда и р. Марица в Ивайловградско и Свиленградско, Сакар и Дервентските възвишения (изолирани популации) и Черноморския бряг, южно от Ропотамо.

### Оценка на вида в защитената зона

Площта на ЗЗ „Сакар“ е 132118.6078 ha, от която общата пригодна площ според потенциалното местообитание на вида е 38412.01 ha. Разпределението на площта на съответните категории на пригодност е както следва:

- 1) Отсъствие (клас 0): 93705.75 ha (70.93% от цялата територия на зоната);
- 2) Слабо пригодни (клас 1): 28553.83 ha (21.61%);

- 3) Пригодни (клас 2): 8458.23 ha (6.40%);
- 4) Оптимални(клас 3): 1399.95 ha (1.06%).

В рамките на полевите проучвания в зоната са установени 43 екземпляра, от които 37 възрастни и 6 неполово зрели. Изследвани са 90 отделни трансекта в местообитания на вида с различна степен на пригодност, с обща дължина 542 221 м. Средната стойност на обилието на вида е 0.59 екз. на 1000 м ( $Ab = 0,59 \pm 0,85$ ). Минималният отчетен брой на костенурките е 0.03 екз. на 1000 м, а максималният – 2.51 екз. на 1000 м.

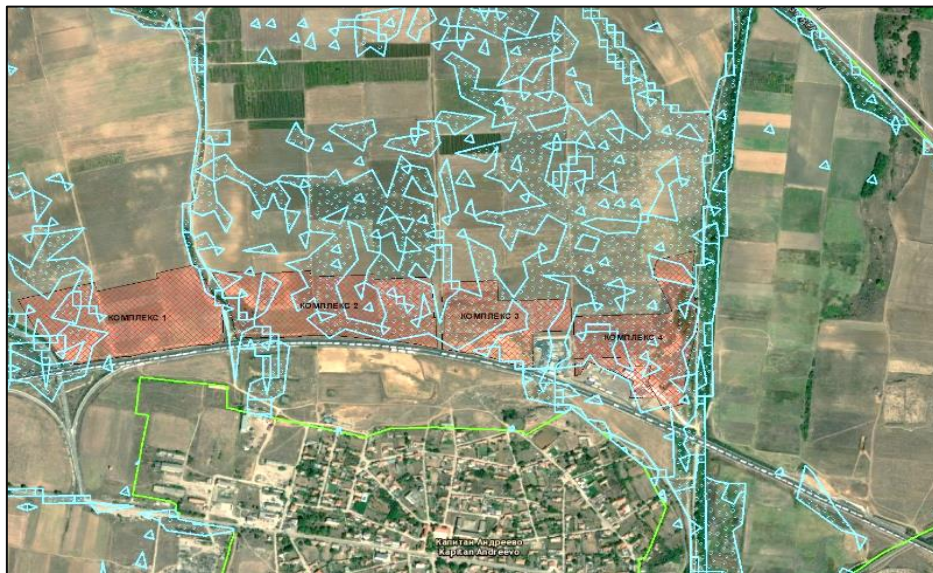
По данни от актуализираният стандартен формуляр на защитената зона, броят на установените находища е *min 14 – max 14*, без данни за броя индивиди. На местообитанията на вида, са дадени следните оценки на база получените актуални данни от стандартния формуляр: по показателя *популация С) значителна представителност, по показател опазване - А) отлично съхранение; по степен на изолация на популацията -В) неизолуирана популация, но на границите на ареала на разпространение, А) отлична стойност.*

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, е „Неблагоприятно-незадоволително състояние“.

### Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение

#### Пряко унищожаване на местообитания

При реализацията на инвестиционното предложение, в обхвата на четирите комплекса /Виж. **Фиг. 28**/, се засягат **0.7664 ha** или **0.0091%** от площта на пригодните местообитания на вида, и **15.537 ha** или **0.0544 %** от слабо-пригодните попадащи в границата на защитената зона. Оптимални и ефективно-заети местообитания на вида, с ИП не се засягат.



Фиг. 28 Разпространение на местообитанията на вида *Mauremys caspica* /със син контур/според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

В обхвата на поземлените имоти обект на ИП, не са регистрирани находища на вида в зоната. При направения оглед на имотите, беше установено, че същите не отговарят на характерните за вида местообитания /езера, реки (предимно бавно течащи), канали/.

В границите на поземлените имоти обект на инвестиционното предложение, не попадат находища на вида и същият не е установен, при направените огледи. Въздействието от реализацията няма да доведе до промяна на природозащитния статус на вида и може да се оцени, като незначително. Поради малка по размер засегната площ очакваната степен на въздействие ще бъде незначителна.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Фрагментация на местообитания*

ИП засяга периферната част от един голям полигон на местообитания с различна пригодност на вида, с преобладаващи тези които са слабо-пригодни за него. В обхвата на поземлените имоти, същият не е установен. Картираните и определени находища на вида в защитената зона са разположени в землището на с. Щит, с. Пашово и др., отдалечени от обекта на ИП. Фрагментацията от реализацията на ИП, в тази част на защитената зона ще е незначителна.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Прекъсване на биокоридори/бариерен ефект*

Местообитанията на южната блатна костенурка в защитената зона и извън границите ѝ са свързани, в резултат на наличието на значителен брой водни обекти /реки и др./, представляващи характерно за вида местообитание. Поради сравнително малката площ от местообитанията на вида която се засягат с ИП, на територия с по-слаби биокоридорни функции въздействието се оценява като **незначително (степен - 1)**.

#### *Безпокойство*

Видът е слабо чувствителен към очакваните постоянни източници на безпокойство (шум, вибрации, светлинно замърсяване). Известно безпокойство може да се очаква по време на строителството (екстремни стойности на шум, сътресения, постоянно човешко присъствие), но не и по време на експлоатацията. Въздействието ще бъде краткосрочно, няма да доведе до промяна на ПС на вида и може да се оцени, като незначително, тъй като същият не е установен в близост до и в обхвата на имотите обект на ИП.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Смъртност*

Реализирането на ИП не е свързано с пресушаване или замърсяване на водни тела и не представлява заплаха за местообитанията на южна блатна костенурка. Инвестиционното предложение ще се реализира на територия, в която преобладават слабо-пригодните за вида местообитания и в която видът отсъства. Смъртност на индивиди която да предизвика спад в числеността на популацията, на вида не се очаква.

Поради ниското демографско обилие (0.29 екз. на 1 км трансект), не се очаква навлизане на отделни индивиди по време на строителството и експлоатацията, като очакваната смъртност ще бъде в границите на естествената.

### Въздействие не се очаква (степен - 0).

#### Кумулативно въздействие

Предвид характера на инвестиционното предложение, и районът в който попада /антропогенно повлиян, в близост до населено място, с изградена пътна инфраструктура АМ „Марица“, и засегнатата площ на местообитанията на вида кумулативните въздействията се определят като незначителни.

### Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).

Таблица 39. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията						
				Пресушаване на водоеми	Намаляване на площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежища	Прогонване и смъртност
Южна блатна костенурка ( <i>Mauremys caspica</i> )	Регистрирана в зоната, с 14 находища	Без промени	водни площи с бавнотечащи и застояли води	0	1	1	1	1	0	0

Обща оценка на въздействията - незначително /степен - 1/

- **Сухоземни костенурки**

Сухоземните костенурки в България обитават следните основни естествени обитания (според класификацията на палеоарктичните хабитати на *Devillers&Devillers*, 1996):

Таблица 40. Оптимални типове местообитания за двата вида сухоземни костенурки

КОД	МЕСТООБИТАНИЕ
2180	<b>Пясъчни дюни и брегове</b> Обрасли с храсти или редки дъбови гори покрай бреговете на Черно море
31.8	<b>Западноевразийски листопадни храсталаци (гъсталаци) на келяв габър, драка, люляк и др.</b> На много места в ниските и хълмисти места на страната
32	<b>Твърдолистни храсталаци</b> <b>Гръкобалкански псевдо маквиси</b> 32.21А Термо-медитерански храстови формации (Предимно в Източните Родопи, Сакар, Дервентските възвишения, Санданско-Петричката котловина 32.531 Гъсталаци на <i>Phyllirea</i> 32.71ч Източна гарига на <i>Cistus incanus</i>
34	<b>Тревисти степни съобщества на сухи варовити терени</b> На много места в ниските и хълмисти части на страната
35	<b>Сухотревни съобщества на силикатни терени</b> На много места в ниските и хълмисти части на страната
41.7	<b>Термофилни и субмедитерански дъбови гори (космат дъб, цер, благуи)</b> На много места в ниските и хълмисти части на страната
41.8	<b>Смесени термофилни гори (келяв габър, мъждрян, липа, клен и др.</b> На много места в ниските и хълмисти части на страната

### ➤ 1217 Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*)

Видът се среща по хълмисти местности с храсти и нискостеблени гори. Най-висока е плътността на популациите в районите с храсти и разредени гори в нископланинския пояс в Южна България. Обитава широколистни гори, храсталаци, пасища и ливади с разпръснати дървета и храсти и др. Най-многочислена е, в разредени дъбови гори в хълмисти и нископланински райони. През пролетта и есента е активна почти целодневно, а през летните месеци само сутрин и привечер. Храни се с тревисти растения, по-рядко с опаднали плодове и др. Обикновено се размножава двукратно през годината, като първата копулация е през април или май, а втората през юли или август. Малките са излюпват в края на лятото или през есента, като във втория случай понякога не напускат „гнездото“, а остават там да зимуват.

**Отрицателно действащи фактори върху вида.** Земеделската дейност на човека, особено през последните десетилетия (създаване на уедрени блокове, напоителни системи, машинната обработка на земята). Премахване на формите на микрорелефа, унищожаването на равнинните гори; събиране за храна от населението и за „лечение“, въпреки доказаната безполезност от това. Отрицателно въздействие имат също големите инфраструктури строежи (магистрала, газопроводи и др.), застрояването на Черноморското крайбрежие, горските пожари (особено в югоизточна България), заменянето на широколистните гори с иглолистни. В нископланинските части на Берковско, Чипровско и Белоградчишко дивите свини често се хранят с малки и млади индивиди (Бешков 2011).

#### *Оценка на вида в зоната*

По данни от актуализираният стандартен формуляр на защитената зона, броят на установените находища е *min 73 - max 73*, без данни за броя индивиди.

Площта на ЗЗ „Сакар“ е 132118.6078 ha, от която общата пригодна площ според потенциалното местообитание на вида е 115169.47 ha. Разпределението на площта на съответните категории на пригодност е както следва:

- 1) Отсъствие (клас 0): 16948.30 ha (12.83 % от цялата територия на зоната);
- 2) Слабо пригодни (клас 1): 27587.91 ha (20.88%);
- 3) Пригодни (клас 2): 69907.73 ha (52.91%);
- 4) Оптимални (клас 3): 17673.83 ha (13.38%).

В рамките на полевите проучвания в зоната са установени 194 екземпляра, от които 78 мъжки, 88 женски и 28 неполово зрели, открити са и 2 люпила. Изследвани са 90 отделни трансекта в местообитания на вида с различна степен на пригодност, с обща дължина 542221 м. Средната стойност на обилието на вида в зоната е 0.64 екз. на 1000 м ( $Ab = 0.64 \pm 0.71$ ). Минималният отчетен брой на костенурките е 0.07 екз. на 1000 м, а максималният - 3.12 екз. на 1000 м.

На местообитанията на вида, са дадени следните оценки на база получените актуални данни от стандартния формуляр: по показателя по показател популация *B*) – *добра представителност*, по показател опазване - *A*) *отлично съхранение*, по степен на изолация на

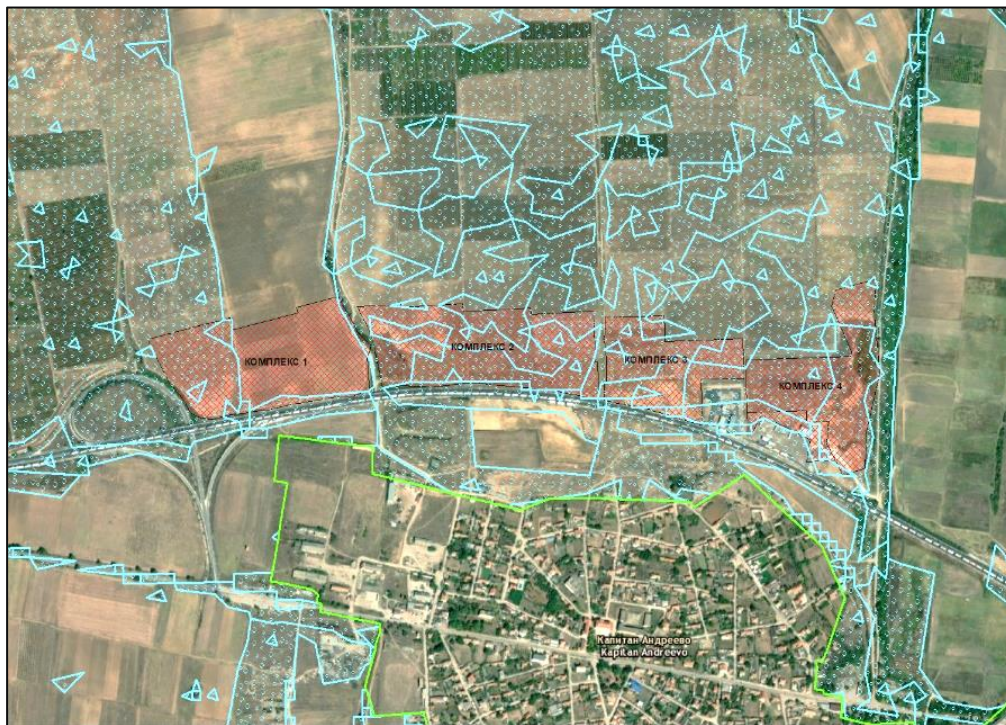
популацията - С) неизолирана популация, но на границите на ареала на разпространение, и цялостна оценка - А) отлична стойност.

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, е „Неблагоприятно-лошо състояние“.

### Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение

#### Пряко унищожаване на местообитания

При реализацията на инвестиционното предложение, в обхвата на четирите комплекса /Виж. Фиг. 29/ се засягат **3.762 ha** или **0.0212 %** от площта на оптималните местообитания на вида, **13.572 ha** или **0.0194 %** от площта на пригодните местообитания на вида, и **7.990 ha** или **0.0289 %** от слабо-пригодните, попадащи в границата на защитената зона. В границите на поземлените имоти, обект на инвестиционното предложение не са потвърдени находища на вида. При направените огледи на терен, не е регистрирано присъствието му. Определените като полигони с оптимални и потенциални местообитания на вида, се установи, че те попадат в район силно повлиян от човешката дейност, и непосредствено граничещ с автомагистрала Марица. В имотите в обхвата на *Комплекси 1* и *2* имаше следи от паша, както и в съседните на тях имоти, които бяха изорани и подготвени за сеитба.



Фиг. 29 Разпространение на местообитанията на вида *Testudo hermanni* /със син контур/според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

В територията на *Комплекс 4*, растителността в изцяло е премахната, след прибиране на реколтата и извършваните след това археологически проучвания, в обхвата на имота, в *Комплекс 3* е налице обрастване със плевелна и рудерална растителност. Това показва, че тези

местообитания на вида, попадащи в териториалният обхват на ИП в тази част от защитената зона, са налични изявени морфологични и структурни изменения, повлияли върху състоянието им. Същите не отговорят на типичните които вида предпочита, или би си заселил /районите с храсти и разредени гори./ Най-близко разположените потвърдени находища на вида в зоната, са в селата Щит, Пъстрогор, Мустрак и др., отдалечени от обекта на инвестиционно предложение.

Въздействието няма да доведе до промяна ПС на вида и неговите местообитания, и може да се оцени, като **незначително (степен - 1)**.

#### *Фрагментация на местообитания*

ИП засяга периферната част на голям полигон с пригодни и оптимални местообитания, разположени в северна и западна посока от обекта. Като се има предвид разположението на поземлени имоти част от ИП, и характера на района в който то ще се реализира, спрямо общата им площ в зоната, за вида шипоопашатата костенурка (*Testudo hermanni*), ще се формира фрагментация в незначителна степен.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Прекъсване на биокоридори/ бариерен ефект*

Местообитанията на шипоопашатата костенурка (*Testudo hermanni*) в защитената зона и извън границите ѝ, са свързани като цяло, и връзката им с реализирането на ИП не ги нарушава. Биокоридорни връзки не се нарушават, поради сравнително малката засегната площ от местообитания на вида, спрямо останалата им част в обхвата защитената зона, и възможностите за заобикалянето или пресичане на терена въздействието се оценява като незначително, без формиране на бариерен ефект.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Безпокойство*

Видът е слабо чувствителен, към очакваните постоянни източници на безпокойство (шум, вибрации, светлинно замърсяване). Известно безпокойство, може да се очаква по време на строителството (екстремни стойности на шум, движения на транспортни средства, постоянно човешко присъствие), но не и по време на експлоатацията. Въздействието ще бъде краткосрочно, няма да доведе до промяна на природозащитното състояние на вида.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Смъртност*

По време на строителството съществува малка вероятност за неволно унищожаване на отделни екземпляри, тъй като в близост не са установени находища на вида, както и неговите присъствие в имотите. Очаквана смъртност на вида ще бъде в границите на естествената. Въздействията предизвикващи промяна на числеността, няма да има.

**Въздействие, не се очаква (степен - 0).**

#### *Кумулативно въздействие*

Предвид характера на инвестиционното предложение, и районът в който попада /антропогенно повлиян, в близост до населено място, с изградена пътна инфраструктура АМ

„Марица“ и др./, и засегнатата площ на местообитанията на вида кумулативните въздействия се определят като незначителни.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

### ➤ 1219 Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*)

Видът обитава открити местности с тревна растителност, редки храсти и нискостеблени гори. Най-висока численост има в крайнините на широколистни гори и полустепни пространства с рядка храстова растителност. Среща се и по крайбрежни пясъчни дюни в близост до широколистни гори.

**Отрицателно действащи фактори.** Земеделската дейност на човека, особено през последните десетилетия (създаване на уедрени блокове, напоителни системи, машинната обработка на земята). Премахване на формите на микрорелефа, унищожаването на равнинните гори, събиране за храна от някои групи от населението и за „лечение“, въпреки доказаната безполезност от това. Отрицателно въздействие имат също строителството на магистрали, газопроводи и др., застрояването на Черноморското крайбрежие, горските пожари (особено в Югоизточна България), заменянето на широколистните гори с иглолистни (*Бешков 2011*).

#### *Оценка на вида в зоната*

По данни от актуализираният стандартен формуляр на защитената зона, броят на установените находища е *min 36 – max 36*, без данни за броя индивиди. На местообитанията на вида, са дадени следните оценки на база получените актуални данни от стандартния формуляр: по показателя по показател популация *B*) – *добра представителност, по показател опазване - A*) *отлично съхранение, по степен на изолация на популацията - C*) *неизолирана популация, но на границите на ареала на разпространение, и цялостна оценка - A*) *отлична стойност.*

Площта на ЗЗ „Сакар“ е 132118.6078 ha, от която общата пригодна площ според потенциалното местообитание на вида е 96184.84 ha. Разпределението на площта на съответните категории на пригодност, е както следва:

- 1) Отсъствие (клас 0): 35932.92 ha (27.20% от цялата територия на зоната);
- 2) Слабо пригодни (клас 1): 65115.09 ha (49.29%);
- 3) Пригодни (клас 2): 29481.44 ha (22.31%);
- 4) Оптимални(клас 3): 1588.31 ha (1.20%).

В рамките на полевите проучвания по проект „*Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза Г*“, са установени 70 екземпляра, от които 24 мъжки, 27 женски и 8 неполово зрели. Изследвани са 90 отделни трансекта в местообитания на вида с различна степен на пригодност, с обща дължина 542221.43 м.

Средната стойност на обилието на вида е 0.26 екз. на 1000 м ( $Ab = 0.26 \pm 0.15$ ). Минималният отчетен брой на костенурките е 0.09 екз. на 1000 м, а максималният – 0.60 екз. на 1000 м.

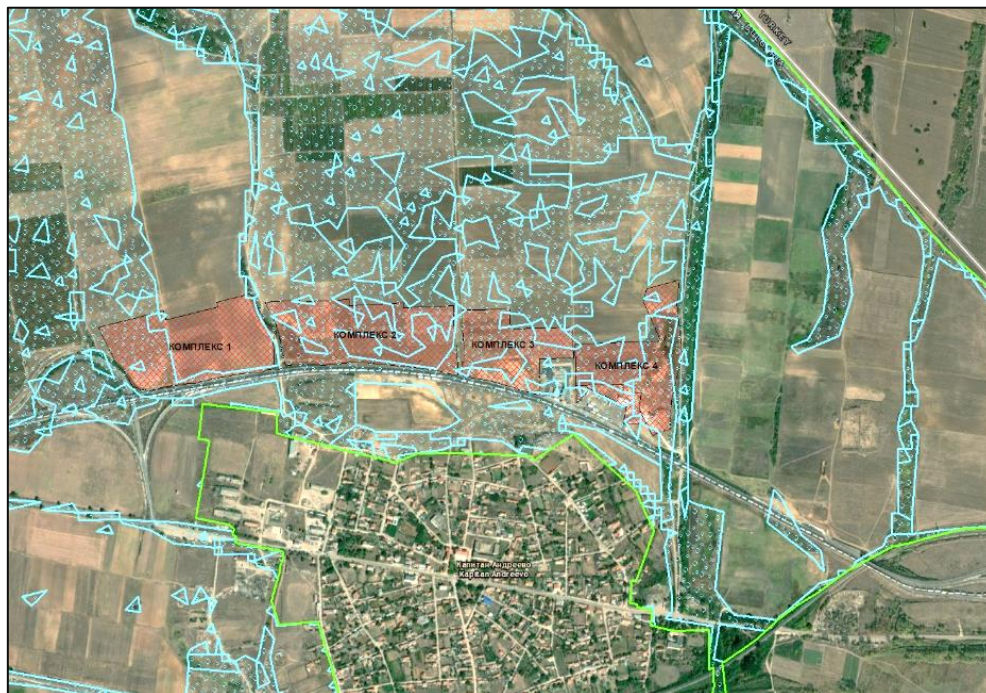


Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, е „Неблагоприятно-лошо състояние“.

### Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение

#### Пряко унищожаване на местообитания

При реализацията на инвестиционното предложение, в обхвата на четирите комплекса /Виж. Фиг. 30/, се засягат **2.832 ha** или **0.010 %** от площта на пригодните местообитания на вида, и **15.910 ha** или **0.0244 %** от слабо-пригодните попадащи в границата на защитената зона. Оптимални за вида местообитания, не се засягат. В границите на поземлените имоти, обект на инвестиционното предложение не са потвърдени находища на вида. При направени огледи на терен, не е регистрирано присъствието му. В имотите в обхвата на *Комплекси 1* и *2* имаше следи от паша, както и в съседните на тях имоти, които бяха изорани и подготвени за сеитба /Виж. Снимка 1 до Снимка 3. Това показва, че тези местообитания на вида, попадащи в териториалният обхват на ИП в тази част от защитената зона, са налични изявени морфологични и структурни изменения, повлияли върху състоянието им. Същите не отговарят на типичните които вида предпочита, или в които би се заселил /райони с тревна растителност, редки храсти и нискостеблени гори./ Най-близко разположените потвърдени находища на вида в защитената зона, са в селата Пъстрогор, Йерусалимово, Устрем и др., отдалечени от обекта на инвестиционно предложение.



Фиг. 30 Разпространение на местообитанията на вида *Testudo graeca* /със син контур/според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

Въздействието няма да доведе до промяна ПС на вида и неговите местообитания, и може да се оцени, като **незначително (степен - 1)**.

#### *Фрагментация на местообитания*

ИП засяга периферната част на голям полигон с пригодни и оптимални местообитания, разположени в северна и западна посока от обекта. Като се има предвид разположението на поземлени имоти част от ИП, и характера на района в който то ще се реализира, спрямо общата площ на потенциалните и оптимални обитания на шипобедрената костенурка (*Testudo graeca*), ще се формира фрагментация в незначителна степен.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Прекъсване на биокоридори/ бариерен ефект*

Местообитанията на шипобедрената костенурка (*Testudo graeca*) в защитената зона и извън границите ѝ, са свързани като цяло, и връзката им с реализирането на ИП не ги нарушава. Биокоридорни връзки не се нарушават, поради сравнително малката засегната площ от местообитания на вида, спрямо останалата им част в обхвата защитената зона, и възможностите за заобикалянето или пресичане на терена въздействието се оценява като незначително, без формиране на бариерен ефект.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Безпокойство*

Видът е слабо чувствителен към очакваните постоянни източници на безпокойство (шум, вибрации, светлинно замърсяване). Известно безпокойство може да се очаква по време на строителството (екстремни стойности на шум, движения на транспортни средства, постоянно човешко присъствие), но не и по време на експлоатацията. Въздействието ще бъде краткосрочно, няма да доведе до промяна на ПС на вида.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Смъртност*

По време на строителството съществува малка вероятност за неволно унищожаване на отделни екземпляри, тъй като в близост не са установени находища на вида, както и неговите присъствие в имотите. Очаквана смъртност на вида, ще бъде в границите на естествената. Въздействията предизвикващи промяна на числеността, няма да има.

**Въздействие, не се очаква (степен - 0).**

#### *Кумулативно въздействие*

Предвид характера на инвестиционното предложение, и районът в който попада /антропогенно повлиян, в близост до населено място, с изградена пътна инфраструктура АМ „Марица“ и др./, и засегнатата площ на местообитанията на вида кумулативните въздействията се определят като незначителни.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

Таблица 41. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии, от реализацията на инвестиционното предложение, върху двата вида сухоземни костенурки

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаква на численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействието					
				Намаляване площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежища	Прогонване и смъртност
Шипобедре на костенурка ( <i>Testudo graeca</i> )	Установен в 36 находища, без данни за броя индивиди	Без промени	Храсталаци, гори, сухи тревни площи	1	1	1	1	0	0
<i>Обща оценка на въздействията – незначително - степен - 1</i>									
Шипоопашата костенурка ( <i>Testudo hermanni</i> )	Установен в 73 находища, без данни за броя индивиди	Без промени	Храсталаци, гори, сухи тревни площи	1	1	1	1	0	0
<i>Обща оценка на въздействията – незначително - степен - 1</i>									

#### Опашати (Caudata):

##### ➤ 1171 Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*)

Среща се почти в цялата страна до около 1500 m н.в. Обитава застояли, обрасли с водна растителност водоеми и техните околности. Сухоземната фаза обитава крайнини на гори и храсталаци в близост до водоемите за размножаване (до около 300 m от тях в зависимост от влажността на субстрата). В стандартния формуляр на защитената зона е включен като наличен (P) без данни за числеността на популациите му. Във водата се храни с ларви на комари и други насекоми, дребни ракообразни, тубифекс и др. На сушата яде дъждовни червеи, голи охлюви, бавноподвижни членестоноги и техните ларви. Копулацията е от март до май. Оплодените яйца се залепват по подводните растения. Инкубацията е около две седмици. Метаморфозата настъпва след около три месеца. Възрастните излизат на сушата около месец след размножаването. Зимува във водата, по-рядко на сушата (предимно младите).

Заплахите за вида са предимно от антропогенен произход, тъй като в случай на естествено пресъхване по време на сушавия период и с пресъхването на водоемите възрастните индивиди се заравят дълбоко в грунта или се оттеглят по течението на водните тела, които обитават.

#### Оценка на вида в защитената зона

По данни от актуализираният стандартен формуляр на защитената зона, броят на установените находища е *min 4 – max 4*, без данни за броя индивиди. На местообитанията на вида, са дадени следните оценки на база получените актуални данни от стандартния формуляр: по показателя по показател популация С) – *значима представителност*, по показател опазване - А) *отлично съхранение*, по степен на изолация на популацията - С) *неизолирана*

популация, но на границите на ареала на разпространение, и цялостна оценка - А) отлична стойност.

Площта на ЗЗ „Сакар“ е 132118.6078 ha, от която общата пригодна площ според потенциалното местообитание на вида е 121317.28 ha. Разпределението на площта на съответните категории на пригодност е както следва:

- 1) Отсъствие (клас 0): 10800.48 ha (8.17% от цялата територия на зоната);
- 2) Слабо пригодни (клас 1): 62313.39 ha (47.17%);
- 3) Пригодни (клас 2): 52956.53 ha (40.08%);
- 4) Оптимални (клас 3): 6047.36 ha (4.58%).

В рамките на полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза Г”, са установени 80 екземпляра, от които 3 възрастни (0 мъжки и 3 женски), 0 неполово зрели и 77 ларви. Изследвани са 90 отделни трансекта в местообитания на вида с различна степен на пригодност, с обща дължина 542221.43 m. Изчислената стойност на обилието на вида е 0.30 екз. на 10 часа престой на капан ( $A_b = 0,30$ ).

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар” по определените критерий за БПС, е „Неблагоприятно-незадоволително състояние“.

#### Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение

##### Пряко унищожаване на местообитания

При реализацията на инвестиционното предложение, се засягат 14.40 ha или 0.0231 % от слабо-пригодните му местообитания, попадащи в границата на защитената зона. Оптимални, пригодни и ефективно заети местообитания на вида, в обхвата на поземлените имоти не са установени, и с ИП не се засягат.



Фиг. 31 Разпространение на местообитанията на вида *Triturus karelinii* в ЗЗ „Сакар“ BG0000212, в района на инвестиционното предложение

В обхвата на поземлените имоти обект на ИП, не са регистрирани находища на вида в обхвата на защитената зона. При направения оглед на имотите, беше установено, че същите не отговарят на характерните за вида местообитания /планински потоци, малки блата, локви/. Въздействието от реализацията няма да доведе до промяна на природозащитния статус на вида и може да се оцени, като незначително.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

*Фрагментация на местообитания*

Като се има предвид разположението и незначителната част, която заема предвиденият за реализирането на ИП терен спрямо общата площ на слабо-пригодни местообитания на големия гребенест тритон (*Triturus karelinii*) фрагментация не се очаква.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

*Прекъсване на биокоридори/барьерен ефект*

Местообитанията на големия гребенест тритон (*Triturus karelinii*) в защитената зона, и извън границите ѝ са свързани. ИП ще се реализира на терен с по-слаби биокоридорни функции, поради което въздействието се оценява като **незначително (степен - 1)**.

*Безпокойство*

Тъй като видът е с примитивна нервна не е чувствителен към възможните, постоянни източници на безпокойство, като шум, вибрации и светлина. Същият обитава потоци, локви, езера и други които с ИП не се засягат.

**Въздействия не се очакват (степен - 0).**

*Смъртност*

Инвестиционното предложение ще се реализира на територия, която не е част от оптимални и ефективно-заети местообитания на вида, определени по компютърен модел в които видът не е открит. С обекта на ИП не се предвиждат корекция или пресушаване на влажни зони и водни обекти, които вида предпочита като местообитание. Смъртност на индивиди която да предизвика спад в числеността на популацията на големия гребенест тритон с ИП, не се очаква.

**Въздействия не се очакват (степен - 0).**

Таблица 42. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията					
				Намаляване площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежища	Прогнозиране и смъртност
Голям гребенест тритон ( <i>Triturus karelinii</i> )	Установен в 4 находища, без данни за броя индивиди	Без промяна	водни площи с бавнотечащи и застояли води	0	1	1	1	0	0

Обща оценка на въздействията – незначително /степен - 1/

➤ **1193 Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*)**

Среща се в планините и предпланините в западната и централната част на страната, до около 1500 м н.в. (понякога и по-високо). Не е намирана в Тракийската низина и по Черноморието, а в Дунавската равнина има само няколко единични находки. Обитава планински потоци, малки блата, локви, канавки, корита на чешми и др., но като правило не се среща в големи стоящи водоеми (язовири и езера) и реки. Рядко се отдалечава на повече от няколко метра от водата, но при пресъхване на водоемите или разселване на малките може да измине значително разстояние. Храни се с различни дребни безгръбначни животни. За разлика от много други земноводни, размножителният период е силно разтеглен във времето и може да продължи до средата на лятото. Женската снася яйцата поединично или на малки групи, и обикновено ги прикрепя към водните растения или към субстрата. Видът зимува на сушата.

*Оценка на вида в зоната*

Площта на ЗЗ „Сакар“ е 132118.6078 ha, от която общата пригодна площ според потенциалното местообитание на вида е 44966.81 ha. Разпределението на площта на съответните категории на пригодност е както следва:

- 1) Отсъствие (клас 0): 87150.97 ha (65.96% от цялата територия на зоната);
- 2) Слабо пригодни (клас 1): 37992.29 ha (28.76%);
- 3) Пригодни (клас 2): 6548.02 ha (4.96%);
- 4) Оптимални (клас 3): 426.50 ha (0.32%).

В рамките на полевите проучвания в зоната са установени 42 екземпляра, от които 24 възрастни и 18 неполово зрели. Изследвани са 90 отделни трансекта в местообитания на вида с различна степен на пригодност, с обща дължина 542221,43 м. Средната стойност на обилието на вида е 0,33 екз. на 1000 м ( $Ab = 0,33 \pm 0,24$ ). Минималният отчетен брой екземпляри е 0.16 екз. на 1000 м, а максималният – 0,69 екз. на 1000 м.

По данни от актуализираният стандартен формуляр на защитената зона, броят на установените находища е  $min 7 - max 7$ , без данни за броя индивиди.

На местообитанията на вида, са дадени следните оценки на база получените актуални данни от стандартния формуляр: по показателя *популация С) значителна представителност*, по показател *опазване - А) отлично съхранение*; по степен на изолация на популацията - *В) неизолирана популация, но на границите на ареала на разпространение*, *А) отлична стойност*.

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, е „Неблагоприятно-незадоволително състояние“.

**Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение**

*Пряко унищожаване на местообитания*

При реализацията на инвестиционното предложение, в обхвата на четирите комплекса /Виж. Фиг. 32/, се засягат **0.7212 ha** или **0.0019 %** от слабо-пригодните попадащи в границата

на защитената зона. Оптимални, ефективно заети и пригодни местообитания на вида, с ИП не се засягат.



Фиг. 32 Разпространение на местообитанията на вида *Bombina variegata* /с/с син контур/според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /с/с зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

В обхвата на поземлените имоти обект на ИП, не са регистрирани находища на вида в зоната. При направения оглед на имотите, беше установено, че същите не отговарят на характерните за вида местообитания / планински потоци, малки блата, локви/. Въздействието от реализацията на обекта, няма да доведе до промяна на природозащитния статус на вида и може да се оцени, като незначително.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Фрагментация на местообитания*

Инвестиционното предложение не засяга оптимални и пригодни местообитания, на вида в зоната. В обхвата на поземлените имоти, и в близост до тях същият не е установен. Картираните и определени находища на вида в защитената зона са разположени в землището на с. Черепово, с. Браница и др., значително отдалечени от обекта на ИП. Фрагментацията от реализацията на обекта, в тази част на защитената зона ще е незначителна.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Прекъсване на биокоридори/бариерен ефект*

Местообитанията на жълтокоремната бумка в защитената зона и извън границите ѝ, са свързани в резултат на наличието на значителен брой водни обекти /реки и др./, представляващи характерно за вида местообитание. С обекта на ИП, такива не се засягат и реализацията му, няма да доведе до формиране на бариерен ефект. Поради незначителната

площ от местообитанията на вида която се засягат с инвестиционното предложение, на територия с по-слаби биокоридорни функции въздействието се оценява като **незначително (степен - 1)**.

#### *Безпокойство*

Видът е слабо чувствителен към очакваните постоянни източници на безпокойство (шум, вибрации, светлинно замърсяване). Известно безпокойство може да се очаква по време на строителството (екстремни стойности на шум, сътресения, постоянно човешко присъствие), но не и по време на експлоатацията. Въздействието ще бъде краткосрочно, няма да доведе до промяна на ПС на вида и може да се оцени, като незначително, тъй като същият не е установен в близост до и в обхвата на имотите обект на ИП.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Смъртност*

По време на строителството съществува, малка вероятност за неволно унищожаване на отделни екземпляри. По време на експлоатацията също е възможно прегазване на отделни екземпляри, но предвид фактите, че инвестиционното предложение не е разположено успоредно на брега на водоем с постоянно водно огледало, това ще има случаен характер и броят на жертвите вероятно ще бъде нищожен, в рамките на естествената за вида смъртност.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

#### *Кумулативно въздействие*

Предвид характера на инвестиционното предложение, и районът в който попада /антропогенно повлиян, в близост до населено място, с изградена пътна инфраструктура АМ „Марица“, и засегнатата незначителна площ от слабо пригодните местообитания на вида, кумулативните въздействията се определят като незначителни.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

**Таблица 43. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида**

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията						
				Пресушава на водоеми	Намаляване площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежища	Прогнозиране и смъртност
Жълтокоремна бумка ( <i>Bombina variegata</i> )	Регистрирана в зоната, със 7 находища	Без промени	водни площи с бавните чащи и застоили води	0	1	1	1	1	0	0

*Обща оценка на въздействията – незначително /степен - 1/*



### ➤ 1188 Червенокоремна бумка (*Bombina bombina*)

Среща се в низините, равнините и хълмистите райони, до около 250 м н.в. (в редки случаи и по-високо): Дунавската равнина, Тракийската низина, Северното Черноморие, спорадично по Южното Черноморие и Предбалкана. Обитава блата, езера, язовири, временни локви, бавно течащи реки, канали и др. Рядко се отдалечава на повече от няколко метра от водата, но при пресъхване на водоемите или разселване на малките може да измине значително разстояние. Храни се с различни дребни безгръбначни животни. Размножителният период обикновено е през втората половина на април и май. Зимува от ноември до март-април.

#### *Оценка на вида в зоната*

Площта на ЗЗ „Сакар“ е 132118.6078 ha, от която общата пригодна площ според потенциалното местообитание на вида е 2686.68 ha. Разпределението на площта на съответните категории на пригодност е както следва:

- 1) Отсъствие (клас 0): 129431.08 ha (97.97% от цялата територия на зоната);
- 2) Слабо пригодни (клас 1): 2537.317 ha (1.92%);
- 3) Пригодни (клас 2): 142.89 ha (0.11%);
- 4) Оптимални (клас 3): 6.47 ha (0.00%).

В рамките на полевите проучвания в зоната, не е намерен нито един екземпляр. Изследвани са 90 отделни трансекта в местообитания на вида с различна степен на пригодност, с обща дължина 542221.43 m.

По данни от актуализираният стандартен формуляр на защитената зона, не са установени находища на вида

На местообитанията на вида, са дадени следните оценки на база получените актуални данни от стандартния формуляр: по показателя *популация С) значителна представителност*, по показател *опазване - А) отлично съхранение*; по степен на *изолация на популацията - С) неизоллирана популация в рамките на разширен ареал на разпространение*, *А) отлична стойност*.

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, е „*Неблагоприятно-незадоволително състояние*“.

### **Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение**

#### *Пряко унищожаване на местообитания*

При реализацията на инвестиционното предложение, в обхвата на части от *Комплекс 2, 3 и 4* комплекса /Виж. **Фиг. 33**/, се засягат 0.3113 ha или 0.218 % от площта на пригодните местообитания на вида, и 2.908 ha или 0.115 % от слабо-пригодните, попадащи в границата на защитената зона. Оптимални местообитания на вида, с инвестиционното предложение не се засягат.



Фиг. 33 Разпространение на местообитанията на вида *Bombina bombina* /със син контур/според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

В обхвата на поземлените имоти обект на ИП, не са регистрирани находища на вида, както и в границите на защитената зона. При направения оглед на имотите, беше установено, че същите не отговарят на характерните за вида местообитания /планински потоци, малки блата, локви/, там няма необходимите условия за неговото хранене, размножаване и укритие. В поземлените имоти, не е установено присъствие на вида.

Въздействието от реализацията няма да доведе до промяна на природозащитния статус на вида, и същото може да се оцени, като незначително.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Фрагментация на местообитания*

Инвестиционното предложение, не засяга части от оптималните и пригодните местообитания на вида в зоната. В обхвата на поземлените имоти, и в близост до тях същият не е регистриран. В границите на защитената зона, също не са установени находища на вида. Фрагментацията от реализацията на ИП, в тази част на защитената зона ще бъде незначителна.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Прекъсване на биокоридори/бариерен ефект*

Местообитанията на червенокоремната бумка в защитената зона и извън границите ѝ са свързани, в резултат на наличието на значителен брой водни обекти /реки и др./, представляващи характерно за вида местообитание. Поради незначителната площ от местообитанията на вида която се засягат с ИП, представляваща територия с по-слаби биокоридорни функции, въздействието се оценява като **незначително (степен - 1)**.

### Безпокойство

Видът е слабо чувствителен, към очакваните постоянни източници на безпокойство (шум, вибрации, светлинно замърсяване). Известно безпокойство може да се очаква по време на строителството (високи стойности на шум, сътресения, постоянно човешко присъствие), но не и по време на експлоатацията. Въздействието ще бъде краткосрочно, няма да доведе до промяна на ПС на вида и може да се оцени, като незначително, тъй като същият не е установен, както в границите на защитената зона, така и в близост до, и в обхвата на имотите обект на ИП.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

### Смъртност

В границите на защитената зона вида не е установен. Тъй като с ИП не се засягат оптимално и ефективно заети местообитания на вида, в границите на защитената зона смъртност поради реализирането му, не се очаква.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

### Кумулативно въздействие

Предвид характера на инвестиционното предложение, и районът в който попада /антропогенно повлиян, в близост до населено място, с изградена пътна инфраструктура АМ „Марица“, и засегнатата незначителна площ от местообитанията на вида, кумулативните въздействията се определят като незначителни.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

Таблица 44. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията						
				Пресушаване на водоеми	Намаляване на площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежища	Прогонване и смъртност
Червенокормна бумка ( <i>Bombina bombina</i> )	Регистрирана в зоната, без данни за находища и брой видове	Без промени	водни площи с бавните чащи и застоилни води	0	1	1	1	1	0	0

Обща оценка на въздействията – незначително /степен - 1/

### 5.2.3. Въздействия върху видовете риби, предмет на опазване в защитената зона BG0000212 „Сакар“

В Заповедта за обявяване на защитената зона, като целеви за опазване са включени 2 вида риби, както следва:

### ➤ 1149 Обикновен щипок (*Cobitis taenia*)

Видът е разпространен навсякъде, с изключение на горните течения на реките. Предпочита бавнотечащи или стоящи водоеми с тинесто-песъкливо дъно. Полово съзрява на 2 години. Размножава се през април-юни. Храни се през нощта с бентосни безгръбначни. Денем се заравя на дъното, без главата и опашката. Понася остър недостиг на кислород. Живее до 4 години (Зингстра и кол. 2009, Карапеткова и Живков 2006).

#### Оценка на вида в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона видът е включен като вид (С- обичаен за зоната), с брой индивиди *min/max* 1740263i.

Дължина на речните участъци, в които се среща видът в рамките на зоната 1118.132 км, а площ на потенциалните местообитания на вида е 1542.786 ha. Брой индивиди на ha, за зоната е определен на 1128 инд.

На вида са дадени следните оценки, по актуализирания стандартен формуляр: *по показател популация В) добра представителност, по показател опазване - А) отлично съхранение; по степен на изолация на популацията - С) неизолирана популация, в рамките на разширен ареал на разпространение, цялостна оценка, А) отлична стойност.*

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, е определено като „*Благоприятно състояние*“.

### Оценка на въздействията от реализацията на ИП

#### Пряко унищожаване на местообитания

С реализацията на инвестиционното предложение, не се засягат местообитания на вида. Не се предвижда заустване на непречистени отпадни води във водните течения или нарушения на хидроложкия режим на реките в защитената зона, които да доведат до пресъхването и замърсяването им. Не се очаква да бъде предизвикана тяхната фрагментация или да възникне бариерен ефект, с изграждането на отделните обекти в четирите комплекса.

**Въздействия не се очакват (степен - 0).**

### ➤ 1134 Европейска горчивка (*Rhodeus sericeus amarus*)

Видът е широко разпространен, обикновен в по-голямата част от страната, като обитава както стоящи, така и течащи води. Среща се в средните и долни течения на повечето реки, както и в река Дунав и в повечето от реките, вливащи се в Черно и Егейско море. Обитава също така и повечето язовири в страната, както и някои микроязовири. В резултат на човешката дейност разширява ареала си особено в микроязовири и завирявания. Потенциални местообитания на горчивката са крайбрежните зони на полупланински и равнинни реки и техни ръкави с бавно до умерено течение, язовири, сладководни езера и блата, мъртвици и други бавнотечащи или стоящи водоеми до 800 м н.в. Поради особеностите на репродукционната му биология, разпространението на вида е обвързано с това на сладководните миди от родовете *Anodonta* и *Unio*. Полово съзрява на 2-3 години. Размножава се през април-юли. Плодовитостта на женските е от порядъка на 100 до 800 хайверни зърна,

които снася в мидите *Anodonta* и *Unio*. Живее до 5 години (*Зингстра и кол. 2009, Каранеткова и Живков 2006, МОСВ 2013*).

#### Оценка на вида в защитената зона

В стандартния формуляр на защитената зона видът е включен като вид (С- обичаен за зоната), с брой индивиди *min/max* 15099085 i.

Дължина на речните участъци, в които се среща видът в рамките на зоната 1304 km, а площ на потенциалните местообитания на вида е 1181 ha. Брой индивиди на ha, за зоната е определен на 12785 инд.

На вида са дадени следните оценки, по актуализирания стандартен формуляр: по показател популация *В) добра представителност*, по показател опазване - *А) отлично съхранение*; по степен на изолация на популацията - *А) (почти) изолирана популация, в рамките на разширен ареал на разпространение, цялостна оценка, В) добра стойност*.

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, е „*Благоприятно състояние*“.

#### Оценка на въздействията от реализацията на ИП

##### Пряко унищожаване на местообитания

С реализацията на инвестиционното предложение, не се засягат местообитания на вида. Не се предвижда заустване на непречистени отпадни води във водните течения или нарушения на хидроложкия режим на реките в защитената зона, които да доведат до пресъхването и замърсяването им. Не се очаква да бъде предизвикана тяхната фрагментация или да възникне бариерен ефект, с изграждането на отделните обекти в четирите комплекса.

**Въздействия не се очакват (степен - 0).**

#### 5.2.4. Въздействия върху видовете безгръбначни, предмет на опазване в защитената зона „Сакар“ BG0000212

В актуализирания стандартен формуляр на защитената зона, има включени като предмет на защита, 9 вида безгръбначни, срещащи в зоната.

##### Твърдокрили (Coleoptera)

Насекомите от разред твърдокрили са видовете **Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*)**, **бръмбар рогач (*Lucanus cervus*)** и **буков сечко (*Morimus funereus*)** са горски обитатели, като ларвите им се хранят основно с изгнила дървесина. Обитават предимно стари широколистни гори, с мъртви и дървета. В стандартния формуляр на защитената зона са отбелязани като редки видове.

Заплахи за тях са тоталната промяна на местообитанията им, горски пожари, подмяна на видовия състав на насажденията в горите, използване на пестициди и големи инфраструктурни проекти.

### ➤ 1088 Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*)

Видът е представител на сапроксилните бръмбари, обитаващ широколистните гори в защитената зона. Предпочита изложени на слънце, болни или умиращи стари дъбове (най-вече летен дъб, по-рядко зимен дъб, бук или бряст), по-често овлажнени стволоче на слънчеви места в гори на фаза на старост и разпадане. Остатъчни находища се срещат в стари паркове. Женската снася до 100 яйца по кората на дърветата. След 10-15 дни от тях се излюпват ларви, които през първата година правят ходове по кората, а през следващите 2 до 3 години навлизат в дървесината. Какавидират в издълбаните ходове, а имагото излиза през август, но не напуска галериите си до май-юни следващата година.

#### *Оценка на вида в защитената зона*

При полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни“, до края на 2012 г. е установено едно геореферирано находище.

Общата площ на подходящите местообитания за вида в зоната е 15518.31 ha, а на потенциалните местообитания е 23398.26 ha. Установените опожарени територии са 1.3 %, от площта на потенциалните местообитания на вида в зоната.

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, *Неблагоприятно-незадоволително състояние.*

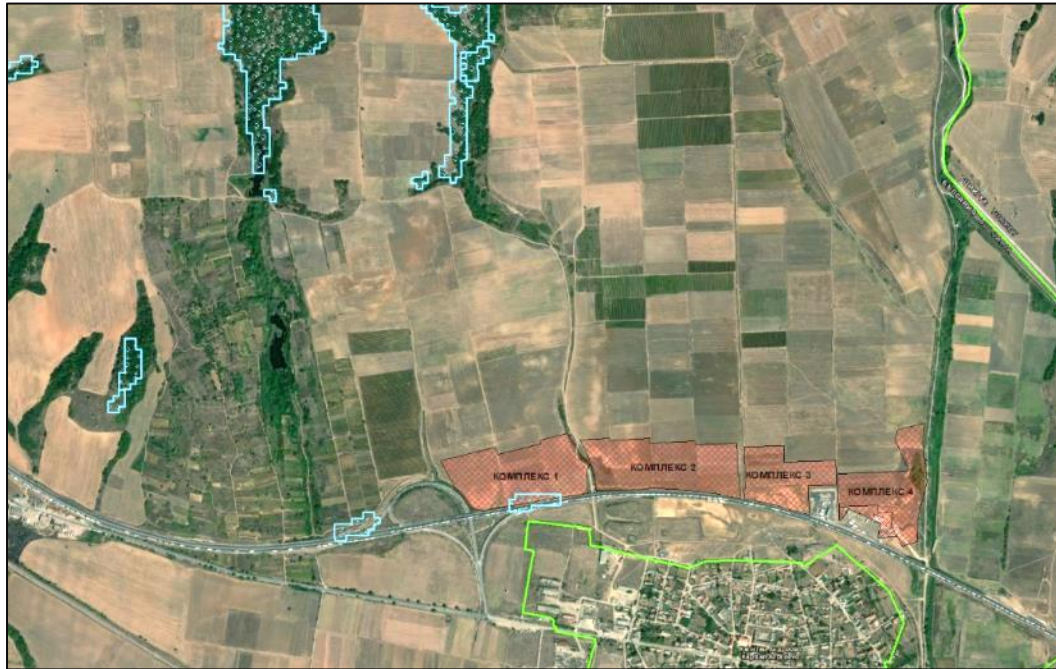
По данни от актуализираният стандартен формуляр на защитената зона, установените индивиди в границите на защитената зона са min 139644i и max 206045i.

На местообитанията на вида, са дадени следните оценки на база получените актуални данни от стандартния формуляр: *по показател популация С) значима представителност, по показател опазване - В) добро съхранение; по степен на изолация на популацията - С) неизолирана популация, в рамките на разширен ареал на разпространение, цялостна оценка, В) добра стойност.*

### **Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение**

#### *Пряко унищожаване на местообитания*

При реализацията на инвестиционното предложение, се засягат **0.453 ha** или **0.0019 %** от потенциалните местообитания на вида, единствено в териториалния обхват на *Комплекс I* /Виж. **Фиг. 34/**. В границите на поземлените имоти обект на ИП, не попадат находища на вида съгласно наличните данни.



Фиг. 34 Разпространение на местообитанията на вида *Cerambyx cerdo* /с/с син контур/ според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /с/с зелен контур/ – граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

При направените теренни огледи в границите на имотите, видът също не е установен. Предвид малката площ на засегнатите потенциални местообитания, в които видът не е установен, въздействието се оценява като незначително.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Фрагментация на местообитания*

ИП засяга малка площ, от полигони определени като потенциални за вида местообитания. Като се има предвид разположението им, и незначителната част която заемат предвидените за реализирането на инвестиционното предложение терени, спрямо общата им площ в обхвата на защитената зона, фрагментацията ще бъде незначителна.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Барьерен ефект*

Имагото е с добри възможности за придвижване. С реализирането на ИП не се предвиждат инфраструктурни проекти, прекъсващи коридори за разпространението на вида. В границите на поземлените имоти обект на ИП, не попадат находища на вида съгласно наличните данни.

**Въздействия не се очакват (степен - 0).**

#### *Смъртност*

ИП засяга незначителна част от потенциалните местообитания на вида, в защитената зона. Очакваната по време на строителството и експлоатацията смъртност в зоната, ще бъде в границите на естествената.

**Въздействия не се очакват (степен - 0).**

## Кумулативни въздействия

С реализацията на инвестиционното предложение, се отнема незначителна площ от потенциалните местообитания на вида, което няма да доведе до кумулативно натоварване, в обхвата защитената зона, с реализацията на ИП.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

Таблица 45. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии на вида

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаква на численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията					
				Намаляване площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежища	Прогнозиране и смъртност
Обикновен сечко ( <i>Cerambyx cerdo</i> )	Разпространен, min 139644i и max 206045i	Без промяна	Горски територии	1	1	1	1	0	0

Обща оценка на въздействията - незначителни въздействия - степен - 1.

### ➤ 1083 Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*)

Намиран във всички части на страната. В северна България се среща от най-ниските и топли части до към 1000 м н.в., докато в южните райони на страната има данни, че е намиран до 1500 м надморска височина. Обитава най-често покрайнините (екотоните) на просветлени широколистни и смесени гори. Ларвата се развива нормално 5-6 години в гнила дървесина на дънери, пънове и корени на *Quercus*, *Tilia*, *Fagus*, *Salix*, *Populus* и други видове широколистни. Обитава старите, дъбови или смесени, широколистни гори. Може да бъде видян и в градските паркове и градини.

*Оценка на вида в защитената зона*

При полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни“, до края на 2012 г. са установени три геореферирани находища.

Общата площ на подходящите местообитания за вида в зоната е 21492.58 ha, а на потенциалните местообитания е 36984.59 ha. Установените опожарени територии са 1.3 %, от площта на потенциалните местообитания на вида в зоната. Този сравнително малък процент опожарени площи, съотнесен към общата площ на потенциалните местообитания на вида в зоната, има ограничена роля като заплаха.

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, *Неблагоприятно-незадоволително състояние*.

По данни от актуализираният стандартен формуляр на защитената зона, установените индивиди в границите на защитената зона са min 178152i и max 350458i.

На местообитанията на вида, са дадени следните оценки на база получените актуални данни от стандартния формуляр: *по показател популация С) значима представителност, по показател опазване - В) добро съхранение; по степен на изолация на популацията - С)*



неизолирана популация, в рамките на разширен ареал на разпространение, цялостна оценка, В) добра стойност.

### Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение

Пряко унищожаване на местообитания;

При реализацията на инвестиционното предложение, се засягат 2.717 ha или 0.007 % от потенциалните местообитания на вида, единствено в териториалния обхват на *Комплекс 4* /Виж. **Фиг. 35**/. В границите на поземлените имоти обект на ИП, не попадат находища на вида съгласно наличните данни.



**Фиг. 35** Разпространение на местообитанията на вида *Lucanus cervus* /със син контур/според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

При направените теренни огледи, в границите на поземления имот *Комплекс 4*, които са определени като потенциални местообитанията на вида, се установи, че същите нямат характеристика на такива /стари дъбови или смесени, широколистни гори/ Виж. **Снимка 5**/.



Снимка 5. Изглед към поземлените имоти, на границата между Комплекс 3 вдясно и Комплекс 4 в ляво, определена като потенциални местообитания на вида

Предвид малката площ на засегната площ от местообитанията на вида, спрямо общата такава в защитената зона, се очаква незначително въздействие от реализацията на инвестиционното предложение.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Фрагментация на местообитания*

ИП засяга незначителна площ, от полигони определени като потенциални за вида местообитания. Като се има предвид разположението им, и незначителната част която заемат предвидените за реализирането на ИП терени, спрямо общата им площ в обхвата на защитената зона, фрагментацията ще бъде незначителна.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Бариерен ефект*

Характерът на ИП не предполага бариерен ефект за имагото, което е летищо насекомо и не се отдалечава значително от дърветата в чиято дървесина се развиват ларвите. Ларвите се придвижват в границите на обема на дървесината на дървото в което пребивават в етапа от жизнения им цикъл. С реализирането на ИП не се предвиждат инфраструктурни проекти, прекъсващи коридори за разпространението на вида. Бариерен ефект няма да се формира.

**Въздействия не се очакват (степен - 0).**

### Смъртност

ИП засяга незначителна част от потенциалните местообитания на вида, в защитената зона. Очакваната по време на строителството и експлоатацията смъртност в зоната, ще бъде в границите на естествената.

**Въздействия не се очакват (степен - 0).**

### Кумулативни въздействия

С реализацията на инвестиционното предложение, се отнема незначителна площ от потенциалните местообитания на вида, което няма да доведе до кумулативно натоварване, в обхвата защитената зона, с реализацията на ИП.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

Таблица 46. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитания на вида	Вид на въздействията					
				Намаляване площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежищата	Прогнозиране и смъртност
Бръмбар рогач ( <i>Lucanus cervus</i> )	Разпространен, min 178152i и max 350458i	Без промяна	Горски територии	1	1	1	1	0	0

Обща оценка на въздействията – незначителни въздействия - степен – 1

### ➤ 1089 Буков сечко (*Morimus funereus*)

Видът е представител на сапроксилните бръмбари, чийто ларви се хранят изключително с изгнила дървесина от мъртви дървета. Той не може да лети, а само пълзи и местата където може да се срещне са строго локализирани. Окраската на буковия сечко има защитна функция, наподобявайки шарките на кората на бука, тъй като видът обитава мъртвата дървесина в буковите гори. Въпреки че се среща в цяла България, местата, които обитава, са строго локализирани. Обикновено това са места, във вътрешността на горските екосистеми. Възрастните насекоми живеят само няколко месеца и се появяват от април до август. Местообитанията му са в широколистните гори, в защитената зона.

#### Оценка на вида в защитената зона

При полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни”, за вида буков сечко (*Morimus funereus*) са установени общо 12 геореферирани находища, в границите на защитената зона.

Общата площ на подходящите местообитания за вида в зоната е 16713.78, а на потенциалните местообитания е 20417.57 ha. Установените опожарени територии са 1.0 % от площта на потенциалните местообитания на вида в зоната. Този сравнително малък процент опожарени площи, съотнесен към общата площ потенциалните местообитания на вида в

зоната има ограничена роля като заплаха. Влиянието на пожарите обикновено е с локален и временен характер.

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, *Неблагоприятно-незадоволително състояние*.

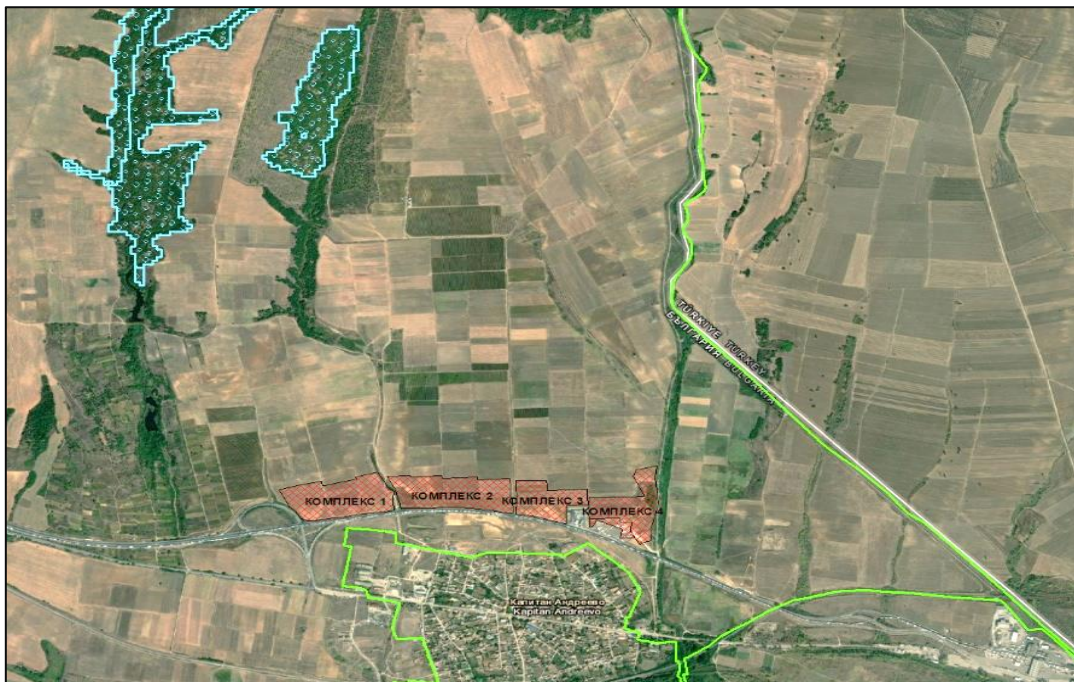
По данни от актуализираният стандартен формуляр на защитената зона, установените индивиди в границите на защитената зона са min 263883i и max 306510i.

На местообитанията на вида, са дадени следните оценки на база получените актуални данни от стандартния формуляр: по показател популация С) *значима представителност, по показател опазване - В) добро съхранение; по степен на изолация на популацията - С) неизолирана популация, в рамките на разширен ареал на разпространение, цялостна оценка, В) добра стойност*.

### Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение

#### Пряко унищожаване на местообитания

С реализацията на инвестиционното предложение, не се засягат местообитания на вида. В границите на четирите комплекса не попадат, и не са установени находища на вида. При направените огледи в границите на имотите, видът не е регистриран. /Виж. Фиг. 36/. **Въздействие не се очаква (степен - 0).**



Фиг. 36 Разпространение на местообитанията на вида *Morimus funereus* /със син контур/според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

#### Фрагментация на местообитания

С реализацията на инвестиционното предложение, не се засягат местообитания на вида, както и негови находища в обхвата защитената зона. Фрагментация не се очаква.

**Въздействие не се очаква (степен - 0).**

### Барьерен ефект

Характерът на ИП не предполага барьерен ефект за имагото, което е летищо насекомо и не се отдалечава значително от дърветата в чиято дървесина се развиват ларвите. Ларвите се придвижват в границите на обема на дървесината на дървото в което пребивават в етапа от жизнения им цикъл. С инвестиционното предложение, не се засягат местообитания на вида. Барьерен ефект, в резултат от реализацията на обектите в обхвата на четирите комплекса, няма да се формира.

**Въздействия не се очакват (степен - 0).**

### Смъртност

С реализацията на инвестиционното предложение, не се засягат местообитания на вида, както и негови находища в обхвата защитената зона.

**Въздействия не се очакват (степен - 0).**

### Кумулативни въздействия

С реализацията на инвестиционното предложение, не се отнемат площи от местообитания на вида, което няма да доведе до кумулативно натоварване, в обхвата защитената зона, с реализацията на ИП.

**Въздействия не се очакват (степен - 0).**

Таблица 47. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаква на численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията					
				Намаляване площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежища	Прогнозиране и смъртност
Буков сечко ( <i>Morimus funereus</i> )	Разпространен, min 263883i и max 306510i	Без промяна	Горски територии	0	0	0	0	0	0

Обща оценка на въздействията - не се очакват въздействия - степен - 0

### ➤ 1087 Алпийска розалия (сечко розалия) (*Rosalia alpina*)

Реликтов вид за територията на Европа. Имагото е насекомо със средни размери. Среща се в стари гори в планинския пояс от 500 m до 1500 m с участие най-често на бук и бреза, но също бряст, габър липа и кестен. Други гостоприемници дървета са смърч, бор, топола, върба, глог, орех, круша. Възрастните са активни в слънчевите дни от юни до септември. Могат да бъдат открити около дърветата, от които са излезли и по стари повалени дървета. Хранят се със сока от наранени дървета. След чифтосване, женската снася яйцата си в прясно отсечени, мъртви или умиращи букови дървета, в рани по кората или цепнатини. Ларвите пробиват ходове в отмиращата дървесина и след 2-3 години се превръщат в какавиди. Ларвите са част от храната на кълвачите, а имагото на много горски птици. Заплаха за вида са горските пожари и изсичането на старите букови гори. Заплахите за вида са свързани с тоталната промяна на

местообитанията и в които се развива ларвата, горски пожари, подмяна на видовия състав на насажденията в горите, използване на пестициди и големи инфраструктурни проекти.

#### *Оценка на вида в защитената зона*

При полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни“, за вида алпийска розалия (*Rosalia alpina*), не са установени геореферирани находища в границите на защитената зона. Общата площ на подходящите местообитания за вида в зоната е 15.52 ha, а на потенциалните местообитания е 177.52 ha. Опожарените територии са около 0.1 % от площта на потенциалните местообитания на вида в зоната.

По данни от актуализираният стандартен формуляр на защитената зона, не са установени индивиди в границите на защитената зона. На местообитанията на вида, са дадени следните оценки на база получените актуални данни от стандартния формуляр: по показателя

На местообитанията на вида, са дадени следните оценки на база получените актуални данни от стандартния формуляр: по показател популация С) *значима представителност, по показател опазване - С) средно/намалено съхранение; по степен на изолация на популацията - В) неизолирана популация, но на границите на ареала на разпространение, цялостна оценка, С) значима стойност.*

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС, *Неблагоприятно-незадоволително състояние.*

### **Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение**

#### *Пряко унищожаване на местообитания*

С реализацията на инвестиционното предложение, не се засягат местообитания на вида. В границите на четирите комплекса не попадат, и не са установени находища на вида. При направените огледи в границите на имотите, видът също не е регистриран.

#### **Въздействие не се очаква (степен - 0).**

#### *Фрагментация на местообитания*

С реализацията на инвестиционното предложение, не се засягат местообитания на вида, както и негови находища в обхвата защитената зона. Фрагментация не се очаква.

#### **Въздействие не се очаква (степен - 0).**

#### *Барьерен ефект*

Характерът на ИП не предполага бариерен ефект за имагото, което е летящо насекомо и не се отдалечава значително от дърветата в чиято дървесина се развиват ларвите. Ларвите се придвижват в границите на обема на дървесината на дървото в което пребивават в етапа от жизнения им цикъл. С инвестиционното предложение, не се засягат местообитания на вида. Бариерен ефект, в резултат от реализацията на обектите в обхвата на четирите комплекса, няма да се формира.

#### **Въздействия не се очакват (степен - 0).**

### Смъртност

С реализацията на инвестиционното предложение, не се засягат местообитания на вида, както и негови находища в обхвата защитената зона.

### Въздействия не се очакват (степен - 0).

### Кумулативни въздействия

С реализацията на инвестиционното предложение, не се отнемат площи от местообитания на вида, което няма да доведе до кумулативно натоварване, в обхвата защитената зона, с реализацията на ИП.

### Въздействия не се очакват (степен - 0).

Таблица 48. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализацията на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията					
				Намаляване площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежища	Прогонване и смъртност
Алпийска розалия ( <i>Rosalia alpina</i> )	Не са установени находища	Без промяна	Горски територии	0	0	0	0	0	0

Обща оценка на въздействията – не се очакват въздействия – степен - 0

### ➤ 1060 Лицена (*Lycaena dispar*)

В България се среща почти навсякъде по влажни и по-рядко в сухи тревисти места край езера, вади, канавки и други влажни зони до към 1000 м в планините. Гъсеницата се храни основно със зелените листа на растения от семейство лападови – *Rumex hydrolapathum*, *Rumex crispus*, *Rumex aquaticus*. Пеперудите летят от май до октомври. Поколенията вероятно са три в зависимост от надморската височина.

### Оценка на вида в защитената зона

При полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни“, вида лицена (*Lycaena dispar*) не са установени геореферирани находища, в границите на защитената зона.

Общата площ на ефективно заетите местообитания за вида в зоната е 2816.31 ha, а на потенциалните местообитания е 21043.65 ha. Опожарените територии в рамките на местообитанията на вида, не са установени.

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС е „Благоприятно състояние“.

По данни от актуализираният стандартен формуляр на защитената зона, не са установени индивиди в границите на защитената зона.

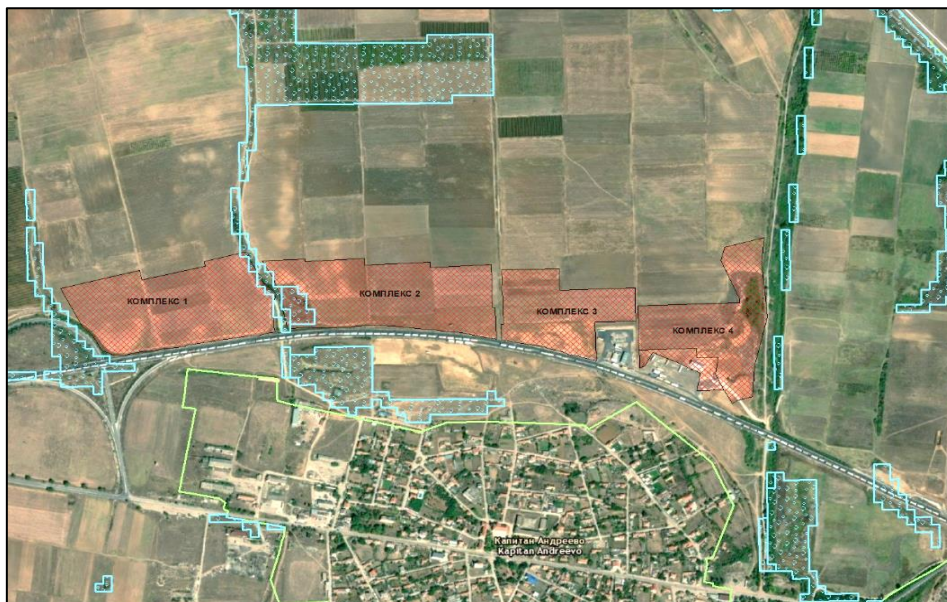
На местообитанията на вида, са дадени следните оценки на база получените актуални данни от стандартния формуляр: по показател популация С) *значима представителност, по*

показател опазване - А) отлично съхранение; по степен на изолация на популацията - В) неизолирана популация, но на границите на ареала на разпространение, цялостна оценка, А) отлична стойност.

### Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение

#### Пряко унищожаване на местообитания

При реализацията на инвестиционното предложение, се засягат **0.7994 ha** или **0.0038 %** от потенциалните местообитания на вида, единствено в териториалния обхват на *Комплекси 1 и 2* /Виж. /Фиг. 37/. В границите на поземлените имоти обект на ИП, не попадат находища на вида съгласно наличните данни. При направените теренни огледи в границите на имотите в двата комплекса, в които са определени като потенциални местообитанията на вида, се установи, че същите нямат характеристика на такива /стари дъбови или смесени, широколистни гори.



Фиг. 37 Разпространение на местообитанията на вида *Lusaena dispar* /със син контур/според МОСВ (2013) , /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ – граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

Предвид малката площ на засегнатата територия от местообитанията на вида, спрямо общата такава в защитената зона, въздействието се оценява като незначително.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### Фрагментация на местообитания

ИП засяга незначителна площ, от полигони определени като потенциални за вида местообитания. Като се има предвид разположението и незначителната част, която заемат предвидените за реализирането на ИП терени, спрямо общата им площ в обхвата на защитената зона, фрагментацията ще бъде незначителна.



**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

*Барьерен ефект*

Имагоето е с добри възможности за придвижване. С реализирането на ИП не се предвиждат инфраструктурни проекти, прекъсващи коридори за разпространението на вида. В границите на поземлените имоти обект на ИП, не попадат находища на вида съгласно наличните данни.

**Въздействия не се очакват (степен - 0).**

*Смъртност*

ИП засяга незначителна част от потенциалните местообитания на вида, в защитената зона. Очакваната по време на строителството и експлоатацията смъртност в зоната, ще бъде в границите на естествената.

**Въздействия не се очакват (степен - 0).**

*Кумулативни въздействия*

С реализацията на инвестиционното предложение, се отнема незначителна площ от потенциалните местообитания на вида, което няма да доведе до кумулативно натоварване, в обхвата защитената зона, с реализацията на ИП.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

Таблица 49. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията					
				Намаляване площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежища	Прогонване и смъртност
Лицена ( <i>Lucasena dispar</i> )	Не са установени находища	Без промяна	сухи тревисти места край влажни зони	1	1	1	1	0	0

Обща оценка на въздействията – незначителни въздействия – степен - 1

➤ **1032 Бисерна мида (*Unio crassus*)**

Представител на клас миди (*Bivalvia*) обитаващ дълбоки течащи водоеми с пясъчно дъно. Обитава долните течения на реките, предимно дълбоки, богати на кислород чисти течащи водоеми с пясъчно дъно. В България обитава реките както в Черноморския, така и в Егейския басейн. Предпочита пясъкливо-гинесто-глинест характер на дъното.

**Оценка на вида в защитената зона**

При полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни”, в защитената зона са установени 3 геореферирани находища на вида.

Общата площ на ефективно заети местообитания за вида в зоната е 53.05 ha, а на потенциалните местообитания е 2518.43 ha. Предпочитаните от вида хабитати с песъкливо-глинест-глинест характер на дъното заемат около 50 % от общата дължина на реките в ЗЗ.

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС е „Неблагоприятно-незадоволително състояние“.

По данни от актуализираният стандартен формуляр на защитената зона, в границите ѝ са установени 25184i.

На местообитанията на вида, са дадени следните оценки на база получените актуални данни от стандартния формуляр: по показател популация С) *значаима представителност, по показател опазване - А) отлично съхранение; по степен на изолация на популацията - С) - неизолирана популация в рамките на разширен ареал на разпространение, А) отлична стойност.*

### Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение

#### Пряко унищожаване на местообитания

С реализацията на инвестиционното предложение, не се засягат местообитания на вида. В границите на четирите комплекса не попадат, и не са установени находища на вида. При направените огледи в границите на имотите, видът също не е регистриран. /Виж Фиг. 38/

**Въздействие, не се очаква (степен - 0).**



Фиг. 38 Разпространение на местообитанията на вида *Unio crassus* /със син контур/според МОСВ (2013) , /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

#### Фрагментация на местообитания

С реализацията на инвестиционното предложение, не се засягат местообитания на вида, както и негови находища в обхвата защитената зона. Фрагментация не се очаква.

**Въздействие, не се очаква (степен - 0).**

### Барьерен ефект

Реализирането на ИП няма да окаже барьерен ефект за вида, тъй като не се предвиждат хидротехнически съоръжения с пълно преграждане на реки и водни потоци. Възрастните индивиди не извършват активни движения, а заемат нови територии, придвижвайки се пасивно, едновременно с преместването по течението на речните седименти при пълноводие или посредством свободноплаващите глохидии, които се закрепват за хрилете на рибите. Барьерен ефект, възпрепятстващ разпространението на вида няма да бъде предизвикан.

### Въздействие, не се очаква (степен - 0).

#### Смъртност

С реализацията на инвестиционното предложение, не се засягат местообитания на вида, както и негови находища в обхвата защитената зона.

### Въздействия, не се очакват (степен - 0).

#### Кумулативни въздействия

С реализацията на инвестиционното предложение, не се отнемат площи от местообитания на вида, което няма да доведе до кумулативно натоварване, в обхвата защитената зона, с реализацията на ИП.

### Въздействия, не се очакват (степен - 0).

Таблица 50. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очакван а численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията					
				Намаляване площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежища	Прогнозиране и смъртност
Бисерна мида ( <i>Unio crassus</i> )	Установени са 25184i	Без промяна	Водни обекти	0	0	0	0	0	0

Обща оценка на въздействията – не се очакват въздействия – степен -0

### ➤ 1037 *Ophiogomphus cecilia* /разнокрило водно конче/

Видът е съобщаван от много места главно в Южна България, без черноморското крайбрежие. Разпространен край големите реки с над 20 м ширина / Марица, Струма, Тунджа/, в цялата страна и е типичен равнинен вид (от 30 м докъм 500 м) - и притоците към тях. Ларвите на вида обитават бентосните ценози. Лети от май до август/септември. Сведенията за имагото от България са оскъдни. Рядък вид у нас. Не се наблюдава редовно дори и в местата, от където са събрани ларви.

#### Оценка на вида в защитената зона

При полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция I: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни”, в защитената зона са установени 4 геореферирани находища на вида.

Общата площ на ефективно заети местообитания за вида в зоната е 15518.31 ha, а на потенциалните местообитания е 55437.88 ha.

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС е „Неблагоприятно-незадоволително състояние“.

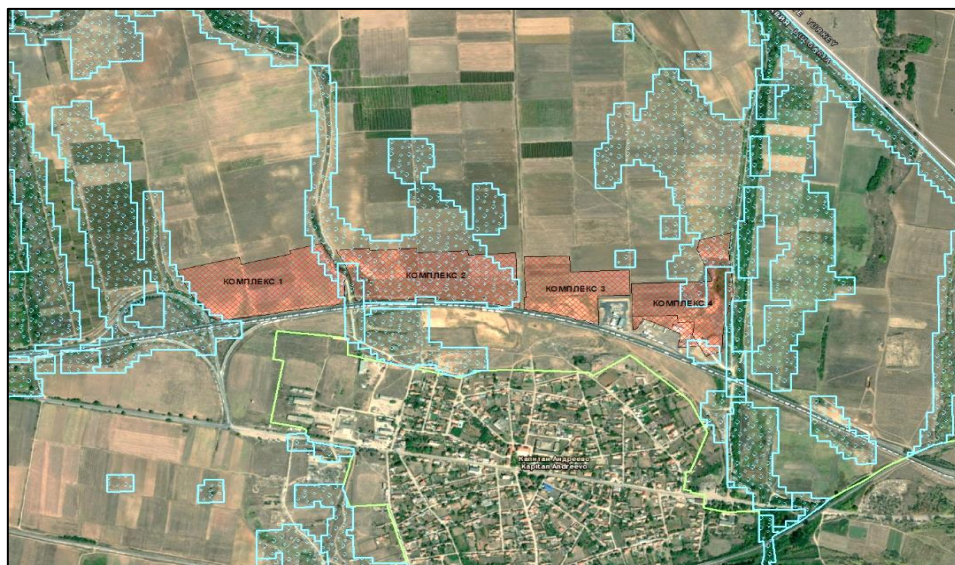
По данни от актуализираният стандартен формуляр на защитената зона, не са установени индивиди в границите на защитената зона.

На местообитанията на вида, са дадени следните оценки на база получените актуални данни от стандартния формуляр: по показател популация С) *значима представителност, по показател опазване - А) отлично съхранение; по степен на изолация на популацията - В) неизолирана популация, но на границите на ареала на разпространение, цялостна оценка, А) отлична стойност.*

### Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение

#### Пряко унищожаване на местообитания

При реализацията на инвестиционното предложение, се засягат **11.713 ha** или **0.0211 %** от потенциалните местообитания на вида, попадащи в териториалния обхват на *Комплекс 1, 3 и 4.* /Виж. **Фиг. 39**/. В границите на ИП, не попадат находища на вида съгласно наличните данни, по проекта за картиране. При извършените огледи на терен, в обхвата на поземлените имоти съставляващи четирите комплекса видът не беше установен.



Фиг. 39 Разпространение на местообитанията на вида *Ophiogomphus cecilia* /със син контур/според МОСВ (2013) , /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

Същите са установени в землищата на селата Райско могила, Доситеево и др., в обхвата на защитената зона значително отдалечени от обекта на инвестиционното предложение. Предвид малката площ на засегнатата територия, спрямо общата такава в защитената зона, въздействието се оценява като незначително.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

### Фрагментация на местообитания

ИП засяга малка площ от полигони, определени като потенциални за вида местообитания. Като се има предвид разположението им, и незначителната част която заемат предвидените за реализирането на ИП терени, спрямо общата им площ в обхвата на защитената зона, фрагментацията ще бъде незначителна.

**Въздействието се оценява като незначително (степен - 1).**

#### Барьерен ефект

В границите на поземлените имоти обект на ИП, не попадат находища на вида съгласно наличните данни, и по време на огледите в тях видът не е установен. Реализирането на инвестиционното предложение няма да окаже барьерен ефект за имагото, тъй като е летащо насекомо, за което същото не представлява трудно преодолимо препятствие. Ларвите не извършват активни движения на големи разстояния, а се придвижват пасивно заедно с водното течение. Видът предпочита като местообитание, големи до средни пълноводни реки, с постоянно водно огледало и широчина над 20 м. Разположената в близост до *Комплекс 4*, р. Каламица често пресъхва, и не е с постоянна водна повърхност, което я прави неподходящо местообитание за вида. Барьерен ефект не се очаква, от реализацията на ИП в предложението му обхват.

**Въздействия не се очакват (степен - 0).**

#### Смъртност

ИП засяга незначителна част от потенциалните местообитания на вида, в защитената зона. Очакваната по време на строителството и експлоатацията смъртност в зоната, ще бъде в границите на естествената.

**Въздействия не се очакват (степен - 0).**

#### Кумулативни въздействия

С реализацията на инвестиционното предложение, се отнема незначителна площ от потенциалните местообитания на вида, което няма да доведе до кумулативно натоварване, в обхвата защитената зона, с реализацията на ИП.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

Таблица 51. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Мест обитание на вида	Вид на въздействията					
				Намаляване площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежища	Прогонване и смъртност
Разнокрило водно конче ( <i>Ophiotropis cecilia</i> )	Установени находища 4	Без промяна	Водни обекти	1	1	1	1	0	0

Обща оценка на въздействията – незначителни въздействия – степен -1

### ➤ 4045 Ценагрион (*Coenagrion ornatum*)

Източно медитерански вид водно конче, добре представен у нас. Обитава средните и долни течения на потоци и малки реки в голяма част от страната. Установен е и при вточната и отточната части на стагнантни водоеми. Разпространен е предимно в низините, но се изкачва

и до около 1200 м н.в. в планините. Ларвата му обитава водоеми със слаба проточност, които могат да бъдат и много плитки с дълбочина на водата около 20 см. Новоизлюпени екземпляри са откривани непосредствено до водата, накацали по растителността в изцяло осветени участъци. Струпване от полово зрели мъжки индивиди е наблюдавано в сенчест участък сред околните дървета, разположен на около 300 метра от близкото подходящо за развитие на ларвите им място. Възможно е такива участъци да се използват за ноцуване от имагото. Имагото е с кратък жизнен цикъл- от април до края на август. Летят от май до юли и имат едно поколение годишно, но не е изключено да се намери през август и дори и през септември, в зависимост от годината.

#### *Оценка на вида в защитената зона*

При полевите проучвания по проект „*Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни*“, в защитената зона са установени 27 геореферирани находища на вида. Установени са 44 екземпляра, от 8 трансекта/подтрансекта (в смисъла на методиката) с обща дължина 234.7 км.

Общата площ на ефективно заети местообитания за вида в зоната е 3113.82 ha, а на потенциалните местообитания е 17987.41 ha /13.61 % от общата площ на зоната/.

По време на теренното изследване няма регистрирани отрицателно действащи фактори със степен на влияние ограничаване на възможността индивиди да пазят територии и да се придвижват по крайбрежието на водоемите.

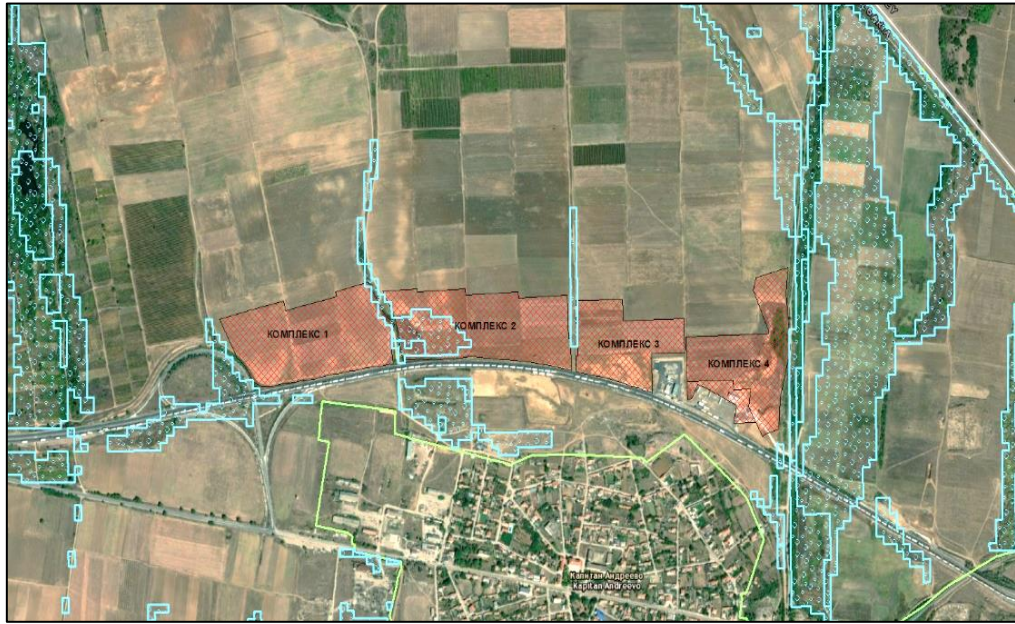
Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС е „*Благоприятно състояние*“.

На местообитанията на вида, са дадени следните оценки на база получените актуални данни от стандартния формуляр: по показател популация *B) добра представителност, по показател опазване - B) добро съхранение; по степен на изолация на популацията C) - неизолирана популация в рамките на разширен ареал на разпространение., B) добра стойност.*

#### **Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение**

##### *Пряко унищожаване на местообитания*

При реализацията на инвестиционното предложение, се засягат **2.194 ha** или **0.0122 %** от потенциалните местообитания на вида, попадащи в териториалния обхват на четирите комплекс /Виж. **Фиг. 40**/. В границите на поземлените имоти обект на ИП, не попадат находища на вида съгласно наличните данни, по проекта за картиране. При извършените огледи на терен, в обхвата на поземлените имоти на четирите комплекса видът не беше установен.



Фиг. 40 Разпространение на местообитанията на вида *Coenagrion ornatum*  
/със син контур/според МОСВ (2013) , /с черен контур/  
- обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

Същите са установени в землищата на селата Генералово, Райкова могила и др., в обхвата на защитената зона отдалечени от обекта на инвестиционното предложение. Предвид малката им площ на засегната територия, спрямо общата такава в защитената зона, въздействието се оценява като незначително.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Фрагментация на местообитания*

ИП засяга малка площ от полигони, определени като потенциални за вида местообитания. Като се има предвид разположението им, и незначителната част която заемат предвидените за реализирането на ИП терени, спрямо общата им площ в обхвата на защитената зона, фрагментацията ще бъде незначителна.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

#### *Барьерен ефект*

Реализирането на ИП няма да окаже бариерен ефект за имагото, тъй като е летящо насекомо, за което същото не представлява трудно преодолимо препятствие. Ларвите не извършват активни движения на големи разстояния, а се придвижват пасивно заедно с водното течение. Бариерен ефект няма да бъде предизвикан.

**Въздействия не се очакват (степен - 0).**

#### *Смъртност*

ИП засяга незначителна част от потенциалните местообитания на вида, в защитената зона. Очакваната по време на строителството и експлоатацията смъртност в зоната, ще бъде в границите на естествената.

## Въздействия не се очакват (степен - 0).

### Кумулативни въздействия

С реализацията на инвестиционното предложение, се отнема незначителна площ от потенциалните местообитания на вида, което няма да доведе до кумулативно натоварване, в обхвата защитената зона, с реализацията на ИП.

## Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).

Таблица 52. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очакван а численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията					
				Намаляване площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежища	Прогонване и смъртност
Ценагрион ( <i>Coenagrion ornatum</i> )	Установени находища в зоната, 27 бр.	Без промяна	Водни обекти	1	1	1	1	0	0

Обща оценка на въздействията – незначителни въздействия – степен -1

### ➤ 4032 *Dioszeghyana schmidtii*

Сравнително дребна нощна пеперуда (24-30 mm с разперени криле). Представител на семейство нощни пеперуди Noctuidae, подсемейство Hadeninae. Обитава смесени широколистните гори с преобладаване на дървесни видове от род *Quercus*. У нас е известна от малко, разпръснати находища – Източните Родопи на изток от яз. „Студен Кладенец“ (от Хасково до с. Меден Бук, Ивайловградско), Сакар, Кричим, Панагюрско, и др. Видът е обилен в дъбови гори в Източна България, където вероятно ларвите се хранят с дъбови листа.

### Оценка на вида в защитената зона

При полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция I: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни“, в защитената зона са установени 10 геореферирани находища на вида, с изключително високо обилие общо 165 екземпляра от 9 находища.

Общата площ на оптимални местообитания за вида в зоната е 6136.55 ha, а на потенциалните местообитания е 18912.44 ha /14.31 % от общата площ на зоната/.

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС е „Неблагоприятно-незадоволително състояние“.

По данни от актуализирания стандартен формуляр на защитената зона, установените видове са min 576784 i и max 754557 i.

На местообитанията на вида, са дадени следните оценки на база получените актуални данни от стандартния формуляр: по показател популация А) отлична представителност, по показател опазване - А) отлично съхранение; по степен на изолация на популацията С) -



неизолирана популация в рамките на разширен ареал на разпространение, А) отлична стойност.

### Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение

#### Пряко унищожаване на местообитания

При реализацията на инвестиционното предложение, се засягат **0.2821 ha** или **0.0015 %** от потенциалните местообитания на вида, единствено в териториалния обхват на *Комплекс 4*. /Виж. **Фиг. 41**/. В границите на поземлените имоти обект на ИП, не попадат находища на вида съгласно наличните данни. При направените теренни огледи, в границите на имотите в *Комплекс 4*, видът не беше установен.



**Фиг. 41** Разпространение на местообитанията на вида *Dioszeghyana schmidtii* /със син контур/според МОСВ (2013) , /с черен контур/ - обхват на ИП, /със зелен контур/ - граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

Предвид незначителната им засегната площ, спрямо общата такава в защитената зона, въздействието се оценява като незначително.

#### Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).

#### Фрагментация на местообитания

ИП засяга незначителна площ, от полигони на местообитания определени като потенциални за вида. Като се има предвид разположението им, и незначителната част която заемат от предвидените за реализирането на ИП терени, спрямо общата им площ в обхвата на защитената зона, фрагментацията ще бъде незначителна.

#### Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).

#### Бариерен ефект

Характерът на ИП не предполага бариерен ефект за имагото, поради високата му мобилност – летящо насекомо. Ларвите (гъсениците) се придвижват на сравнително малка площ.

**Въздействия не се очакват (степен - 0).**

*Смъртност*

ИП засяга незначителна част от потенциалните местообитания на вида, в защитената зона. Очакваната по време на строителството и експлоатацията смъртност в зоната, ще бъде в границите на естествената.

**Въздействия не се очакват (степен - 0).**

*Кумулативни въздействия*

С реализацията на инвестиционното предложение, се отнема незначителна площ от потенциалните местообитания на вида, което няма да доведе до кумулативно натоварване, в обхвата защитената зона, с реализацията на ИП.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

Таблица 53. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаквана численост след реализиране на ИП	Местообитание на вида	Вид на въздействията					
				Намаляване площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежищата	Прогнозиране и смъртност
<i>Dioszeghyana schmidtii</i>	Разпространен, min 576784 i и max 754557 i	Без промяна	Широколистни гори	1	1	1	1	0	0

Обща оценка на въздействията – незначителни въздействия - степен – 1

➤ **4053 *Paracaloptenus caloptenoides***

Вид разпространен в Долна Австрия, Унгария, Румъния, Молдова, югозападна Украйна, Балканския полуостров и Западна Мала Азия от морското равнище докъм 2000 м н.в. в планините. В България се среща разпокъсано в цялата страна от Черноморието до 2000 м н.в. Характерно за този вид е височинното и хабитатно разделение на популациите в Западна и Източна България. В западната част на страната (от Западна Стара планина на юг и югоизток до Средни Родопи вкл.) обитава хълмистият и планински пояс над 800-900 м. Видът се придържа към ксерични (засушливи, сухи) местообитания, обикновено с разреждана тревиста растителност, примесена с храсти, в покрайнини на ксеротермни гори или в разреждени такива, на камениста почва. Почти всички популации, са установени в карстови райони. В Източна България обитава низинния и хълмист пояс, като в планините се изкачва до 1000-1100 м.. Храни се с двуседелни тревисти растения. Има едно поколение годишно. Зимува в яйчна фаза в почвата (Зингстра и кол. 2009, МОСВ 2013).

#### Оценка на вида в защитената зона

При полевите проучвания по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I, Обособена позиция 1: Картиране и определяне природозащитното състояние на безгръбначни животни“, в защитената зона са установени 9 геореферирани находища на вида.

Общата площ на ефективно заети местообитания за вида в зоната, е 293.88 ha, а на потенциалните местообитания е 53900.41 ha.

Обща оценка на местообитанията на вида в защитена зона BG0000212 „Сакар“ по определените критерий за БПС е „Неблагоприятно-незадоволително състояние“.

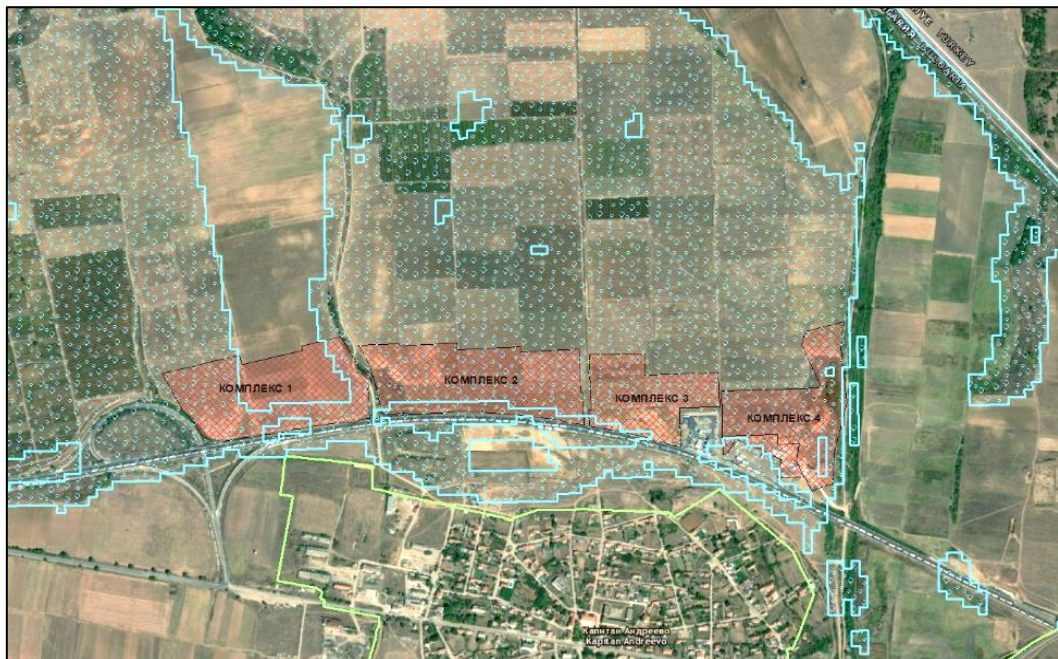
По данни от актуализирания стандартен формуляр на защитената зона, общо 9 находища, без данни за броя индивиди.

На местообитанията на вида, са дадени следните оценки на база получените актуални данни от стандартния формуляр: по показател популация B) добра представителност, по показател опазване - C) намалено съхранение; по степен на изолация на популацията B) - неизолирана популация, но на границите на ареала на разпространение, B) добра стойност.

#### Оценка на въздействията от реализацията на инвестиционното предложение

##### Пряко унищожаване на местообитания

При реализацията на инвестиционното предложение, се засягат **27.18 ha** или **0.0504 %** от потенциалните местообитания на вида, в териториалния обхват на четирите комплекса. Виж. /Виж. **Фиг. 42./** В границите на поземлените имоти обект на ИП, не попадат находища на вида съгласно наличните данни. При направените теренни огледи в границите на имотите, видът не беше регистриран.



Фиг. 42 Разпространение на местообитанията на вида *Paracaloptenus caloptenoides* /с/с син контур/според МОСВ (2013), /с черен контур/ - обхват на ИП,

/с/с зелен контур/ – граница на ЗЗ „Сакар“ BG0000212

Предвид малката им засегната площ, спрямо общата такава в защитената зона, въздействието се оценява като незначително.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

*Фрагментация на местообитания*

ИП засяга незначителна площ, от полигони определени като потенциални за вида местообитания. Като се има предвид разположението им, и малката част която заемат в предвидените за реализирането на ИП терени, спрямо общата им площ в обхвата на защитената зона, фрагментацията ще бъде незначителна.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

*Барьерен ефект*

Характерът на ИП не предполага барьерен ефект за имагото, поради високата му мобилност – летящо насекомо. В границите на поземлените имоти обект на ИП, не попадат находища на вида съгласно наличните данни, по проекта за картиране и доказано от направените наблюдения на терен.

**Въздействия не се очакват (степен - 0).**

*Смъртност*

ИП засяга незначителна част от потенциалните местообитания на вида, в защитената зона. Очакваната по време на строителството и експлоатацията смъртност в зоната, ще бъде в границите на естествената.

**Въздействия не се очакват (степен - 0).**

*Кумулативни въздействия*

С реализацията на инвестиционното предложение, се отнема незначителна площ от потенциалните местообитания на вида, което няма да доведе до кумулативно им натоварване, в обхвата защитената зона, с реализацията на ИП.

**Въздействието, се оценява като незначително (степен - 1).**

Таблица 54. Оценка на типовете отрицателни въздействия и засегнати параметри и критерии върху вида

Потенциално засегнат вид	Численост в ЗЗ	Очаква на численост след реализиране на ИП	Местообитания на вида	Вид на въздействията					
				Намаляване площта на местообитанията	Кумулативен ефект	Барьерен ефект	Фрагментация на популацията	Разрушаване на убежища	Прогнозиране и смъртност
Обикновен параклоптенус ( <i>Paracaloptenus caloptenoides</i> )	Разпространен в 9 находища	Без промяна	Тревисти райони, ксеротермни гори, засушливи места	1	1	1	1	0	0

Обща оценка на въздействията – незначителни въздействия - степен – 1

### **5.3. Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху целостта на защитените зони с оглед на тяхната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.)**

Територията на инвестиционното предложение, предмет на оценка в настоящия доклад, попада границите на една защитена зона част от националната екологична мрежа Натура 2000, а именно: BG0000212 „Сакар” за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна по Директива 92/43/ЕИО.

Структурата и функциите на тази зона, са пряко свързани с биологичните характеристики на видовете и местообитанията в тях, а наличието на отрицателни въздействия по смисъла на чл. 31, ал. 1 на ЗБР се оценява чрез оценка на тези характеристики и ефекта върху тях от всички въздействия произтичащи от ИП заедно с възможните мерки за намаляване и предотвратяването им (*загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.*).

#### **5.3.1. Структура**

Настоящото инвестиционно предложение за изграждане на „Крайпътни обслужващи комплекси в поземлени имоти с идентификатори 36110.27.534 (комплекс 1), 36110.20.1511 (комплекс 2), 36110.19.566 (комплекс 3), 36110.19.576 (комплекс 4) по КККР на с. Капитан Андреево, община Свиленград, област Хасково“ засяга териториалната цялост на защитена зона BG0000212 „Сакар”, с **29.94 ha** или **0.0227 %** от площта ѝ.

Предвид малката засегната площ от защитената зона, може да се заключи, че реализацията на ИП няма да окаже значително въздействие върху структурата и функциите ѝ.

Реализирането на обекта, не е свързано с отделяне на вредни емисии, генериране на опасни отпадъци и други вредни физични фактори, които пряко или косвено биха увредили компонентите на околната среда, или оказали негативно въздействие върху типовете местообитания и тези на видовете, предмет на опазване в ЗЗ BG0000212 „Сакар”.

ИП ще се реализира в територия, включена в предвижданията на ОУП на Община Свиленград. С него не засягат водоеми, мочурища, горски територии, специфични растителни и животински местообитания от значение за видовете предмет на опазване в защитената зона, представляващи ключови елементи в нея.

Възможно е краткосрочно обезпокояване на някои животински видове, по време на строителните дейности, които биха се придвижили в спокойни територии /на север и запад от имотите/, в които липсва човеко присъствие, и урбанизация. Трайно прогонване на видовете от територията на поземлените имоти не се очаква, тъй като в границите им не бяха установени техни убежища или находища.

Не се очаква с реализирането на ИП, да настъпят промени в структурата, функциите и природозащитните цели на защитената зона.

### 5.3.2. Функции и природозащитни цели

#### 5.3.2.1. Загуба на природни местообитания

С реализацията на настоящото инвестиционно предложение, ще бъдат засегната малка площ от природно местообитание 6220\* с площ от 0.692 ha или 0.0216 % от площта му в защитената зона, попадащо в териториалния обхват на *Комплекс 1*.

Останалите 13 типа природни местообитания, включени като предмет на защита в зоната, не се засягат с реализацията на обекта. При проведения оглед на терен, в определения полигон на засегнатото местообитание се установи, че площта на местообитанието попадаща в поземлен имот № 36110.27.534 съставлява *Комплекс 1*, са налични изяви морфологични и структурни изменения, повлияли върху състоянието му, които не отговарят на типичните за него характеристики.

В тази връзка може да се посочи, че площта на ИП ще засегне относително малка част от този тип местообитание, в териториалният обхват на защитената зона, като същото в рамките на засегнатите полигонали, е силно модифицирано и с видоизменен състав повлияни от антропогенната дейност в района.

#### 5.3.2.2. Загуба на местообитания на целеви животински видове

С реализирането на проекта на инвестиционното предложение, в така предложеният му вариант не се очакват загуби на местообитания и находища на растителни видове, предмет на опазване на ЗБР и включени в Червената книга на Република България.

В незначителна степен ще бъдат засегнати местообитанията /слабо-пригодни, потенциални и ловни/, на следните целеви животински видове, предмет на защита в зоната:

- лалугер /*Spermophilus citellus*/, пъстър пор (*Vormela peregusna*), видра (*Lutra lutra*) мишевиден сънливец (*Myomimus roachi*), малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), остроух нощник (*Myotis blythii*) дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*), трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), голям нощник (*Myotis myotis*), дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*), пъстър смок (*Elaphe sauromates*), обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*), южна блатна костенурка (*Mauremys caspica*), шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*), шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*), червенкоремна бумка (*Bombina bombina*), обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*), бръмбар рогач (*Lucanus cervus*), лицена (*Lycaena dispar*), *Ophiogomphus cecilia* /разнокрило водно конче/, ценагрион (*Coenagrion ornatum*), *Dioszeghyana schmidtii* и *Paracaloptenus caloptenoides*

В ниска степен се засягат потенциалните и ловни местообитания, само на един целеви животински вид, предмет на опазване на защитената зона:

- Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*)

Засегнатите части от местообитанията на посочените целеви животински видове от настоящото инвестиционно предложение, са с много малка площ, и отнемането с обекта няма да повлияе върху цялостната им структура и функции, в обхвата на зоната.

Направеният анализ на заложените дейности при реализацията на инвестиционното предложение, и възможните въздействия от реализацията му, не дава основание да се допусне нарушаване в резултат на реализацията на цялостния инвестиционен проект на установения видов състав на популациите на целевите животински видове в защитената зона.

С инвестиционното предложение не се засягат площи на местообитания, от жизнено важно значение за оцеляването и поддържане на оптимална численост на видовете и находища, които са целеви за опазване в ЗЗ BG0000212 „Сакар“, което се определя и от характера на територията в която то ще се реализира /непосредствена близост до населено място, граница с АМ „Марица“, и др. съществуващи сгради и инфраструктура/.

### **5.3.3. Фрагментация /барьерен ефект**

#### **5.3.3.1. Природни местообитания**

С реализацията на инвестиционното предложение, се засяга малка част от едно приоритетно природно местообитание предмет на опазване в зоната /с код 6220\*/, а въздействието върху него се определя, като незначително. От останалите 13 типа природни местообитания не се отнемат площи, и в тях няма да настъпят въздействия свързани с фрагментация, и отнемане на площи.

Поради разположението на предвидения за реализирането на ИП терен в периферията на защитената зона, която значително антропогенно повлияна и сравнително малката му площ спрямо общата площ на зоната и местообитанията в нея, фрагментация на природните местообитания, предмет на опазване ще бъде в *незначителна степен*.

#### **5.3.3.2. Целеви животински видове**

По отношение на целевите животински видове, в част от техните местообитания в обхвата на защитената зона се очаква фрагментация в *незначителна степен*, в резултат от реализацията на обекта на инвестиционното предложение. Не се очаква формирането, на допълнителен барьерен ефект върху тях. Няма условия за създаване на значими бариери и прегради, ограничаващи ежедневните придвижвания на индивиди спрямо местообитанията им в зоната.

### **5.3.4. Обезпокояване на видове и смъртност**

Възможно е краткосрочно обезпокояване, на някои по-разпространени животински видове в района на строителната площадка, без трайното им прогонване от заеманите от тях територии. Това ще се дължи, на шума на машините използвани при строителството, но ще бъде с кратковременен ефект, и само в периода определен за строителните дейности при реализацията на инвестиционното предложение.

Изразен кумулативен ефект, водещ до повишена смъртност на индивиди от представителите на животинските видове, предмет на опазване в зоната няма да има тъй като не се предвиждат дейности, чието натрупване да доведе до формирането му и съответно до риск за смъртност за отделни индивиди, както и за целите им популации.

Останалите животински видове, поради примитивната си нервна система, не са чувствителни към безпокойство и ответните им реакции при наличие на източник на дразнение се подчиняват на вродени инстинкти, в които въздействията от реализирането на ИП ще бъдат недоловими. Предвид се взема и факта, на основание наличните данни за състоянието на популациите на целевите животински видове в зоната, а именно, че голяма част от тях не са установени в тази част от територията ѝ, както и техни находища и убежища. В тази връзка фактора безпокойство, ще бъде с минимално въздействие. По време на експлоатацията на обектите безпокойство за земноводните и влечугите няма да има, а за бозайниците нивата на шум няма да са толкова високи, че да попречат на възвръщането и обитаването на отделни индивиди в района. Необходимо е да се отбележи, че с ИП не се засягат горски територии, в обхвата на защитената зона, които са изключително значими за размножаването и храненето на видовете в нея.

Човешкото присъствие в засегнатата територия и в близост до нея, е значително и почти целогодишно. В района на ИП има изградени обекти /бензиностанция/, различна инфраструктура /пътна, техническа и др./, което от своя страна е фактор предизвикващ безпокойство, вкл. и движението на тежкотоварни МПС по АМ „Марица“. Поради тази причина и условия на средата, самите видове ще избягват района и ще предпочетат територии в по отдалечени и изолирани части от защитената зона.

Въздействието ще е *незначително* за всички видове, дори да се прояви.

### 5.3.5. Нарушение на видовия състав

С реализацията на инвестиционното предложение, не се очаква нарушаване на установения видов състав, в т.ч. и въздействие върху популациите на животински видове, предмет на опазване в защитената зона BG0000212 „Сакар“.

Инвестиционното предложение, не се очаква да окаже въздействие върху видовия състав на целевите животински видове, предмет на опазване, както в защитената зона, така и в съседни територии на нея. С ИП не се унищожават и засягат пряко индивиди и техни находища, както и не се прекъсват миграционни коридори, биокоридори и размножителни територии, на видовете.

От направения анализ по видове в т. 5 и съответните заключения, реализацията на BG0000212 „Сакар“ няма да окаже негативно въздействие върху видове животни и техните местообитания, като се очаква въздействие от незначителна степен за всички видове, с изключение на един за който е определена ниска степен на въздействие. Не се очаква нарушаване на видовия с популациите на животинските видове, предмет на опазване в защитената зона.



### **5.3.6. Химически промени**

Не се очакват химически промени в околната среда от реализацията на инвестиционното предложение, тъй като същото не е свързано с изграждането на химически производства или добив на полезни изкопаеми, които да бъдат източник на такива замърсители. Такъв тип промени, не се очакват с реализацията на инвестиционното предложение.

### **5.3.7. Хидрогеоложки промени**

В хидроложки и хидрогеоложки план, промени по отношение качеството на природните местообитания и местообитанията на целевите животинските видове, предмет на опазване в границите на защитената зона, не се очакват. Не се очакват, този тип промени, и върху структурата и функциите на защитена зона BG0000212 „Сакар“.

### **5.3.8. Геоложки промени**

Предвиденото инвестиционно предложение, и заложените в него дейности, не се очаква да доведат до геоложки промени в района, които да предизвикат влошаване на качеството на местообитания на видовете, предмет на опазване в защитената зона и в тези разположени в съседство. Такъв тип промени, не се очакват с реализацията на инвестиционното предложение. Не се очакват, този тип промени, и върху структурата и функциите на защитена зона BG0000212 „Сакар“.

### **5.3.9. Други промени**

Не се очакват.

## **6. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА СМЕКЧАВАЩИ ИЛИ ВЪЗСТАНОВИТЕЛНИ МЕРКИ, ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ**

### **6.1. Смекчавачи мерки при реализирането на инвестиционното предложение в обхвата на защитената зона**

За предотвратяване или максимално смекчаване на потенциалните въздействия върху местообитанията и видовете предмет на опазване в разглежданата защитена зона, при практическото реализиране инвестиционното предложение, препоръчваме прилагането на следните смекчавачи мерки, представени в следващата таблица.

Таблица 55. Смекчавачи мерки

№	Предвидена мярка	За кое местообитание/ вид се отнася мярката	За смекчаване на кое негативно въздействие се отнася мярката
1.	Преди започване на дейностите по проекта за реализиране на ИП, да се обособят временни площадки, с места за складиране и съхранение на строителните материали, и домуване на машините в границите на имотите.	Предотвратяване на допълнителното унищожение на растителност, и замърсяване на района	Предотвратяване замърсяването на прилежащите терени и поддържане на чиста среда, предвид характера на района в който са разположени поземлените имоти, в които ще се реализира ИП в границите на защитената зона
2.	Да се маркират маршрутите за подходите към строителните петна, в границите на четирите комплекса	Предотвратяване на допълнителното унищожение на растителност и растителна покривка	Запазване растителността в съседни терени до границите на защитената зоната.
3.	За транспортиране на материали и извозване на земни маси, по време на подготовка на терена за работа да се използват само утвърдената схема, за транспортирането им в проекта на инвестиционното предложение	Запазване на съседните на имотите, и незастроени площи, земното покритие, тревни съобщества и храстова растителност.	Предпазване на съседни територии, от унищожаване на съществуващата растителна покривка, замърсяването и увреждането ѝ
4.	По време на практическото реализиране на проекта, да не се допуска увреждане на съседните терени. Строителят да маркира, и ограда терените на строителната площадка, за всеки комплекс.	Запазване на съседните на имотите, и незастроени площи, земното покритие, тревни съобщества и храстова растителност.	Предотвратяване унищожаване на естествени местообитания и тези на целевите животински видове в защитената зона.
5.	Да се спазват правилата за противопожарна безопасност, при строителството и експлоатацията, на обектите на инвестиционното предложение	Съхранение на състоянието на местообитанията в района, и техните обитатели предмет на опазване в зоната, и извън нейните граници	Предотвратяване унищожаване на естествени местообитания, и целеви видове в защитената зона и извън нея.

6.	Да се спазват стриктно разпоредбите на <i>Закона за управление</i> на отпадъците и подзаконовите нормативни актове по време на строителните работи, по време на строителство експлоатация на обекта	Съхранение на състоянието на местообитанията в района, и техните обитатели предмет на опазване в зоната, както извън нейните граници, така и в нейните граници	Предотвратяване замърсяването на прилежащите терени и поддържане на чиста среда, предвид характера на района в който са разположени поземлени имоти, в които ще се реализира ИП, в границите на защитената зона.
7.	Озеленяването на обекта да се извърши, съгласно предвижданията на проекта на инвестиционното предложение	Запазване на характерната за защитената зона, и района тревна и храстова растителност	Предотвратяване разпространението на нехарактерни инвазивни видове дървесни и храстови видове, които могат да доведат до подмяна на видовата структура на коренната растителност характерна за района, и по този начин окажат значимо негативно влияние върху естествените местообитания в района
8.	При озеленяването да се използват автохтонна/местна растителност, като не се допуска използването на инвазивни и нетипични за района видове	Запазване характера на тревната, храстова и дървесна растителност в района	Предотвратяване възможността за разпространение, на нехарактерни инвазивни видове в непосредствена близост до и в защитена зона
9.	На участниците в строителните дейности да бъдат дадени разяснения за целите и предмета на ЗЗ.	Запознаване с режима и дейностите, разрешени в обхвата на защитената зона	Предотвратяване на щети върху растителния и животински свят в района на ЗЗ.
10.	В случай на намиране на убежища на защитени видове, предмет на опазване от българското законодателство и други международни конвенции да се действа по начина указан в <i>Закона за биоразнообразието</i>	Предотвратяване на щети върху популацията, на растителния и животински свят в района на ЗЗ.	Осигуряване безопасността намаляване смъртността на защитени видове.
11.	Да се спазват режимите и дейностите, определени със Заповедта за обявяване на защитената зона, при строителните и експлоатационни дейности	Запазване на структурата и функциите за защитената зона, и попадащите в нея природни местообитания и местообитания на животински	Предотвратяване унищожаване на естествени природни местообитания и целеви видове в защитената зона.

		видове предмет на опазване	
12.	Дейностите по строителството, да се извършат извън активния размножителния период на животинските видове – 01 април – 30 юни, за да се избегне тяхното безпокойство.	Намаляване на въздействието върху размножаването на дивите животни, през този период от годината в границите на защитената зона	Предотвратяване унищожаване на целеви животински видове в защитената зона, и намаляне на фактора безпокойство
13.	Подходящо е строителните дейности да започнат рано на пролет (февруари - март) или есен (септември – октомври), когато повечето животински видове са извън размножителните си територии.	Намаляване на въздействието върху размножаването на дивите животни, през този период от годината в границите на защитената зона	Максимално съхраняване на оптималната численост на популациите на засегнатите видове животни. Предотвратяване на безпокойство.
14.	Дейностите, свързани с шум и вибрации, да се извършват само през светлата част на денонощието	Експлоатация	Опазване на прилепите популации, и тези на бозайниците обитаващи защитената зона

Въз основа на направените анализи и оценки, може да се направи заключението, че през всички етапи на реализация на инвестиционното предложение, то е съвместимо с предмета и целите на защитената зона и няма да окаже значително отрицателно въздействие върху структурната и функционална ѝ цялост, при положение, че се прилагат най-добрите практики при реализацията на ИП, и предложените смекчаващите мерки, в настоящия доклад.

## 7. АЛТЕРНАТИВНИ РЕШЕНИЯ И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ИМ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ;

### 7.1. Алтернатива на местоположението

По отношение местоположението на предвидените за реализиране на инвестиционното предложение поземлени имоти, липсват алтернативни решения.

Същите представляват терени, отговарящи на предвижданията на общия устройствен план на Община Свиленград, като /територии с допустима смяна на предназначението с параметри за *Смесено многофункционални зони*/, за който РИОСВ-Хасково се е произнесъл с положително Становище по екологична оценка № ХА-1-1/2018 г., и строителството в тях е в съответствие с проекта за ОУП.

Алтернативното решение, за избор на други поземлени имоти в защитената зона за реализацията на ИП, може да бъде по-неуспешно, тъй като имотите са в част от ЗЗ BG0000212 „Сакар“ с напреднала урбанизация, разположена в нейната периферия, като в тази ѝ част се очакват най-ниски въздействия върху природните местообитания и местообитанията на целевите животинските видове, които се опазват в нея.

Реализирането на ИП не е в противоречие, с целите и функциите на защитената зона BG0000212 „Сакар“. В дадения случай алтернативите са лимитирани в границите на собствеността на поземлените имоти, собственост на Възложителите – „Аврора индъстрис“ ЕООД „Аджайл инвестмънт“ ЕООД „Хърайзън кепитъл“ ЕООД и „Лийд индъстрис“ ЕООД, в които ще се реализира инвестиционното предложение.

## 7.2. Нулева алтернатива

Съгласно т.8 от Допълнителни разпоредби на Наредбата за ОС „Нулева алтернатива“ е състояние и последици от него, в случай че плана, който се предлага не бъде осъществен. В конкретния случай, при реализиране на нулевата алтернатива, ще се запази досегашната практика за процедиране на инвестиционните предложения в общинската територия в т.ч. и в защитената зона. От съгласуваните и реализирани ИП постепенно ще се формира и като последица ще се натрупва отрицателно въздействие върху природни местообитания и местообитания на видове предмет на опазване в защитената зона - най-често от загубата им, с която ще се постигне устройствено зонирание на територията и правилното и управление.

Комплексният анализ на съвременното състояние на растителността и на местообитания на територията на ИП, попадащо в границите на с. Капитан Андреево община Свиленград, дава възможност да се прогнозира насоките на тяхното изменение в резултат на естествено протичащите сукцесии в екосистемите и при различни форми на антропогенно въздействие при „нулева алтернатива“, без реализацията на инвестиционното предложение.

Като цяло по-отношение на съществуващите растителни съобщества, в района на инвестиционното предложение се наблюдават сукцесионни изменения и навлизането на видове типични за градска среда, които отнемат площите на съществуващите характерни тревни и тревно-храстови местообитания които, заемат много малък процент в територията на инвестиционно предложение. Основната част от имотите вече се използва за земеделска дейност, и отдавна е загубила характеристиката на този тип местообитания.

В преобладаваща част от съществуващите екосистеми в района, сукцесионните изменения на растителността се прогнозира да протичат при паралелно изменение и на другите компоненти на местообитанията, в направление към устойчиво състояние (климакс). Отклоненията от този естествен процес могат да бъдат свързани с различни форми на антропогенни въздействия, природни аномалии и влиянието на очакваните глобални промени в климата. В производните и вторични екосистеми са възможни различни насоки на протичащите вторични сукцесии. При оптимистичния вариант, прогнозата за сукцесионни изменения на растителните съобщества, на местообитанията и да запазят съществуващото си състояние, без съществени промени в него.

Отклоненията от този процес, както и при естествените екосистеми в района могат да бъдат свързани с различни форми на антропогенни въздействия и на други непериодично изменящи се екологични фактори.

При песимистичния вариант, се прогнозира вторични сукцесии на растителните съобщества свързани с деградация на растителността (рудерализация в по-висока степен), с деградация на отделни компоненти на местообитанията и обща дестабилизация на тези екосистеми, която свързана и с намаляване на биологичната продуктивност и биоразнообразието.

Очертаните прогнози за изменение на растителността и животинският свят на територията на поземлените имоти, дават основание да се направи извода, че и без реализирането на инвестиционното предложение е ще продължат деградационните процеси при естествено изменение на компонентите на околната среда, или свързани с пряко или косвено антропогенно въздействие, според вида на извършваните дейности.

Реализирането на ИП не съдържа, и не е свързано с изграждане на съоръжения и технологии, които биха довели до значими отрицателни въздействия върху компонентите и факторите на околната среда, както и до застрашаване здравето на населението, и в същото време е със значителен икономически ефект, за района. При реализацията на обекта, не се предвижда замърсяване на компонентите на околната среда, над допустимите норми. Инвестиционното предложение, в така предложения му вариант не противоречи на националното законодателство /вкл. и екологичното/.

Изброените фактори са достатъчен аргумент за неприлагането на „нулевата алтернатива“ по отношение реализиране на инвестиционното предложение.

### Други алтернативни решения

На този етап, не са разглеждани и предлагани такива. Други алтернативни решения, реализирани в границите на защитена зона BG0000212 „Сакар“ за съхранение на природните местообитания и тези на дивата флора и фауна, евентуално могат да доведат до по-значителни негативни въздействия върху природните местообитания, и местообитанията на защитените животински видове. С реализацията на ИП такива се очакват в *незначителна степен*, като при прилагане на посочените мерки в т.б от доклада, те ще бъдат сведени и ограничени до минимална степен.

### 7.3. Обща оценка на алтернативите

Направените оценки по отношение очакваните въздействия върху предмета и целите за опазване на защитената зона, позволява да не се прилага “нулева алтернатива”. Най-приемливо е инвестиционното предложение, е да се приеме и реализира в така представения му вариант, но при стриктно спазване на предложените в настоящата разработка смекчаващи мерки.

Таблица 56. Оценка на степента на въздействие от реализацията на ИП, върху предмета и целите на опазване на защитената зона, попадащи в обхвата му

Вид въздействие	Унищожаване на местообитания	Фрагментация			Смъртност	Влошаване качествата на Местообитанията /природни и на животински видове/		
		Гнездови хранителни територии	Екотон	Биокоридори		Пресушаване	Безпокойство	Отпадни води
Алтернатива								
Инвестиционно предложение	--	-	-	-	-	-	+	-
Нулева алтернатива	-	-	-	-	-	-	+	-

Легенда: - няма въздействие; + временно; -- незначително въздействие, без значима промяна

## 8. КАРТЕН МАТЕРИАЛ С МЕСТОПОЛОЖЕНИЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ СПРЯМО ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ И ТЕХНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ

Картен материал е даден на съответните места в текста и разделите на настоящия доклад. При изготвянето му са използвани графични материали от проекта, и сателитни снимки и карти на границите на защитената зона по Натура 2000, попадаща в обхвата на инвестиционното предложение.

## 9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ ЗА ВИДА И СТЕПЕНТА НА ОТРИЦАТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ СЪОБРАЗНО КРИТЕРИИТЕ ПО ЧЛ. 22

При изготвянето на Доклада за оценка за степента на въздействие върху защитена зона BG0000212 „Сакар“ обявена по Директивата за опазване на природните обитания и дивата флора на инвестиционно предложение за изграждане на: „Крайпътни обслужващи комплекси в поземлени имоти с идентификатори 36110.27.534 (комплекс 1), 36110.20.1511 (комплекс 2), 36110.19.566 (комплекс 3), 36110.19.576 (комплекс 4) по КККР на с. Капитан Андреево, община Свиленград, област Хасково“ с възложители „Аврора индъстрис“ ЕООД „Аджайл инвестмънт“ ЕООД „Хърайзън кепитъл“ ЕООД и „Лийд индъстрис“ ЕООД, е използван принципа на превантивността, като предметът на опазване на защитената зона е изведен приоритетно.

### 9.1. Защитена зона BG0000212 „Сакар“

#### 9.1.1. Природни типове местообитания и растителност в границите на засегнатата защитена зона

В основната си част инвестиционното предложение, и дейностите предвидени с него не предвиждат корекции на реки, пресушаване на водни обекти, взривни, промишлено-производствени и други подобни дейности, които да доведат до нарушение на състоянието на съществуващите екосистеми в района на имотите обект на ИП, и като

цяло в състоянието на компонентите на околната среда в границите на защитената зона BG0000212 „Сакар“.

С реализацията на настоящото инвестиционно предложение, се засягат в незначителна степен, пряко само едно от общо 14 типа природни местообитания предмет на опазване в защитена зона BG0000212 „Сакар“, както следва:

- **Природно местообитание 6220\*Псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас *Thero-Brachypodietea***

При оценка на засегнатите площи от природното местообитание, са използвани полигоните определени от МОСВ, при проведеното картиране и са наложени с графичните файлове по проекта на инвестиционното предложение. В резултат се установи, че в границите на /Комплекс 2/ попадат полигонали местообитание 6220\* с площ от 0.692 ha или 0.0216 % от площта му в защитената зона.

При проведения оглед на терен, в определените полигонали местообитание се установи, че те попадат в район силно повлиян от човешката дейност, и непосредствено граничещ с АМ „Марица“, с изградена структура. В имотите имаше следи от паша, а част от бяха изорани и подготвени за сеитба на земеделски култури. В заключение може да се посочи, че в площта от природното местообитание попадащо в териториалният обхват на ИП, са налични изяви морфологични и структурни изменения, повлияли върху състоянието му, което не отговарят на типичните за него характеристики. В централните и неантропогенни повлияни части на защитената зона, са разположени изцяло запазени площи от местообитание, за разлика от определения в обхвата на Комплекс 2 полигон с негови граници.

Тъй като отделните комплекси разположени в поземлените имоти, в които ще се реализира инвестиционното намерение са разположени в близост до периферните граници на защитената зона, в район с активна урбанизация и човешко присъствие, може да се направи заключение, че не се очакват фрагментацията на установени от МОСВ по време на проведеното картиране природни местообитания, и очакваната степен на въздействие ще бъде в незначителна степен. При прилагането на предвидените в точка 6, от доклада мерки въздействията могат да бъдат сведени до минимум.

Описаните въздействия върху типовете природни местообитания в защитената зона от ИП, се оценяват с **незначителна степен**, тъй като с ИП се засяга малка площ от едно природно местообитание /6220\*/, от общо 14 типа определени като предмет на защита в зоната. Като цяло тяхната структура и функции, се запазват непроменени и незасегнати и няма да се повлияят от реализацията на инвестиционното намерение.

### **9.1.2. Приоритетни животински видове в границите на засегнатата защитена зона**

В заключение може да се посочи, че с реализирането на проекта на инвестиционното предложение, в така предложеният му вариант не се засягат находища и убежища на целеви животински видове, предмет на опазване в защитена зона BG0000212 „Сакар“.



В **незначителна степен** ще бъдат засегнати малка част, от потенциалните и ловни местообитанията на следните животински видове:

- **Бозайници /вкл. и прилепи/**
  - Лалугер (*Spermophilus citellus*);
  - Пъстър пор (*Vormela peregusna*);
  - Видра (*Lutra lutra*);
  - Мишевиден сънливец (*Myomimus roachi*);
  - Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*);
  - Остроух нощник (*Myotis blythii*);
  - Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*);
  - Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*);
  - Голям нощник (*Myotis myotis*);
  - Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*).

В **ниска степен** се засягат потенциалните и ловни местообитания, само на един целеви животински вид, предмет на опазване на защитената зона:

- Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*).
  
- **Земноводни и влечуги**
  - Пъстър смок (*Elaphe sauromates*);
  - Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*);
  - Южна блатна костенурка (*Mauremys caspica*);
  - Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*);
  - Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*);
  - Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*);
  - Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*);
  - Червенкоремна бумка (*Bombina bombina*).
  
- **Безгръбначни**
  - Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*);
  - Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*);
  - Лицена (*Lucycaena dispar*);
  - Разнокрило водно конче /*Ophiogomphus cecilia* /;
  - Ценагрион (*Coenagrion ornatum*);
  - *Dioszeghyana schmidtii*;
  - *Paracaloptenus caloptenoides*.

- **Рибни**

С реализацията на инвестиционното предложение, не се очаква въздействие върху видовете риби, предмет на опазване в защитената зона. С него не се предвиждат дейности, свързани с пресушване или корекция на водни обекти.

Въздействието от реализацията на инвестиционно предложение, върху тази група животински видове – *не се очаква*.

**В обобщение може да се посочи, че на база на представената характеристика и елементи на инвестиционното предложение, очакваните въздействия в границите на защитена зона BG0000212 „Сакар” в настоящия доклад, се обобщават следните заключения:**

- ❖ Реализацията на инвестиционен проект за изграждане на обект „Крайпътни обслужващи комплекси в поземлени имоти с идентификатори 36110.27.534 (комплекс 1), 36110.20.1511 (комплекс 2), 36110.19.566 (комплекс 3), 36110.19.576 (комплекс 4) по КККР на с. Капитан Андреево, община Свиленград, област Хасково“, в посочените терени и граници не влиза в противоречие и не нарушава целите за обявяване на защитена зона „Сакар” BG0000212;
- ❖ С реализацията на инвестиционното предложение, се засяга в незначителна степен, малка площ от едно природно местообитание с код 6220\*. Останалите 13 типа природни местообитания предмет на опазване в защитена зона BG0000212 „Сакар“, не се засягат с ИП, и не се очаква отрицателно въздействие върху тях, свързано с отнемане на площи и нарушаване на структурата им;
- ❖ Засегнатите площи от части на местообитания на целеви животински видове, предмет на опазване в защитената зона, ще формират въздействие от реализацията на ИП върху тях, в незначителна степен, и няма да повлияят върху цялостната им структура и функции. Не се засягат местообитания представляващи хранителна база и или размножителни територии за целевите животински видове включени в Приложение II по Директива 92/43/ЕЕС, както и техни убежища и находища;
- ❖ Присъствието на други животински видове в изследвания район, би имало инцидентен и съвсем случаен характер. Не се отнемат и територии, свързани с хранителната база на животинските видове предмет на опазване в зоната, и съответно включени в Приложение II по Директива 92/43/ЕЕС;
- ❖ Няма да бъдат засегнати ключовите елементи и структура на местообитания, на видове предмет на опазване в защитената зона. Може да се очаква, засилване на антропогенния натиск при изграждането на обектите и останалите елементи на комплексите, но в рамките на емкостта на формираните екосистеми и на популациите на видовете. Очакваното отрицателно въздействие, макар и постоянно /след изграждането на обектите/, ще има силно ограничен характер в обхвата на засегнатите поземлени имоти;
- ❖ Няма да се нарушат други баланси, характеризиращи структурата на защитената

зона;

- ❖ На база направения анализ за всички одобрени или в процедура ИП и ППП, в териториалният обхват на защитена зона BG0000212 „Сакар“, в съчетание с настоящото инвестиционно предложение е възможно формиране на кумулативен ефект *с незначителна степен*, без да се променя съществуващата структура и функциите на защитената зона;
- ❖ С реализацията на инвестиционното предложение, не се налагат специални компенсиращи мерки. Всички изяснени евентуални отрицателни въздействия, могат да бъдат минимизирани или дори избегнати чрез предложените в т. 6 смекчаващи мерки, които ще осигурят запазването на благоприятно природозащитно състояние на местообитанията и видовете, предмет на опазване в защитената зона;
- ❖ Дейностите предвидени с настоящото инвестиционно предложение, не засягат пряко или косвено находища и местообитания, на други редки, ендемични и съответно включени в приложенията на *Закона за биологичното разнообразие*, растителни и животински видове;
- ❖ Представената характеристика на съществуващите биоценози в района на ИП, не предполагат значими промени, по отношение на структурата и динамиката на популациите на животинските и растителни видове, в района.
- ❖ Не се очакват нарушения в структурата на защитената зона, както и отрицателни въздействия върху функцията и природозащитната ѝ цел, загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, загуби на индивиди. Реализацията на инвестиционното предложение, няма да предизвика сукцесионни процеси в зоната, водещи до промяна на видовия състав или в условията на средата - химически, хидроложки, геоложки, климатични или други промени;

*При изпълнението на всички предложени мерки (т. 6 от ДОСВ) и нормативно установени режими, заложен в настоящото инвестиционно предложение, се счита, че реализацията му няма да окаже значително въздействие върху целостта и природозащитните цели на защитената зона.*

*Във връзка с по-горе изложеното в текста, и направените анализи и заключения на авторите в ДОСВ върху предмета и целите на защитена зона BG0000212 „Сакар“, предлагат на компетентния орган по околна среда да съгласува настоящото инвестиционно предложение.*

**10. НАЛИЧИЕ НА ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ЧЛ. 33 ЗБР, ВКЛЮЧИТЕЛНО ДОКАЗАТЕЛСТВА ЗА ТОВА И ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА КОНКРЕТНИ КОМПЕНСИРАЩИ МЕРКИ ПО ЧЛ. 34 ЗБР - КОГАТО ЗАКЛЮЧЕНИЕТО ПО Т. 9 Е, ЧЕ ПРЕДМЕТЪТ НА ОПАЗВАНЕ НА СЪОТВЕТНАТА ЗАЩИТЕНА ЗОНА ЩЕ БЪДЕ ЗНАЧИТЕЛНО УВРЕДЕН ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО НА ИП, ПРОГРАМАТА И ПРОЕКТА ИЛИ ОТ РЕАЛИЗИРАНЕТО И ЕКСПЛОАТАЦИЯТА НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ И ЧЕ НЕ Е НАЛИЦЕ ДРУГО АЛТЕРНАТИВНО РЕШЕНИЕ;**

Липсва наличие на обстоятелства по чл. 33 *Закона за биологичното разнообразие*, включително доказателства за това и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34 от ЗБР.

**11. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗПОЛЗВАНИТЕ МЕТОДИ НА ИЗСЛЕДВАНЕ, МЕТОДИ ЗА ПРОГНОЗА И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО, ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ, ТРУДНОСТИ ПРИ СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ИНФОРМАЦИЯ**

**11.1. Природни типове местообитания и растителност**

Използвани са флористични, геоботанически и екосистемни методи за оценка на съвременното състояние и прогноза за измененията на растителността и типовете местообитания. Оценката за степента на въздействие и прогнозата за бъдещи изменения е направена на базата на резултатите от теренните проучвания, на съществуващата научна информация и на основните нормативни документи свързани с природозащитното законодателство.

В настоящия доклад са взети предвид и резултатите от проект „*Картиране и определяне на природозащитното състояние на природните местообитания*”, публикувани в Информационната система за защитената зона от екологичната мрежата Натура 2000, както и данните с границите на природните местообитания предоставени от МОСВ.

При анализа са използвани и актуални кадастрални данни за землището на Община Свиленград към месец 09.2021 г. Площта на засегнатите природни местообитания е изчислена на база на предоставените графични файлове (.shp в система WGS84, мрежа UTM 35) на границите на природните местообитания в границите на защитената зона засегнати от ИП. При разработването на настоящия доклад по оценка степента на въздействие върху защитената зона по Натура 2000 по отношение на растителните видове е направен преглед на съществуващите източници на информация (научни публикации, провеждани експертизи, снимки, карти, национални и международни нормативни документи и др. Информационни източници свързани с рационалното ползване и опазване на растителните ресурси и биологичното разнообразие). Анализирани са публикуваните материали за състоянието на растителността в териториалният обхват на имотите, която е обект на въздействие на инвестиционното предложение, и са проведени теренни проучвания за оценка на състоянието в поземления имот и в критични участъци в съседните имоти. Таксономичната принадлежност и географското разпространение на растенията се

определя по Флора на България (т. I-X, 1962 – 1995), *Определител на висшите растения в България* (Кожухаров Ст. и др. 1992), *Определител на растенията в България* (Делипавлов, Д. и др. 2003) и *Конспект на висшата флора на България* (Асьов и др. 2002).

Синтаксономичната принадлежност на растителните съобщества се определя по *Конспект на растителните съобщества в България* (Апостолова И, Славова, 1997) и публикации за синтаксони в различни райони на страната след 1995 г. При теренните проучвания на растителността се прилага еколого-фитоценотичен метод на изследване в ключови (характерни) участъци, като в зависимост от поставените цели се описва флористичния състав на растителните съобщества и се дава качествена оценка на фитоценотичната структура или се прави количествена оценка на структурата и количественото съотношение на видовете. При изследването на растителния свят е използван маршрутният метод и методът на пробните площадки. Определянето на видовете е извършено по *Флора на Република България, том 1-10* и по *Определител на висшите растения в България* (Кожухаров (ред.) 1992).

При разработването на Оценката за съвместимостта по отношение на типовете местообитания е направен преглед на съществуващите източници на информация за състоянието на основните типове местообитания в проучвания район (научни публикации, земеустройствени и лесоустройствени проекти, провеждани експертизи, снимки, карти, национални и международни нормативни документи и др. информационни източници свързани с рационалното ползване и опазване на екосистемите и екосистемното разнообразие). При проведени теренни проучвания се отчитат установените особености на съществуващото разнообразие на местообитания, като специално внимание се отделя на екосистемите, които са в условия на повишено антропогенно натоварване. Прилага се екосистемен метод, като при камералната обработка въз основа на екологичния анализ и синтез на информационната база от данни за изследваните компоненти, се диференцират типове еко-системи с различна степен на стабилност и устойчивост. При оценка състоянието на екосистемите се ползват *Закона за биологичното разнообразие, Национален план за опазване на биологичното разнообразие*, Наръчник за Натура 2000 в България (2002), *„Ръководство за оценка на благоприятно природозащитно състояние на типовете природни местообитания и видове по Натура 2000 в България“*, Колектив, 2009 г., Директива 92/43 на Съвета на ЕИО от 21.05.1992 г. за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и други международни и национални документи.

## 11.2. Фауна и животинско население

Проучванията се извършват въз основа на нормативната база по българското екологично законодателство, адаптирано с европейското - *Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие* и *Закона за защитените територии* и произтичащите от тях нормативни документи – правилници, наредби и тарифи за обезщетения при нанесени неотстраними вреди. Използван е метода на наблюдението - трансектно и непреднамерено. Поради ограничения период на

изследване са използвани литературни източници и екстраполативни данни от райони с подобна фауна и разположение.

В настоящия доклад са взети предвид и резултатите от Дейност 4 на проект и „*Картиране и определяне природозащитното състояние на земноводни и влечуги*“, „*Картиране и определяне природозащитното състояние на бозайници, без прилети*“ и „*Картиране и определяне природозащитното състояние на прилети*“ публикувани през 2013 г. От страна на МОСВ са представени и границите на разпространението на оптималните и пригодни местообитания на видовете в засегнатите от инвестиционното предложение защитена зона.

Ръководство за оценка на благоприятно природозащитно състояние за видове и типове природни местообитания по НАТУРА 2000 в България: А.Ковачев, К.Карина, Ц.Росен, Д.Димова, Българска фондация Биоразнообразие, София, 2008 г.

Използваните стандартни методи за изследване са полеви наблюдения при посещението на общината, анализиране на научна литература, биологична екстраполация.

Изчислението на площта на природните местообитания и местообитания на видове, които се очаква да бъдат засегнати от реализацията на инвестиционното предложение, е извършено чрез използване на ГИС-софтуер в съответствие с проектната разработка включваща строителната линия в рамките на сервитута (който е определен във връзка с проведени отчуждителни процедури). Строителната линия определя площите, които ще бъдат засегнати при изграждането на отделните комплекси в поземлените имоти, обект на инвестиционното предложение.

Птиците в териториите предмет на обхват на ИП бяха определени визуално въз основа на направените наблюдения и издаваните от тях звуци, като при трудности в определянето на видовете бе ползван определителя Collins Bird guide 2009 г.

Използвани са Нормативни документи на МОСВ и МРРБ.

Обследването на птиците е извършено чрез прилагането на трансектния метод (Line transects methods Bibby et al., 1992) като са отчетени нереещи птици и такива, ползващи като миграционни коридори обработваемите площи, прилежащите дерета, горските площи, крайпътни участъци и населени места.

Наблюденията на птиците са извършвани рано сутрин по време на излитането от местата за ношуване. Допълнителни данни са събрани за локализиране на местата за хранене в селскостопанските площи. Проучванията са извършвани с помощта на бинокъл Opticron с увеличение 8 x 40.

За определяне на земноводните и влечугите е ползван *Определител на земноводните и влечугите в България. София, Зелени Балкани, 2007 г.*

За оценка състоянието на животинския свят са използвани основни методи и подходи за преки теренни изследвания на бозайниците и птиците.

Прогнозите и оценките на въздействието са извършени въз основа на многогодишния практически опит, натрупан при проучването и мониторинга на влажни зони, защитени територии, на редки, застрашени и защитени видове птици в България.

### ***Земноводни и влечуги***

Проведени са теренни изследвания (в периода м. 03.2021 г. и 05.2021 г.) в границите на поземлените имоти, и прилежащите им територии. Прогнозата за площите на засегнатите местообитания на отделните видове в защитената зона е получена чрез използване на ГИС-софтуер с местообитанията на видовете в защитената зона по проект *„Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“*. Получената обща площ на засегнатите местообитания за видовете, е стандартизирана спрямо общата площ на местообитание на вида в зоната и е изразена в проценти и хектари.

Оценката на възможността на животните да мигрират в съседни райони, се основава на експертно мнение. Същото се отнася и за оценките на риска от унищожаване на екземпляри по време на строителните работи, и прегазване от транспортни средства по време на реализиране на отделните обекти на инвестиционно предложение.

### ***Бозайници***

За оценка състоянието на бозайната фауна са използвани основни методи и подходи на преките теренни изследвания и данни от местното население. Оценките са извършени въз основа на нормативната база по българското екологично законодателство, адаптирано с европейското - *Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие и Закона за защитените територии* и произтичащите от тях нормативни документи – правилници, наредби и тарифи за обезщетения при нанесени неотстраними вреди. Ползвани са и *„Червена книга на България“* 2015 г., актуализирания Натура формуляр на защитена зона BG0000212 „Сакар“ по Директивата за съхранение на природните местообитания и на дивата флора и фауна, и опита на експертите при извършване на теренни наблюдения.

### ***Прилепи***

При преките теренни изследвания на територията на обекта на ИП и предвидените обекти в защитената зона, е проучвано наличието на зимни и летни убежища на прилепите. Цялостната информация за тези местообитания на прилепите е ползвана от резултатите на проекта *„Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“* проведено през 2011 г. – 2012 г. от МОСВ. Картният материал от това проучване е ползван за да се установи местоположението на ловните полета, бариерите и биокоридорите на прилепите на територията на с. Капитан Андреево, община Свиленград, в границата на която попада инвестиционното предложение.

### **Използвани методи за прогноза и оценка на въздействието.**

Основните методи за прогноза са сравнително аналитичните. При оценката на въздействието се използва опита на авторите и сравнителните модели, преведени от практиката. Поради липса на конкретни количествени данни за повечето видове е използвана система за оценяване на консервационната и природозащитна значимост на видовете. Приоритет в ОС има консервационна значимост на вида, която щади несамо

видовете с висок природозащитен статус, но и видове, които са значими за нашата фауна и конкретно за района, но нямат нужния природозащитен статус.

При анализа са използвани и актуални кадастрални данни за землището с. Капитан Андреево, община Свиленград към месец 09.2021 г. Площта на засегнатите природни местообитания е изчислена със специализиран софтуер на база на предоставените графични файлове (.shp в система WGS84, мрежа UTM 35), с границите на местообитанията на целевите животински видове в границите на защитената зона засегната от инвестиционното предложение.

Прогнозите и оценките на въздействието са извършени въз основа на многогодишния практически опит, натрупан при проучването на природните местообитания, мониторинга на влажни зони, защитените територии, на редки, застрашени и защитени видове животни в цялата страна. Прогнозната оценка е субективна на базата на информацията за степента на засягане в проценти на съответните хабитати в района на проучването.

На място са извършени огледи на територията попадаща в обхвата на ИП, от експертите разработващи доклада в периода от (м. 03.2021 г. и 05.2021 г.), включително.

### 11.3. Използвани информационни източници

- 1) АНОНИМ. 2007. Предварителни резултати от изработването ръководство за определяне и установяване на Благоприятния природозащитен статус на видове и местообитания от Директива 92/43/ЕИО (Wageningen International, Daphne, Българска фондация биоразнообразие, Сдружение за дива природа БАЛКАНИ финансиран от MATRA BBI
- 2) Бондев, И. 1991. Растителността на България. Ун. изд. Св. „Кл. Охридски“.
- 3) Бондев, 1997. Геоботаническо райониране. В: География на България. Акад. изд. „Проф М. Дринов“
- 4) География на България. 1989. Физико-географско и социално-икономическо райониране. БАН
- 5) Закон за опазване на околната среда - посл. изм. ДВ. бр.21 от 12 Март 2021г.;
- 6) Закон за биологичното разнообразие - посл. изм. ДВ. бр.98 от 27 Ноември 2018г.;
- 7) Закон за защита на растенията - посл. изм. и доп. ДВ. бр.65 от 21 Юли 2020 г.;
- 8) Конвенция за опазване на дивата европейска флора и фауна и природните местообитания, ратифицирана и влязла в сила за България през 1991 г.
- 9) Методично ръководство по разпоредбите на чл. 6 (3) и (4) на Директивата за местообитанията 92/43/ЕИО. Офис на официалните публикации на Европейската общност. ISBN 92-828-1818-7 (превод на български език).
- 10) Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предметите и целите на опазване на защитените зони - посл. изм. и доп. ДВ. бр.106 от 15 Декември 2021г..



- 11) Наредба № Из-2377 от 15 септември 2011 г. За правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите - обн. ДВ. бр. 81 от 18 Октомври 2011 г., изм. и доп. ДВ. бр. 30 от 26 Март 2013 г., изм. и доп. ДВ. бр. 75 от 27 Август 2013 г.;
- 12) Национална стратегия за околна среда 2005-2014;
- 13) Павлов, Д. 1998. Фитоценологични основи на горската типология в България. Дис. ЛТУ
- 14) Павлов, Д. 2006. Фитоценология. Изд. къща на ЛТУ
- 15) Павлова, Е., Д. Безлова, 2003. Защитени природни територии. Изд. къща на ЛТУ.
- 16) Регистър на защитените територии, ИАОС;
- 17) Стандартни формуляри за защитените зони по Natura 2000;
- 18) Директива 92/43/ЕИО за природните местообитания;
- 19) Флора на България, 1963 –1995. т. I – X, изд. БАН
- 20) Бисерков, В. и др. (ред.), 2011. Червена книга на Република България. Том I - Растения и гъби. БАН, МОСВ, София
- 21) Atlas of Bulgarian Endemic Plants, изд. Гея-Либрис, 2006
- 22) Tzonev, R., M.Dimitrov, V. Roussakova 2005. Dune vegetation of the Bulgarian black sea coast. Hacquetia, 4/1, Ljubljana
- 23) [www.rec.bg](http://www.rec.bg)
- 24) <http://natura2000.moew.government.bg/>
- 25) [chm.moew.government.bg](http://chm.moew.government.bg)
- 26) <http://eea.government.bg/zpo/bg/>

#### 11.4. Методи за прогноза и оценка на въздействието

Прогнозите и оценките на въздействието са извършени въз основа на многогодишния практически опит, натрупан при проучването и мониторинга на влажни зони, защитени територии, на редки, застрашени и защитени видове птици в България.

Прогнозната оценка е на база информацията за степента на засягане на съответния вид и неговия хабитат, в границите на територията в която ще се реализира инвестиционното предложение.

Направените анализи и изводи са в съответствие с изискванията на Директивите на Европейския съюз, хармонизираното българско природозащитно законодателство и на всички международни конвенции, по които България е страна. Използвана е справочна литература, Уеб страници и публикации от НПО, като източници на информация за региона и защитената зона.

Използвани са официалните данни за защитена зона BG0000212 „Сакар” обявена по Директива 93/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и тези на целевите животински видове, описани в актуализирания стандартен формуляр, както и нормативни документи на МОСВ и МРРБ, както и Заповедта и за обявяване.

Методиките, които са използвани са представени в списъка с литературните източници в следващия раздел.

Наличието на видове в района на териториалният обхват на ИП, се определят визуално въз основа на направените наблюдения на терен, и налични литературни данни за този район на България.

Прогнозите и оценките на въздействието от реализация на инвестиционното предложение, са извършени въз основа на многогодишния практически опит, натрупан при проучването и мониторинга на защитен зони, защитени територии, на редки, застрашени и защитени видове в България.

За оценка на степента на въздействията върху животинските видове предмет на опазване защитената зона, е използвана 6 степенна скала (Percival 2003), представена в т.5 от настоящия доклад, и ползвана в Ирландия, която също е член на ЕС.

## **12. ДОКУМЕНТИ ПО ЧЛ. 9, АЛ. 2 И 3. НА ЕКСПЕРТИТЕ ИЗГОТВИЛИ ДОКЛАДА**